

Základní škola

genpor. Františka Peřiny

DOMINO

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motto : „Let'te s námi za vzděláním.“

Platnost od: 1. září 2023

Školní vzdělávací program (ŠVP) pro základní vzdělávání vznikl rozpracováním Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy do konkrétních podmínek naší školy. Na tvorbě ŠVP se podílela většina pedagogických pracovníků školy. Tento dokument vznikl během školního roku 2012/2013, byl upraven v roce 2016, doplněn v roce 2017 a 2019. V roce 2021 a 2023 byl opět doplněn a upraven podle platných předpisů – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1.9.2021.

Dokument se bude i nadále postupně doplňovat, upravovat, strategický základ se však zatím nemění.

Obsah

1. Identifikační údaje.....	5
2. Charakteristika školy.....	7
2.1. Historie školy	7
2.2. Úplnost a velikost školy	7
2.3. Vybavení školy	7
2.4. Charakteristika žáků a pedagogického sboru.....	9
2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	9
2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	10
2.7. Mimoškolní aktivity.....	11
3. Charakteristika Školního vzdělávacího programu	12
3.1. Zaměření školy.....	12
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	13
3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	21
3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	22
3.5. Zabezpečení výuky žáků přestupujících z jiných škol.....	24
3.6. Zabezpečení výuky žáků – cizinců.....	24
3.7. Průřezová téma	25
4. Učební plán.....	30
4.1. I. stupeň	30
4.2. II. stupeň	31
5. Učební osnovy	33
5.1. Český jazyk a literatura	34
5.2. Seminář z českého jazyka.....	59
5.3. Anglický jazyk.....	67
5.4. Německý jazyk	87
5.5. Francouzský jazyk	95
5.6. Ruský jazyk.....	103
5.7. Konverzace v německém jazyce.....	111
5.8. Matematika	116
5.9. Seminář z matematiky.....	142
5.10. Informatika	150
5.11. Prvouka	165
5.12. Přírodověda	179
5.13. Vlastivěda	187
5.14. Dějepis	196
5.15. Občanská výchova	211
5.16. Fyzika	226
5.17. Chemie.....	243
5.18. Přírodopis	255
5.19. Zeměpis	270
5.20. Seminář ze zeměpisu	286
5.21. Příroda	291
5.22. Hudební výchova.....	295
5.23. Výtvarná výchova	311
5.24. Výchova ke zdraví	328
5.25. Tělesná výchova.....	342
5.26. Pohybové a sportovní aktivity	368
5.27. Praktické činnosti.....	375

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	398
6.1. Úvod.....	398
6.2. Pravidla pro hodnocení žáků.....	399
6.3. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	402
Příloha č. 1 : Klasifikační řád	404

1. Identifikační údaje

Název programu: **DOMINO**

Předkladatel: Základní škola genpor. Františka Peřiny

Název školy: Základní škola genpor. Františka Peřiny
Praha 6 - Řepy, Socháňova 19/1139

Adresa školy: Socháňova 19/1139, 163 00 Praha 6 – Řepy

Ředitelka školy: Mgr. Jarmila Pavlišová

Koordinátorka tvorby ŠVP: Mgr. Hana Veselková

Kontakty:

- Telefon: 235317251 – 2, 235317295
- Fax: 235317295
- E – mail: zssoch@volny.cz, reditelka@zs-perina.cz
- Web: zs-perina.cz

Zařazení do sítě škol:

- IZO: 048133876
- REDIZO: 600 039 021
- IČO: 48133876

Zřizovatel školy: Městská část Praha 17

Adresa zřizovatele: Žalanského 12b / 291, 163 02 Praha 6 – Řepy

Starostka: Mgr. Alena Kopejtková

Vedoucí odboru školství: Ing. Michaela Konopášková

Kontakty :

- Telefon: 234683111, 234683524
- Fax: 235300129

Platnost dokumentu: od 1. září 2023

ŠVP byl schválen Školskou radou dne: 20. června 2023

ŠVP byl projednán pedagogickou radou dne: 29. srpna 2023

Č. j. : 206/ 2023

Datum : 1. září 2023

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy:

www.photo-arte.info

Genpor. František Peřina, stíhač, pilot RAF, účastník bitvy o Británii a bojů ve Francii, letecké eso nazývané Generál nebe.

Čestný název Základní škola genpor. Františka Peřiny je výrazem snahy navázat na morální a lidské hodnoty, které tento význačný člověk ve svém životě uplatňoval.

2. Charakteristika školy

Škola leží v západní části Prahy na sídlišti v Řepích.

2.1. Historie školy

Slavnostní otevření školy se konalo 1.září 1986. Školní rok 1986/1987 byl zahájen se 120 žáky a 10 pedagogickými pracovníky. V roce 1994 škola získala status fakultní školy Pedagogické fakulty UK Praha. Škola spolupracuje kromě PedF UK Praha i s dalšími fakultami, které vzdělávají budoucí učitele.

Od roku 2002 nese čestný název Základní škola genpor. Františka Peřiny.

Od 1. ledna 2012 byla škola sloučena se ZŠ Praha – Řepy, Laudova 1024.

2.2. Úplnost a velikost školy

Škola poskytuje všeobecné vzdělání žákům v 1. až 9. postupném ročníku, je to škola úplná. Je členěna na dva stupně – I. stupeň tvoří 1. až 5. ročník, II. stupeň 6. až 9. ročník. Trvalou snahou je vytváření šesti až sedmi paralelních tříd v každém ročníku s průměrným počtem 25 žáků na třídu.

2.3. Vybavení školy

- Prostorové**

Škola má dvě pracoviště. První pracoviště, kde je i ředitelství školy, se nachází na adrese Socháňova 19/1139 (dále jen budova Socháňova). Druhé pracoviště se nachází na adrese Laudova 10/1024 (dále jen budova Laudova).

Budova Socháňova

Školní budova má charakter pavilonové školy - tvoří ji pět prostorných pavilonů.

Pavilon A slouží k zajištění provozu **školní družiny a školní jídelny**. Je zde také umístěna **informatická pracovna** s přilehlou **studovnou, společenská místnost a šatny**.

Pavilon B1 je určen pro **třídy I. stupně, pavilon B2 pro třídy II. stupně a B3 pro třídy I. a II. stupně**. Kmenové učebny jsou vybaveny dataprojektorem a PC, připojením k internetu a některé i interaktivní tabulí. Ve všech pavilonech jsou vedle kabinetů pro pedagogy a **odborných sbírek** umístěny **odborné pracovny** pro výuku jednotlivých předmětů (pět učeben cizích jazyků, pracovna fyziky s interaktivní tabulí, chemie, hudební výchovy, výtvarné výchovy, českého jazyka, rodinné výchovy – tzv. cvičný byt, sedm multimediálních pracoven s interaktivní tabulí a DVD přehrávačem). Každá třída má svoji kmenovou učebnu, do odborných pracoven žáci samostatně přecházejí. Společné prostory školy jsou využity k prezentaci výrobků žáků, výzdoba chodeb souvisí s výchovnou a vzdělávací činností školy. Je kladen důraz na estetiku a funkčnost vystavovaných prací a projektů.

V přízemí školy je umístěna **Školní galerie a Galerie genpor. Františka Peřiny**, kanceláře vedení školy a administrativních pracovníků, sborovna a knihovna se studovnou. V pavilonu B2 je stálá expozice s názvem **Škola našich babiček**.

V pavilonu C se nacházejí **tři tělocvičny** (dvě velké, jedna menší s umělým povrchem), šatny se sprchami, WC, **informatická pracovna, dílny** pro výuku předmětu práce s technickými materiály, pracovna pro **pěstitelství a zrcadlový sál**.

Ve sportovním areálu žáci využívají pro rozvoj tělesné zdatnosti v hodinách tělesné výchovy i mimo ně **víceúčelové hřiště s umělou trávou, hřiště s umělým povrchem pro míčové hry, atletický ovál** se dvěma doskočišti, v rámci mimoškolní tělesné výchovy a sportu **tenisové kurty** v nafukovacích tenisových halách.

Školní družině slouží **školní zahrada**. Rekreační přestávky mohou děti trávit v otevřených školních **atriích**.

V areálu školy se nachází **parkoviště**, které je k dispozici zaměstnancům i rodičům, kteří přijedou do školy.

Ve všech pavilonech byla provedena výměna oken, zateplení, výměna světel a rekonstrukce topného systému včetně klimatizace. Dále byly rekonstruovány šatny a pro žáky nainstalovány šatní skříňky. Ve školní jídelně proběhla rozsáhlá rekonstrukce klimatizace a rekonstrukce obou kuchyní, výdejen a jídelny.

Budova Laudova

Školní budova má charakter pavilónové školy - tvoří ji čtyři prostorné pavily.

Pavilon A slouží k zajištění provozu **školní družiny a školní jídelny**. Je zde také umístěna **společenská místnost a šatny**.

Pavilon B1 je určen pro **třídy I. a II. stupně** a nachází se zde také **knihovna**. **Pavilon B2** je určen pro podnájmy. Kmenové učebny jsou vybaveny připojením k internetu, dataprojektorem a PC. Ve všech pavilonech jsou vedle kabinetů pro pedagogy a **odborných sbírek** umístěny **odborné pracovny** pro výuku jednotlivých předmětů (dvě učebny pro výuku cizích jazyků, dvě multimediální pracovny s interaktivními tabulemi). Každá třída má svoji kmenovou učebnu, do odborných pracoven žáci samostatně přecházejí. Společné prostory školy jsou využity k prezentaci výrobků žáků, výzdoba chodeb souvisí s výchovnou a vzdělávací činností školy. Je kláden důraz na estetiku a funkčnost vystavovaných prací a projektů.

V pavilonu C se nacházejí **dvě tělocvičny**, šatny se sprchami, WC, pracovna pro **pěstitelství, keramická dílna, dílna** pro výuku předmětu práce s technickými materiály, cvičný byt a **učebna s hernou pro přípravnou třídu**. V tomto pavilonu jsou umístěny také třídy **I. stupně** a dvě **informatické pracovny**.

Ve sportovním areálu žáci využívají pro rozvoj tělesné zdatnosti v hodinách tělesné výchovy i mimo ně **víceúčelové hřiště s umělou trávou, hřiště s umělým povrchem pro míčové hry, atletický ovál**.

Školní družině slouží **školní zahrada**. Rekreační přestávky mohou děti trávit v otevřených školních **atriích**.

V areálu školy se nachází **parkoviště**, které je k dispozici zaměstnancům i rodičům, kteří přijedou do školy.

V této budově byla provedena výměna oken, včetně zateplení, výměna světel a rekonstrukce topného systému. Dále byla rekonstruována šatna a pro žáky nainstalovány šatní skříňky. Ve školní jídelně proběhla rozsáhlá rekonstrukce klimatizace a rekonstrukce kuchyně, výdejny a jídelny.

• Materiální a technické

Škola je vybavena odpovídajícími učebnicemi a učebními pomůckami. V kabinetech je soustředěna většina pomůcek, které se průběžně doplňují.

Významnou prioritou se v posledních letech stalo využívání digitálních technologií. Největší objem finančních prostředků byl v uplynulých letech vložen do vybavení informatických pracoven, vybudování sítě a počítačových stanic v jednotlivých pavilonech, do nákupu výukových programů a digitální a kopírovací techniky. Všechny počítače jsou připojeny na internet. Dále byly vybaveny kabinetní sbírky z rozvojového programu Zkvalitnění vzdělávání v základních školách na území hlavního města Prahy. Škola má kvalitní multimedialní techniku – kamery, webkamery, sluchátka s mikrofony, dataprojektory, digitální fotoaparát, aparaturu na ozvučení místností, LCD televize, DVD, PC s LCD monitory, notebooky.

Materiální vybavení školy vyžaduje neustálou obnovu a rozšiřování, zvláště v oblasti digitální a multimedialní techniky.

V současné době je škola komplexně vybavena požadovaným moderním nastavitelným nábytkem.

2.4. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Většinu žáků tvoří děti ze spádové oblasti školy. V posledních letech se výrazně zvyšuje počet dětí z jiných spádových oblastí a dětí cizích státních příslušníků. Všeobecný charakter vzdělávání vytváří vhodné podmínky pro výuku a výchovu dětí všech sociálních, národnostních a sociokulturních skupin.

Vedle společného základu vzdělání pro všechny děti se škola snaží nabídnout nadstandard dětem talentovaným, nadaným i dětem v různých oblastech znevýhodněným.

Pedagogický sbor tvoří učitelé I. a II. stupně, vychovatelky školní družiny, školního klubu a asistenti pedagogů. Ve škole pracují také výchovní poradci, speciální pedagogové a podle potřeby psycholog Obvodní pedagogicko-psychologické poradny v Praze 6. Určitou výhodou pedagogického sboru je jeho aprobovanost, stálost, zkušenosť, cílevědomá snaha o sledování moderních trendů ve způsobech a metodách výuky, potřeba celoživotního vzdělávání. Všichni učitelé absolvovali semináře počítačové gramotnosti, většina využívá nabídek oborových seminářů a školení. Stálý pedagogický sbor doplňují externí pracovníci a studenti, kteří jsou využíváni při organizování škol v přírodě, lyžařských výcviků, zájitzkových kurzů, výletů.

Nevýhodou pedagogického sboru je malé zastoupení mužů.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

• Mezinárodní spolupráce

Cílem našich mezinárodních aktivit je výchova žáků v multikulturním světě, vytváření vstřícných postojů dětí ke kulturním a sociálním odlišnostem jiných národů a sociokulturních skupin, užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Škola od roku 1997 pravidelně organizuje pro žáky II. stupně studijní pobyt ve Velké Británii. Během studijního pobytu jsou děti ubytované v hostitelských rodinách, dopoledne absolvují výuku v anglické škole pod vedením britských učitelů, odpoledne poznávací výlety s průvodcem a českými učiteli.

V roce 2005 započala spolupráce naší školy s Japonskou školou v Řepích. Jejím obsahem jsou vzájemná setkání českých a japonských dětí a pedagogů, dílny při různých příležitostech (vánoční jarmarky, výstavy), organizování společných hodin anglického jazyka aj. Spolupráce se stále rozšiřuje, učitelé se stále více setkávají na společných akcích, pořádají různé workshopy.

Pro děti učící se německý jazyk pořádají vyučující poznávací pobyt a výlety do německy mluvících zemí.

Pro zájemce o francouzský jazyk pořádá škola zájezdy do Francie.

O všechny projekty a činnosti bude škola usilovat i v budoucnosti a bude pro ně vytvářet podmínky.

- **Projekty**

Témata projektů volí vyučující podle aktuálního dění ve společnosti. Některé projekty jsou třídní, jiné ročníkové či školní. Vlastní projektové vyučování škola realizuje již několik let vždy dvěma až třemi celoskolními projekty, které jsou pak inspirací pro každého vyučujícího k jeho vlastnímu projektům. Například projekt Čteme rádi, čteme spolu, projekt Voda, projekt Les, projekt Den Země, projekt Noc s Andersenem nebo projekt Den bez učebnic, který probíhá formou dílen napříč ročníky 2. stupně. I v jednotlivých předmětech se uskutečňují projekty k různým tématům, které doplňují a rozšiřují učivo. Jedná se o předměty dějepis, český jazyk, přírodopis, přírodověda, prvouka, tělesná výchova, praktické činnosti, výtvarná výchova atd.

Projekt prevence sociálně patologických jevů se svým obsahem podílí na rozvoji osobnosti žáků naší školy v kladném slova smyslu. Jedná se o soubor akcí, které se svou náplní a provázaností snaží informovat žáky o podobě negativních společenských jevů a zároveň ovlivnit jejich postoje a orientovat je na pevné životní hodnoty. Kombinací nepovinných, volitelných a zájmových akcí jsou žáci formou besed a řízených diskusí, exkurzí, ale i sportovních aktivit orientováni správným směrem.

V posledních letech se škola ve velké míře orientuje na projekty z environmentální oblasti a na projekty související s multikulturní výchovou.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků se i nadále zkvalitňuje a zlepšuje. Vedení školy klade důraz na prohlubování součinnosti rodiny a školy, zaměřuje se na zdokonalování pozitivní komunikace mezi učitelem, rodičem a žákem. Snaží se posilovat zdravé sebevědomí žáků, povzbuzuje je, podněcuje jejich zájem (samozřejmě ve spolupráci s rodiči).

- **Školská rada**

Školská rada byla zřízena na podzim roku 2006 na základě zákona č. 561/2004 Sb.. Je tvořena dvěma zástupci z řad učitelů, dvěma zástupci za zřizovatele a dvěma zástupci z řad rodičů žáků. Školská rada pracuje v souladu s příslušnou legislativou.

- **Výchovné poradenství**

Činnost výchovného poradenství je rozdělena na tři oblasti, které zajišťují pedagogové, jež mají pro tuto funkci patřičnou kvalifikaci:

- výchovné problémy a volba povolání
- prevence zneužívání návykových látek a sociálně patologických jevů
- speciálně pedagogické problémy u žáků

Výchovní poradci úzce spolupracují s vedením školy, se školským poradenským zařízením, s třídními učiteli i ostatními vyučujícími.

Výchovní poradci jsou součástí ŠPP (školního poradenského pracoviště) a zúčastňují se výchovných komisí, spolupracují s odborem péče o dítě na Praze 17, s kurátory Prahy 17, s Policií ČR, s centry rodinné péče a se středisky výchovné péče atd.. S odborníky pak organizují různé přednášky pro učitele, rodiče i žáky.

Žákům, kteří mají výchovné problémy, je věnována velká pozornost vyučujících, třídních učitelů, výchovných poradců i vedení školy. Pohovory se žáky a jejich rodiči se snažíme předcházet hlubším problémům. Výchovné komise jsou určeny pro řešení kázeňských problémů žáků, neomluvenou absenci, drogovou prevenci a stanovení pravidel spolupráce rodiny a školy. Na jednání těchto komisí nabízíme rodičům odbornou pomoc dalších institucí. Ve většině šetřených případů máme pozitivní výsledky spolupráce, zlepšení chování žáků i plnění školních povinností. V případě rizikového chování žáka, které svou závažností narušuje proces vzdělávání dalších žáků jsme připraveni vypracovat Individuální výchovný program.

- **Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou**

Spolupráce se školním psychologem je stále velmi přínosná a na velmi dobré úrovni. Odborná psycholožka navštěvuje pravidelně školu, vede konzultace s učiteli, hospituje ve vybraných třídách a vyšetřuje žáky ve škole i v PPP Praha 6. Škola také spolupracuje s Centrem sociálně zdravotních služeb v Řepích, kde využívá služeb klinického psychologa hlavně pro rodiny, které mají zájem o rodinné terapie. Zvláštní péče je věnována také žákům 9. ročníku – zprostředkování informací o možnostech studia na středních školách a přípravy ke zkouškám, profesní testy, přihlášky na SŠ.

- **Spolupráce s Pedagogickou fakultou UK Praha**

Dne 24. 3. 1994 získala škola status fakultní školy Pedagogické fakulty UK Praha. Tato spolupráce se stále prohlubuje a zkvalitňuje. Studenti PedF UK plní na naší škole pedagogickou praxi.

2.7. Mimoškolní aktivity

- **Školní družina**

Školní družina je součástí školy, zabezpečuje zájmovou činnost žáků, jejich odpočinek i rekreaci. V žádném případě není pokračováním školního vyučování. Školní družina je bezpečným místem, kde se děti učí žít v kolektivu, kde nachází zajímavou náplň volného času, kde smysluplně tráví svůj volný čas. Školní družina se snaží rozvíjet velmi důležité osobní a sociální kompetence žáků. Mimo činnosti

výchovně vzdělávací plní školní družina funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování.

- **Školní informační centrum – knihovna a studovna**

Knihovny pro žáky byly vybudovány v obou budovách (Sochářova i Laudova). Žáci zde najdou beletrie, naučnou literaturu, encyklopedie, slovníky, odborné příručky a časopisy. Knižní tituly se stále doplňují. V rámci projektu **Kindlotéka** získala škola od společnosti Amazon 10 Kindle čteček se čtecím koutkem a dobíjecími stanicemi. Dále škola získala 500 elektronických knih a 100 papírových knih.

Vybudování školního informačního centra a studovny s veškerým potřebným vybavením je v plánu školy.

3. Charakteristika Školního vzdělávacího programu

Domino evokuje představu společenské hry, hry čísel a jasných zákonitostí. Spojuje jednotlivosti v celek stejně jako náš program.

Jsme školou pro široké spektrum dětí a hledání souvislostí tvoří nedílnou součást výukových programů. Domino rozvíjí fantazii, učí spolupráci, nenásilnou formou probouzí zvídavost i logiku. Konečným výstupem je pak uzavřená soustava znalostí a dovedností přiměřených individuálním potřebám a schopnostem.

3.1. Zaměření školy

Základní vzdělávání by mělo a dokonce musí být nejen užitečnou službou občanům, ale především má reflektovat jejich očekávání a individuální potřeby. K tomu slouží jasná a ucelená koncepce při přípravě a tvorbě Školního vzdělávacího programu.

Naše škola nese jméno válečného hrdiny generálporučíka Františka Peřiny, který se svými postoji, skutky a celým životem zapsal do dějin novodobé Evropy. On i jeho paní byli, jsou a budou vzorem pro naše děti. Jejich odkaz má morální apel a stal se součástí života naší školy.

Výchova ke správným občanským postojům, mezilidským vztahům, toleranci a Evropanství se stala hlavním krédem, které naplňujeme prostřednictvím vzdělávání. Současně chceme vychovávat žáky jako samostatné, sebevědomé občany s dobrými znalostmi. Zároveň ale chceme, aby znalosti netvořily pouhý sumář, nýbrž aby si je žáci ověřovali v praktických činnostech a aktivitách. Vyučování musí být kooperací mezi žákem a učitelem, neboť jedině tak dochází ke smysluplnému dialogu a zpětné vazbě. Tím naplňujeme cíle základního vzdělání.

Nedílnou součástí proměny školy a způsobu výuky je kladení důrazu na spolupráci žáků v projektovém vyučování, spolupráci dětí 1. i 2. stupně. Chtěli bychom ještě zkvalitnit naši práci o užší spolupráci s rodinou a zapojit tak rodiče do některých aktivit, což určitě přispěje k otevřenější atmosféře ve škole.

Nejen Peřinovy děti, ale žáci obecně by měli zdokonalovat svou jazykovou vybavenost a komunikační dovednosti v moderní výuce jazyků, zejména v jazyce anglickém, německém, francouzském a ruském. Každoročně mají také možnost vyjet na studijní pobyt do Anglie nebo účastnit se poznávacích zájezdů do německy mluvících zemí.

Informatika je samostatným předmětem v jednotlivých ročnících, ale práce s počítačem využívají žáci ve výukových programech ve většině výukových bloků. Také internet přispívá k orientaci se v informacích, třídění podstatných a porozumění textu. **Propojení výuky s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých témaech a způsobech jejich řešení.**

Také bychom si přáli, aby prostředí školy inspirovalo žáky k ekologickému i kulturnímu chování a aby se aktivity spojené s výchovou k pozitivnímu myšlení stávaly samozřejmostí všech. S těmito činnostmi máme již dobré a bohaté zkušenosti, což dokazují celoškolní projekty.

Chceme, aby si naši školu zvolili za svou žáci nadání, ale i ti s problémy, zdravotně postižení. Jedině tak v praxi ukážeme, že jsme společenstvím tolerantním, chápavým. Ve škole, naší škole, se totiž musí potkávat a vzájemně učit všichni.

Naše motto „Leťte s námi za vzděláním“ by však také nemohlo být realizováno, kdyby i pedagogové a vedení školy nekladli důraz na své vlastní celoživotní vzdělávání, rozvoj, propojení školy se životem. I pedagogové musí být motivováni k odbornému růstu, flexibilitě a musí být tolerantní. Dnešní náročný život vyžaduje od každého učitele mimořádné nasazení a odpovědnost. Hrdiny se totiž nerodíme, těmi se stáváme i v obyčejných životních situacích. Peřinový děti se o to určitě pokusí.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Osvojování klíčových kompetencí je složitý a dlouhodobý proces. Úroveň klíčových kompetencí získaných na ZŠ není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. K jejich naplnění používáme tyto postupy, aktivity, příležitosti, metody a formy práce, které budeme i nadále rozvíjet.

Motto: „Klíčové kompetence nemůže žákům pomáhat vytvářet a rozvíjet ten, kdo si je dosud nevytvořil sám a kdo je sám v sobě dále nerozvíjí.“

1. KOMPETENCE K UČENÍ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ rozumí obecně užívaným pojmem, znakům a symbolům a používá je	✓ motivujeme žáky ke kladení otázek ✓ pomáháme s uváděním věcí do souvislostí	rozhovor, výklad, motivační příklady ze života a pokusy, skupinová práce, brainstorming
✓ vyhledává a třídí informace	✓ zadáváme žákům zajímavé a problémové úkoly ✓ klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací	encyklopedie, internet, Vennův diagram, myšlenkové mapy, skupinová práce, prezentace
✓ samostatně pozoruje a experimentuje, výsledky porovnává a posuzuje	✓ porovnáváme s žáky výsledky, vyvozujeme z nich závěry ✓ spoluutváříme kritéria hodnocení	srovnávací tabulky, učíme se navzájem, záznamy z učení, podvojné deníky, pětilístek, kostka, volné psaní
✓ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení	✓ vytváříme situace, v nichž má žák radost z učení ✓ vedeme žáka ke kritickému hodnocení výsledků svého učení	pozitivní motivace, diskuze, sebekritika a sebehodnocení
✓ projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	✓ umožňujeme žákům realizovat vlastní nápadů ✓ podnášejeme jejich tvořivost	soutěže, olympiády, projekty, prezentace na PC
✓ vytváří si komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	✓ vedeme žáky k samostatnému myšlení ✓ dbáme na přesné vyjadřování ✓ podporujeme čtenářskou gramotnost	práce ve skupinách, práce s odbornou literaturou, práce s anglickými texty – časopis, interaktivní výklad, myšlenkové mapy

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém	✓ motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života ✓ vedeme žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů ✓ dbáme na používání internetu úměrně věku žáka	problémové úkoly, práce na PC, vhodné využívání médií, časopisů a encyklopedií, soutěže, olympiády, práce s textem
✓ promyslí a naplánuje způsob řešení problému, využívá vlastního úsudku a zkušeností	✓ zadáváme vhodné problémové úlohy ✓ umožňujeme prezentaci práce žáka ✓ vytváříme podmínky ke vzájemné komunikaci	referáty, dramatizace, projekty, prezentace, brainstorming
✓ vyhledává informace vhodné k řešení problému	✓ vedeme žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem	práce s internetem, odbornou literaturou, konzultace s odborníkem
✓ kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit	✓ děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti: na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení ✓ pracujeme s chybou žáka a ukazujeme cestu ke správnému řešení	diskuze, třídní zápisník, skupinová práce, poslední slovo patří mně
✓ starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky	✓ vytváříme podmínky ke vzájemné spolupráci dětí	soutěže
✓ využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých řešení	✓ sledujeme postup řešení ✓ umožňujeme prezentaci práce žáka ✓ oceňujeme úspěšnost při řešení problému	pozorování, pokus, projekt
✓ nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	✓ objasňujeme žákům logické, matematické a empirické postupy	práce ve dvojicích a skupinách, diskuze

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ formuluje jasně a srozumitelně své myšlenky v logickém sledu, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	✓ diskutujeme s žáky nad texty, knihami, aktualitami ze života ✓ pomáháme objevovat rozdíly v pojetí a uměleckém zpracování různých textů ✓ vedeme žáky k tvořivému písemnému projevu	diskuze, skupinová práce, rozhlasová relace, volné psaní, čtenářské listy (deníky), referát, prezentace
✓ naslouchá názorům druhých, vhodně na ně reaguje	✓ učíme žáky obhajovat vhodnou formou vlastní názor a správně argumentovat, učíme je poslouchat názor jiných	diskuze, skládankové učení, interaktivní výklad
✓ rozumí různým druhům textů, obrazových materiálů, přemýslí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji	✓ začleňujeme metody kooperativního učení a vedeme děti ke spolupráci při vyučování	volné psaní, mluvní cvičení, čtení s předvídáním
✓ využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	✓ spolupracujeme s jinými školami, i z jiných zemí	práce na PC - elektronická komunikace, SMS, korespondence
✓ používá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů mezi lidmi	✓ vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni ✓ podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami navzájem	dialog, práce ve skupinách, zážitkové pobory (ŠvP, výlety), žákovský parlament, spolupráce mezi třídami
✓ prezentuje své názory, myšlenky a nápady prostřednictvím svých zástupců ve školním žákovském parlamentu	✓ vedeme děti k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni	diskuze, hodnocení a sebehodnocení, žákovský parlament, vyjadřování vlastních názorů

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ podílí se na činnosti kolektivu	✓ vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci ✓ zadáváme úkoly, při jejichž plnění žáci spolupracují	skupinová práce, práce ve dvojicích, spolupráce tříd
✓ pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	✓ vedeme žáky k efektivní týmové práci	hodnocení a sebehodnocení, zpětnovazební dotazník
✓ uznává zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	✓ vedeme žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci ✓ umožňujeme diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, a tím je vedeme k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků	hry (sociální), výlety, zážitkové kurzy, školy v přírodě, soutěže mezi školami, hodnocení a sebehodnocení, dodržování pravidel fair play, spoluvytváření kritérií pro hodnocení
✓ podílí se na upevňování kladných mezilidských vztahů	✓ vedeme žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu	skupinová práce, hry, mimoškolní akce
✓ je schopen sebekritiky, učí se přijímat kritiku	✓ umožňujeme žákům spoluutvářet kritéria hodnocení a hodnotit úspěšnost dosažení cíle	hodnocení a sebehodnocení (kritéria a nástroje hodnocení)

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ respektuje přesvědčení druhých lidí, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	✓ vedeme žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně	dramatizace, nácvík empatického chování
✓ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni	✓ vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy ✓ spoluutváříme se žáky pravidla chování v třídních kolektivech (na pravidla vytvořená ve třídách navazuje školní řád)	činnost žákovského parlamentu, nácvík společenských situací
✓ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc, chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	✓ vedeme žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým ✓ pomáháme žákům orientovat se v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	besedy (první pomoc, bezpečnost na silnici aj.), dopravní hřiště, projekty (Ajax aj.)
✓ respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do sportovních a kulturních aktivit	✓ pomáháme chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní) ✓ rozvíjíme u žáků smysl pro kulturu a tvořivost, pozitivní postoj k uměleckým dílům ✓ zapojujeme se do kulturního dění a sportovních aktivit	návštěva divadel, kin, koncertů (Klub mladých diváků), účast ve sportovních turnajích
✓ chápe základní ekologické a environmentální souvislosti	✓ žáky vedeme k třídění odpadů ✓ plánujeme, tvoříme společně se žáky kvízy, soutěže a projekty	projekty (Přátelé Zeleného údolí, Zelená stezka aj.), pokusy, pozorování, referáty, laboratorní práce, prezentace

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	✓ stanovujeme (pokud možno vyvozujeme se žáky) pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků ve škole (z hlediska bezpečnosti a funkčnosti) ✓ systematicky vedeme žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)	skupinové, projektové a jiné práce, exkurze
✓ k výsledkům pracovní činnosti přistupuje nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	✓ vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce	projekty, výstavy
✓ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost	✓ systematicky a cíleně vedeme žáky k profesní orientaci (výběr volitelných předmětů)	exkurze do firem, odborných pracovišť, diskuze s odborníky, prezentace své práce, projekty
✓ rozvíjí své podnikatelské myšlení	✓ pomáháme žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjíme schopnost týmové práce	týmová práce, projekty

7. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Co dělá žák:	Jaké používáme výchovné a vzdělávací strategie a postupy:	Jaké využíváme formy a metody:
✓ ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby	✓ motivujeme žáky k využívání digitálních zařízení při učení ✓ vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít	rozhovor, výklad, motivační příklady ze života, skupinová práce, brainstorming
✓ získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah	✓ zadáváme žákům zajímavé a problémové úkoly ✓ klademe důraz na správnou volbu postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu	myšlenkové mapy, skupinová práce, samostatná práce, diskuze, prezentace
✓ vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty	✓ porovnáváme s žáky výsledky, vyvozujeme z nich závěry ✓ motivujeme žáky k vyjadřování se za pomocí digitálních prostředků	učíme se navzájem, myšlenkové mapy, skupinová práce, samostatná práce, objevování, experiment, prezentace
✓ využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti	✓ systematicky vedeme žáky k hledání stále efektivnějších a jednodušších pracovních postupů ✓ vedeme žáka ke kritickému hodnocení výsledků své práce	pozitivní motivace, diskuze, sebekritika a sebehodnocení, skupinová práce, objevování, experiment, prezentace
✓ chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi	✓ umožňujeme žákům realizovat vlastní nápadů ✓ pomáháme žákům seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika	soutěže, projekty, skupinová práce, samostatná práce, objevování, experiment, prezentace, diskuze
✓ předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních	✓ vedeme žáky k samostatnému myšlení ✓ motivujeme žáka k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí	diskuze, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola a podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti se člení do pěti stupňů

- **Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními**

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními máme na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). V některých případech škola zpracovává **Plán pedagogické podpory** (PLPP), který blíže specifikuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce – speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanovuje termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Máme dlouholeté zkušenosti s integrací žáků různého postižení (zrakové, sluchové, tělesné), vadami řeči, autismem, poruchami učení a chování. Nejčastější skupinou žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou na naší škole žáci s vývojovými poruchami učení a chování. Tito žáci jsou v evidenci našeho školního psychologa, popř. klinických psychologů a SPC. Na základě doporučení ŠPZ pro tyto žáky zpracováváme **Individuální vzdělávací plán**, jež zohledňuje i názor zákonného zástupce, vychází z učebních dokumentů a respektuje potřeby žáka. IVP sestavuje třídní učitel na základě žádosti zákonných zástupců žáka a ve spolupráci s ostatními vyučujícími a speciálním pedagogem. Kontrola plnění IVP se provádí dle potřeby, minimálně jedenkrát ročně. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Někteří žáci s těžším postižením se vzdělávají za podpory asistenta pedagoga.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle

potřeb žáka. Při tvorbě IVP je využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

U žáků s poruchami chování klademe v procesu vytváření klíčových kompetencí zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení a výchovu k práci a ke spolupráci. Učitel si se žáky třídy stanovuje přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování. V případě rizikového chování žáka, které svou závažností narušuje proces vzdělávání žáka nebo dalších žáků, jsme připraveni vypracovat **Individuální výchovný program**.

- **Specifikace provádění podpůrných opatření**

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívány podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

- **Školní poradenské pracoviště**

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnými poradci, kteří zároveň koordinují jeho činnost, dále školním speciálním pedagogem, metodikem prevence zneužívání návykových látek a sociálně patologických jevů a školním psychologem, který naši školu pravidelně navštěvuje. Speciální pedagog je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovňě při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

- **Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných**

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenskými pracovišti (Mensa, PPP, SPC). Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. Pro takovéto žáky je určen koordinátor z řad učitelů, který vyhledává a připravuje příležitosti pro rozvoj nadání a mimořádného nadání. Koordinátor, v případě potřeby, sestavuje PLPP. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje koordinátor ve spolupráci s učitelem vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje koordinátor s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplnován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Tito žáci pak individuálně navštěvují vybrané bloky výuky ve vyšších ročnících. Koordinátor úzce spolupracuje s rodinou nadaného žáka a s odborníky. Na základě doporučení odborných poradenských pracovišť je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Zařazení nadaných a mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých vyučovacích předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Žákům nadaným v přírodovědné oblasti zadávají učitelé náročnější individuální úkoly (referáty, zajímavosti ze světa aj.), jsou vedeni k samostatnému řešení problémových úloh, jsou pověřováni vedením pracovních skupin. Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupin při práci. Jejich díla mohou být vystavena ve třídě, ve školní galerii, či se mohou zúčastňovat soutěží ve škole nebo školu reprezentovat.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky podle jejich schopností a dovedností (žák např. doprovází na hudební nástroj, předzpívává). Tyto děti se zúčastňují školních vystoupení při různých příležitostech.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky. Jejich díla jsou vystavena ve školní galerii, ve třídách, jsou posílána do různých soutěží.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, o které projevují největší zájem. Jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni.

Humanitně nadaným žákům jsou zadávány náročnější úkoly, které řeší nejen pomocí naučné literatury, ale i PC. Jsou zapojováni do soutěží ve škole i mimo ni, píší příspěvky do časopisů. Jsou pověřováni vedením pracovních skupin.

3.5. Zabezpečení výuky žáků přestupujících z jiných škol

Jedná se o žáky, kteří přestupují z jiných základních škol, popř. z víceletých gymnázií.

Přestupující žák i zákonný zástupce jsou při přestupu seznámeni se zaměřením školy a se vzdělávacím obsahem předmětů (ŠVP – DOMINO), které se bude žák vyučovat. Škola poskytuje dostatečný časový prostor k doplnění si případných nedostatků. Dítěti jsou pak nabídnuty konzultace s vyučujícími a po dostatečně dlouhou dobu není dítě klasifikováno. Koordinátor pak dohlíží na začlenění se dítěte do nového kolektivu. Celý proces probíhá za úzké spolupráce s rodinou dítěte, popř. i s výchovným poradcem školy.

3.6. Zabezpečení výuky žáků - cizinců

Vzdělávání žáků, kteří mají jiný mateřský jazyk než český, probíhá ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Za významný moment považujeme správné zařazení žáka – cizince do konkrétního ročníku ve vyučovacím procesu nejen podle jeho věku, ale i podle stupně ovládnutí českého jazyka, příbuznosti jeho mateřského jazyka k českému jazyku a jeho motivace ke vzdělávání. Při hodnocení žáků – cizinců se pedagog řídí novým školským zákonem. Snažíme se žáky – cizince zařazovat do tříd, jejichž koordinátor ovládá světový jazyk stejný jako žák nebo do které chodí žák se stejným mateřským jazykem. Vybízíme žáky – cizince ke kooperaci s českými žáky při činnostech školních a mimoškolních. Přínosem žáka – cizince pro školu je seznámení českých spolužáků s kulturními hodnotami a specifikami jiného etnika včetně jazyka mateřského, tamních řečových komunikačních zvyklostí a dalších projevů spojených s obyčeji a zvyky jiné země. Vedení školy jmenovalo koordinátora pro žáky – cizince, který vypracovává materiály pro potřebu pedagogů a žákům pomáhá překonávat obtíže související s jazykovou bariérou.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuku zpočátku zaměřujeme především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál využíváme Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

3.7. Průřezová téma

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Osobnostní rozvoj										
Rozvoj schopností poznávání	ČJ/INT CČJ/INT	ČJ/INT CČJ/INT	CČJ/INT	CČJ/INT	PŘ/INT M/INT ČJ/INT INF/INT CČJ/INT	ČJ/INT D/INT Z/INT F/INT VV/INT M/INT OV/INT VZ/INT HV/INT CČJ/INT	ČJ/INT D/INT Z/INT F/INT VV/INT M/INT VZ/INT HV/INT CČJ/INT	ČČJ/INT D/INT Z/INT CH/INT F/INT VV/INT M/INT HV/INT OV/INT PČ/INT VZ/INT	CČJ/INT D/INT Z/INT CH/INT F/INT VV/INT M/INT HV/INT SM/INT	CČJ/INT D/INT Z/INT CH/INT F/INT PČ/INT M/INT HV/INT
Sebepoznání a sebopojetí	PRV/INT	PRV/INT	PRV/INT		AJ/INT	TV/INT VZ/INT	TV/INT VZ/INT	PČ/INT AJ/INT OV/INT ČJ/INT PSA VZ/INT	VZ/INT	
Seberegulace a sebeorganizace			VV/INT	M/INT TV/INT	M/INT TV/INT	VZ/INT	PČ/INT VZ/INT OV/INT	PČ/INT CH/INT M/INT OV/INT VZ/INT	VZ/INT CH/INT PČ/INT M/INT	
Psychohygiena		HV/INT		PŘ/INT M/INT HV/INT ČJ/INT	M/INT	VZ/INT TV/INT M/INT	VZ/INT M/INT PSA	VZ/INT TV/INT M/INT PČ/INT PSA OV/INT	VZ/INT M/INT PČ/INT	
Kreativita	ČJ/INT VV/INT	ČJ/INT VV/INT	VV/INT	INF/INT ČJ/INT	INF/INT ČJ/INT VV/INT	ČJ/INT D/INT,P VV/INT INF/INT	ČJ/INT D/INT,P VV/INT	VV/INT AJ-j/INT	PČ/INT D/INT,P VV/INT AJ-j/INT	
Sociální rozvoj										
Poznávání lidí	PRV/INT	TV/INT		AJ/INT	AJ/INT	ČJ/INT D/INT,P NJ-j/INT OV/INT VZ/INT FJ-j/INT AJ-j/INT	ČJ/INT D/INT,P AJ/INT NJ/INT VV/INT VZ/INT FJ/INT OV/INT	ČJ/INT D/INT VZ/INT NJ/INT VV/INT OV/INT FJ/INT RJ/INT	ČJ/INT D/INT AJ/INT NJ/INT VV/INT OV/INT FJ/INT RJ/INT	SČJ/INT D/INT AJ/INT NJ/INT VZ/INT FJ/INT RJ/INT
Mezilidské vztahy	PRV/INT		TV/INT			ČJ/INT D/INT OV/INT VZ/INT	ČJ/INT AJ/INT OV/INT VZ/INT	D/INT CH/INT OV/INT AJ/INT VZ/INT PČ/INT	D/INT CH/INT AJ/INT OV/INT VZ/INT	

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Komunikace		ČJ/INT	AJ/INT	AJ/INT ČJ/INT VV/INT	AJ/INT ČJ/INT	ČJ/INT OV/INT VZ/INT HV/INT INF/INT RJ-j/INT	ČJ/INT VZ/INT	ČJ/INT CH/INT AJ/INT OV/INT VZ/INT PČ/INT	ČJ/INT CH/INT AJ/INT PČ/INT VZ/INT RJ/INT
Kooperace a kompetice				VV/INT		D/INT F/INT OV/INT VZ/INT	VZ/INT	PČ/INT VV/INT OV/INT VZ/INT	OV/INT VV/INT F/INT PČ/INT VZ/INT
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						ČJ/INT TV/INT VZ/INT	ČJ/INT AJ/INT TV/INT VZ/INT	Z/INT AJ/INT TV/INT PČ/INT VZ/INT	Z/INT AJ/INT TV/INT PČ/INT VZ/INT
Hodnoty, postoje, praktická etika						VZ/INT OV/INT	D/INT AJ/INT VV/INT VZ/INT OV/INT	D/INT AJ/INT OV/INT VZ/INT	D/INT AJ/INT OV/INT VZ/INT

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	PRV/INT VV/INT ČJ/INT TV/INT	PRV/INT TV/INT	PRV/INT	VL/INT INF/INT	INF/INT ČJ/INT	OV/INT	NJ-j/INT	AJ/INT NJ/INT FJ/INT OV/INT	
Občan, občanská společnost a stát		PRV/INT	PRV/INT	VL/INT INF/INT	INF/INT	INF/INT D/INT TV/INT OV/INT VZ/INT	D/INT OV/INT	D/INT OV/INT VZ/INT	CH/INT D/INT OV/INT
Formy participace občanů v politickém životě						OV/INT	OV/INT	D/INT OV/INT	ČJ/INT D/INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL/INT	VL/INT	D/INT OV/INT	OV/INT	D/INT OV/INT	OV/INT D/INT Z/INT RJ/INT

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	VV/INT ČJ/INT	ČJ/INT	AJ/INT	AJ/INT TV/INT	VL/INT AJ/INT TV/INT HV/INT PČ/INT	ČJ/INT AJ/INT HV/INT NJ-/INT OV/INT	ČJ/INT Z/INT AJ/INT NJ/INT HV/INT FJ/INT	ČJ/INT CH/INT AJ/INT NJ/INT HV/INT RJ/INT	AJ/INT D/INT HV/INT NJ/INT OV/INT CH/INT RJ/INT FJ/INT
Objevujeme Evropu a svět				INF/INT	VL/INT INF/INT	ČJ/INT,P AJ/INT F/INT INF/INT OV/INT	ČJ/INT D/INT Z/INT	ČJ/INT D/INT AJ/INT	D/INT OV/INT
Jsme Evropané					VL/INT ČJ/INT	D/INT OV/INT	D/INT OV/INT	ČJ/INT,P D/INT OV/INT	D/INT CH/INT OV/INT

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	PRV/INT			VV/INT	VL/INT AJ/INT VV/INT ČJ/INT	ČJ/INT AJ/INT OV/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT NJ-/INT PČ/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT Z/INT NJ/INT FJ/INT VZ/INT	VZ/INT D/INT Z/INT NJ-/INT
Lidské vztahy	PRV/INT	PRV/INT TV/INT	PRV/INT ČJ/INT	VV/INT TV/INT PČ/INT ČJ/INT INF/INT	PŘ/INT VL/INT VV/INT TV/INT PČ/INT INF/INT	ČJ/INT D/INT OV/INT VZ/INT HV/INT RJ-/INT	ČJ/INT,P D/INT RJ/INT OVIINT VZ/INT HV/INT	ČJ/INT D/INT TV/INT VZ/INT HV/INT	SČJ/INT D/INT CH/INT TV/INT PČ/INT VZ/INT HV/INT
Etnický původ				VV/INT	VV/INT PČ/INT	OV/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT Z/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT Z/INT VZ/INT	D/INT Z/INT VZ/INT HV/INT
Multikulturalita	HV/INT	HV/INT	HV/INT	HV/INT	HV/INT	ČJ/INT D/INT VV/INT OV/INT HV/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT,P VV/INT OV/INT HV/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT VV/INT VZ/INT HV/INT	ČJ/INT D/INT,P NJ-/INT VV/INT HV/INT VZ/INT SČJ/INT
Princip sociálního smíru a solidarity						VZ/INT	OVIINT	D/INT	OV/INT D/INT

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy		PRV/INT	PRV/INT,P AJ/INT	PŘ/INT AJ/INT VV/INT	VV/INT	Z/INT AJ/INT VV/INT	Z/INT PŘ/INT	CH/INT VV/INT PŘ/INT	Z/INT AJ/INT VV/INT
Základní podmínky života		PRV/INT	PRV/INT PČ/INT	PŘ/INT VV/INT	VV/INT	D/INT Z/INT AJ/INT F/INT PŘ/INT	F/INT	CH/INT F/INT	Z/INT F/INT AJ/INT
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ/INT		PRV/INT PČ/INT	PŘ/INT VL/INT VV/INT M/INT INF/INT	VV/INT M/INT INF/INT	INF/INT D/INT F/INT M/INT OV/INT VZ/INT	PČ/INT M/INT VZ/INT OV/INT	ČJ/INT Z/INT CH/INT F/INT VV/INT M/INT PČ/INT VZ/INT	D/INT Z/INT CH/INT AJ/INT VV/INT M/INT OV/INT VZ/INT SM/INT
Vztah člověka k prostředí	PRV/INT VV/INT	PRV/INT VV/INT TV/INT	PRV/INT VV/INT TV/P ČJ/INT	PŘ/INT VV/INT TV/P INF/INT PČ/INT	PŘ/INT,P VV/INT TV/P INF/INT PČ/INT	ČJ/INT,P D/INT VV/INT TV/P PČ/INT HV/INT	ČJ/INT D/INT VV/INT TV/P HV/INT OV/INT HV/INT	PČ/INT D/INT Z/INT CH/INT AJ/INT VV/INT OV/INT PŘ/INT HV/INT	D/INT Z/INT CH/INT AJ/INT VV/INT OV/INT PŘ/INT HV/INT

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ/INT	INF/INT	PŘ/INT INF/INT	OV/INT	OV/INT PČ/INT	ČJ/INT OV/INT PČ/INT VZ/INT	ČJ/INT D/INT OV/INT PČ/INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ/INT				PČ/INT	OV/INT	OV/INT	ČJ/INT PČ/INT OV/INT	ČJ/INT ČJ/INT OV/INT
Stavba mediálních sdělení				VV/INT	VV/INT			ČJ/INT VV/INT	ČJ/INT Z/INT VV/INT
Vnímání autora mediálních sdělení	VV/INT	ČJ/INT						ČJ/INT	ČJ/INT
Fungování a vliv médií ve společnosti					ČJ/INT	INF/INT	AJ-j/INT AJ-j/INT	ČJ/INT CH/INT	SČJ/INT CH/INT NJ-j/INT VZ/INT

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Tvorba mediálního sdělení					ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ/INT VV/INT	ČJ/INT Z/INT VV/INT	ČJ/INT D/INT,P VV/INT
Práce v realizačním týmu				ČJ/INT	TV/INT ČJ/INT	ČJ/INT	ČJ/INT TV/INT	ČJ/INT TV/INT	ČJ/INT,P

Seznam použitých zkratek

Český jazyk a literatura	ČJ
Seminář z českého jazyka	SČJ
Cvičení z českého jazyka	CČJ
Anglický jazyk	AJ
Německý jazyk	NJ
Francouzský jazyk	FJ
Ruský jazyk	RJ
Matematika	M
Seminář z matematiky	SM
Informatika	INF
Prvouka	PRV
Přírodověda - I. stupeň	PŘ
Vlastivěda	VL
Dějepis	D
Občanská výchova	OV
Fyzika	F
Chemie	CH
Přírodopis - II. stupeň	PŘ
Zeměpis	Z
Zeměpisný seminář	SZ
Hudební výchova	HV
Výtvarná výchova	VV
Výchova ke zdraví	VZ
Tělesná výchova	TV
Pohybové a sportovní aktivity	PSA
Praktické činnosti	PČ
Integrováno do předmětu	INT
Projekt	P

4. Učební plán

4.1. Učební plán pro I. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty Povinné předměty	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	8	8	8	8	8	33	7
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	2	2	3	3	3	9	4
Matematika a její aplikace		Matematika	4	5	5	5	5	20	4
Informatika		Informatika	-	-	-	1	1	2	0
Člověk a jeho svět		Prvouka	1	1	2	-	-	11	1
		Vlastivěda	-	-	-	2	2		
		Přírodověda	-	-	-	2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	-
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	-
Týdenní počet hodin			20	22	24	26	26	102	16
CELKEM VYUČOVACÍCH HODIN			20	22	24	26	26	118	

4.2. Učební plán pro II. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty POVINNÉ PŘEDMĚTY	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku				Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	15	1
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	-
	Další cizí jazyk	Německý jazyk Francouzský jazyk Ruskyj jazyk	3	3	3	3	6	6
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	4	4	15	1
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4	-
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	10	2
	Občanská výchova	Občanská výchova	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1	2	2	2	20	5
	Chemie	Chemie	-	-	2	2		
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	2	1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	9	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	1	1	10	2
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	1	1	1	1	3	1
CELKEM			30	30	31	31	104	18
CELKEM VYUČOVACÍCH HODIN			30	30	31	31	122	

Nepovinné předměty

NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY	Ročník								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Cizí jazyk	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Seminář z matematiky	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Seminář z českého jazyka	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Seminář ze zeměpisu	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Konverzace v německém jazyce	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Příroda	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Pohybové a sportovní aktivity	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1	1	1	1	1	1

5. Učební osnovy

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

- 5.1. Český jazyk a literatura
- 5.2. Seminář z českého jazyka
- 5.3. Anglický jazyk
- 5.4. Německý jazyk
- 5.5. Francouzský jazyk
- 5.6. Ruský jazyk
- 5.7. Konverzace v německém jazyce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

- 5.8 Matematika
- 5.9. Seminář z matematiky

Vzdělávací oblast: Informatika

- 5.10. Informatika

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

- 5.11. Prvouka
- 5.12. Přírodověda
- 5.13. Vlastivěda

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

- 5.14 Dějepis
- 5.15. Občanská výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

- 5.16. Fyzika
- 5.17. Chemie
- 5.18. Přírodopis
- 5.19. Zeměpis
- 5.20. Seminář ze zeměpisu
- 5.21. Příroda

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

- 5.22. Hudební výchova
- 5.23. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

- 5.24 Výchova ke zdraví
- 5.25. Tělesná výchova
- 5.26. Pohybové a sportovní aktivity

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

- 5.27. Praktické činnosti

5.1.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Český jazyk a literatura**

Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura**.

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho obsahem se stává naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat, která jsou vybrána s ohledem na žáka a jeho místo ve společnosti. Přestože jsou dána, akceptují a reflektují společenský vývoj a mohou pružně reagovat na změny. **Český jazyk a literatura** má mezi vyučovacími předměty výsadní postavení, neboť právě v jeho rámci si žáci osvojují dovednosti, které jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat v ústní i písemné podobě a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci sami učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. I proto je preferována týmová práce a úzká spolupráce s ostatními předměty a využívání různých zdrojů informací. Svou nezastupitelnou roli má estetická výchova (divadelní představení, filmové novinky, výstavy, besedy, práce na internetu, využívání elektronického knihovnictví).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Český jazyk** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, vztahujícího se k nejrůznějším situacím, text analyzovat a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. Jejím hlavním cílem je rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se také rozlišovat fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život. Literatura se tudíž stává východiskem i cílem a pomáhá žákům orientovat se v současném světě.

Vyučovací předmět **Český jazyk** se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Jsou do něj zařazena průřezová téma (více viz. tabulka průřezových témat).

Výuka je zpravidla organizována ve třídách, ale také v učebně informatiky, kde je využíváno PC programů a internetu. Filmová, divadelní představení, besedy nebo workshopy se uskutečňují mimo budovu u pořádajících organizací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací v literatuře a na internetu, jejich zpracovávání a používání
- vede žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení
- podporuje čtenářskou gramotnost
- vede žáky k samostatnému myšlení a aplikaci naučených pravidel a jejich vzájemnému propojování
- předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky k samostatnému řešení daného problému, pomáhá jim hledat jiná řešení a vhodné metody
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, třídění podle hledisek (vytvořených na základě vlastních zkušeností), zobecnění
- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k tomu, aby obhajovali vhodnou formou vlastní názor a správně argumentovali, učí je poslouchat názor jiných
- pomáhá objevovat rozdíly v pojetí a uměleckém zpracování různých textů, vede žáky k tvořivému písemnému projevu
- vede děti k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni, k prezentaci a reprezentaci školy a svojí osoby na veřejnosti
- vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k efektivní týmové práci
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- umožňuje žákům spoluutváret kritéria hodnocení a hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- spoluutváří se žáky pravidla chování v třídních kolektivech (na pravidla vytvořená ve třídách navazuje školní řád), vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní, intelektové, sociální, etnické) mezi žáky
- rozvíjí u žáků smysl pro kulturu a tvořivost, pozitivní postoj k uměleckým dílům
- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí, vede žáky k třídění odpadu
- podporuje u žáků potřebu prezentace vlastních názorů a postojů v literárním projevu i při výběru četby

Kompetence pracovní

Učitel

- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjet schopnost týmové práce
- vede žáky k přípravě a udržování estetického, tvořivého prostředí ve škole i mimo ni
- vede žáky k organizování a plánování učení

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vytváří příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nejhodnějšího pro danou situaci
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích

ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty

ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy

ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo

- tvoří otázky a odpovídá na ně

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiélem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu);

žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

Jazyková výchova

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednoduších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvírat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

- určuje samohlásky a souhlásky

- seřadí slova podle abecedy

- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

Literárni výchova

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací

- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše

- rozlišuje pohádkové prostředí od reálného

- ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Učivo

- **poslech literárních textů**
- **zážitkové čtení a naslouchání**
- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- **základní literární pojmy** – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

2. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Učivo

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpis, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

Jazyková výchova

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nárečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

Literární výchova

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury

- má pozitivní vztah k literatuře

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
1.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - naslouchá pohádkám, příběhům a orientuje se v nich - vypráví podle obrázkové osnovy - dramatizuje jednoduchý text - volí vhodné tempo řeči, správně dýchá a vyslovuje - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním, dodržuje úhlednost písma - rozlišuje písmo psací a tiskací - píše správné tvary písmen a číslíc, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - skládá a rozkládá slova podle sluchu - pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jím odpovídajícím hláskám - skládá a čte všechny druhy slabik a slov - správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice - používá interpunkční znaménka ve slovech i větách, rozliší délku samohlásek - používá velká písmena u vlastních jmen osob a na začátku věty - plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem - hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonaci, rozumí přečtené větě - vyjadřuje své pocity z textu, domýšlí příběhy dle své fantazie - porozumí přečtenému textu - reprodukuje přečtený text vlastními slovy - recituje zpaměti jednoduchou básničku - vypráví jednoduché pohádky a příběhy a dramatizuje je	Komunikační a slohová výchova - práce s textem, používání jazyka, prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení - rozšiřování slovní zásoby, poslech, vypravování, dramatizace Psaní: - uvolňovací cviky - psaní - písmeno, slabika, slovo - písmo psací a tiskací - opis, přepis Jazyková výchova - sluchová syntéza, analýza - písmena malá, velká, tiskací a psací - uspořádání slov ve větě - délka samohlásek - interpunkční znaménka - diktát (různé druhy např. běhací) Čtení a literární výchova - slova - čtení otevřených a zavřených slabik, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se slabikami di, ti, ni a se shluky souhlásek - nadpis, článek, rádeček, sloupec, odstavec - porozumění přečteným větám - přednes básně - volná reprodukce textu, dramatizace pohádky	OSV: Rozvoj schopností poznávání VDO: Občanská společnost a škola EGS: Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy: Prv, Vv, Pč, Hv, Tv Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, M, Hv Mezipředmětové vztahy: M, Prv, Vv, Pč, Hv EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Kreativita MDV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: Prv, Vv, Pč, Tv,	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
2.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - užívá slušné oslovení, prosbu, omluvu, poděkování - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru, naslouchá druhému, je schopen vyjádřit svůj názor - v krátkých mluvených projevech správně dýchá, vyslovuje a volí vhodné tempo řeči - pojmenuje předměty a popisuje jejich vlastnosti - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním - píše písmena a číslice podle normy psaní - správně spojuje písmena i slabiky - používá znaménka ve slovech i větách - opisuje a přepisuje jednoduché texty, kontroluje vlastní písemný projev - vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty - rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, řadí věty podle děje - určí nadřazenost a podřazenost slov - porovnává významy slov - řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl - rozlišuje hlásky, výslovnost dlouhých a krátkých samohlásek, psaní ú/ú, psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - dělí slova na konci řádku podle stavby slova - aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov - řadí slova podle abecedy - vyjmenuje slovní druhy, pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu - odůvodňuje a píše velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen osob a zvířat - čte s porozuměním nahlas i potichu - plynule přečte jednoduchý text - soustředěně naslouchá čtenému textu - spojuje obsah textu s ilustrací - vypráví, dramatizuje a domýší příběhy - recituje básně, rozlišuje poezii a prózu - čte pohádky, příběhy a vypráví o nich	Komunikační a slohová výchova - práce s textem - rozšiřování slovní zásoby - základní formy společenského styku - výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostní obraty - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - jednoduchý popis Psaní - dodržování hygienických návyků správného psaní - tvarové skupiny písmen a čísel - umístování diakritických znamének - opis, přepis Jazyková výchova - věta jednoduchá, souvětí - druhý vět - pořadí vět v textu - věta, slovo - slovo souřadné, nadřazené, podřazené, slovo opačného významu - slovo, slabika, hláška, písmeno, - písmeno ú/ú - rozdělení hlásek - význam slabiky pro dělení slov - písmeno ě - znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov - abeceda - slovní druhy: podstatná jména, slovesa a předložky - vlastní jména osob a zvířat Čtení a literární výchova - plynulé čtení jednoduchých textů - poslech, poezie a próza - text a ilustrace - vyprávění, dramatizace - báseň, verš, rým - individuální četba	OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Komunikace MDV: Vnímání autora mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: Prv, Hv, Vv, Pč, Tv Mezipředmětové vztahy: Vv, Tv, Pč, Prv Mezipředmětové vztahy: Hv, Prv, Vv, Pč EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: Prv, M, Hv, Vv, Pč	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - orientuje se ve slyšeném i čteném textu, tvoří krátký mluvený projev - dodržuje slovosled ve větách - seřadí příběh podle dějové souvislosti, vypráví příběh podle obrázkové osnovy - respektuje základní pravidla rozhovoru - vhodně používá verbální i neverbální prostředky řeči, vyjadřuje se zdvořile, používá vhodné oslovení - užívá vhodné odpovědi na otázky - píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle - opisuje a přepisuje jednoduché texty - kontroluje vlastní písemný projev - napíše vzkaz, zprávu, oznámení, blahopřání, pozdrav, krátký dopis včetně adresy - dokáže dokončit rozepsaný příběh a napsat vlastní příběh věcně i formálně správně - popíše jednoduchý předmět, děj, pracovní postup - pracuje přiměřeně věku a schopnostem - rozliší věty a souvětí - spojuje věty, doplňuje souvětí - určí počet vět v souvětí - vyhledává ve větách základní skladební dvojice - porovnává a třídí slova podle významu - rozlišuje hlásky, slabiky, určuje počet slabik - rozlišuje slova v základním tvaru - určí kořen slova, tvoří slova příbuzná - používá abecedního uspořádání slov - vyjmenuje vyjmenovaná slova a aplikuje je v praktických cvičeních - rozliší ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, předložky a spojky - používá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu - určí ve větě podstatná jména - rozliší jednotné a množné číslo a rod mužský, ženský a střední	Komunikační a slohová výchova - práce s textem - rozšiřování slovní zásoby - stylizace a kompozice - komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování) - dodržování pravidel komunikace - rozhovor, diskuze, otázky a odpovědi - členění jazykového projevu - souvislý jazykový projev Psaní: - dodržování norem písma, číslic, pravopisu a interpunkčních znamének - přepis, opis - úprava a kontrola zápisu - žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, inzerát, dopis, popis, vzkaz, jednoduché tiskopisy, vypravování) Jazyková výchova - věta jednoduchá a souvětí - věta jednoduchá a její stavba - základní skladební dvojice - nauka o slově, význam slova - hláskosloví - stavba slova, kořen - slova příbuzná - abeceda - vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z - slovní druhy ohebné a neohebné - podstatná jména - třídění slov podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Tv, Hv MKV: Lidské vztahy - společenský styk a jeho formy Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Prv Exkurze - školní knihovna	seznanění se slovníky a základními příručkami

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- dodržuje pravidla pravopisu vlastních jmen měst, vesnic, hor a řek - určí osobu, číslo a čas - časuje slovesa v přítomném, minulém a budoucím čase - čte výrazně a plynule věty a souvěti, člení text - čte rychle s porozuměním, předčítá nahlas, vhodně frázuje - orientuje se v textu, obsahu, rejstříku, - vyhledá v textu důležitou informaci, klíčová slova - pozorně naslouchá literárnímu textu - pozná bajku, rozlišuje typy uměleckých textů, vtip, humor, povídka - volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text a výtvarně jej doprovodí - vypráví pohádky, povídky, příběhy, vyjadřuje své pocity z vlastní četby, divadelní hry - dokáže dokončit báseň vhodným rýmem	- vlastní jména - slovesa Čtení a literární výchova - plynulé čtení, členění textu - rychlé čtení, tiché a hlasité - aktivní čtení - praktické čtení - věcné čtení - práce s literárním textem - dramatizace pohádky - čtení se zážitkem - poslech, představení - základní literární pojmy (hádanka, rozpočítadlo, říkanka, báseň, pohádka, povídka, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, rým, divadelní představení, herec)	EV: Vztah člověka k prostředí Exkurze - návštěva divadla, kina	časopisy a noviny základy dramatizace čtenářské deníky

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - seznámi se s jazykem jako prostředkem komunikace - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - užívá vhodných jazykových i mimojazykových (gesta, mimika) prostředků řeči - dokáže interpretovat čtený text, vyhledá v textu informaci, zaznamená si přečtené - sestavuje osnovu, tvorí nadpisy - stanoví děj, dodržuje posloupnost děje - rozčlení text podle osnovy - pracuje s orientačními prvky textu - předvede telefonování, posílání SMS zpráv - reprodukuje vzkaz, při dialogu vhodně střídá roli mluvčího a posluchače, volí vhodnou intonaci, pauzy a tempo řeči - popíše rostlinu, zvíře nebo věc, pracovní postup - zvládne grafickou úpravu textu - napíše výstižně dopis - vyplní dotazník, tiskopis - rozpozná slova spisovná a nespisovná, jednoznačná a mnohoznačná, citově zabarvená - rozlišuje slova ohebná a neohebná - užívá různé tvary slov, slova příbuzná - rozlišuje část příponovou a předponovou, kořen slova - rozpozná předpony a předložky, pravopis jejich psaní - správně užívá vyjmenovaných a příbuzných slov při psaném projevu - dokáže přiřadit podstatné jméno ke vzoru a vysklouňuje je - rozezná rod mužský životný a neživotný - dodržuje pravidla pravopisu vlastních jmen měst, vesnic, hor, řek a států - píše správně skupiny bě-bje, pě, mě-mně, vě-vje, užívá v písemném projevu - pozná podmět a přísudek ve větě jednoduché - dokáže rozvíjet větu jednoduchou - tvorí souvětí a jejich vzorce	Komunikační a slohová výchova - mateřský jazyk - analytické čtení - věcné čtení - stylizace a kompozice - vypravování, osnova - členění textu - komunikační žánry (oslovení, zpráva, oznámení, vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) - základní pravidla komunikace (role mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - žánry písemného projevu (pozvánka, vzkaz, dopis, popis, jednoduché tiskopisy, vypravování) Jazyková výchova - význam slov - slovní druhy ohebné a neohebné - stavba slova - kořen, předpona a přípona - předložky - vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z - vzory podstatných jmen - vlastní jména - skupiny bě-bje, pě, vě - vje - skladba	OSV: Psychohygiena (sociální dovednosti, dovednosti zvládání stresových situací) OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Hv, Př MKV: Lidské vztahy (společenský styk a jeho formy)	prezentace práce se slovníky

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- čtení s porozuměním přiměřeně náročných textů potichu i nahlas - dokáže interpretovat přečtený text, rozlišuje podstatné od okrajových informací - provede charakteristiku postav - vybírá si četbu podle vlastního zájmu a doloží zápisem do čtenářského deníku - dokáže samostatně a výstižně zrekapitulovat obsah knihy - vyjadřuje vlastní postoj k četbě, textu - vyhledává a třídí požadované informace - srovnává obsah textu se známými údaji - uvádí vhodné příklady k porovnání - vyvodí závěr sdělení - pracuje s osnovou, dokáže vyvodit text - orientuje se v textu pověsti, bajky a pohádky	Čtení a literární výchova - technika čtení - reprodukce textu - zážitkové čtení a naslouchání - vlastní četba - záznam do čtenářského deníku - vlastní výtvarný doprovod - čtení naučných textů jako zdroje informací - základní literární pojmy, literární druhy a žánry (báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst, spisovatel, básník, ilustrátor, herec, režisér, verš, rým)	OSV: Komunikace MDV: Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: VI, Př	čtenářské deníky encyklopedie, slovníky, časopisy, audio nahrávky, práce s mapou, společná četba

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - sestavuje osnovu textu, podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje, zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu - popíše předmět, děj, pracovní postup, osobu - napíše dopis ve správném sledu jeho částí, sestaví stručnou a výstižnou SMS zprávu, - posoudí úplnost a neúplnost sdělení - dokáže vyplnit tiskopisy - volně reprodukuje text a vytváří zkrácený zápis textu - používá jazyk jako nástroj dorozumívání - využívá znalosti vyjmenovaných slov v praktických cvičeních - určuje kořen, předponu, příponu a koncovku - rozpozná slova odvozená, doplňuje předpony a přípony podle smyslu - používá předpony a předložky v praxi - v praxi rozlišuje předponu ob- a v- s kořenem na je, rozlišuje psaní mě, mně - určuje všechny slovní druhy - určuje rod, číslo, pád a vzor podstat. jmen - skloňuje podstat. jména podle vzorů, zná gramatiku koncovek podle vzoru - píše správně vlastní jména víceslovňa, názvy států a jejich zkratky, názvy uměleckých děl, novin a časopisů - rozpozná druhy přídav. jmen, aplikuje pravopis měkkých a tvrdých přídav. jmen - pozná základní druhy zájmen a číslovek, - nahrazuje podstatná jména zájmeny - určuje osobu, číslo, čas a způsob - rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary, používá správné tvary podmiňovacího způsobu, pozná zvratné sloveso - pozná podmět a příslušek slovesný, rozlišuje podmět holý, rozvítý - rozpozná přímou řeč a větu uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči	Komunikační a slohová výchova - vyjadřování v běžných komunikačních situacích - vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis, SMS zpráva - zpráva, oznámení, inzerát, omluvenka - tiskopisy, poštovní poukázky - reprodukce jednoduchých textů Jazyková výchova - mateřský jazyk - prostředek dorozumívání - pravopis vyjmenovaných slov - stavba slova - předpona, přípona, kořen slova, koncovka - předpony s-, z-, vz- předložky s, z - skupiny bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně - slovní druhy - podstatná jména - vlastní jména - přídavná jména - zájmena, číslovky - slovesa - skladba - přímá řeč, nepřímá řeč	OSV: Komunikace VDO: Občanská společnost a škola EGS: Jsme Evropané MDV: Tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Tv, Hv OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: Aj, Nj, VI	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- čte přiměřeně rychle a plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, čte procítěně s prvky uměleckého přednesu, předčítá texty - recituje básně, vyhledává a vymýší rýmy - rozumí přečtenému sdělení, zapamatuje si jeho smysl, reprodukuje text, rozlišuje podstatné od méně podstatného, vyjadřuje své názory a pocity z přečteného, tvoří literární text na dané téma, vede čtenářský deník - rozpozná umělecké vybrané žánry - pohádka, pověst, bajka, sci-fi, dobrodružná literatura, orientuje se v dětské literatuře - zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku, určí čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, porovnává ilustrace různých výtvarníků - orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, internet - dramatizuje povídky a pohádky - sleduje divadelní, televizní a filmovou tvorbu úměrně svému věku, beseduje a hodnotí je	Čtení a literární výchova - čtení uměleckých a naučných textů - naslouchání - recitace, rým, verš, přirovnání, sloka - volná reprodukce přečteného textu, zápis textu - tvořivé činnosti s literárním textem - základy literatury - věcná a odborná literatura - dramatizace, scénky, divadelní a filmová představení, televizní tvorba	MDV: Práce v realizačním týmu MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti MKV: Kulturní diference Mezipředmětové vztahy: VI, Př, Vv, Hv, M, Pč Návštěva knihovny, besedy Během šk. roku návštěva divadelního a filmového představení	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vhodně užívá spisovných jazyk. prostředků vzhledem ke svému komunik.záměru - odlišuje spisovný a nespisovný projev - informaci podá zřetelně, stručně a v logických souvislostech - vyhledá hlavní myšlenky textu - stylizuje dopis - rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace - pohotově a přiměřeně komunikuje v běžných situacích - používá jazykové příručky, slovníky - odliší zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá - určí mluvnické kategorie podstatných a přídavných jmen, sloves - rozpozná druhy zájmen a číslovek - odůvodňuje a správně příše i/y v koncových podst. jm., přídav. jm., ve shodě příslušku s podmětem - vyhledá skladební dvojice a určí větné členy - rozlišuje texty psané v próze a ve verších - předenší z paměti literární texty přiměřené věku - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - podle svých schopností tvoří vlastní literární text - vyjadří své dojmy z četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení - volně reprodukuje text podle svých schopností - vyhledá hlavní myšlenky textu	Komunikační a slohová výchova - vyplňování jednoduchých tiskopisů (poštovní poukázka, podací lístek) - jednoduché komunikační žánry (zpráva, oznámení, SMS, inzerát, pozvánka) - dopis osobní a úřední - popis a jeho funkce - výtah a výpisky - vypravování Jazyková výchova - tvarosloví: opakování slovních druhů, podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa - skladba: základní a rozvíjející větné členy, věta jednoduchá, souvětí - zvuková stránka jazyka - jazykověda a její složky Literární výchova - příběhy ze života dětí - příběhy o přírodě - ústní lidová slovesnost - pohádky, pověsti, bajky, báje - sci-fi - někteří čeští velikáni světového významu v tvorbě českých spisovatelů - literární druhy a žánry - přednes - interpretace textů	OSV: Komunikace Kreativita MKV: Multikulturalita MDV: Tvorba mediálních sdělení Práce v realizačním týmu EV: Vztah člověka k prostředí - projekt Mezipředmětové vztahy: D, Z, Vv OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: Aj (Nj) MKV: Kulturní diference Lidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy Poznávání lidí EGS: Objevujeme Evropu a svět - projekt Mezipředmětové vztahy: D, Hv, Vv	soustavné opakování pravopisu, práce se slovníky a příručkami divadlo, besedy, návštěva knihovny, čtenářský deník

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák - předvede samostatný souvislý ústní projev na dané téma, zapíše jej do poznámek, se kterými dále pracuje - prezentuje svá vypravování se záměrem zaujmout posluchače - spolužáky - v písemném i ústním projevu používá vhodná slova, komunikuje bezprostředně - komunikuje kultivovaně, výstižně, rozlišuje situace, kterým pak přizpůsobuje výběr jazykových prostředků - rozeznává v textu neohebné slovní druhy, určuje je - navazuje na znalosti o podstatných i přídavných jménech, odvodí jejich další tvary, vhodně je používá - tvorí homonyma, synonyma, antonyma, začleňuje je do souvisejících textů a rozumí jim - určí slovesné kategorie - vid, rod, rozumí rozdílům a tvoří příklady - rozliší větu hlavní a vedlejší, větné členy podle vztahů - píše čitelně, přehledně a úpravně, využívá pravidel pravopisu, zvládá zpětně kontrolovat napsaný text - v mluvených i psaných projevech rozliší větu jednočlennou a dvojčlennou - vnímá český jazyk nejen jako prostředek dorozumívání a jako zdroj všech informací - pracuje samostatně se slovníky a encyklopediemi, vyhledává termíny a pojmy a používá je, rozumí pojmu: epos, báje, mýtus, duchovní text, kronika, pohádka, uvede konkrétní příklad těchto literárních útvarů - všimá si ilustrací a jejich rozdílů - čte s porozuměním, zřetelně vyslovuje, dodržuje rytmus, pauzy, pracuje s hlasem - používá tiché čtení, dokáže vybrat podstatné myšlenky a reprodukovat je spolužákům - rozliší text vážný a humorný, nachází charakteristické prvky a umí je pojmenovat	Komunikační a slohová výchova - praktické formy slohu - zpráva - vypravování (přímá řeč) - popis pracovního postupu - popis děje - odborný dopis - žádost, objednávka - jednoduchý životopis - výtah - líčení Jazyková výchova - neohebné slovní druhy - podstatná, přídavná jména - odvozování - slovesa (rod, vid - základní informace) - zájmeno jenž (skloňování) - antonyma, homonyma, synonyma, užívání ve větách - slovní zásoba a její obohacování - určování vět vedlejších na základě zvládnutí základních větných členů - druhy vět podle postoje mluvčího, řečnická otázka - shoda přísluhu s podmětem - pravopis koncovek příčestí - psaní velkých písmen ve vlastních jménech - pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve věti i souvětí Literární výchova - můj domov, nejstarší texty (duch.písň, chorály, legendy) - bible a jiná setkání s názory na vznik světa - svět a jeho hrdinové, národní literatury, světci, jejich místo v literatuře - setkání s poezíí, otázky dnešního čtenáře	OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita Poznávání lidí - projektová práce v rámci slohového nácviku s názvem Poznáváme lidi kolem sebe (charakteristika spolužáka) OSV: Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV: Etnický původ Multikulturalita EV: Vztah člověka k prostředí MDV: Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference Lidské vztahy - projekt	pravidla hodnocení a sebe-hodnocení soustavné opakování pravopisu, práce se slovníky a příručkami

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- pracuje s básněmi, stanoví rytmus, pojmenuje rým, recituje s citem, vnímá obsah - sám a aktivně přistupuje k četbě, umí zpracovat životopis autorů i přehled děl, chápe pojem divadelní, filmová i televizní adaptace	- pohádka klasická a moderní - filmová a divadelní adaptace - literární pásmo, dramatizace - literatura od starověku do 18. století ve stěžejních dílech	Lidské vztahy v příbězích o dětech a pro děti	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - komunikuje ve spisovném jazyce, analyticky a kriticky posuzuje jazyková sdělení a sám jazyková sdělení tvoří - vypracuje souvislý výtah, sestaví výpisky, vyhledá klíčová slova v textu, zpracuje osnovu, formuluje hlavní myšlenky textu - rozliší subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr autora - vytvoří vnější, vnitřní, přímou a nepřímou charakteristiku, vyhledá ukázky v literatuře - vyhledá v umělecké literatuře ukázky líčení, rozpozná a popíše umělecké prostředky užité v líčení, pokusí se o vlastní tvořivé psaní líčení - vystíženě a souvisle formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu - porovná a zhodnotí různá hlediska tématu, vysvětlí svůj postoj, navrhne své řešení - aktivně si osvojuje spisovnou podobu českého jazyka - rozvíjí svou slovní zásobu, rozpozná a tvoří synonyma, vyhledá a ověřuje správné významy a tvary slov - používá slovníky a jazykové příručky - využívá poznatků o jazyce ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí - rozliší významové vztahy v souvětí - využívá poznatků ze skladby ke správnému písemnému i ústnímu projevu - čte s porozuměním literární texty, interpretuje myšlenky textu, reprodukuje text - rozliší základní literární druh a žánr - vyhledá informace o dílech a autorech české a světové literatury - objasní a ověří základní literární pojmy - uvádí základní literární směry a představitele české a světové literatury 19. století	Komunikační a slohová výchova - souhrnná komunikační a slohová cvičení - výtah, výpisky - charakteristika vnější a vnitřní, přímá a nepřímá - charakteristika literární a filmové postavy - líčení - jednoduchá úvaha - diskuze Jazyková výchova - obohacování slovní zásoby - tvoření slov, frazemy - synonyma, homonyma, - přejímání slov z cizích jazyků - skloňování cizích vlastních jmen - pravopisná cvičení - tvarosloví - slovesa, mluvnické kategorie - syntax - větné členy, věta - jednoduchá a souvětí, druhy vedlejších vět, významové poměry mezi souřadně spojenými větami a vět. členy Literární výchova - interpretace literárních textů české a světové literatury zaměřená na 19. století - základy literární teorie - próza, poezie, drama - umělecké prostředky literárního díla, literární hrdina - romantismus, realizmus v české a světové literatuře - české národní obrození	Mezipředmětové vztahy: Ov, Vv, Hv, Vz Mezipředmětové vztahy: Př, D, Z, Ch, F Můj oblíbený literární nebo filmový hrdina OSV: Sebepoznání a sebopojetí Poznávání lidí Komunikace EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Aj, Nj, Ov MKV: Etnický původ Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Z, Př, D, Ov, F, Ch, Tv, Vv, Hv Mezipředmětové vztahy: Hv, Vv, Ov, D EGS: Jsme Evropané - projekt (slavní čeští a evropští spisovatelé 19. století) Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zájímá	motivace žáků, pravidla hodnocení, testování, sebehodnocení, zásady práce ve skupinách, kooperativní činnosti soustavné procvičování pravopisu využívání textů z různých oborů lidské činnosti zaměření na prožitkové čtení, citová výchova

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- formuluje ústně a písemně dojmy ze své četby - kultivovaně přednáší literární text - podle svých schopností tvoří literární text - porovná literární předlohu s filmovou či divadelní adaptací díla	- domácí četba - čtenářské besedy - přednes literárního textu - tvůrčí psaní - divadelní a filmová adaptace literárního díla	MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti - návštěva divadelního a filmového představení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk, v mluvném projevu vhodně využívá verbálních i nonverbálních prostředků - vypracuje samostatný výklad, rozlišuje podstatu sdělovaného - stylizuje jednoduchou úvahu, fejeton - rozlišuje základní publicistické útvary, rozpoznává manipulativní komunikaci nejen v masmédiích - orientuje se v tisku, formuluje vlastní názory - reaguje na společenské problémy - vyjadřuje svá stanoviska a postřehy - odliší faktu od názorů - užívá různé informační zdroje pro zjišťování a porovnávání faktů - v praxi rozlišuje a využívá poznatky o jazyce, třídí nabýté zkušenosti, využívá jich v dalším sebevzdělávání - vnímá historickou linii mateřského jazyka, dějinné souvislosti, reflekтуje na progresivní vývoj - psanou počítačovou gramotnost - odstraňuje pravopisné a skladební nedostatky, rozlišuje druhy souvětí, vnímá odchylky od normy a rozumí jim - pracuje automaticky s příručkami, slovníky, vyhledává informace a třídí je - je otevřený změnám a reaguje na ně - čte s pochopením a uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla jednoduše popisuje strukturu a jazyk díla - porovnává různá ztvárnění téhož nármétu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - charakterizuje významné literární žánry, jejich typy, orientuje se v základních směrech, má přehled o významných představitelech české a světové literatury a kultury - zformuluje své dojmy z četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení - tvoří případně vlastní texty - rozlišuje s pomocí hodnotou a konzumní literaturu, snaží se argumentovat na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Komunikační a slohová výchova - diskuse, teze - projev, proslov, přednáška - projektová obhajoba - prezentace, referát - výklad, úvaha, fejeton - řečnická cvičení - beseda - strukturovaný životopis Jazyková výchova - obecné výklady o jazyce - jazyková kultura - řeč a jazyk - rozvrstvení slovní zásoby - pravopis lexikální, tvaroslovní, skladební - souvětí podřadné, souřadné, složité souvětí - SVČ, oslovení, vsuvka, věta neúplná, slovosled v české větě Literární výchova - rekapitulace dějinných etap, směrů, stylů i autorů - literární klenoty - realismus v literatuře - nejvýznačnější autoři mezi světovými válkami - kontext - 2. polovina 20. století - úloha dramatu, moderní formy - fenomén film (zákl. vymezení) - literatura na pozadí společenských změn - funkce literatury v dnešním světě	VDO: Formy participace občanů v politickém životě Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vv, Hv, Ov - mluvní cvičení v úvodu hodiny MDV: Tvorba mediálního sdělení, spolupráce s lokálním tiskem: příspěvky, sloupky, zprávy o činnosti, reflexe ze života ve škole očima žáků. Práce v realizačním týmu - projekt Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení MKV: Multikulturalita, (možná práce ve třídách i v celém ročníku): Praha v odlesku známých osobností minulosti i přítomnosti. Multikulturní projekt - práce, která si neklade za cíl jednoznačný závěr, názorová konfrontace na základě společně navštívené kulturní akce. Mezipředmětové vztahy: Hv, Vv, D,	- motivace žáků - pravidla hodnocení - kooperativní činnost - vlastní tvorba (literární soutěže) PC programy, internet, e-mailová korespondence

5.2.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Český jazyk a literatura**

Vyučovací předmět: **Seminář z českého jazyka**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Seminář z českého jazyka** vychází ze vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** a je určen žákům devátého ročníku základní školy.

Jeho obsahem se stává naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat, která jsou vybrána s ohledem na žáka a jeho místo ve společnosti. Přestože jsou dána, akceptují a reflektují společenský vývoj a mohou pružně reagovat na změny. Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty výsadní postavení, neboť právě v jeho rámci si žáci osvojují dovednosti, které jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Zvláštní místo má pak volitelný předmět **Seminář z českého jazyka**, který si žáci vybírají z nabídky předmětů pro devátý ročník.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat v ústní i písemné podobě a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Avšak na rozdíl od předmětu Český jazyk a literatura se v semináři klade maximální důraz na samostatnost žáků a jejich sebereflexi, které vyplývají ze zájmů jedinců o zvolený předmět. Vytváří se předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci, žáci se sami učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Je zohledňovaná i týmová práce a úzká spolupráce s ostatními předměty a využívání různých zdrojů informací. Samozřejmou částí seminářů je práce na PC a využívání příslušných programů, orientování se v dostupných příručkách v on-line systému, slovníková gramotnost.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Seminář z českého jazyka** má komplexní charakter. Ve výuce se prolíná vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek předmětu Český jazyk a literatura a dále je rozvíjen. Samotný obsah a časový harmonogram semináře jsou pružně upravovány s ohledem na charakter skupiny žáků a s ohledem k jejich schopnostem.

Žáci se učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, vztahujícího se k nejrůznějším situacím, text analyzovat a kriticky posoudit jeho obsah. Učí se také posuzovat formální stránku textu a jeho výstavbu, prakticky hledat správná řešení. Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Žáci jsou vedeni k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

Dále žáci poznávají prostřednictvím četby specifické znaky různých textů, postihují umělecké záměry autora a formulují vlastní názory. Učí se také rozlišovat fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce a interpretace textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět **Seminář z českého jazyka** se vyučuje v 9. ročníku s hodinovou dotací týdně. Výuka je organizována ve třídách, především však v učebně informatiky, kde je využíváno PC programů a internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací v literatuře a na internetu, jejich zpracovávání a používání
- vede žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení
- podporuje čtenářskou gramotnost
- vede žáky k samostatnému myšlení a aplikaci naučených pravidel a jejich vzájemnému propojování
- předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky k samostatnému řešení daného problému, pomáhá jim hledat jiná řešení a vhodné metody
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, třídění podle hledisek (vytvořených na základě vlastních zkušeností), zobecnění
- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k tomu, aby obhajovali vhodnou formou vlastní názor a správně argumentovali, učí je poslouchat názor jiných
- pomáhá objevovat rozdíly v pojetí a uměleckém zpracování různých textů, vede žáky k tvořivému písemnému projevu
- vede děti k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni, k prezentaci a reprezentaci školy a svojí osoby na veřejnosti
- vede děti k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k efektivní týmové práci
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- umožňuje žákům spoluutváret kritéria hodnocení a hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- spoluutváří se žáky pravidla chování v třídních kolektivech (na pravidla vytvořená ve třídách navazuje školní řád), vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní, intelektové, sociální, etnické) mezi žáky
- rozvíjí u žáků smysl pro kulturu a tvořivost, pozitivní postoj k uměleckým dílům
- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí, vede žáky k třídění odpadu
- podporuje u žáků potřebu prezentace vlastních názorů a postojů v literárním projevu i při výběru četby

Kompetence pracovní

Učitel

- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjet schopnost týmové práce
- vede žáky k přípravě a udržování estetického, tvořivého prostředí ve škole i mimo ni
- vede žáky k organizování a plánování učení

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vytváří příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nejhodnějšího pro danou situaci
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Učivo

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpis, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

Jazyková výchova

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí
ČJL-9-2-07p správně příše slova s předponami a předložkami
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov
ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody příslušku s podmětem

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

Literární výchova

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury

- má pozitivní vztah k literatuře

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové

Vyučovací předmět :
Ročník:

Seminář z českého jazyka
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dokáže rozlišit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, vyhledává v textech, uvádí příklady - třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov, vhodně je používá v psaném i mluveném projevu, prohlubuje kultivovanost projevů, schopnost pracovat s textem - správně vyslovuje a používá cizí slova, rozumí nejfrekventovanějším výrazům - pracuje samozřejmě se slovníky, encyklopediemi, jazykovými příručkami, využívá internetu, programů PC rozvíjí aktivně slovní zásobu, rozumí významům slov, staví výstižně a srozumitelně výpovědi, umí dávat věci, jevy a pojmy do vztahu - aplikuje poznatky v reálné situaci, hledá způsoby řešení podle vlastního úsudku - uplatňuje zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu - snaží se formulovat složitější myšlenky - odlišuje spisovný a nespisovný jazyk, promyšleně vybírá vhodné prostředky, obhají důvody svého výběru - uvědomuje si důležitost jazykové kultury, rozpoznává manipulativní komunikaci - využívá poznatků o jazyce a stylu ke grammaticky a věcně správnému písemnému projevu i k tvořivé práci s textem na základě svých dispozic - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí přiměřeně k vlastním schopnostem	Komunikační a slohová výchova - základy studijního čtení - uspořádání informací z textu - vyhledávání informací vhodných k řešení daného problému - osnova - diskuse - funkční styly Jazyková výchova - pravopis lexikální, tvaroslovny, skladební - souvětí podřadné, souřadné - složitá souvětí - VJR - SVČ, oslovení, vsuvka, věta neúplná - věta jednočlenná, dvojčlenná - rozvoj slovní zásoby - synonyma, homonyma, antonyma - rozvrstvení slovní zásoby: odborné názvy slova domácí slova cizí neologismy archaismy historismy - slovní druhy ohebné, neohebné - slovesa a jejich mluvnické významy, tvary slovesa být Literární výchova - tvořivé činnosti s literárními texty, jejichž výběr koresponduje s obsahem učiva vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura	OSV: Poznávání lidí Komunikace MKV: Multikulturalita Lidské vztahy MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti	PC programy: Didakta Čj LANGMaster Terasoft on-line prog. SCIO - testy

5.3.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Cizí jazyk**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který žákům umožňuje seznamovat se s jedním z nejdůležitějších cizích jazyků. Jeho osvojením žáci zvýšují své šance obstát v současném světě. Zlepšují se jejich možnosti poznávání a chápání světa, možnosti dalšího studia a pozdějšího pracovního uplatnění. V rámci předmětu si žáci osvojují jazykové prostředky a řečové dovednosti, rozvíjejí své komunikační schopnosti a zároveň poznávají společenská a kulturní specifika jiných zemí, zvláště anglicky mluvících, učí se tyto odlišnosti chápat a tolerovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Na 1. stupni ZŠ (1. - 5. ročník) představuje výuka **Anglického jazyka** úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu dítěte o studium tohoto cizího jazyka, o vytvoření a udržení pozitivního vztahu k tomuto předmětu.

- Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností. Jde také o první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku.
- Výuka směřuje k praktickému používání jazyka, zahrnuje různé praktické dovednosti – poslech s porozuměním, rozhovory, v menší míře čtení a samostatný ústní a písemný projev. Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení tohoto cíle volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka.
- Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazený dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku.

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky, např. hraním rolí, dramatizacemi, improvizací apod. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnostem.

S vyučovacím předmětem **Anglický jazyk** začínají děti v prvním ročníku. V prvním a druhém ročníku se děti vyučují cizí jazyk dvě hodiny týdně a pokračují ve

třetím až pátém ročníku, vždy s tříhodinovou dotací týdně. Výuka probíhá v jazykových učebnách nebo kmenových třídách vybavených potřebnou technikou, která umožňuje využití nahrávek dialogů, říkanek, básniček, písniček aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích.

Vzdělávací obsah předmětu **Anglický jazyk** na 2. stupni zahrnuje:

- podněcování zájmu žáků o anglický jazyk a motivaci k jeho dalšímu studiu
- osvojování jazykových prostředků a řečových dovedností, zejména rozvíjení schopnosti porozumění přiměřeně obtížnému čtenému textu a ústnímu sdělení
- poznávání společenského a kulturního prostředí anglicky mluvících zemí
- vytváření podmínek pro pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život i pro život společnosti

V 1. a 2. ročníku jsou tomuto předmětu věnovány dvě hodiny týdně, v ostatních ročnících tři hodiny týdně. Výuka probíhá v menších skupinách, které vznikají dělením tříd, případně vytvářením skupin napříč ročníkem. Vyžaduje-li to situace, mohou být skupiny utvořeny s ohledem na úroveň, resp. individuální tempo žáků. Při výuce využíváme multimediální techniku, počítače, internet. Rozvíjení komunikačních schopností žáků je podporováno navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami (při studijních pobyttech v Británii, při spolupráci se zahraničními partnerskými školami apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k poznávání smyslu učení cizího jazyka
- klade důraz na čtení s porozuměním a vyhledáváním informací v textu
- zadává úkoly, pro jejichž splnění žák vyhledává informace z různých zdrojů a zpracovává je formou projektů v anglickém jazyce
- umožňuje žákům uplatnit vlastní tvořivost
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, audiovizuální techniku, počítačové výukové programy)
- vede žáky k práci se slovníkem (nejprve dvojjazyčným, později výkladovým)
- vytváří situace vedoucí k pozitivní motivaci žáka
- učí žáka pracovat s chybou, vede ho ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadáváním praktických problémových úloh učí žáka nebát se problému a řešit ho
- při řešení problémových úloh podporuje tvořivost, samostatnost a logické myšlení
- vede žáka k používání informací z různých zdrojů (encyklopedií, internetu apod.) při řešení problémů
- podporuje spolupráci žáků při řešení problémů
- umožňuje prezentaci práce žáka

- vede žáka k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

Učitel

- zařazuje různá konverzační cvičení (např. dialogy)
- připravuje žáky na zvládnutí komunikace v běžných každodenních situacích a obtížných situacích
- podporuje různé formy komunikace s anglicky hovořícími osobami (dopis, e-mail)
- vede žáky k vlastní prezentaci, např. v školním časopise, při spolupráci škol, na veřejnosti
- zařazuje metody kooperativního učení a vede žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci a spolupráci žáků, zařazuje skupinovou výuku a metody kooperativního vyučování
- učí žáky pracovat v týmu, učí je vnímat odlišnosti spolužáků, tolerovat je a využívat je pro práci v týmu
- učí žáky hodnotit práci týmu a jeho jednotlivých členů a vytvářet kritéria hodnocení
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- vede žáky k rozpoznávání a ocenění pozitivních rysů spolužáků

Kompetence občanské

Učitel

- pomáhá žákům chápat a respektovat individuální rozdíly mezi lidmi, vede je k odmítání netolerance, násilí a šikany
- vede žáky ke spoluvytváření a respektování pravidel třídy a školy
- připravuje žáky na jazykové zvládnutí krizových situací a situací ohrožujících zdraví a život
- pomáhá žákům chápat rozdíly národnostní a kulturní mj. i tím, že vytváří podmínky pro kontakt žáků s osobami z jiných zemí (spolupráce škol, studijní pobyt v Británii)
- rozvíjí u žáků smysl pro kulturu, umění a tvořivost, mj. poznáváním kultur jiných zemí
- podporuje zapojování žáků do kulturních aktivit
- vede žáky k pochopení základních ekologických a environmentálních souvislostí, mj. i porovnáváním přístupu k této problematice v různých zemích

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k řádnému plnění povinností a závazků
- vytváří podnětné a tvořivé prostředí při výuce a rozvíjí schopnosti týmové práce
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení

- pomáhá žákům uplatnit získané dovednosti a vědomosti v praxi, např. při komunikaci s anglicky hovořícími osobami
- posiluje v žácích vědomí důležitosti studia cizího jazyka pro budoucí pracovní uplatnění

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

žák

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostačně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **1.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Řečové dovednosti - představí se v angličtině - zeptá se na jména spolužáků - používá názvy čísel 1 - 10 - spočítá tvary na obrázku - používá spojení barev s podstatnými jmény - užívá množné číslo podstatných jmen ve spojení s číslovkami a barvou - používá základní slovní zásobu dle tématických celků - rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně - sleduje jednoduché příběhy a porozumí jim - zapojí se do her a různých činností	Tematické okruhy - pozdravy - školní potřeby - čísla 1 - 10 - hračky - barvy - rodina - oblečení - narozeniny - koupání - zvířata - Vánoce, Velikonoce Reálie - Vánoce ve Velké Británii	Mezipředmětové vztahy: Prv, Hv, Vv, Pč, Tv, M, Čj	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **2.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Řečové dovednosti - pozdraví, představí se a rozloučí se - používá základní slovní zásobu dle tématických celků - rozumí základním a jednoduchým pokynům, reaguje na ně - odpovídá na běžné otázky při výuce - zeptá se, co některá zvířata umí a na stejnou otázku odpoví - pojmenuje a velmi jednoduše popíše běžné předměty kolem sebe - sdělí, co rád jí a pije, zeptá se na totéž - popíše v základních rysech svůj vzhled - zeptá se na umístění běžných předmětů a na stejnou otázku odpoví - užívá názvy základních barev při jednoduchém popisu osob či věcí - sdělí jednoduchou větu, co má právě na sobě a zeptá se na totéž - uvede, jakou sportovní činnost právě dělá - sleduje jednoduché příběhy a porozumí jím - zapojí se do her a různých činností	Tematické okruhy - pozdravy - zvířata v ZOO - škola - barvy - jídlo - obličej - místnosti v domě - oblečení - dětské sportovní činnosti - Vánoce a Velikonoce Reálie - Vánoce ve Velké Británii - Velikonoce ve Velké Británii	Mezipředmětové vztahy: Prv, Hv, Vv, Pč, Tv, M, Čj	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **3.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Řečové dovednosti - představí se, pozdraví, rozloučí se, reaguje na promluvy druhých, poděkuje - udá svůj věk, počítá do 20 - rozpozná a pojmenuje barvy - pojmenuje školní potřeby - pojmenuje zařízení ve třídě - pojmenuje zvířata, určí jejich velikost a barvu - vyjádří pocit radosti, smutku, strachu a žizně - pojmenuje části hlavy, barvu vlasů - pojmenuje a popíše části těla - pojmenuje členy rodiny - pojmenuje a popíše běžné oblečení a jeho barvu - používá názvy běžných potravin a nápojů - pojmenuje divoce žijící zvířata, rozpozná jejich hlasu, určí, čím se živí - rozpozná a pojmenuje různé přístroje, hračky, užívá předložky určující jejich polohu - vyjmenuje anglickou abecedu - hlásuje své jméno - vyjmenuje a zapíše dny v týdnu - vyjmenuje a zapíše měsíce - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně verbálně i neverbálně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Tematické okruhy - pozdravy, zdvořlostní fráze - čísla 1 - 20 - barvy - školní potřeby - zařízení třídy - domácí zvířata - přídavná jména - nálady, pocity - obličej - lidské tělo - rodina - oblečení - jídlo a nápoje - divoká zvířata - hračky a přístroje - abeceda - dny a měsíce - naši sousedé Reálie - Halloween v Británii a v Severní Americe - Vánoce a Velikonoce ve Velké Británii	OSV: Komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá EV: Ekosystémy Mezipředmětové vztahy: Čj, Prv, M, Vv, Pč, Hv	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **4.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - porozumí poslechu jednoduchého textu nebo konverzace, vhodně reaguje Mluvení - zapojí se do jednoduché konverzace - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat - pojmenuje sporty a zhodnotí své sportovní schopnosti - popíše dům a pokoje - rozezná nemoci a pojmenuje je - dává rady o zdraví - pojmenuje obchody, popíše město - popíše směr cesty - pojmenuje prázdninové aktivity - pojmenuje zvířata, určí, čím se živí a kde žije - počítá do sta - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - napíše blahopřání k narozeninám	Tematické okruhy - pozdravy, informace o sobě, dovednosti - sporty - místopis v domě a nábytek - zdraví a nemoci - město - domov, bydliště - prázdniny, činnosti o prázdninách - počasí - škola, rozvrh hodin - televize - volný čas - zvířata, příroda - minulost - čísla 0 - 100 - číslovky řadové, datumy - nakupování - kalendářní rok, roční období, - názvy svátků Reálie - Velká Británie a Irsko	OSV: Poznávání lidí Komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá EV: Ekosystémy Mezipředmětové vztahy: Čj, VI, Př, M	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **5.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - vhodně reaguje na promluvy druhých Mluvení - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - osvojenou slovní zásobu a fráze rozpozná v mluvené i písemné formě Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - v textu odhadne význam neznámých slov z kontextu Produktivní řečové dovednosti - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - má základní znalosti o svátcích v anglicky mluvících zemích - vyhledá na mapě Velkou Británii a důležitá města Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - rozlišuje mezi grafickou a mluvenou podobou slova	Tematické okruhy - pravidla komunikace v každodenních situacích - pozdravy, představování - přítel a rodina - povolání - oblíbené věci - kalendářní rok, roční období - měsíce - dny v týdnu - abeceda, hláskování - hodiny - lidské tělo - jídlo - dopravní prostředky - oblekání Základní gramatické struktury - sloveso "to be" - tvoření otázky a záporu - sloveso "have got" - přídavná jména, antonyma - přivlastňovací přídavná jména - množné číslo podstatných jmen - časové údaje - předložky (určení místa) - předložky (určení času) - přítomný čas prostý, tvoření otázky a záporu - přítomný čas průběhový - sloveso "must" - sloveso "can" - vazba "there is/are" - věta jednoduchá a pořádek slov ve větě - synonyma - minulý čas prostý	OSV: Sebepoznání a sebopojetí Poznávání lidí Komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Kulturní diference Mezipředmětové vztahy: Čj, VI, Př, M, Vv, Hv	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **6.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, které se týkají osvojovaných témat Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaitech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, zvířata, místa a věci ze svého každodenního života - reprodukuje nebo sestaví jednoduchý rozhovor Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - orientuje se v krátkých a jednoduchých textech, vyhledá v nich požadované informace - použije informace získané z různých zdrojů k sestavení krátkého textu - rozumí obsahu jednoduchých textů o anglicky mluvících zemích, odhadne význam nových slov z kontextu Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - použije znalosti z různých zdrojů k sestavení textu o své zemi, městě	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostačující srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba a tvoření slov - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem Tematické okruhy - rodina a přátelé - osobní údaje - fyzický popis - barvy, čísla - oblečení - sporty - škola a jednotlivé předměty - nakupování a ceny - počasí a měsíce v roce - zvyky a koníčky - divoká zvířata, domácí mazlíčci - části těla, zdraví - jídlo a pití, jídlo v restauraci - kuchařské recepty - země a kontinenty - zábava a aktivity volného času Mluvnice - přítomný čas průběhový a prostý - určitý a neurčitý člen - předložky - vazba „there is/are“ - řadové číslovky - datum - přídavná jména „dlouhý/krátký“ - osobní zájmena v předmětu, - ukazovací zájmena,	EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference EV: Ekosystémy Základní podmínky života OSV: Poznávání lidí	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- zapojí se dle svých možností do jazykových projektů - podílí se na tvorbě časopisu	- zájmeno „nějaký“ - minulý čas slovesa „být“ - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves - kladná věta a otázka v minulém čase - vyjádření budoucnosti vazbou "going to" - vyjádření množství potravin - podstatná jména počitatelná a nepočitatelná - stupňování přídavných jmen - frekvenční příslovce - příslovce s koncovkou „ly“ Rozšiřující učivo - četba: elementary level	Mezipředmětové vztahy: Čj, Z, Př, Ov, Vz, Vv, Hv	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **7.**

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, které se týkají osvojovaných témat Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaitech - pojmenuje složitější rodinné vztahy - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, zvířata, místa a věci ze svého každodenního života - reprodukuje nebo sestaví jednoduchý rozhovor - domluví si jednoduchý program s kamarády - zeptá se na cestu a jednoduchým způsobem vysvětlí cestu - rozpozná důležité informace v psaném textu a reprodukuje je v mluveném projevu Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - orientuje se v krátkých a jednoduchých textech, vyhledá v nich požadované informace - použije informace získané z různých zdrojů k sestavení krátkého textu - vyhledá významy slov v dvojjazyčném slovníku - porozumí textu, odhadne význam neznámých slov z kontextu	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba a tvoření slov - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem Tematické okruhy - rodina a přátele - osobní údaje - širší rodina - činnosti, aktivity volného času - školní předměty - doprava - obydli a pracoviště - vlastní budoucnost - domy a jejich části - pohyb po městě - časové údaje - místa na Zemi - filmy, video, počítač Mluvnice - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý a průběhový - „-ing“ forma po „mít rád“ - spojování vět - chystat se něco dělat („going to“) - výrazy s „mít“ („have“) - budoucí čas v souvislosti s nábídou a rozhodnutím - určitý a neurčitý člen - slovní spojení - předložky ve spojení s časovým údajem a s dobou	OSV: Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika EGS: Evropa a svět nás zajímá MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - použije znalosti z různých zdrojů k sestavení textu o své zemi, městě - zapojí se dle svých možností do jazykových projektů - podílí se na tvorbě časopisu	- dynamické předložky směru a pohybu - přítomný čas prostý k vyjádření budoucnosti - přídavná jména a přirovnání - zájmena osobní a přívlastňovací - předpřítomný čas - minulé příčestí	Mezipředmětové vztahy: Čj, Z, Př, Ov, Vz, Vv, Hv	

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
 Ročník: **8.**

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, které se týkají osvojovaných témat Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, o svých obvyklých činnostech a zálibách a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, zvířata, místa a věci ze svého každodenního života - rozliší užití přítomných časů - sestaví vyprávění o minulém ději - rozliší užití minulých časů - užívá obraty pro vyjádření nervozity a obav - pojmenuje části těla, základní zdravotní problémy a jejich léčbu - popíše zdravý a nezdravý jídelníček - pojmenuje nejběžnější povolání - pojmenuje materiál, z něhož je předmět vyroben - používá obraty pro nakupování oděvů Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí v krátkém a jednoduchém textům a vyhledá v nich požadované informace - význam neznámých slov odhadne z kontextu - vyhledá význam neznámých slov v dvojjazyčném slovníku	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba a tvoření slov - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probírným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem Tematické okruhy - materiály - móda a oblečení - „příliš“ x „ne dost“ - reálie anglicky mluvících zemí - četba ve volném čase, počítac - u lékaře, části těla - zdravotní potíže - zdravá výživa - vyjádření vlastních pocitů - klimatické změny, životní prostředí - ochrana člověka za mimořádných situací - ochrana zvířat a péče o ně - generační rozdíly - dobrovolníci a dobrovolnické práce - Evropská unie Mluvnice - minulý čas prostý a průběhový - vyjádření zvyklosti či stavu věci v minulosti ("used to") - minulý čas slovesa „muset“ - předpřítomný čas - trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ - větné dodatky	OSV: Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: Občanská společnost a škola EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - napíše úřední dopis - popíše problém a navrhne jeho řešení - rozpozná důležité informace v psaném textu a reprodukuje je v mluveném projevu - zapojí se do jazykových projektů - vytvoří krátký příspěvek do časopisu	- podmětné a předmětné vedlejší věty - vyjádření rady pomocí „měl bys“ - vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - sloveso + “-ing” nebo infinitiv - trpný rod v různých časech - podmínkové souvětí prvního typu - časové věty - vyjádření účelu - podstatná a přídavná jména se stejným slovním základem - vztažná zájmena (who, which, that) - frázová slovesa <u>Rozšiřující učivo</u> - četba: lower intermediate	Mezipředmětové vztahy: Čj, Z, Př, Ov, Vz, Vv, Hv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Anglický jazyk
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, které se týkají osvojovaných témat - v krátkých nahrávkách rozpozná důležité informace a text reprodukuje	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV: Poznávání lidí Mezilidské vztahy Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje praktická etika EGS: Evropa a svět nás zajímá	
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, o svých obvyklých činnostech a zálibách a dalších osvojovaných témaitech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, zvířata, místa a věci ze svého každodenního života - v mluveném projevu podle vzoru používá přítomné, minulé a budoucí časy - vypráví o tom, co bylo dříve a co nyní, co se změnilo - pojmenuje základní povolání z oblasti showbusinessu - pojmenuje zvuky, které slyší - sdělí základní informace o počasí - sestaví jednoduché vyprávění o problémech životního prostředí	Slovní zásoba a tvoření slov - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem	EV: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí v krátkém a jednoduchém textům a vyhledá v nich požadované informace - porozumí obsahu přiměřeně obtížného čteného textu - význam neznámých slov odhadne z kontextu - vyhledá význam slov v dvojjazyčném nebo výkladovém slovníku - reprodukuje přečtený text	Tematické okruhy - slovní spojení se slovesy „hrát“, „dělat“, „jít“ + činnost - život ve městě - fyzický a charakterový popis osob - přičiny a důsledky nefunkčnosti předmětů - varovná znamení, nápisy - média - povolání - peníze - cestování - sociální vztahy (šikana atd.) - kulturní rozdíly - reálie anglicky mluvících zemí - dovolená	Mluvnice - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý a průběhový - vyjádření libosti a nelibosti - předpřítomný čas - členy - vyjádření budoucnosti, - podmínkové souvětí prvního a druhého typu - podmiňovací způsob – „by“	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - v písemném projevu podle vzoru používá přítomné, minulé a budoucí časy - zapojí se do jazykových projektů - vytvoří příspěvek do časopisu	- vyjádření „tak ..., že ...“ - zvratná zájmena - tvorba otázky - tzv. oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa - trpný rod - modální slovesa v trpném rodě - předložky místa - nepřímá řeč, nepřímé otázky - slovesa a podstatná jména se stejným slovním základem - užití sloves „říct něco“ a „povědět někomu“ Rozšiřující učivo - četba: intermediate	Mezipředmětové vztahy: Ov, Vz, Z, Hv, Čj, Př	

5.4.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Další cizí jazyk**

Vyučovací předmět: **Německý jazyk**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Německý jazyk** pokrývá vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru **Další cizí jazyk**. Jako prostředek komunikace snižuje jazykové bariéry, a tím zvyšuje osobní i pracovní mobilitu žáka, umožňuje poznávat kulturní tradice našich nejbližších sousedů a vede k uvědomování si geograficko – kulturní sounáležitosti se středoevropským prostorem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Základem pro osvojování si cizího jazyka zůstává vyučovací hodina se všemi možnostmi, které poskytuje. Vhodným doplněním jsou soutěže, výjezdy do zahraničí a příležitostné akce.

S **Německým jazykem** jako s dalším cizím jazykem začínají žáci v 6. ročníku při časové dotaci tří hodiny týdně až do devátého ročníku.

Výuka probíhá ve skupinách v rámci jednotlivých tříd či ročníků. Žádá-li to situace a umožní-li to personální obsazení, mohou být skupiny v 8. a 9. ročníku přerozděleny napříč ročníkem s cílem umožnit intenzivnější výuku žákům se zájmem o cizí jazyky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- zadává žákům zajímavé úlohy
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- porovnává s žáky výsledky a vyvozuje z nich závěry
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení
- vede žáka ke kritickému hodnocení výsledků své práce
- podněcuje tvořivost žáků, umožňuje realizaci jejich nápadů
- vede žáky k samostatnému myšlení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky problémovými úkoly z praktického života
- vede žáky k využívání různých zdrojů informací
- vede žáky k třídění informací
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- pracuje s chybou žáka, ukazuje cestu ke správnému řešení
- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci dětí

Kompetence komunikativní

Učitel

- diskutuje s žáky nad texty
- začleňuje metody kooperativního učení
- vede děti ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální národnostní i kulturní zvláštnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků
- vede žáky k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Vyučovací předmět: **Německý jazyk**
 Ročník: **6.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí obsahu jednoduchého slyšeného textu, který se týká osvojovaných témat Mluvení - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché věty - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - zeptá se a podá základní informace o běžných každodenních situacích - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých textech - odpoví na otázky k textu - reprodukuje obsah jednoduchého textu Psaní - sestaví gramaticky správné písemné sdělení - vyplní formulář s informacemi o sobě	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení výslovnostních návyků - slovní a větný přízvuk - intonace Slovní zásoba a tvoření slov - osvojování slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem a učebnicí Tematické okruhy - rodina - přátelé - škola - volný čas Mluvnice - stavba jednoduché věty (oznamovací, tázací) - zápor - časování sloves (pomocná, pravidelná, nepravidelná) - člen určitý, neurčitý - přivlastňovací zájmena - množné číslo podstatných - sloveso "ich möchtes"	OSV: Poznávání lidí EGS: Evropa a svět kolem nás Mezipředmětové vztahy: Z, Aj, Vz

Vyučovací předmět:
Ročník:

Německý jazyk
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí obsahu přiměřeně náročné vyslechnuté rozmluvy - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Mluvení - čte nahlas a plynule přiměřeně obtížné texty - mluví o své rodině, volném čase, zájmech a ostatních osvojovaných tématech - zeptá se na základní informace týkající se běžných každodenních situací Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v autentických materiálech (jídelní lístek, výsledky ankety) - rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní - napíše jednoduché sdělení o sobě, rodině, škole a dalších osvojovaných tématech - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - korespondence (dopis, e-mail)	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - intonace Slovní zásoba a tvoření slov - rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem a učebnicí Tematické okruhy - škola - přátelé - volný čas a s ním spojené - cestování - jídlo a nápoje Mluvnice - akuzativ - další nepravidelná slovesa - rozkazovací způsob - modální slovesa - können, müssen - slovesa s odlučitelnou předponou - préteritum sloves - haben, sein - vykání - tázací zájmena - předložky um, am, im - man - es gibt - dativ - inverze	OSV: Poznávání lidí VDO: Občanská společnost a škola MKV: Kulturní diferenciace Mezipředmětové vztahy: Z, Vz	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Německý jazyk
8.**

t na dané téma

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí obsahu přiměřeně náročné a zřetelně vyslovované promluvy s malým počtem neznámých slov Mluvení - čte nahlas foneticky správně texty s přiměřeným množstvím neznámé slovní zásoby - sdělí vlastní názor, přání - vypráví jednoduchý příběh, sdělení formuluje v delších větných celcích - reprodukuje stručně text - adekvátně reaguje v běžných každodenních situacích Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v přiměřeně obtížném textu - rozumí textům s omezeným množstvím cizích slov Psaní - sdělí písemně vlastní názor, přání, zážitky - napíše krátký text na dané téma - vyplní formulář s informacemi o sobě - reaguje na písemné sdělení (e-mail)	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - intonace Slovní zásoba a tvoření slov - další rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem a učebnicí Tematické okruhy - volný čas (sport, hudba, televize) - roční období - měsíce, dny v týdnu - všední den (jak žijeme, bydlíme) - čas, hodiny - svátky, tradice Mluvnice - tázací zájmeno welich- - stupňování přídavných jmen a příslavců - odpovědi - Ja/Nein/Doch - modální slovesa - sollen, wollen, dürfen - přivlastňovací zájmena - perfekt - neurčitá zájmena - vedlejší věty s weil - osobní zájmena v dativu - předložky s dativem - věty s předmětem v dativu a akuzativu	OSV: Poznávání lidí EGS: Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy: Tv, Vz, Hv	

Vyučovací předmět: **Německý jazyk**
 Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - porozumí vyslechnuté promluvě s určitým množstvím neznámých slov a pronesené v běžném tempu - rozumí informacím v přiměřeně náročných poslechových textech Mluvení - předá ústně své zážitky, názory - umí obhájit své názory, argumentuje - vyjadřuje se za pomocí delších větných struktur - souvětí - vypráví příběh, popíše osobu, místo, událost každodenního života - adekvátně reaguje v běžných každodenních Čtení s porozuměním - čte nahlas foneticky správně i texty s větším množstvím neznámé slovní zásoby - porozumí obsahu přiměřeně náročných textů a vyhledá v nich žádané informace Psaní - vyplní formulář s informacemi o sobě - sestaví text, ve kterém za pomocí delších větných struktur předá své názory a zážitky, napíše e-mail	Zvuková a grafická podoba jazyka - další rozvíjení správné výslovnosti a intonace - ovládání pravopisu osvojené slovní zásoby Slovní zásoba a tvoření slov - další rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - zvláštnosti slovní zásoby v Nj - slova složená - práce se slovníkem Tematické okruhy - televize, zábava (závislosti) - móda a oblečení, názory - nakupování - cestování, dopravní prostředky - příroda a počasí - Berlín, historie a současnost Mluvnice - zvratná slovesa - slovesa s předložkovou vazbou - adjektiva v přívlastku v nominativu, dativu, akuzativu - osobní zájmena v akuzativu a dativu - předložky ohne/mit - vedlejší věty s dass a weil - genitiv - nepřímé otázky - préteritum pravidelných, nepravidelných a modálních sloves - předložky s dativem, v místním i časovém významu	OSV: Poznávání lidí EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Kulturní diference Multikulturalita MDV: Fungování médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy: Vz, Z, D	

5.5.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Vychází ze vzdělávacího obsahu oboru **Další cizí jazyk**. Prostřednictvím komunikace v cizím jazyce jsou odstraňovány jazykové bariéry. Žákům je umožněno na lepší úrovni poznávání kulturních tradic a života lidí ve frankofonních zemích. Na základě tohoto poznání si uvědomí geografické, kulturní a historické sounáležitosti soužití v Evropě.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Základem pro osvojování si cizího jazyka zůstává vyučovací hodina se všemi možnostmi, které poskytuje. Vhodným doplněním jsou soutěže, výjezdy do zahraničí a příležitostné akce.

S **Francouzským jazykem** jako dalším cizím jazykem začínají žáci v 6. ročníku při časové dotaci tří hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách v rámci jednotlivých tříd či ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek
- předkládá žákům zajímavé úlohy
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- porovnává s žáky výsledky a vyvozuje z nich závěry
- vede žáky ke kritickému hodnocení výsledků své práce
- podporuje tvořivost žáků, umožňuje realizaci jejich nápadů
- motivuje žáky k samostatnému myšlení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k využívání různých zdrojů informací
- vede žáky k třídění informací
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- pracuje s chybou žáka, ukazuje cestu ke správnému řešení

- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci dětí

Kompetence komunikativní

Učitel

- diskutuje s žáky nad texty
- používá metody kooperativního učení
- podněcuje žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří podmínky pro vzájemnou komunikaci
- respektuje diferencované výkony podle individuálních schopností

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální národnostní i kulturní zvláštnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků
- směřuje žáky k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblekání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Vyučovací předmět:
Ročník:

Francouzský jazyk
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí představování Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - čte foneticky správně jednoduché věty - umí pozdravit a poděkovat - reprodukuje obsah jednoduchého textu, konverzace Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - vyslovuje a čte nahlas plynule - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - odpoví na otázky k textu - používá abecední slovník učebnice Psaní - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat - seznamuje se s pravidly psaného a mluveného slova	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem Tematické okruhy - kontakty mezi lidmi - rodina - domov - přátelé - škola - svátky, tradice - roční období - měsíce - dny v týdnu - hodiny - zvířata Mluvnice - jednoduchá oznamovací věta, pořádek slov ve větě - otázka - zápor - časování sloves (pravidelná a nepravidelná) - člen určitý, neurčitý - přivlastňovací zájmena - číslovky - podstatná jména - ženský rod - mužský rod - množné číslo - shoda přísluhku s podmětem	OSV: Poznávání lidí Mezipředmětové vztahy: Z, Aj, Vz	

Vyučovací předmět: **Francouzský jazyk**
 Ročník: **7.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - porozumí obsahu přiměřeně náročné vyslechnuté promluvy Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - reprodukuje obsah jednoduchého textu nebo vyslechnuté promluvy Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - rozumí obsahu z hlediska slovní zásoby přiměřeně obtížným textům - umí odhadnout na základě kontextu význam nových slov Psaní - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat - napíše adresu, blahopřání, pozdravy a dopis z prázdnin	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem Tematické okruhy - škola - přátelé - volný čas a aktivity - omluva, žádost - cestování - dopravní značky - obec, město - nákupy - oblečení - lidské tělo Mluvnice - passé composé - časování sloves - další nepravidelná slovesa - rozkazovací způsob - modální slovesa - tázací zájmena - předložky au, aux, en, à, dans - inverze - ukazovací zájmena - il y a, c'est - řadové číslovky - hodiny, datum	OSV: Poznávání lidí EGS: Evropa a svět kolem nás Mezipředmětové vztahy: Z, Vz	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Francouzský jazyk
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - porozumí obsahu textů, které obsahují omezené množství neznámých slov Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - vyjadří ústně vlastní názor, přání, zážitky - vypráví v jednoduchých větách o Francii - formuluje své myšlenky v delších větných celcích Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - reprodukuje stručně text Psaní - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat - respektuje pravidla pořádku slov ve větě - umí vyhledat potřebné informace o gramatických strukturách daného slova	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem Tematické okruhy - volný čas - sport - zdraví - hudba - bydlení - svátky, tradice - příroda - počasí - cestování - jídlo Mluvnice - stupňování přídavných jmen a příslovcí, antonyma, synonyma - modální slovesa - pouvoir - vouloire - devoir - přivlastňovací zájmena - neurčitá zájmena - zájmena qui, que, dont - imparfait - budoucí čas - orientace v čase (depuis, pour, en, pendant) - vyjádření množství (de, de la, du)	OSV: Poznávání lidí VDO: Občanská společnost a škola MKV: Kulturní diference Mezipředmětové vztahy: Tv, Vz, Hv Mezipředmětové vztahy: Tv, Vz, Hv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Francouzský jazyk
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - porozumí obsahu přiměřeně náročných textů Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - čte nahlas foneticky správně i texty s větším množstvím neznámé slovní zásoby Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - reprodukuje stručně text Psaní - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat - předá ústně nebo písemně své zážitky a názory, své mínění obhájí argumenty - vyjadřuje se za pomocí delších větných struktur - souvětí	Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem Tematické okruhy - francouzská kuchyně - francouzské svátky - bydlení - povolání - reálie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice - zájmeno Y - trpný rod - le futur simple - le subjonctif	OSV: Poznávání lidí EGS: Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy: Tv, Vz, Hv	

5.6.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Další cizí jazyk**

Vyučovací předmět: **Ruský jazyk**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Motto: „Míříme do světa – kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem“.

Vyučovací předmět **Ruský jazyk** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Vychází ze vzdělávacího obsahu oboru **Další cizí jazyk**.

Žijeme v moderní společnosti 21. století, která podporuje znalost jazyků kultur západních i východních. Tím je umožněno poznání i bohaté kulturní tradice východní země, s níž je spojena historie daného národa a uvědomění si sounáležitosti k slovanské větvi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S **Ruským jazykem** jako s dalším cizím jazykem začínají žáci v šestém ročníku, při časové dotaci tří hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách v rámci jednotlivých tříd s cílem umožnit žákům intenzivnější práci.

Základem pro osvojení si cizího jazyka zůstává vyučovací jednotka. Doplněním a rozšířením si znalostí jazyka a informací o zemi jazykem mluvící jsou soutěže, četba, výstavy a jiné příležitostné akce.

Nové zásady kladou důraz:

- na základní praktické zvládnutí současného ruského jazyka v jeho mluvené i psané podobě
- na výběr a způsob nácviku probíraných jevů
- na seznámení se s historickým zázemím státu

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek a pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- připravuje a vede žáky k písemnému zvládnutí ruského projevu
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- dbá na zvládnutí dovedností souvislého mluveného projevu a přesného vyjadřování
- upozorňuje na obtížnější jevy při osvojování ruské slovní zásoby

- porovnává s žáky výsledky a vyvozuje závěry
- vede žáky ke kritickému hodnocení svých výsledků
- vytváří situace, při nichž má žák radost z učení a vlastní tvořivé práce
- vede žáky ke schopnosti pracovat se slovníkem

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky ke zvládnutí obtížnějších úkolů
- zadává vhodné problémové úkoly
- pracuje s chybou žáka, sleduje postup řešení a vede ho ke správnému kroku
- oceňuje úspěšnost při řešení problému
- vede žáky k práci s informacemi
- vytváří podmínky ke spolupráci žáků a vzájemné komunikaci

Kompetence komunikativní

Učitel

- diskutuje s žáky nad texty
- začleňuje metody kooperativního učení a vede žáky ke spolupráci při vyučování
- vede žáky k tvořivému písemného projevu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly vyžadující spolupráci žáků a efektivní práci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení a hodnotit úspěšnost dosaženého cíle

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální rozdíly národnostní a kulturní
- plánuje tvoření společných projektů (národnosti, kultura – Rusko mnoha tváří)

Kompetence pracovní

Učitel

- stanovuje pravidla pracovních postupů při činnosti žáka
- systematicky vede žáka k plnění všech povinností
- vede žáka k objektivnímu hodnocení a posouzení výsledků své práce

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblekání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Vyučovací předmět:
Ročník:

Ruský jazyk
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - pozoruje výslovnost v českých a ruských slovech, přízvuk a intonaci - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Mluvení - sdělí jednoduchou formou informace, které se týkají jeho samotného, rodiny, školy - odpovídá na jednoduché otázky týkající se výše uvedených témat - zapojí se do jednoduché konverzace na učivem stanovené tematické okruhy Čtení s porozuměním - rozumí obsahu jednoduchého textu - vyslovuje a čte nahlas plynule Psaní - osvojí si psanou formu ruského jazyka	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky v předazbukovém období; - přízvučné a nepřízvučné slabiky - měkké a tvrdé hlásky, - redukce - rytmus, intonace - vztah mezi grafickou a zvukovou podobou slov Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem Tematické okruhy - pozdravy - rodina - jídlo - škola - zvířata - barvy Mluvnice - přítomný čas sloves - pouze jednotné číslo - vyjádření sloves být a mít	MKV: Lidské vztahy - sbližování kultur OSV: Komunikace Mezipředmětové vztahy Čj, D, Vv, Hv, Z	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Ruský jazyk
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, týkající se osvojovaných témat Mluvení - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech Čtení s porozuměním - čte foneticky správně přiměřené texty, rozumí jejich obsahu - je schopen odhadnout význam nových slov - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní - napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka - tvrdé, měkké hlásky - redukce - intonace oznamovací a tázací věty - pohyblivý přízvuk - intonace rozkazovací věty - fonetické znaky (pasivně) Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům - práce se slovníkem Tematické okruhy - reálie - Ruská federace - kalendářní rok - měsíce - dny v týdnu - hodiny - volný čas - lidské tělo - obec - řečová etiketa Mluvnice - minulý čas sloves - základní číslovky - vyjádření data - časování sloves - zájmena ve 3. pádu - vykání - zvratná slovesa - 1. pád přídavných jmen - skloňování podstatných jmen - skloňování zájmen kdo, co	MKV: Lidské vztahy - sbližování kultur EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Komunikace Mezipředmětové vztahy Čj, D, Vv, Hv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Ruský jazyk
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - porozumí slyšenému vyprávění (povídka, úryvek ze života umělce, spisovatele) Mluvení - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - formuluje své myšlenky v delších větných celcích - odpovídá na otázky týkající se daných témat, podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - pracuje s dvojjazyčným slovníkem - tvořivě pracuje s textem (informace, otázky, odpovědi) - rozumí obsahu textů s pomocí slovníku - přečeť a přeloží přiměřeně obtížný text Psaní - sestaví krátký text na dané téma - ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům Tematické okruhy - cestování - oblékání - jídlo - nákupy - dopravní prostředky - svátky - volný čas - dopisování - koničky - povolání Mluvnice - časování sloves - slovesné vazby - skloňování podsatnatných jmen - tázací zájmeno - nesklonná podstatná jména - skloňování přídavných jmen - číslovky 100 - 1000 - vyjádření potřeby, nutnosti - lexikální osvojení vidů - budoucí čas dokonavých sloves	OSV: Poznávání lidí EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - historické památky EGS: Evropa a svět nás zajímá - z ruských dějin	Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Hv

Vyučovací předmět:
Ročník:

Ruský jazyk
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech - rozumí obsahu jednoduché promluvy a konverzace, které se týkají osvojovaných témat Mluvení - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý text či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním - porozumí obsáhléjšímu textu - osvojí si jednoduchý životopisný text - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - pracuje s dvojjazyčným slovníkem - tvořivě pracuje s textem (informace, otázky, odpovědi) - rozumí obsahu textů s pomocí slovníku - přečeť a přeloží přiměřeně obtížný text Psaní - formuluje své myšlenky v krátkém textu - sestaví otázky k tématu - ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - sestaví svůj životopis formou dopisu	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - pravopis slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - odhad slov na základě kontextu - internacionality - odhad slov na základě tvoření slov odvozováním Tematické okruhy - Praha - reálie - zvířata - příroda - zdraví - domov - počasí - roční období - sport - reálie - známé osobnosti Mluvnice - předložkové vazby - časování sloves, slovesné - slovesné vazby odlišné od češtiny - tvoření podmiňovacího způsobu - nepravidelné tvoření minulého času - vedlejší věty podmínkové a předmětné - jednočlenné věty - stupňování přídavných jmen a příslovcí - srovnání - neurčitá zájmena a příslovce - rozkazovací způsob	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Poznávání lidí Komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Hv, Z, Ov, D	

5.7.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vzdělávací obor: **Další cizí jazyk**

Vyučovací předmět: **Konverzace v německém jazyce**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Konverzace v německém jazyce** pokrývá vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru **Další cizí jazyk**. Jako prostředek komunikace snižuje jazykové bariéry, a tím zvyšuje osobní i pracovní mobilitu žáka, umožňuje poznávat kulturní tradice našich nejbližších sousedů a vede k uvědomování si geograficko – kulturní sounáležitosti se středoevropským prostorem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Základem pro osvojování si cizího jazyka zůstává vyučovací hodina se všemi možnostmi, které poskytuje. Vhodným doplněním jsou soutěže, olympiády, četba německé literatury a výjezdy do zahraničí

Vyučuje se jako samostatný nepovinný předmět pro přihlášené žáky 8. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně.

Výuka se uskutečňuje v odborné jazykové pracovně. Cílem tohoto předmětu je prohloubení, doplnění a rozšíření znalostí žáků se zájmem o německý jazyk.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- zadává žákům zajímavé úlohy
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- porovnává s žáky výsledky a vyvozuje z nich závěry
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení
- vede žáka ke kritickému hodnocení výsledků své práce
- podněcuje tvořivost žáků, umožňuje realizaci jejich nápadů
- vede žáky k samostatnému myšlení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky problémovými úkoly z praktického života
- vede žáky k využívání různých zdrojů informací
- vede žáky k třídění informací
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- pracuje s chybou žáka, ukazuje cestu ke správnému řešení
- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci dětí

Kompetence komunikativní

Učitel

- diskutuje s žáky nad texty
- začleňuje metody kooperativního učení
- vede děti ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální národnostní i kulturní zvláštnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků
- vede žáky k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblekání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Vyučovací předmět:
Ročník:

Konverzace v NJ
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: <u>Řečové dovednosti</u> - další rozšiřování slovní zásoby- rozumí obsahu přiměřeně obtížných textů- vyhledá v textu žádanou informaci- odpoví na otázky k textu- používá dvojjazyčný slovník- zúčastní se diskuze na dané téma- odhadne podle kontextu neznámá slova- stanoví obsah vyslechnuté promluvy- reprodukuje obsah textu či promluvy- v diskuzi obhájí svůj názor- jednoduše argumentuje	<u>Tematické okruhy</u> Člověk a příroda - já a moje zvíře- ZOO a její obyvatelé- počasí- problémy životního prostředí Člověk ve městě - Praha, kam odvést hosta z ciziny- veřejná městská doprava- moje oblíbené místo v Praze Aktuální události - olympijské hry- svátky Volnočasové aktivity - sport- kultura-divadlo,film,hudba Jídlo a pití - doma i v restauraci Cestování - kam nejraději- cesta kolem světa Móda - současně trendy- malá módní přehlídka Čím budu? - povolání Média - novinové texty- televizní vysílání	Mezipředmětové vztahy: Př, Ov, Z	

5.8.

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vzdělávací obor: **Matematika a její aplikace**

Vzdělávací předmět: **Matematika**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Matematika** vychází ze vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**.

Matematika je založena především na aktivních činnostech, které posilují matematickou představivost a vedou k užití matematiky v reálných situacích. Cílem předmětu je podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Matematika pomáhá rozvíjet :

1. intelektuální schopnosti žáků - jejich paměť, představivost, tvořivost
2. abstraktní a exaktní myšlení
3. schopnost logického uvažování a kritického myšlení

Matematika jako předmět současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti jako je vytrvalost, přesnost, pracovitost, schopnost diskuse, ovlivňuje a v některých případech přímo určuje názory na vztah člověka a vesmíru. Všechno, co je kolem nás, od atomů až po listy stromů se skládá ze základních stavebních částí. **Matematika** se snaží najít vztahy, které mezi nimi existují a logicky je uspořádá.

Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou potřebné nejen pro samotný předmět, ale jsou i předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, ekonomiky a techniky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Matematika** je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. stupeň:

- **Číslo a početní operace**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
- **Geometrie v rovině a v prostoru**
- **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

2. stupeň:

- **Číslo a proměnná**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
- **Geometrie v rovině a v prostoru**
- **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Číslo a početní operace. Číslo a proměnná.

V tomto tematickém okruhu si žáci osvojují aritmetické operace ve třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

Závislosti, vztahy a práce s daty.

V daném tematickém okruhu žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Geometrie v rovině a v prostoru.

V okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (popřípadě v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu. Učí se vypočítat obvod a obsah (povrch a objem) geometrických útvarů a zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy jsou důležitou součástí matematického vzdělávání. Jejich řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale žák je při nich nucen uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z praktického života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Vzdělávací obor **Matematika a její aplikace** časově vymezujeme ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Výuka je zpravidla organizována v kmenových třídách. Žáci využívají všechny dostupné vyučovací pomůcky – rýsovací pomůcky, tabulky, kalkulátory, vhodný počítačový software.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vybírá úlohy, které vedou k využívání vhodných metod, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vysvětluje, používá a učí přiřazovat pojmy a symboly
- vede k sebekontrole při řešení úloh
- uplatňuje individuální přístup k žákovi
- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- používá prvky pozitivní motivace
- vede ke kooperativním metodám práce (práce ve skupinách)
- vede žáky k aplikaci znalostí z ostatních vyučovacích předmětů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává problémové úlohy modelových situací, které vedou k hledání vlastního úsudku a odhadu
- vede k hledání různých variant řešení
- podporuje hledání a opravování chyb pomocí ověřování správnosti výsledku
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- oceňuje úspěšnost při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje vyjadřování a formulaci myšlenek a názorů v logickém sledu
- ověřuje porozumění různým typům textů
- vede k tvorbě a formulaci vlastních úloh
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- klade důraz na vhodnou komunikaci mezi žáky
- otevřeně komunikuje se žáky a své názory opírá o logické argumenty
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci při řešení problému
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat v týmech
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporuje vzájemnou pomoc žáků
- vede žáky k toleranci
- umožňuje hodnotit úspěšnost dosaženého cíle
- učí žáky tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů

Kompetence občanské

Učitel

- dbá na dodržování pravidel slušného chování ve škole i na akcích pořádaných školou mimo budovu školy
- netoleruje hrubé, vulgární a agresivní chování žáků
- učí žáky zodpovědně jednat v různých i mimořádných situacích
- motivuje žáky k ochraně životního prostředí vhodným výběrem příkladů
- umožňuje, aby si žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- uplatňuje prvky pozitivní motivace při hodnocení žáků
- vede žáky k uvědomování si svých práv a k respektování práv jiných

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k uplatňování zásad hygieny a bezpečnosti
- vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- motivuje žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- zadává úlohy, které vyžadují vytrvalost a systematičnost
- učí žáky sbírat data, zpracovávat je a vyhodnocovat je
- vede k využívání různých dostupných prostředků při řešení problémů – práce s tabulkami, kalkulátorem, internetem
- vede žáky k plnění povinností, dodržování pravidel a termínů
- zadává úlohy s podnikatelským záměrem

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nejhodnějšího pro danou situaci
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-1-01 p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

M-3-1-02 p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat

M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty

M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000

M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla

M-5-1-02 p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

M-5-1-03 p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách

M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100

M-5-1-04 p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy

M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla

- používá kalkulátor

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky

- zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01 p vyhledá a roztrží jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce

- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích

- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01 p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02 p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01 p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02 p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru

- pozná základní tělesa

Učivo

- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01 p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo

- slovní úlohy

- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

M-9-1-02 zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-1-01 písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečíferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01 p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)

M-9-1-01 p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

M-9-1-02 p provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla

M-9-1-02 p píše, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000

M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu

M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta

- zvládá orientaci na číselné ose

Učivo

- dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa
- desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- poměr – měřítko, úměra, trojčlenka

- procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina
- výrazy – číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnahočleny
- rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

M-9-2-02 porovnává soubory dat

M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-2-01p vyhledává a třídí data

M-9-2-02p porovnává data

M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu

- zvládá početní úkony s penězi

Učivo

- závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary

M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles

M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu

M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

M-9-3-11p sestrojí síť základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami

- používá technické písmo

- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Učivo

- rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (líchoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- prostorové útvary - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01 p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01 p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02 p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo

- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
1.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - počítá s předměty v daném oboru - modeluje soubory s daným počtem prvků - přiřadí číslici k danému počtu - užívá a zapisuje vztah $<=$ - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 - zobrazí číslo na číselné ose 0 - 20 - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými číslami 0 - 20 bez přechodu přes desítku - sestaví příklady na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku - řeší a tvorí slovní úlohy s početními operacemi +, - v oboru 0 - 20 - orientuje se v čase, určí čas - celé hodiny - používá a rozumí pojmu ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer - zná měsíce a dny v týdnu - orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, vpřed, za) - rozeznává obrazce a tělesa	Číslo a početní operace Číselná řada 0 - 20 - orientace na číselné ose - číslice (psaní a čtení číslí) - porovnávání čísel, vztahy $<=$ - sčítání a odčítání čísel bez přechodu desítky, zápis příkladů - řešení slovních úloh na +, -, o x více, o x méně - na +, -, o x více, o x méně Závislosti, vztahy a práce s daty - orientace v čase - celé hodiny - denní doby, včera, dnes, zítra - dny v týdnu, měsíce Geometrie v rovině a v prostoru - geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dolé Základní útvary v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh Základní útvary v prostoru - krychle, kvádr, válec, koule - orientace v prostoru - užití dětských stavebnic a skládanek	Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Tv Mezipředmětové vztahy: Čj, Prv Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Tv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
2.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - sčítá a odčítá v číselném oboru 0-100 bez přechodu i s přechodem přes desítku - počítá z paměti, používá názorů - vytváří konkrétní soubory předmětů s daným počtem prvků do 100 - užívá závorky - zaokrouhuje dané číslo na desítky - porovnává a zapisuje vztahy čísel do 100 (symboly $<=$) - zobrazuje čísla na číselné ose - násobí a dělí do 50 - znázorňuje a řeší slovní úlohy - rozliší rozdíl mezi školním a kalendářním rokem - pozná hodiny (čtvrt, půl, tři čtvrtě) - sleduje jednoduché závislosti na čase (teplota během dne, příchod a odchod ze školy, délka vyučovací hodiny, délka přestávky) - navrhne jednoduchý ceník - stanoví různé možnosti vyplacení dané částky peněz - dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při rýsování - kreslí křivé a rovné čáry - měří a odhaduje délku úsečky na cm - porovnává geometrická tělesa v praxi - modeluje tělesa: krychle a kvádr	Číslo a početní operace Číselný obor 0 - 100 - numerace do 100 - bez přechodu přes desítku - orientace na číselné ose 0-100 - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku do 100 - počítání s použitím závorek - zaokrouhlování čísel na desítky - řešení slovních úloh - násobení a dělení v oboru násobilek do 50 - násobení jako opakované sčítání - názorné násobení a dělení na souborech různých předmětů - automatizace násobilek 2, 3, 4, 5 Závislosti, vztahy a práce s daty - školní, kalendářní rok - den, hodina (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá), minuta, sekunda - počítá s penězi - bankovky a mince do 100 Kč Geometrie v rovině a v prostoru - zásady bezpečnosti a hygieny při rýsování - práce s pravítkem Základní útvary v rovině - úsečka, lomená čára - označení bodů a úseček - jednotky délky - centimetr, metr Základní útvary v prostoru - krychle, kvádr - modelování těles	Mezipředmětové vztahy: Čj - psaní, Vv, Pč, Prv Mezipředmětové vztahy: Čj - sloh, Vv, Pč, Prv Mezipředmětové vztahy: Čj - psaní, Vv, Pč, Prv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - čte, zapisuje, porovnává trojciferná čísla do 1000 - užívá a zapisuje vztahy =>< - zobrazuje čísla na číselné ose - používá sčítání a odčítání z paměti i písemně při řešení praktických úloh v oboru 0 - 1000 - písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla - kontroluje výsledky záměnou sčítanců - zaokrouhuje čísla na desítky a stovky - automaticky používá spoje všech probraných násobilek (malá násobilka) - určí neúplný podíl a zbytek v jednoduchých příkladech - řeší početní operace se závorkami - rozkládá čísla v desítkové soustavě - určí čas na ručičkových i digitálních hodinách - vyhledává v jízdním řádu MHD - doplňuje tabulky - označí bod, krajní body úsečky, průsečík přímek - sestrojí úsečku dané délky - odhaduje velikost úsečky - označí průsečík rovnoběžek - při výpočtu obvodu rovinného obrazce sčítá délky stran daného obrazce - provádí odhady vzdáleností - převede jednotky délky - rozezná, popisuje a vymodeluje jednoduchá tělesa	Číslo a početní operace <u>Číselný obor 0 - 1000</u> - sčítání a odčítání dvojciferných čísel z paměti i písemně - sčítání a odčítání trojciferných čísel do 1000 písemně - rozlišování sudých a lichých čísel - užití závorek - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky <u>Násobení v oboru do 100</u> (násobek 6, 7, 8, 9) - automatizace dělení (v oboru probraných násobilek) - násobek 10 a 100 - pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky - násobení jednocyferným a dvojciferným činitelem - slovní úlohy se dvěma různými početními výkony <u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - orientace v čase - jízdní řády <u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>Základní útvary v rovině</u> - bod, přímka, polopřímka, úsečka, průsečík - rovnoběžky, různoběžky, trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník - výpočet obvodu rovinného obrazce - jednotky délky <u>Základní útvary v prostoru</u> - krychle, kvádr, válec, koule, kužel, jehlan	Mezipředmětové vztahy: Vv, Prv, Pč, Tv Mezipředmětové vztahy: Vv, Prv, Pč, Tv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - provádí písemné operace v oboru do 10 000 - zaokrouhuje přirozená čísla na 10,100,1000 - odhaduje a kontroluje výsledky - tvoří a řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace (+,-,x,:) - při řešení slovních úloh zapisuje postup, vysvětluje svá řešení - násobí písemně jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - používá kalkulátor - počítá po tisících, desetitisících, statisících - vyznačuje čísla na číselné ose do 1 000 000 - řeší nerovnice typu: $586\ 326 < a < 592\ 300$ - zaokrouhuje přirozená čísla na 10 000 a 100 000 - pamětně scítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např.: 6300-6100 - písemně scítá a odčítá (scítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 (nejvýše se dvěma různými číslicemi) jednociferným číslem - písemně dělí jednociferným dělitelem do 1 000 000 - řeší slovní úlohy na porovnávání čísel - řeší slovní úlohy se vztahy o x více (méně), x-krát více (méně) - při řešení slovních úloh užívá závorky - názorně vyznačí celek, část celku (polovinu, čtvrtinu) - řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny z daného celku - scítá zlomky se stejným jmenovatelem - převádí jednotky času, hmotnosti, délky a objemu - užívá jednotky času, hmotnosti, délky a objemu - znázorní naměřené hodnoty do grafu, diagramu (teplota, hmotnost, délka)	Číslo a početní operace Číselný obor 0 - 10 000 - sčítání a odčítání do 10 000 písemně a z paměti (z paměti nejvýše 3 číslice různé od 0) - orientace na číselné ose - pamětné dělení v oboru i mimo obor násobilky - písemné algoritmy početních operací (x, :) - práce s kalkulátorem Číselný obor 0 - 1 000 000 - zápis čísla v desítkové soustavě - zaokrouhlování čísel - sčítání, odčítání do 1 000 000 písemně i z paměti - násobení, dělení do 1 000 000 písemně i z paměti - slovní úlohy - zlomky Závislosti, vztahy a práce s daty - jednotky času, hmotnosti, délky, objemu - graf, diagram	OSV: Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Tv, Př Mezipředmětové vztahy: Pč, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- určí vzájemnou polohu dvou přímek - rýsuje rovnoběžky, různoběžky - vyznačuje průsečíky - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou - narýsuje kružnice s daným středem a poloměrem - určí překládáním papíru osu souměrnosti - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary - převádí jednotky délky - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obvodů čtverců a obdélníků - ve čtvercové síti kreslí kvádr a krychli - hledá různé postupy řešení, využívá názorné pomůcky - řeší magické čtverce - roztrídí předměty do skupin podle vlastnosti - určí vlastnosti jednotlivých skupin předmětů	<u>Geometrie v rovině</u> <u>a v prostoru</u> - vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík - kolmice, kolmost <u>Základní útvary v rovině</u> - kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice - čtyřúhelník, mnohoúhelník - rovnoramenný trojúhelník - rovnostranný trojúhelník - osa souměrnosti, souměrné útvary - obvod a obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti - jednotky délky - jednotky obsahu $\text{mm}^2 \text{ cm}^2, \text{m}^2$ <u>Základní útvary v prostoru</u> - síť kvádru a krychle <u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u> - nestandardní slovní úlohy rébusy, hlavolamy, bludiště, magické čtverce	Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Př, VI Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Př, VI, Tv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose - řeší jednoduché nerovnice do miliardy - zaokrouhlí přirozená čísla s požadovanou přesností - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí až dvojciferným dělителlem - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti i písemně - řeší jednoduché a složené slovní úlohy řešené jednou nebo dvěma početními operacemi - užívá vlastnosti početních výkonů: asociativnost, komutativnost a distributivnost - čte a přepisuje větší římská čísla - doplňuje číselné řady, tabulky, sestavuje sloupkový diagram - sestrojuje a čte jednoduché grafy - vyznačí část zlomku - řeší jednoduché slovní úlohy se zlomky - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem - počítá s desetinnými čísly (+, - x, :) - převádí jednotky obsahu - sestaví vlastní graf, diagram (teplota, hmotnost, délka) - vysvětlí tabulku - užívá získané informace v praxi - údaje zapisuje do tabulky (sportovní výkony) - zdůvodní údaje zaznamenané v tabulce - narýsuje obdélník, čtverec, trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný a pravoúhlý)	<u>Číslo a početní operace</u> <u>Číselná řada 0 - 1 000 000 000</u> - posloupnost, číselná osa - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - čtení, zápis a porovnávání přirozeného čísla - zaokrouhlování na statísice a miliony - odhadování výpočtů, kontrola výsledků - pamětné sčítání a odčítání - využití písemných algoritmů násobení a dělení jednociferným a dvojciferným dělителlem - řešení jednoduchých a složených slovních úloh - vymezení základních vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost a distributivnost) - římské čísllice - grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, sloupkové diagramy - zlomky - celek, část, zlomek, čitatel, jmenovatel, zlomková čára - desetinná čísla <u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> - orientace v jednotkách času, hmotnosti, délky, objemu a obsahu - graf, diagram, tabulka <u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>Základní útvary v rovině</u> - konstrukce obdélníku, čtverce, trojúhelníku (pravoúhlého,	OSV: Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, Prv Mezipředmětové vztahy: Př, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vypočítá obvod trojúhelníku a obsah obdélníku a čtverce - řeší slovní úlohy na výpočet obsahu čtverců a obdélníků - vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn	rovnostranného, a rovnoramenného) - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem - obsah obrazce ve čtvercové síti Základní útvary v prostoru - výpočet povrchu krychle a kvádru sečtením obsahů jejich podstav a stěn - čtení grafů ve čtvercové síti - přesnost a čistota rýsování Nestandardní aplikacní úlohy a problémy - magické čtverce - prostorová představivost - náhledy - vlastnosti předmětů - mapa, plán - číselné obrázkové řady	Mezipředmětové vztahy: Př, Vv, Pč Mezipředmětové vztahy: Př, Tv, VI	
- tvoří magické čtverce - sestrojí stavbu podle náhledu, nakreslí náhledy podle stavby - popíše objekt, cestu - orientuje se v plánu, mapě - pokračuje v načaté číselné obrázkové řadě - stanoví vlastní kritéria pro dělení předmětů do skupin			

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - přečeť, zapíše, porovná přirozená čísla - znázorní přirozené číslo na číselné ose - zaokrouhlí přirozené číslo - provede početní operace z paměti a písemně odhadne a ověří výsledek - matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je - vypočítá obvod, obsah čverce a obdélníku - rozezná pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo a složené číslo - určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané číslo dělitelné - rozloží číslo na součin prvočísel - určí nejmenší společný násobek - určí největší společný dělitel - řeší situace s využitím dělitelnosti v N - vysvětlí pojem desetinné číslo - přečeť a zapíše dané desetinné číslo - znázorní desetinné číslo na ose - porovná desetinná čísla - zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností - provede jednoduché matematické operace (písemně i z paměti) - dělí desetinné číslo číslem přirozeným a číslem desetinným - matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je - převede jednotky délky a hmotnosti - aplikuje výpočet aritmetického průměru v úlohách z praxe - rozlišuje druhy čar - čárkovanou, plnou, čerchovanou - určí, kdy jednotlivé druhy čar použije - užívá a rozlišuje pojmy : přímka, polopřímka, úsečka	Cíl a proměnná - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování - početní operace - řešení slovních úloh Dělitelnost přirozených čísel - násobek a dělitel - znaky dělitelnosti (2,3,4,5,6,8, 9, 10, 25) - prvočísla a čísla složená - rozklad na součin prvočísel - čísla soudělná a nesoudělná - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - řešení slovních úloh Desetinná čísla - čtení a zápis desetinného čísla - desetinný zlomek a jeho zápis desetinným číslem - zobrazení desetinného čísla na číselné ose - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení desetinného čísla 10, 100, 1000 - převody jednotek délky - převody jednotek hmotnosti - násobení desetinných čísel - dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným - slovní úlohy Závislosti, vztahy a práce s daty - aritmetický průměr a jeho užití - tabulky Geometrie v rovině a v prostoru Rovinné útvary - druhy čar - rýsování kolmic - rýsování rovnoběžek - střed úsečky	OSV: Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: F OSV: Rozvoj schopností poznávání	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- sestrojí rovnoběžky - sestrojí kolmici z bodu k přímce - sestrojí pomocí kružítka střed a osu úsečky - klade důraz na přesnost grafického projevu - popíše základní geometrické útvary - popíše úhel a narýsuje daný úhel - rozliší druhy úhlů - vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, ostrý a tupý - přenese úhel - změří velikost daného úhlu ve stupních - rozliší dvojice vedlejších a vrcholových úhlů - určí vlastnosti vedlejších a vrcholových úhlů - seče a odeče dvojici úhlů - násobí a dělí úhly dané velikosti dvěma - sestrojí osu úhlu - rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů - rozliší druhy trojúhelníků podle délek stran - určí součet úhlů v trojúhelníku - vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu - sestrojí trojúhelník podle věty sss - ověřuje trojúhelníkovou nerovnost - sestrojí těžnice, výšky, střední příčky - sestrojí kružnice opsanou a vepsanou - sestrojí šestiúhelník a popíše jeho vlastnosti - sestrojí osmiúhelník a popíše jeho vlastnosti	- osa úsečky Úhel - úhel - pojem, jednotky, úhloměr - druhy úhlů, velikost úhlů - rýsování úhlů - úhly vedlejší a vrcholové - sčítání a odčítání úhlů - násobení a dělení úhlů dvěma - osa úhlu - konstrukce kružítkem Trojúhelník - součet úhlů v trojúhelníku - vnitřní a vnější úhly - druhy trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků (sss) - trojúhelníková nerovnost - střední příčky a těžnice - výšky trojúhelníku - kružnice opsaná trojúhelníku - kružnice vepsaná trojúhelníku - pravidelný šestiúhelník - pravidelný osmiúhelník Konstrukční úlohy Osová souměrnost - osová souměrnost - pojem - osově souměrné útvary Prostorové útvary Tělesa - povrch kvádru a krychle - řešení slovních úloh na výpočet obsahu a povrchu - obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch a objem kvádru, krychle - řeší slovní úlohy spojené s výpočty obsahů roviných útvarů a povrchů a objemu těles - určí jednotky objemu a převádí je	Mezipředmětové vztahy: Pč OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: F OSV: Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - znázorní a zapíše zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - vyjádří celek pomocí zlomku - převádí smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla - rozšíří a krátí zlomek - znázorní zlomky na číselné ose - porovná zlomky - provádí základní početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - upraví složený zlomek - řeší slovní úlohy - provádí rozbor matematického problému - ověří reálnost výsledku - rozliší číslo kladné a záporné, uvádí příklady - určí číslo opačné - znázorní celé číslo na číselné ose - porovná celá čísla - provádí početní operace s celými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - určí absolutní hodnotu čísla - vysvětlí geometrický význam absolutní hodnoty - řeší jednoduché slovní úlohy - znázorní racionální číslo na číselné ose - provádí početní operace s racionálními čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - využívá tvar desetinného čísla, zlomku, celého čísla - analyzuje a řeší jednoduché problémy, v oboru racionálních čísel - zapíše poměr dvou veličin - objasní pojmem postupný poměr - provede jednoduché úpravy poměru, krácení a rozšiřování - zvětšuje a zmenšuje veličiny v poměru - dělí celek na části v daném poměru - určuje skutečnou vzdálenost dle měřítka	Číslo a proměnná <u>Zlomky</u> - pojem zlomku - zápis desetinného zlomku - celek, část, vyjádření části celku pomocí zlomku - převádění zlomků na desetin. číslo a naopak - základní tvar zlomku - smíšené číslo - převádění smíšených čísel na zlomky a nepravých zlomků na smíšená čísla - rozšiřování a krácení zlomků - porovnávání zlomků - sčítání a odčítání zlomků a smíšených čísel - násobení zlomků celým číslem - násobení a dělení zlomků - složený zlomek <u>Celá čísla</u> - celá čísla - kladná, záporná - číslo nula - znázornění na číselné ose - čísla navzájem opačná - absolutní hodnota čísla - porovnávání a uspořádání celých čísel - sčítání a odčítání celých čísel - násobení a dělení celých čísel - řešení slovních úloh <u>Racionální čísla</u> - pojem - znázornění na číselné ose - porovnávání a uspořádání racionálních čísel - sčítání a odčítání rac. čísel - násobení a dělení rac. čísel - řešení slovních úloh <u>Poměr</u> - poměr, postupný poměr - měřítko plánu a mapy - zvětšení a zmenšení veličiny v daném poměru - rozdělení celku na části v daném poměru	OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: F OSV: Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: Z, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vysvětlí pojem procento, základ, procentová část, počet procent - vypočítá jedno procento z daného základu - použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je - vysvětlí pojem promile - aplikuje základy jednoduchého úrokování na příkladech - použije získané znalosti při řešení slovních úloh z praxe - zhodnotí reálnost získaného výsledku	<u>Procenta</u> - základ, jedno procento - počet procent - procentová část - výpočet procentové části - výpočet počtu procent - výpočet základu - jednoduché úrokování - promile - řešení slovních úloh	OSV: Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Ch	
- pozná přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu dvou veličin, rozhodnutí zdůvodní úvahou - řeší slovní úlohy, které vedou k využití přímé a nepřímé úměrnosti	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> <u>Přímá a nepřímá úměrnost</u> - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - úměra - trojčlenka - řešení slovních úloh	OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: Ch	
- rozliší čtyřúhelníky (rovnoběžníky, lichoběžníky a různoběžníky) - popíše jejich vlastnosti - vypočítá obvod, obsah těchto útvarů - sestrojí čtyřúhelník - vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů - uvede věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu - provede rozbor, popis konstrukce, konstrukci, ověření, využívá matematickou symboliku - určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti - sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti - rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a určí střed - načrtne síť, vypočítá povrch, objem	<u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>Rovinné útvary</u> Čtyřúhelníky - rozdelení čtyřúhelníků - rovnoběžník a jeho vlastnosti - lichoběžník a jeho vlastnosti - konstrukce čtyřúhelníků - obvod a obsah čtyřúhelníků Shodnost - shodné útvary v rovině - shodnost trojúhelníků - věty sss, sus, usu - konstrukce trojúhelníků <u>Konstrukční úlohy</u> <u>Středová souměrnost</u> - středově souměrné útvary - středová souměrnost <u>Prostorové útvary</u> Kolmý hranol - síť, povrch, objem	OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Matematika
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - určí druhou mocninu a odmocninu z paměti, pomocí tabulek, kalkulačkou, výpočtem - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech a provádí odhad výsledku - vysvětlí pojem reálné číslo - vypočítá mocniny s přirozeným exponentem z paměti, podle tabulek, pomocí kalkulátoru - použije pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami - provádí základní početní operace (+, -, ., :) s mocninami - umocní součin, podíl, mocninu - určí mocninu s exponentem nula - vysvětlí pojmy číselný výraz, výraz s proměnnou, člen výrazu, rovnost výrazů, jednočlen, mnohočlen - určí hodnotu daného číselného výrazu - provádí základní operace (+, -, ., :) s mnohočleny - vypočítá druhou mocninu součtu - vypočítá druhou mocninu rozdílu - vypočítá rozdíl druhých mocnin - rozloží výraz na součin - vytýkáním - rozloží výraz na součin - pomocí vzorců - vysvětlí pojmy : rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá - používá ekvivalentní úpravy k řešení lineárních rovnic - ověřuje kořen rovnice zkouškou - řeší slovní úlohy - provede rozbor, úlohu řeší a provede kontrolu svého řešení zkouškou, zapíše odpověď - vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin - vysvětlí základní statistické pojmy - vypočítá aritmetický průměr - určí z dané tabulky modus a medián	Číslo a proměnná Mocniny a odmocniny - druhá mocnina - druhá odmocnina - reálná čísla Mocniny s přirozen. mocnitelem - n - tā mocnina čísla - sčítání a odčítání mocnin - násobení a dělení mocnin - mocnina součinu a podílu - umocňování mocnin - exponent nula - zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ Výrazy - výrazy číselné a jejich hodnota - výraz s proměnnou - určování hodnoty - jednočlen, mnohočlen - sčítání, odčítání mnohočlenů - násobení a dělení mnohočlenů jednočlenem - násobení mnohočlenů - rozklad na součin vytýkáním - druhá mocnina dvojčlenu - rozdíl druhých mocnin - rozklad na součin dle vzorců Rovnice - Lineární rovnice - rovnost výrazů - lineární rovnice s 1 neznámou - kořen (řešení) lin. rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav - zkouška správnosti řešení - slovní úlohy - vyjádření neznámé ze vzorce Závislosti, vztahy a práce s daty Závislosti a data - Statistiká - statistický soubor, šetření - jednotka, znak, četnost	OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: F OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: F	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- čte a sestrojuje tabulky, grafy a diagramy - uvede příklady využití statistiky v praxi - provede jednoduché statistické šetření, jeho výsledky zapíše do tabulky a znázorní pomocí diagramu - uvede rozdíl mezi kružnicí a kruhem - popíše vztah mezi průměrem a poloměrem - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - sestrojí tečnu, sečnu a tětu - vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu - vypočítá obsah mezikruží - aplikuje vzorce pro výpočet obvodů a obsahů složitějších obrazců - zapíše postup konstrukce s použitím matematické symboliky - sestrojí matematický útvar - určí počet řešení - rozliší přeponu a odvěsný - vysvětlí Pythagorovu větu - vypočítá třetí stranu trojúhelníku - používá tabulky - řeší praktické úlohy (zakreslí reálný náčrt, matematickou symbolikou zapíše řešení, příklad řeší) - popíše a načrtne válec i jeho síť - vypočítá povrch a objem válce - objasní pojem Thaletovy kružnice a využije ji v konstrukčních úlohách, sestrojí tečnu - provede rozbor, náčrt, popis, konstrukci - určí počet řešení - nalézá různá řešení zkoumaných problémů	- aritmetický průměr - modus, medián - grafy, diagramy - statistika v praxi, příklady závislostí z praktického života Geometrie v rovině a v prostoru Rovinné útvary Kružnice, kruh - vzájemná poloha přímky a kružnice - tečna, sečna, tětiva - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice, obvod kruhu - obsah kruhu Metrické vlastnosti v rovině Pythagorova věta - Pythagorova věta - výpočet přepony - výpočet odvěsný - užití Pythagorovy věty v praktických úlohách Prostorové útvary Rotační válec - síť, objem, povrch - řešení slovních úloh z praxe Konstrukční úlohy - jednoduché konstrukce - množiny bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukce tečen ke kružnici Nestandardní aplikační úlohy Číselné a logické řady	OSV: Rozvoj schopností poznávání EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: F, Z OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: F, D OSV: Psychohygiena OSV: Rozvoj schopností poznávání	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Matematika
9.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - provede početní operace (+, -, . , :) s mnohočleny - aplikuje na příkladech vzorce : - druhá mocnina součtu a rozdílu - rozdíl druhých mocnin - použije vzorce ke zjednodušení výrazů - upraví výraz vytýkáním před závorku - rozloží daný výraz na součin pomocí vzorců - určí podmínky, za kterých má výraz smysl - krátí a rozšíří lomený výraz - provede početní operace (+, -, . , :) s lomenými výrazy - upraví složený lomený výraz - řeší pomocí ekvivaletních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli a určí podmínky řešení - určí počet řešení, provede zkoušku - řeší slovní úlohy z praxe - řeší soustavy metodou sčítací, dosazovací - aplikuje jednotlivé metody řešení - určí počet řešení, provede zkoušku - řeší slovní úlohy z praxe - převádí měny dle kurzovního lístku - využívá poznatky o procentech - při jednoduchém i složeném úrokování - uvede příklady využití finanční matematiky v praxi - rozezná funkční vztah od jiných vztahů - vysvětlí pojem funkce - vyjádří danou lineární funkci rovnicí, tabulkou, grafem - sestrojí graf lineární funkce - použije funkci při řešení úloh z praxe - používá algoritmus grafického řešení soustav	Číslo a proměnná Výrazy - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení a dělení mnohočlenů - vzorce ($a \pm b$)², $a^2 - b^2$ - úprava mnohočlenů pomocí vzorců - vytýkání, vytýkání čísla -1 - rozklad výrazů na součin vytýkáním a pomocí vzorců Lomené algebraické výrazy - lomený výraz - podmínky lomeného výrazu - rozšiřování a krácení výrazů - sčítání a odčítání výrazů - násobení a dělení výrazů - složený lomený výraz Rovnice Lineární rovnice - rovnice se závorkami - rovnice se zlomky - rovnice s neznámou ve jmenovateli - řešení slovních úloh Soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - řešení - metoda sčítací - řešení - metoda dosazovací - řešení - metoda kombinovaná - řešení slovních úloh Základy finanční matematiky - převody měn - jednoduché úrokování - složené úrokování - využití finanční matematiky Závislosti, vztahy a práce s daty Funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem a definice funkce - určení funkce - graf a vlastnosti funkce (funkce rostoucí a klesající) - lineární funkce a její vlastnosti - graf lineární funkce	OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- určí počet řešení soustavy podle grafu - rozliší kvadratickou funkci - sestrojí graf kvadratické funkce - určí vlastnosti kvadratické funkce - určí vlastnosti funkce nepřímé úměrnosti - určí vlastnosti funkce přímé úměrnosti - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti - popíše vztahy mezi stranami a úhly pravoúhlého trojúhelníku - definuje funkce sin,cos, tg, cotg ostrého úhlu - vyhledává hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách - aplikuje poznatky o goniometrických funkcích při řešení slovních úloh - aplikuje poznatky o funkcích při výpočtech v planimetrii a stereometrii - používá tabulky a kalkulačku	- praktické příklady na lineární funkci - grafické řešení soustavy - funkce přímé úměrnosti - kvadratická funkce - lineární lomená funkce - funkce nepřímé úměrnosti Goniometrické funkce - vztahy mezi stranami a úhly pravoúhlého trojúhelníku - funkce sinus - funkce cosinus - funkce tangens - funkce cotangens - grafy goniometrických funkcí - užití goniometrických funkcí při řešení slovních úloh Geometrie v rovině a v prostoru Rovinné útvary Podobnost geometrických útvarů - podobnost útvarů - poměr podobnosti - věty o podobnosti trojúhelníků - podobnost v praxi Prostorové útvary Povrch a objem těles - jehlan - rotační kužel - koule - řešení slovních úloh z praxe Nestandardní aplikační úlohy a problémy Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	Mezipředmětové vztahy: F OSV: Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena OSV: Psychohygiena	
- rozliší shodné a podobné útvary - vysvětlí pojem podobnost rovinných útvarů - zapíše podobnost pomocí matematické symboliky - určí poměr podobnosti - na základě poměru podobnosti určí velikost dalších útvarů (zvětšení, zmenšení) - sestrojí podobný útvar k danému útvaru - načrtne jehlan, kužel - uvede základní vlastnosti jehlanu - uvede základní vlastnosti kužele a koule - vypočítá povrch a objem těles - řeší slovní úlohy a příklady z praxe - používá tabulky - užívá logickou úvahu a kombinuje poznatky z různých tématických oblastí			

5.9.

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vzdělávací obor: **Matematika a její aplikace**

Vzdělávací předmět: **Seminář z matematiky**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Seminář z matematiky** vychází ze vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**. Poskytuje žákům hlubší matematické vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium a pro orientaci v praktickém životě.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Seminář z matematiky komplexně navazuje na předmět matematika.

Náplní semináře je :

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmu, matematických postupů
- rozvoj tvořivosti, geometrické představivosti
- rozvoj logických schopností
- rozvíjení úsudků pomocí zajímavých a zábavných úloh
- procvičovaní a prohlubování učiva základní školy (problémové a náročnější úlohy)
- příprava ke studiu na střední škole

Vzdělávací předmět **Seminář z matematiky** je rozdělen do čtyř tematických okruhů :

- **Číslo a proměnná**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
- **Geometrie v rovině a v prostoru**
- **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Vyučovací předmět **Seminář z matematiky** se vyučuje v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka je zpravidla organizována v kmenových třídách a v učebně s interaktivní tabulí. Žáci využívají všechny dostupné pomůcky – rýsovací pomůcky, tabulky, kalkulátory, vhodný počítačový software, brožury s ukázkami autentických testů přijímacích zkoušek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva
- vybírá úlohy, které vedou k využívání vhodných metod, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede k sebekontrole při řešení úloh
- uplatňuje individuální přístup
- motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami
- systematicky oceňuje dobrou práci žáků
- podporuje nadané žáky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává problémové úlohy
- vede k hledání různých variant řešení
- vytváří příležitosti k prezentaci řešení problému
- diskutuje se žáky o řešení problému (dokazuje nebo vyvrací správnost použité metody)
- podporuje hledání a opravování chyb
- oceňuje úspěšnost při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- užívá a vyžaduje věcné a srozumitelné vyjadřování
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- otevřeně komunikuje se žáky a své názory opírá o logické argumenty
- využívá matematický software

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat v týmech
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- vede žáky k vlastní organizaci práce ve skupině, k zodpovědnosti za činnost skupiny
- podporuje vzájemnou pomoc žáků
- umožňuje hodnotit úspěšnost dosaženého cíle

Kompetence občanské

Učitel

- podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností
- umožňuje, aby si žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- vede žáky k toleranci
- uplatňuje prvky pozitivní motivace při hodnocení žáků

Kompetence pracovní

Učitel

- zadává úlohy, které vyžadují vytrvalost a systematičnost
- motivuje žáky k zdokonalování grafického projevu
- učí žáky sbírat data, zpracovávat a vyhodnocovat je
- vede k využívání různých dostupných prostředků při řešení problémů – práce s tabulkami, kalkulátorem, internetem
- vede žáky k dodržování pravidel a termínů a k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionalních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionalních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-1-01 p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečiferná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01 p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)

M-9-1-01 p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

M-9-1-02 p provádí odhad výsledku, zaokrouhuje čísla

M-9-1-02 p píše, čte, porovnává a zaokrouhuje čísla v oboru do 1 000 000

M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu

M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta

- zvládá orientaci na číselné ose

Učivo

- dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa
- desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- poměr – měřítko, úměra, trojčlenka
- procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina
- výrazy – číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

M-9-2-02 porovnává soubory dat

M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-2-01 p vyhledává a třídí data

M-9-2-02p porovnává data

M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu

- zvládá početní úkony s penězi

Učivo

- závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary

M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles

M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu

M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

M-9-3-11p sestrojí síť základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky

- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami

- používá technické písmo

- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Učivo

- rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- prostorové útvary - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01 p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01 p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02 p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí

- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo

- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

Vyučovací předmět:
Ročník:

Seminář z matematiky
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák : - rozezná pojmy : násobek, dělitel, prvočíslo a složené číslo, užívá znaky dělitelnosti - určí nejmenší společný násobek - určí největší společný dělitel - řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti v N - provádí početní operace s celými čísly - řeší slovní úlohy - matematizuje slovní úlohy z praxe a řeší je - provádí početní operace se zlomky a desetinnými čísly - převádí jednotky - provádí početní operace v oboru reálných čísel - určuje skutečnou vzdálenost dle měřítka - provede úpravy poměru, řeší slovní úlohy - použije algoritmus výpočtu z, č, p při řešení slovních úloh - užívá druhou mocninu a odmocninu při úpravách výrazů, vyhledává je z tabulek - provádí základní operace s mnohočleny - použije vzorce ke zjednodušení výrazů - provádí základní operace s lomenými výrazy - používá ekvivalentní úpravy k řešení lineárních rovnic - řeší soustavy dvou lineárních rovnic - řeší slovní úlohy pomocí rovnic a jejich soustav - čte a sestrojuje tabulky, grafy a diagramy - provede jednoduché statistické šetření, jeho výsledky zapíše do tabulky a znázorní pomocí diagramu - vypočítá aritmetický průměr	<u>Číslo a proměnná</u> <u>Dělitelnost přirozených čísel</u> - násobek a dělitel - prvočísla a čísla složená - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti <u>Celá čísla</u> - čísla navzájem opačná - číselná osa <u>Desetinná čísla, zlomky</u> - rozvinutý zápis v desítkové soustavě - převrácené číslo - smíšené číslo, složený zlomek - reálná čísla - početní operace s reálnými čísly <u>Poměr</u> - měřítko, úměra, trojčlenka <u>Procenta</u> - procento, promile - výpočet : z, č, p - jednoduché úrokování <u>Mocniny a odmocniny</u> - druhá mocnina a odmocnina <u>Výrazy</u> - číselný výraz a jeho hodnota - proměnná - výrazy s proměnnými - mnohočleny - lomené algebraické výrazy <u>Rovnice</u> - lineární rovnice - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými <u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u> <u>Závislosti a data</u> - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, aritmetický průměr, statistika	OSV: Rozvoj schopností poznávání EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: F, Z, Ch	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vyjádří danou lineární funkci rovnicí, tabulkou, grafem - sestrojí graf lineární a kvadratické funkce - rozezná přímou a nepřímou úměrnost a řeší praktické úlohy - provádí konstrukce všech rovinných útvarů - posoudí a určí shodné a podobné rovinné útvary - vypočítá délky stran a úhlů v pravoúhlém trojúhelníku a řeší praktické úlohy - popíše základní vlastnosti prostorových útvarů a vypočítá jejich V a S - sestrojí obraz daného útvaru v osové i středové souměrnosti - užívá logickou úvahu a kombinuje poznatky z různých tematických oblastí - hledá různá řešení - řeší matematické hry a luští matematické křížovky	<u>Funkce</u> - pravoúhlá soustava souřadnic - přímá a nepřímá úměrnost - lineární a kvadratická funkce <u>Geometrie v rovině a v prostoru</u> <u>Rovinné útvary</u> - rovinné útvary a jejich konstrukce - shodnost a podobnost <u>Metrické vlastnosti v rovině</u> - úhly, trojúhelníková nerovnost - vzdálenost bodu od přímky - Pythagorova věta - výpočet o, S rovinných útvarů - goniometrické funkce <u>Prostorové útvary</u> - kvádr, krychle, rotační válec a kužel, jehlan, koule, hranol <u>Konstrukční úlohy</u> - množiny všech bodů dané vlastnosti, osová a středová souměrnost <u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</u> - číselné logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy - zájmová matematika	Mezipředmětové vztahy: F OSV: Rozvoj schopností poznávání	

5.11.

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Informatika** vychází ze vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti **Informatika**. Zaměřuje se především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií, dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **Informatika** je realizován ve 4., 5. a ve všech ročnících 2. stupně v rozsahu jedné hodiny týdně. Žáci jsou vyučováni v informatických učebnách. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k plánování postupů, členění úloh na menší celky
- zadává úkoly tak, aby žáky vedl k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě
- ponechává možnost pro vlastní tvořivost žáků

- zařazuje úlohy, které vedou žáky k porovnávání informací a poznatků z většího množství zdrojů (za účelem dosažení větší věrohodnosti vyhledaných informací)
- srozumitelně vysvětluje žákům nové příkazy a postupy
- zadává žákům takové praktické úkoly, které je učí vést a následně využívat poznámky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky problémy řešit tvořivě, s poznáním, že existuje více možností postupů při řešení
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- necházá dostatek prostoru pro práci s chybou
- vede žáky k průběžnému ověřování správnosti řešení
- vede žáky nejen k řešení problému, ale i k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podporuje žáky ve využívání vhodných digitálních technologií pro komunikaci na dálku
- vyžaduje při komunikaci dodržování vžitých konvencí a pravidel
- při komunikaci se zaměřuje na správné užívání českého jazyka s ohledem na gramatiku a syntax
- podporuje u žáků schopnost tvořivě publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, web, prezentace apod.)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje spolupráci žáků a poskytuje dostatečný prostor pro práci v týmu
- vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování tak, aby se žáci vzájemně nevyrušovali při tvořivé práci
- vede žáky k hodnocení jejich vlastních prací i prací spolužáků, vede je k ohleduplnosti a taktu, k pochopení, že každý člověk je jiný

Kompetence občanské

Učitel

- při zpracování informací vede žáky ke kritickému zamýšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a s obecnými morálními zákony (SW – pirátství, autorský zákon, bezpečnost, hesla...) a s tím, že je musí dodržovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a respektovali názor ostatních
- v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňuje prvky pozitivní motivace

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality a termínů
- podporuje spolupráci žáků
- vede žáky k dodržování základních pravidel pro úpravu programů
- vyžaduje šetrnou práci s digitální technikou, učí žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení
- vyžaduje dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s digitální technikou
- vede žáky k využívání digitální techniky pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nejhodnějšího pro danou situaci
- motivuje žáky k rozhodování se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-1-01 p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02 p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo

- data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-2-01 p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02 p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03 p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo

- řešení problému krováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakováně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakováním spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-3-01 p v systémech, které ho obklopují, rozenejá jednotlivé prvky

I-5-3-02 p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo

- systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-4-01 p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

- hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

2. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat

I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní

I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-1-01 p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek

I-9-1-03 p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění

I-9-1-04 p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

Učivo

- data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-2-01 p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-02 p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení

I-9-2-03 p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

Učivo

- algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-3-01 p popíše účel informačních systémů, které používá

I-9-3-02 p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce

I-9-3-03 p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Učivo

- informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel

- hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému;

diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

I-9-4-03 vybírá nevhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-01 p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému

I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

I-9-4-03 p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-9-4-04 p rozpozná typické závady a chybové stavы počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo

- hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivirus, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

Vyučovací předmět:
Ročník:

Informatika
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svou práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením - uvede různé příklady využití digitálních v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text - zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či něčí navazujících úseček	Digitální technologie <u>Ovládání digitálního zařízení</u> Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehravání zvuku Práce ve sdíleném prostředí Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení Data, informace a modelování <u>Úvod do kódování a šifrování</u> <u>dat a informací</u> Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV: Kreativita VDO: Občanská společnost a škola MKV: Lidské vztahy EGS: Objevujeme Evropu a svět VDO: Občan, občanská společnost a stát MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Aj, Př, Vl, Pč, Hv, Vv, Tv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Informatika
5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví chybu	Informační systémy <u>Úvod do práce s daty</u> Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Číslovaný a nečíslovaný seznam Víceúrovňový seznam Tabulka a její struktura Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu <u>Úvod do informačních systémů</u> Systém, struktura, prvky, vztahy Data, informace a modelování <u>Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</u> Graf, hledání cesty Schéma, obrázkové modely Model Algoritmizace a programování <u>Základy programování – příkazy, opakující se vzory</u> Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnemu cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur <u>Základy programování – vlastní bloky, náhoda</u> Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů <u>Základy programování – postavy a události</u> Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí VDO: Občanská společnost a škola VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Objevujeme Evropu a svět MKV: Lidské vztahy MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV: Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Aj, Př, Vl, Vv, Pč, Hv, Tv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Informatika
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozpozná zakódované informace kolem sebe - navrhují a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhe tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva - nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Data, informace a modelování <u>Kódování a šifrování dat a informací</u> Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Informační systémy <u>Práce s daty</u> Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Informační systémy Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace Digitální technologie <u>Počítače</u> Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, čistit obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	VDO: Občan, občanská společnost a stát OSV: Kreativita OSV: Komunikace MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti EGS: Objevujeme Evropu a svět EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, Pč, M, Aj, Př, F, Ch, Z, D, Vz, Ov, Vv,	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Informatika
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Algoritmizace a programování <u>Programování – opakování a vlastní bloky</u> Vytvoření programu Opakování bloků Podprogramy <u>Programování – podmínky, postavy a události</u> Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Data, informace a modelování <u>Modelování pomocí grafů a schémat</u> Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	Mezipředmětové vztahy: Čj, Pč, M, Aj, Př, F, Ch, Z, D, Vz, Ov, Vv,	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Informatika
8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakci postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtu funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Algoritmizace a programování <u>Programování – větvení, parametry a proměnné</u> Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné Informační systémy <u>Hromadné zpracování dat</u> Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Mezipředmětové vztahy: Čj, Pč, M, Aj, Př, F, Ch, Z, D, Vz, Ov, Vv,	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Informatika
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdelením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejně a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé některé služby internetu	Algoritmizace a programování <u>Programovací projekty</u> Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myší, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Digitální technologie <u>Digitální technologie</u> Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL		

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	Mezipředmětové vztahy: Čj, Pč, M, Aj, Př, F, Ch, Z, D, Vz, Ov, Vv,	

5.12.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Prvouka** vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** RVP ZV. Uvádí žáky do prostředí školy a řádu školního života. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních a režimových návyků, pomáhá žákům při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky. Vede žáky k pravdivému poznání okolního světa, přírody a společnosti. Úkolem výuky je připravit žáky tak, aby dovedli pozorovat věci a jevy v přírodě a ve společnosti, aby mezi nimi dovedli nacházet souvislosti a vztahy. Učí žáky manipulovat s jednoduchými přírodninami, správně je pojmenovávat, popisovat a jednoduše o nich rozmlouvat. Seznamuje je s okolním světem a základními vztahy ve společnosti. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet, sjednocovat, zpřesňovat a třídit dosavadní poznatky, dovednosti, vědomosti a zkušenosti žáků při poznávání přírody a společnosti. Vede žáky k ochraně přírody a péči o životní prostředí, k hygienickým návykům, ke kulturnímu chování. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků, konkrétní činnost žáků a využití poznatků získaných mimo školu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Prvouka** vytváří základy pro vyučovací předměty Vlastivěda a Přírodověda ve 4. a 5.ročníku základní školy a je členěn do pěti tematických okruhů, které může učitel vhodně propojit. Rozsah konkrétního učiva volí vyučující s ohledem na místní podmínky a potřeby žáků. Rychlosť výuky přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností a dosavadní životní zkušenosti žáků.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí chápout organizaci života v rodině, ve škole a v obci. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Cílem je přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště a naší vlasti. Velká pozornost se věnuje dopravní výchově.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás se žáci seznamují se základními právy, povinnostmi a problémy, které provázejí soužití lidí. Osvojují a upevňují si základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, učí se vzájemné toleranci, pomocí a úctě.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a čase. Vychází se od nejznámějších událostí v rodině a obci. Žáci poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Žáci samostatně vyhledávají,

získávají a zkoumají informace z dostupných zdrojů, především od členů své rodiny a od lidí v nejbližším okolí.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají velkou rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody nejbližšího okolí místa bydliště a školy. Na základě praktického poznávání okolní krajiny se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy. Sledují vliv lidské činnosti na přírodu a hledají možnosti, jak mohou přispět k ochraně přírody.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Seznamují se s vývojem člověka od narození do dospělosti, s hygienickými návyky, se zdravou výživou. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a první pomoci, o bezpečném chování v různých životních situacích (včetně mimořádných událostí).

Předmět **Prvouka** se vyučuje v 1. a 2. ročníku 1 hodina týdně a ve 3. ročníku 2 hodiny týdně (celkem 4 hodiny). Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy – tematické vycházky do blízkého okolí školy a různých částí obce, návštěva významných historických míst a zajímavých přírodních lokalit. Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání, získávání a třídění informací z různých dostupných zdrojů. Osvojování učiva **Prvouky** je založeno na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, pozorování názorných pomůcek a řešení modelových situací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- zadává žákům zajímavé a problémové úkoly
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- porovnává s žáky výsledky, vyvozuje z nich závěry
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápadů
- podněcuje jejich tvořivost
- vede žáky k samostatnému myšlení
- dbá na přesné vyjadřování
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky a encyklopedie

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů
- dbá na používání internetu úměrně věku žáka
- zadává vhodné problémové úlohy
- umožňuje prezentaci práce žáka
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- sleduje postup řešení

- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci žáků
- oceňuje úspěšnost žáků při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka k používání správné terminologie
- učí žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor, učí je poslouchat názor jiných
- vede žáky ke spolupráci při vyučování
- vede žáky k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci spolupracují
- vede žáky k efektivní týmové práci
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení, hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- pomáhá žákům chápout individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
- spoluvytváří se žáky pravidla chování v třídních kolektivech
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- plánuje, tvoří společně se žáky kvízy, soutěže a projekty
- vede žáky k třídění odpadů

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjí schopnost týmové práce

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- propojením této vzdělávací oblasti s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí.
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch, vodstvo na pevnině
- **naše vlast** – domov, státní správa, státní symboly

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – předměty denní potřeby, bydlení a způsob života

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, přírodní katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu

ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

- **lidské tělo** – životní potřeby a člověka, základní stavba a funkce
- **partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina a partnerství
- **péče o zdraví, zdravá výživa** – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních; osobní a intimní hygiena
- **osobní bezpečí** – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šíkana, týrání, sexuální zneužívání atd.), služby odborné pomoci dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),
- **přivolání pomoci** v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Vyučovací předmět: **Prvouka**
Ročník: **1.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - popíše dům, ve kterém bydlí - pojmenuje jednotlivé místnosti bytu - popíše místo, kde žije a některé zajímavosti - vysvětlí pojmy: město - vesnice, rozezná odlišnosti života v těchto prostředích - uvede přesnou adresu svého bydliště - porovná prostředky hromadné dopravy - popíše bezpečnou cestu do školy - uvede název školy - seznámí se se základními principy chování ve škole a dodržuje je - sebekázeň - orientuje se v budově školy - připraví si pomůcky do školy, udržuje pořádek ve svých věcech - pojmenuje členy rodiny a popíše jejich role - rozliší vztahy mezi rodinnými příslušníky - vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí - porovná podíl členů rodiny na práci v domácnosti - porovná své projevy chování s principy slušného chování - uvede přirozené odlišnosti spolužáků, projevuje k nim toleranci - rozliší pojem: práce - zábava - vyjmenuje různá zaměstnání a jejich náplň - vypravuje o práci svých rodičů - klade si otázku: "Čím chci být?" - rozezná pojmy: hodina, den, týden, měsíc, rok a pochopí vztahy mezi nimi - rozdělí den na jednotlivé části - uvede svůj režim dne s časovými údaji - vyjmenuje dny v týdnu a odliší volné dny - rozdělí měsíce do ročních období - časově zařadí Vánoce a Velikonoce - uvede ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti - rozliší povinnosti a volný čas a jeho využití - vyjmenuje hlavní znaky jednotlivých ročních období - popíše změny v přírodě podle ročního období - uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích - na příkladech vysvětlí činnost lidí v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Místo, kde žijeme - domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečnost v dopravním provozu - cesta do školy Lidé kolem nás - rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, blízké příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání - práce dospělých - soužití lidí - mezilidské vztahy - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Lidé a čas - orientace v čase a časový řád, určování času, kalendář, režim dne, roční období Rozmanitost přírody - rostliny, živočichové - stavba těla, změny v přírodě v průběhu střídání ročních období, význam pro člověka - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	OSV: Sebepoznání a sebepojení Poznávání lidí Mezilidské vztahy VDO: Občanská společnost a škola MKV: Kulturní diference Lidské vztahy EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv vycházky do okolí školy výlet Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozezná jednotlivé části rostlin - vyjmenuje domácí zvířata a jejich mláďata - roztrídí některé přírodniny podle daných znaků - pojmenuje základní části lidského těla - vysvětlí pojmy : zdraví, nemoc, úraz - uvede základní hygienické návyky a dodržuje je - objasní základy správné životosprávy, výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, - pamatuje si důležitá telefonní čísla - na modelových příkladech předvede správné chování u lékaře a chování v případě úrazu - popíše, jak lze předcházet nemocem, úrazům, šikaně a zneužívání své osoby - svěří se rodičům, učiteli s jakýmkoli pocity vlastního ohrožení, s případy ohrožování nebo šikanování - chápe nebezpečí nevhodného chování v dopravě - uvede své chování v situaci obecného ohrožení	Člověk a jeho zdraví - lidské tělo - základní stavba - péče o zdraví, zdravá výživa - denní, pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, úraz, osobní hygiena - osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, ochrana proti šikaně, zneužívání a týrání - situace hromadného ohrožení	Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv	
			Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv

Vyučovací předmět: **Prvouka**
Ročník: **2.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dodržuje základní pravidla pro chodce - správně přechází vozovku - vysvětlí význam vybraných dopravních značek, popíše je a vyhledá v okolí školy - rozliší dopravní prostředky - popíše bezpečnou cestu do školy a zpět domů - zapíše adresu domů, adresu školy - orientuje se v místě bydliště - orientuje se v budově školy, pojmenuje jednotlivé místnosti - vyjmenuje jednotlivé předměty, připraví si pomůcky na vyučování - vysvětlí rozdíl vesnice - město - uvede přesný název své vlasti; místa, kde žije - určí hlavní město ČR - seznámí se se státními symboly - popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - porovná podíl členů rodiny na práci v domácnosti - vyjmenuje přístroje, které používáme v domácnosti a usnadňují nám práci - rozliší vztahy rodina - příbuzní - dodržuje základní pravidla slušného chování ve společnosti a v rodině - poprosí, poděkuje - uvede a popíše zaměstnání rodičů - utváří si představu o svém budoucím povolání - vyjmenuje a popíše různé profese a pracovní činnosti - váží si práce a jejich výsledků - porovná způsob využití svého volného času a volného času svých spolužáků - orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí - komunikuje s prodavačem - rozliší minulost, přítomnost a budoucnost - orientuje se v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty - stanoví denní režim vhodný pro dítě - vypráví pověsti týkající se míst, kde žije - uvede příklady zvyků a práce lidí v minulosti a současnosti	Místo, kde žijeme - domov - orientace v místě bydliště a okolí školy - škola - prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy - obec (město), místní krajina - její poloha, městská část Řepy - naše vlast - domov, státní symboly Lidé kolem nás - rodina - postavení jedince v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod a firmy, zájmové spolky - chování lidí - pravidla slušného chování - právo a spravedlnost, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Lidé a čas - orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, režim dne, roční období, generace - současnost a minulost v našem životě,	OSV: Sebepoznání a sebepojení VDO: Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát MKV: Lidské vztahy EV: Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv vycházky do okolí školy výlet Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - popíše základní stavbu těla některých rostlin a živočichů - rozliší pokojové rostliny, ovoce a zeleninu - pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata - rozliší pokojové rostliny, ovoce a zeleninu - vysvětlí rozdíl mezi zvířaty hospodářskými, chovanými pro radost a volně žijícími a uvede rozdíl jejich významu pro člověka - objasní pojmy přírodnina - surovina - výrobek - seznámí se s některými přírodními společenstvy a životem v nich - popíše ohleduplné chování člověka k přírodě - rozpozná jednotlivé části těla - rozezná lidské smysly - popíše prevenci nemocí a úrazů, předvede ošetření menšího poranění - vysvětlí základní hygienické návyky a dodržuje je - uvede své chování v situaci obecného ohrožení	předměty denní potřeby, bydlení a způsob života Rozmanitost přírody - rostliny, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - ochrana rostlin a živočichů, rovnováha v přírodě Člověk a jeho zdraví - lidské tělo - základní stavba a funkce - péče o zdraví, zdravá výživa - drobné úrazy a poranění, první pomoc, osobní hygiena - osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, chování v krizových situacích, ochrana proti šikaně, zneužívání a týrání - situace hromadného ohrožení	Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Vv, Pč, Hv, Tv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Prvouka
3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - orientuje se v okolí domova a školy - popíše dopravní situace při cestě do školy, při cestování ve volném čase - rozliší některé dopravní značky - zhodnotí technické požadavky na vybavení jízdního kola - orientuje se v plánu obce - určí hlavní a vedlejší světové strany - vyjmenuje památky obce Řepy - stanoví polohu městské části Řepy v rámci města Prahy - orientuje se v obci a v umístění význačných budov - seznámí se s historií obce Řepy - ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině (vodní toky, silnice, železniční tratě...) - charakterizuje svoji vlast - na modelových situacích ukáže způsob řízení státu - popíše státní symboly - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - vysvětlí úlohu rodiny ve společnosti - chová se přiměřeně ke starším a mladším členům v rodině - snaží se řešit spory nenásilným způsobem - respektuje odlišné názory a zájmy jiných za pomoci učitele a rodičů - diskutuje o nevhodných formách chování - navrhne způsob pomoci nemocným a sociálně slabým - orientuje se v profesi svých rodičů, zhodnotí, zda jejich práce je duševní nebo fyzická - vysvětlí časový řád a sled jednotlivých období (denních, ročních, životních) - určuje čas podle hodin a kalendáře - převeď jednotky času - zhodnotí život dříve a dnes - orientuje se časově v rodinných albech - orientuje se v časové posloupnosti známých událostí na základě příběhů jiných lidí, pověsti a pohádek	Místo, kde žijeme - domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola - okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace - obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost městské části Řepy, význačné budovy, dopravní síť - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, vodstvo na pevnině - naše vlast - domov, státní správa, státní symboly Lidé kolem nás - rodina - příbuzenské a mezigenerační vztahy, práce fyzická a duševní - soužití lidí - politické strany, pomoc nemocným a sociálně slabým, společný "evropský dům", církve - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, předcházení konfliktů, principy demokracie - právo a spravedlnost - základní lidská práva, protiprávní jednání, právní ochrana občanů, majetku a soukromého vlastnictví, duševních hodnot Lidé a čas - orientace v čase a časový řád, určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet - současnost a minulost v našem životě, předměty denní potřeby	OSV: Sebepoznání a sebepojení VDO: Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát MKV: Lidské vztahy EV: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Pč, Vv, Hv, Tv vycházky do okolí školy výlet Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Pč, Vv, Hv, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozliší neživé a živé součásti přírody - na základě pozorování popíše a rozliší vlastnosti a změny některých látek - objasní pojmy přírodnina - surovina - výrobek - vysvětlí základní význam vzduchu, vody, ohně, nerostů, hornin a půdy pro člověka - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - vysvětlí správný způsob likvidace odpadů v domácnostech a význam třídění odpadů - vymezí rozdělení živé přírody - rozliší rostliny kvetoucí - nekvetoucí - vyjmenuje nejznámější užitkové, léčivé, okrasné, jedovaté a chráněné rostliny - najde některé rostliny v okolí školy a bydliště - pojmenuje podzemní a nadzemní části rostlin - popíše projevy života rostlin - rozliší části těla houby - rozpozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a pojmenuje je - charakterizuje společné znaky živočichů - popíše vnější a vnitřní stavbu těla živočichů - rozpozná rozdíl ve způsobu života živočichů a rostlin - uvede základní rozdělení živočichů (obratlovcí-bezobratlí ; savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz) - používá pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými zvířaty a jedovatými rostlinami - popíše ohleduplné chování člověka k přírodě - vyhledá příklady přírodních katastrof a způsoby likvidace následků - zhodnotí člověka jako součást živé přírody - vymezí jednotlivé vývojové etapy člověka - vysvětlí základní odlišnosti mezi mužem a ženou - rozliší základní vnější a vnitřní stavbu těla člověka - charakterizuje rodinu jako základ lidské společnosti - vysvětlí význam péče o zdraví a otužování - porovná svůj způsob života se zásadami zdravé životosprávy	- bydlení a způsob života, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Rozmanitost přírody - látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam - rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - ochrana a tvorba životního prostředí, přírodní katastrofy Člověk a jeho zdraví - lidské tělo - životní potřeby a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina a partnerství	Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Pč, Vv, Hv, Tv Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Pč, Vv, Hv, Tv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí - popíše ošetření drobných poranění a prevenci před úrazy - používá zásady správného chování zajišťující mu bezpečnost v různém prostředí - vysvětlí bezpečné chování v silničním provozu v roli cyklisty - dokáže přivolat v případě nebezpečí policii, hasiče a zdravotníky - uvede telefonní číslo na linku bezpečí - objasní své chování v situaci hromadného ohrožení	- péče o zdraví, zdravá výživa - zdravá strava, nemoc, drobné poranění a úrazy, první pomoc, úrazová zábrana; osobní a intimní hygiena - osobní bezpečí - bezpečné chování v roli cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání), služby odborné pomoci - situace hromadného ohrožení	Mezipředmětové vztahy: Čj, M, Pč, Vv, Hv, Tv	

5.12.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

O přírodě neučíme. Přírodu učíme poznávat a rozumět jí.

aneb

O přírodě se neučíme. Přírodu se učíme poznávat a rozumět jí.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Přírodověda** vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích vědomostí a dovedností, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk žije a pracuje. Žáky vede k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

V tomto vyučovacím předmětu se rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků, získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v tomto předmětu jsou vlastní prožitky žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu nedílně přispívá i osobní příklad učitele.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Přírodověda** navazuje organicky na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá téma lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a

záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí.

Cíleně jsou vedení k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve dvouhodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a ve dvouhodinové týdenní dotaci v 5. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatevná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- zadává žákům zajímavé a problémové úkoly
- porovnává s žáky výsledky, vyvozuje z nich závěry
- spoluutváří kritéria hodnocení
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápady
- podněcuje jejich tvořivost
- vede žáky k samostatnému myšlení
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů
- dbá na používání internetu úměrně věku žáka
- umožňuje prezentaci práce žáka
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci žáků
- oceňuje úspěšnost při řešení problému
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k používání správné terminologie
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor, učí je poslouchat názor jiných
- vede žáky k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni
- spolupracuje s jinými školami

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci spolupracují
- vede žáky k efektivní týmové práci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu
- umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení, hodnotit úspěšnost dosažení cíle

Kompetence občanské

Učitel

- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- pomáhá žákům orientovat se v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- pomáhá žákům chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
- žáky vede k třídění odpadů
- plánuje, tvoří společně s žáky kvízy, soutěže a projekty

Kompetence pracovní

Učitel

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení a techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- stanovuje (pokud možno vyvozuje s žáky) pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků ve škole
- systematicky vede žáky k rádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjí schopnost týmové práce

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- propojením této vzdělávací oblasti s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí.
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenosť živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období

- **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- **rizika v přírodě** - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince

- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních; osobní, intimní a duševní hygiena
- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Vyučovací předmět:
Ročník:

Přírodověda
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí pojmy: živá a neživá příroda, uvede příklady zástupců - charakterizuje některá společenstva (les, louka, voda) - rozliší vybrané druhy hub, kulturní a plané rostliny, keře, listnaté a jehličnaté stromy - rozliší a pojmenuje běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech - roztrídí živočichy na obratlovce a bezobratlé - uvede zástupce různých přírodních společenstev - uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy - zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu - objasní příčiny, důsledky u vybraných životních pohrom a ekologických katastrof, uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích	Rozmanitost přírody - neživá a živá příroda - rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, stavba těla, průběh, způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka - životní podmínky - rozmanitost podmínek na Zemi, význam ovzduší, vodstva, rostlinstva, půd a živočišstva na Zemi - rovnováha v přírodě - význam - vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - přírodní společenstva - háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť - přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - živelné pohromy a ekologické katastrofy, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	EV: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka a prostředí přírodovědná vycházka Mezipředmětové vztahy: VI, Čj, Vv, Pč	
- poznává podstatu zdraví a příčiny nemocí - objasní jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých - zdůvodní škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu, gamblerství - objasní svoje práva a povinnosti (šikana, týrání, zneužívání) - zná čísla tísňového volání, ovládá správný způsob volání na tísňovou linku - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Člověk a jeho zdraví - péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim, pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, úrazová zábrana, osobní hygiena - reklamní vlivy - návykové látky - odmítání, hrací automaty a počítače - osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě - krizové situace - šikana, týrání, sexuální zneužívání - služby odborné pomoci - situace hromadného ohrožení	OSV: Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: VI, Čj, Vv, Pč	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí využití některých nerostů - popíše vznik půdy, objasní význam půdy, její využití a princip ochrany - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - popíše postavení Země ve vesmíru - popíše Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsice a objasní význam těchto symbolů - objasní střídání dne a noci, ročních období - ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit - vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka, pojmenuje správně základní části lidského těla - popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života - na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví - objasní význam duševní a intimní hygieny, denního režimu - na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života - rozpozná život ohrožující zranění - vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích - zná čísla tísňového volání, ovládá správný způsob volání na tísňovou linku - zná zásady ochrany a evakuace při požáru - vysvětlí pojmy: varovný signál, evakuace, integrovaný záchranný systém	Rozmanitost přírody - nerosty a horniny, půda (vznik půdy a její význam) - vesmír a Země - Slunce a sluneční soustava - vesmírná tělesa (hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority) - střídání dne a noci, roční období - gravitační síla - práce s globusem - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi Člověk a jeho zdraví - stavba lidského těla, základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - základy lidské reprodukce - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - partnerství, manželství, rodičovství - základy sexuální výchovy, rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy - péče o zdraví a zdravý životní styl, denní režim, - správná výživa a pitný režim - nemoci přenosné a nepřenosné - ochrana před infekcemi, hepatitida, HIV/AIDS - návykové látky, hrací automaty, počítače, závislost - osobní bezpečí, krizové situace, bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky - sociálně patologické jevy - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - první pomoc	OSV: Rozvoj schopnosti poznávání EV: Vztah člověka k prostředí návštěva planetária Mezipředmětové vztahy: VI, Čj, Vv, Pč MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV: Lidské vztahy Mezipředmětové vztahy: VI, Čj, Vv, Pč	

5.13.

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Vlastivěda**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Vlastivěda** vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** RVP ZV. Navazuje na vyučovací předmět Prvouka. Žáci získávají základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin. Učí žáky používat poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života a uvádět je do souvislosti s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, internetu a v potřebné míře je zobecňovat. Cílem výuky je, aby si žáci vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi, ve které žijí. Zároveň seznamuje žáky s dalšími zeměmi Evropy. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je zejména činnostní charakter výuky. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti (v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Vlastivěda** vytváří základy pro vyučovací předměty Dějepis, Zeměpis, Občanská výchova a Výchova ke zdraví ve vyšších ročnících základní školy. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do tří základních tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás a Lidé a čas. Rozsah konkrétního učiva volí vyučující s ohledem na místní podmínky a potřeby žáků. Rychlosť výuky přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností a dosavadních životních zkušeností žáků. Tematické okruhy se společnými prvky učitel vhodně propojuje.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, poznávají své nejbližší okolí a získávají informace o České republice, Evropě a kontinentech. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápout jejich souvislost s přírodními podmínkami. Poznávají, jak se krajina, charakter staveb a památky mění v závislosti na činnosti lidí. Žáci se seznamují s různými kulturami lidské společnosti. Učí se orientovat v základních právech,

povinnostech a problémech, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a čase. Učí se poznávat, jak události postupují, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Při výuce se vychází od nejznámějších událostí v obci a regionu, postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Vyučovací předmět **Vlastivěda** se vyučuje ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, muzeí apod.). Žáci jsou cíleně vedeni k samostatnému vyhledávání, získávání a třídění informací z různých dostupných zdrojů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky ke kladení otázek
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- zadává žákům zajímavé a problémové úkoly
- porovnává s žáky výsledky, vyvozuje z nich závěry
- spoluvytváří kritéria hodnocení
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápady
- podněcuje jejich tvořivost
- vede žáky k samostatnému myšlení
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů
- dbá na používání internetu úměrně věku žáka
- umožňuje prezentaci práce žáka
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci žáků
- oceňuje úspěšnost žáků při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka k používání správné terminologie
- učí žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor, učí je poslouchat názor jiných
- vede žáky k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci spolupracují
- vede žáky k efektivní týmové práci
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení, hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- pomáhá žákům chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
- spoluuvytváří se žáky pravidla chování v třídních kolektivech
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- plánuje, tvoří společně se žáky kvízy, soutěže a projekty

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjí schopnost týmové práce

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- motivuje žáky k rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace

- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy - 2. období

Místo, kde žijeme

žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede paměti hodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroby, služby a obchod
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjadří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Učivo

- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Lidé a čas

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – dějiny jako časový sled událostí; kalendáře, letopočet, generace
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Vyučovací předmět:
Ročník:

Vlastivěda
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vyjádří svými slovy pojmy: obec, sídlo, region - určí světové strany v přírodě a na mapě - objasní pojem nadmořská výška - rozliší náčrt, plán a základní typy map - pozná smluvní značky - používá měřítko mapy - orientuje se na vlastivědné mapě ČR, rozumí její barevné grafice - popíše polohu ČR v Evropě - určí sousední státy ČR a popíše jejich polohu vzhledem k ČR - vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR - popíše aktuální problémy životního prostředí ČR - vyjmenuje národní parky ČR - vyhledá na mapě CHKO a národní parky - ukáže na mapě vybrané oblasti ČR - vyhledá na mapě významná města a řeky, charakterizuje významné zemědělské, průmyslové a rekreační oblasti ČR - s pomocí mapových značek vyhledá místa významná z hlediska rostlinné a živočišné výroby, surovinových zdrojů, historie - uvědomuje si různý způsob života a rozmanitost přírody v jednotlivých regionech ČR - rozlišuje s porozuměním pojmy vlast a cizina - popisuje a vyjmenovává státní symboly ČR - uvádí jméno prezidenta - seznámí se se státním uspořádáním ČR - pracuje s turistickou mapou místní krajiny - popíše svá základní práva a povinnosti - vnímá nevhodné jednání a chování, které nelze tolerovat - uvede příklady, čím se lidé liší a jak lze těchto odlišností využít ve prospěch celé společnosti - dokáže se zorientovat v základních formách vlastnictví	Místo, kde žijeme - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, půda, rostlinstvo a živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, orientace na mapě, světové strany, orientaní body a linie - regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroby, služby a obchod - naše vlast - domov, národ, státní zřízení, politický systém ČR, státní správa a samospráva, státní symboly - armáda ČR - krajina ČR - mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky Lidé kolem nás - právo a spravedlnost, základní lidská práva, práva dítěte, protiprávní jednání a korupce, práva a povinnosti žáků školy, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot - nárok na reklamací - vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek	VDO: Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Pč, Hv, M, Př	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - rozpozná národopisné oblasti a jejich odlišnosti - orientuje se v časové posloupnosti různých dějinných událostí - využívá časovou přímku - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti - popíše způsob života lidí v různých etapách historie naší vlasti - vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností - vyjmenuje některé postavy ze Starých pověstí českých a vypráví vybrané pověsti - popíše nejstarší osídlení naší vlasti - časově zařadí období Velké Moravy, vládu Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků včetně josefínských reforem - charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin a zařadí je do příslušného období - objasně historické důvody státních svátků a významných dnů - aktivně využívá jiné zdroje informací	- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky - kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky a významné dny - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - orientace v čase - dějiny jako časový sled událostí, kalendáře letopočet, generace	Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Pč, Hv, M, Př	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Vlastivěda
5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - orientuje se na mapě světa a Evropy, vyhledá jednotlivé světadíly a oceány - popíše polohu, povrch a vodstvo Evropy - vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města - charakterizuje vybrané evropské státy z hlediska polohy, podnebí, povrchu, průmyslu a zemědělství - vysvětlí pojem Evropská unie - popíše polohu sousedních států ČR a podrobněji se s nimi seznámí - seznámí spolužáky se zkušenostmi, zážitky a zajímavostmi z vlastních cest - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi - uvede významný globální problém a navrhne způsob jeho řešení - orientuje se v časové posloupnosti různých dějinných událostí - využívá časovou přímkou - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti - popíše způsob života lidí v různých etapách historie naší vlasti - objasní svými slovy společenský, politický a kulturní život českých zemí v 19. století - vysvětlí význam představitelů národního obrození - vyloží význam vědy a techniky pro rozvoj výroby - stručně charakterizuje první světovou válku - objasní vznik Československé republiky a uvede nejvýznamnější osobnosti - posoudí život v českých zemích v době nacistické okupace a význam obnovení Československé republiky - charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a po obnovení demokracie - objasní historické důvody státních svátků a významných dnů - aktivně využívá jiné zdroje informací	Místo, kde žijeme - Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky Lidé kolem nás - základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, ohleduplnost, etické zásady, globální problémy životního prostředí Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - orientace v čase - dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace	VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Pč, Př, Hv, Aj MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Projekt - prezentace vybraného státu Evropy Výlet Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Pč, Př, Hv, Aj	

5.14.

Vzdělávací oblast : Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Motto: „Kdo nechce znát minulost, nepochopí budoucnost.“

Celý dějinný vývoj se odehrává v prostoru a čase. Vyučovací předmět **Dějepis** přináší poznatky, vztahující se k rozhodujícím epochám lidských dějin od počátků existence člověka až po události ovlivňující naši společnost. Žijeme v době převratných změn, v době, která se pronikavě liší od dob minulých. Důležité je pochopit, jak a proč lidstvo dospělo k určitým poznatkům, ve které době to bylo a co k tomu vedlo. Měli bychom vědět, co ovlivnilo vývoj společnosti a současně umět čerpat z historické paměti a zkušenosti předešlých generací. Poznat a uvědomit si základní hodnoty evropské civilizace, zmenšení a zglobalizování světa, vlivy a ohlasy závažných událostí, jevů, myšlenek a vnímání světa jako nedělitelného celku. Sledovat, především v dějinách 20. století, střet demokracie s totalismem ať už v nacistické, fašistické nebo komunistické podobě. Pochopit přeměny ve skladbě společnosti, ekonomické oblasti, životního stylu a myšlení dnešního světa. Zamyslet se nad cestami úspěšnými a neúspěšnými, zkoumat příčiny úspěchů a neúspěchů.

Žáci se setkávají s mnohými poznatky v nových souvislostech. Jsou vedeni k poznání, že k dějinným událostem přibývají další události a faktory. Podstatné je rozvíjet zejména minulost vlastního národa, hlubší poznání v kontextu se světovým a evropským vývojem, vnímání dějin regionu i dějin místních.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně. Navazuje na základy učiva vlastivědy na 1. stupni. Vyučuje se ve dvou hodinách týdně v kmenových třídách (do budoucna i v odborné učebně). K lepšímu pochopení učiva a poznání historických událostí patří hlavně historické vycházky, aktuální výstavy a také tematické zájezdy, doporučované předmětovou komisí **Dějepisu**.

Výuka **Dějepisu** by měla podporovat používání výpočetní techniky s využitím internetu.

Výuka **Dějepisu** směřuje k:

- získání co nejpřesnějšího pravdivého obrazu naší minulosti
- poznání, že minulost není neživá a nezajímavá a její poznávání je i zdrojem poučení
- seznámení se s časovou přímkou, s jejíž pomocí si žáci lépe uvědomí, jak dějinné události po sobě následují

- poznání významu duchovních aktivit pro život a tím i pro dějiny
- pochopení politických událostí, převratů, revolucí a změn státoprávních forem i střetů ideologií ve 20. století
- pochopení vzájemných souvislostí mezi vývojem u nás a jinde ve světě
- dovednostem o získaných poznatkách souvisle vyprávět, a tím vzbudit u žáků zájem o historii
- rozvíjení pocitu hrudnosti a úcty k naší minulosti, našemu národu a významným osobnostem nejen doby minulé, ale i nedávné
- pochopení, že dějiny tvoří nejen zákony, politická jednání a války, ale i děje běžného života lidí
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost a principy demokratického soužití
- přípravě žáků napomáhat zlepšení vztahů mezi lidmi, na život v globalizovaném světě
- respektování kulturních a jiných odlišností lidí, skupin, různých společností, národů a etnik
- uvědomění si ohrožení Země agresivními aktivitami části lidí, kořistění přírodního bohatství, znečišťování moří a ovzduší a možnostmi s těmito nebezpečnými projevy bojovat
- porozumění dějinných událostí 80. a 90. let 20. století
- seznámení se s prameny, dokumenty a myšlenkami dějinných období
- orientaci v aktuálním světě, ČR i EU
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektování
- samostatnému využívání internetu k získávání nejnovejších historických informací minulosti i doby nedávné

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- pomáhá s uváděním věcí do historických souvislostí
- vede žáky k pochopení pojmu, časových přímek, čtení z map – atlasů
- klade důraz na práci s historickým textem a vyhledávání informací
- podnášuje tvorivost žáků a zájem o historii své vlasti a světa
- podporuje a pomáhá žákům s výběrem historické literatury
- motivuje žáky ke zpracování dějepisných informací s využitím médií
- vede žáky ke kritickému hodnocení své práce a pracovních výsledků
- spoluporovnává výsledky a zdůvodňuje hodnocení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k pochopení kontinuity minulosti a současnosti
- umožňuje žákům prezentovat svou práci
- vede žáky ke správnému pochopení dějinné události a výsledků
- učí žáky, jak problémům předcházet a zvládat je
- podporuje žáky ve vyhledávání informací a jejich využívání

- vytváří podmínky ke spolupráci v týmu
- sleduje, jak žáci problémy vyřešili a zvládli

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k naslouchání názorů jiných, k jejich vhodné reakci na tyto názory a obhajování vhodnou formou
- pomáhá při formulaci a srozumitelném vyjadřování myšlenek
- diskutuje se žáky o minulých i aktuálních historických poznatcích
- učí žáky zpracovávat poznatky a prezentovat je
- vede žáky ke grafickému a estetickému projevu
- učí žáky aktivně se podílet na estetickém vzhledu školy i tříd

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při nichž žáci spolupracují
- vede žáky k dodržování stanovených pravidel chování
- seznamuje je se sociálním vývojem v lidských dějinách
- vede je ke schopnosti posoudit a vyjádřit se k jednotlivým etapám tohoto vývoje
- netoleruje projevy rasismu, nacionalismu, fašismu a extremistických skupin
- diskutuje o nich se žáky a vysvětluje je
- učí žáky respektovat jakoukoliv kvalitní, potřebnou a prospěšnou práci
- zdůrazňuje potřebnost celoživotního vzdělávání

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pocitu odpovědnosti za tradice a historické dědictví našeho národa
- zdůrazňuje respektování zákonů, společenských norem a toleranci k odlišnostem jiných etnik
- vysvětluje žákům význam ochrany duchovních, kulturních a materiálních odkazů minulosti
- vyžaduje dodržování pravidel chování v třídních kolektivech, pomoc spolužákům jiné národnosti zapojit se do společné práce
- nepodporuje arogantní chování vůči nejistotě spolužáků
- učí žáky porozumět konfliktům doby, diskutovat o nich a vyjádřit svůj vlastní názor
- pomáhá chápat význam celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k systematické a zodpovědné přípravě plnění svých povinností, dodržování stanovených úkolů a termínů
- rozvíjí schopnost týmové práce
- učí žáky sledovat a získávat z různých zdrojů informace a pracovat s dokumenty
- doporučuje rozšiřovat si informace pomocí cizího jazyka, internetu a ostatních médií (na základě vyspělosti žáka)

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace
- vede žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

Člověk v dějinách

Očekávané výstupy

žák

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01 p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny
- historický čas a prostor

Počátky lidské společnosti

Očekávané výstupy

žák

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-2-01 p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

D-9-2-01 p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovů, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.

Očekávané výstupy

žák

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod Křesťanství

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-3-01 p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

Křesťanství a středověká Evropa

Očekávané výstupy

žák

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí

D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území

D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu

D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti

D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí

D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské

D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Učivo

- nový etnický obraz Evropy

- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a její specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

Objevy a dobývání, počátky nové doby

Očekávané výstupy

žák

- D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
- D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-5-03p popíše důsledky objevních cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

Učivo

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoci v 15. – 18. století
- barokní kultura a osvícenství

Modernizace společnosti

Očekávané výstupy

žák

- D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě
- D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmcemi a vymezí význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

Moderní doba

Očekávané výstupy

žák

D-9-7-01 na příkladech demonstriuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-7-01 p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války

D-9-7-01 p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Učivo

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, její hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války

Rozdělený a integrující se svět

Očekávané výstupy

žák

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-8-01 p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Učivo

- studená válka a rozdelení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava

Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **6.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - osvojí si práci s časovou přímkou - osvojí si základní periodizaci dějin - dokáže pracovat s pojmy prostor a čas - uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti - pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultura - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - vysvětlí význam kovů pro rozvoj řemesel - uvede příklady archeologických kultur na našem území - pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - seznámí se s podstatou společenského uspořádání - seznámí se s projevy náboženských představ - pochopí podstatu antické demokracie - chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých - uvědomí si prolínání kulturních vlivů - učí se chápat formy státní moci - uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feud. států	Úvod do učiva dějepisu - význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny Pravěk <u>Starší doba kamenná</u> - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka <u>Mladší doba kamenná</u> - způsob života a obživy počátky řemesel <u>Člověk poznává kovy</u> - bronz - železo - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti <u>Naše země v období pravěku</u> Starověk <u>Země úrodného půlměsíce a starověkého východu</u> - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - přínos starověkých civilizací <u>Řecko</u> - kořeny řecké civilizace - archaické a klasické období - řecká vzdělanost a umění - Makedonie <u>Řím</u> - doba královská - období republiky	OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita - projekt Poznávání lidí - projekt Kooperace a kompetence EV: Základní podmínky života EGS: Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: Z, Vv, Čj EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MKV: Lidské vztahy Multikulturalita VDO: Demokracie despacie, tyranie Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	archivy, muzea, knihovny v regionu

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- získá představu o životě a jednání osobnosti a společenských skupin - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše - dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy - osvojí si periodizaci středověku - seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, formování národních států - učí se chápát úlohu křesťanství a víry - uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty Orientu - seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního	- císařství - počátky křesťanství - římská kultura, věda a umění - rozpad římské říše - naše země v době římské Středověk <u>Raný středověk</u> - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - formování prvních států celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku	Mezipředmětové vztahy: Z, Vv, Čj VDO: Občan, občanská společnost a stát OSV: Mezilidské vztahy Mezipředmětové vztahy: Vv, Čj, Ov, Vv	

Vyučovací předmět: **Dějepis**
 Ročník: **7.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního a etnického - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - učí se chápat historický rozměr pojmu tolerance a intolerance - uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí - seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - poznává důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí - učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmírkách Evropy - rozdělení na katolický a reformační blok - osvojí si periodizaci novověku - seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli - chápe podstatu pojmu absolutní moc, absolutismus - osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie - učí se rozpoznávat projevy barokní kultury - seznámí se situací českých zemí a vybraných evropských zemí po třicetileté válce - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledního Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách Pozdní středověk - doba poděbradská - šíření nových myšlenek Evropou - renesance, humanismus - doba jagellonská - objevné plavby a jejich společenské důsledky - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka Novověk Raný novověk - náboženská reformace a války - počátky monarchií - občanská válka v Anglii Období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. - baroko a životní styl - upevnění vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup VB - boj za nezávislost, vznik Spojených států amerických	MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita - projekt EV: Vztah člověka k prostředí EGS: Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: Vv, Čj, Ov, Hv Mezipředmětové vztahy: Vv, Čj, Ov, Hv Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Hv, Ov OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita - projekt Poznávání lidí - projekt Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: Občan, občanská společnost a stát EGS: Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Hv, Ov	

Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur - uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí - uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti - chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých států - seznámí se s přičinami a průběhem českého nár. obrození - uvědomí si význam obrozenecckých snah významných osobností - uvědomí si dokončení boje jednotlivých politických proudů jako předpoklad ustavení moderních politických stran - chápe emancipační hnutí českého národa jako projev dané doby - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - chápe historický rozměr pojmu racismus - učí se chápat 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek - učí se chápout okolnosti vzniku samostatného Československa, vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - uvědomí si změnu mezinárodně politických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe historický rozměr pojmu naciona-lismus, extrémismus, agrese	<u>Novověk od konce 18. stol. do roku 1918</u> - Velká franc. revoluce, její průběh a význam pro Francii a evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní obrozeneccká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách, procesy sjednocování v Německu a Itálii - politické proudy - občanská válka v USA - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19.stol., základní rysy české politiky a její představitelé - vznik Rakouska - Uherstka - velmoci na konci 19. století a předvečer 1. svět. války - 1. světová válka, příčiny, počátek a její důsledky (politické, sociální a kulturní) Dějiny moderní doby - situace v Rusku, revoluce, vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky, - sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - svět ve stínu hospodářské krize, situace v Československu - SSSR v meziválečném období	MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Hv, Ov OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Poznávání lidí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu - seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky, protektorátu	- počátky projevů fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války	VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: Čj, Vv, Hv, Ov	

Vyučovací předmět: **Dějepis**
Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - učí se úctě k odkazu účastníků odboje - seznámí se s projevy holocaustu - učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události 1948 - chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech - učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech, vznik ČR (ustavení dem. režimu) - seznamuje se s hrozbami terorismu	Dějiny moderní doby - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava - příčiny a vypuknutí 2. světové války - domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - poválečné Československo v letech 1945 - 1948 - únorový převrat 1948 Dějiny od poloviny 20. stol. do současnosti - postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace Československa ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí - studená válka, vojenské bloky mimoevropský svět, rozpad koloniálního systému - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - charakteristika západních zemí (na vybraných případech) - krize sovětského impéria a perestrojka - obnova demokracie ve východní Evropě a sametová revoluce - rozpad Československa, vznik ČR - utváření nové demokracie (1989 - 1992) - Česká republika na přelomu tisíciletí	MKV: Princip sociálního smíru a solidarity EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj, Hv, Vv MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita - projekt OSV: Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení - projekt VDO: Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- poznává vliv médií na každodenní život a politické dění - ujasní si začlenění ČR do integračního procesu - EU	- technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol. - vzdělání jako faktor vývoje - sport a zábava - integrace, globalizace - problémy současnosti	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV: Kreativita - projekt Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj, Hv, Vv	

5.15.

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**

Vzdělávací obor: **Výchova k občanství**

Vyučovací předmět: **Občanská výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Občanská výchova** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých sociálních vztahů a vazeb. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a v širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jedince do občanského života. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **Občanská výchova** se vyučuje jako povinný samostatný předmět v šestém až devátém ročníku druhého stupně základní školy. Vyučuje se v hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Výuka předmětu **Občanská výchova** směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že je vede k:

- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, společenstvím v nejbližším okolí
- úctě k sobě, členům své rodiny, k partnerovi, k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- získávání přehledu o aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- ke sledování a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace, k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- motivuje žáky ke kladení otázek
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- zadává žákům zajímavé a problémové úkoly
- vede žáka k vyhledávání a zpracovávání potřebných informací z různých zdrojů
- spoluutváří kritéria hodnocení
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení
- vede žáka ke kritickému hodnocení výsledků svého učení
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápady
- podporuje samostatnost a tvořivost
- vede žáka k samostatnému myšlení
- dbá na přesné vyjadřování
- napomáhá formování vnitřních postojů žáka k důležitým oblastem lidského života

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života
- zadáváním problémových úloh a situací vybízí žáka k zamýšlení nad jejich řešením
- podporuje různé přijatelné způsoby řešení problému
- vede žáky k práci s informacemi z různých zdrojů
- dbá na kritické vnímání informací z internetu
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporuje týmovou práci při řešení problémů
- umožňuje prezentaci práce žáka
- pracuje s chybou žáka a ukazuje cestu ke správnému řešení
- oceňuje úspěšnost při řešení problému

Kompetence komunikativní

Učitel

- diskutuje se žáky nad informacemi z médií a nad texty ke konkrétním tématům
- učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky
- vede žáky k otevřenému vyjadřování svých postojů a názorů podpořených logickými argumenty
- začleňuje metody kooperativního učení
- vede žáky ke vhodné komunikaci se svým okolím
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky různého věku a dospělými
- pracovníky školy

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- rozvíjí schopnosti žáků zastat v týmu různé role
- vede žáky k toleranci
- vede žáky k dodržování pravidel chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k toleranci etnických, náboženských a jiných zvláštností
- vede žáky k respektování pravidel života v třídním kolektivu, ve škole a ve společnosti
- rozvíjí u žáků pozitivní postoj ke kultuře, k národním památkám
- vede žáky k odpovědnosti za své životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- stanovuje pravidla pracovních postupů a společně se žáky stanoví kritéria hodnocení
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a kvalitně odvedenou práci chválí
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci
- rozvíjí schopnost týmové práce
- seznamuje žáky s podmínkami a možnostmi studia a pracovního uplatnění v České republice a v zemích Evropské unie

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožnuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- motivuje žáky k rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích

VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití

VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím racismu a xenofobie

VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Učivo

- **naše škola** – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnosti žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- **naše obec, region, kraj** - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny
- **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace
- **lidská setkání** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním

VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

Učivo

- **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti

VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojistení a navrhne, kdy je využít
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže

tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozliší postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí

VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Učivo

- **majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- **peníze** – formy placení
- **hospodaření** – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba cen, inflace, podstata fungování trhu

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

žák

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod

VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství

VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů

VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti

VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání

VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů

VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu

VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

Učivo

- **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- **protiprávní jednání** – druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva

VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů,

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Učivo

- **evropská integrace** – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- **globalizace** – projevy, významné globální problémy

Vyučovací předmět:
Ročník:

Občanská výchova
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - uvede příklady, jak je život člověka spjat s přírodními cykly - orientuje se v kalendáři, vysvětlí členění času podle křesťanského kalendáře, uvede příklad jiného typu kalendáře - sleduje významné dny a státní svátky - vysvětlí původ různých lidových zvyků a rčení, objasní jejich význam - popíše den z hlediska vhodně a nevhodně stráveného času - navrhne režim dne a doporučí vhodné volnočasové aktivity svým spolužákům - vyjmenuje státní symboly, objasní jejich podobu, vznik, účel a způsob jejich používání - dle obsahu textu rozpozná české pověsti - určí významné historické mezníky v národních dějinách - uvede příklady typických zvyklostí a tradic - na příkladech vyloží pojem vlastenectví a odliší projevy vlastenectví od nacionalismu - vysvětlí rozdíl mezi národem a státem - objasní po jaké osobnosti nese název naše škola a ulice v jejím okolí - případ vynálezy ke jménům českých vynálezců našeho národa - uvede hlavní jazykové skupiny - objasní pojmy obec, region, země - popíše strukturu a funkce obecního zastupitelstva - objasní postup při volbách do rady a zastupitelstva - navrhne trasu procházky po místních významných památkách - uvede příklady pražských památek - sestaví přehled sídel důležitých státních institucí - pohovoří o významných místech naší republiky - uvede, které národnostní menšiny žijí v ČR - vysvětlí pojmy: vlastenectví, rasismus, atd. - v Zákoně o rodině vyhledá základní informace o náhradní rodinné výchově nezletilých - vysvětlí význam vztahů v rodině pro vývoj dítěte - uvede na příkladech, jak lze upevňovat pozitivní vztahy mezi členy rodiny a okolím	Rok v jeho proměnách a slavnostech - den, týden, rok - denní rytmus - volný čas - efektivní využití času Národ, vlast - národ, národní historie - státní symboly - národní bohatství - soužití s dalšími národy - naši slavní předkové - jazyk a kultura projevu Obec, region, země - moje bydliště, rodiště - obecní zastupitelstvo - památná místa - hlavní město Praha - kultura v našem životě - národnostní menšiny Domov, rodina - typy a funkce rodiny - sousedé, hosté, cizí lidé - sousedé, hosté, cizí lidé Naše škola - život ve škole - práva a povinnosti žáků	OSV: Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace a kooperace Hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy: Vz, D, Čj VDO: Občan, občanská společnost, škola a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: Z, D MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Př, Vz MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- sestaví jednoduchý rodokmen své rodiny - vyjmenuje funkce rodiny a uvede konkrétní příklady jejich naplňování - objasní vhodné způsoby hospodaření rodiny - vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi	<u>Zásady první pomoci</u>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <u>Mezipředmětové vztahy:</u> Čj	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Občanská výchova
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - objasní význam efektivní a bezkonfliktní komunikace - rozliší záměrné a nezáměrné působení okolí - vyjmenuje zásady bezpečné komunikace prostřednictvím elektronických médií - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem lidí, jejich přednostem i nedostatkům - vyjmenuje hlavní mezinárodní společenství, zná jejich zkratky a stručnou charakteristiku - objasní podstatu, význam, výhody a nevýhody integrace, uvede konkrétní příklady - popíše vliv začlenění ČR do EU na život občanů - popíše výhody spolupráce mezi státy při zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - zdůvodní potřebu ochrany přírody ve které člověk žije - uvede konkrétní příklady správného i nesprávného využívání krajiny a přírodních zdrojů - vyjmenuje typy chráněných území a některé organizace zabývající se ochranou přírody - uvede ekologické problémy světa a navrhne řešení na globální i lokální úrovni - rozlišuje různé typy majetku a formy vlastnictví, vlastnictví, včetně duševního, uvede příklady a způsoby ochrany - sestaví rozpočet domácnosti - vyrovnaný, schodkový a přebytkový - na příkladu chování kupujícího a prodávajícího vyloží podstatu fungování trhu, chápe cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na měnu - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede př. debetní a kreditní platební karty, vysvětlí omezení - určí nejčastější typy států a porovná jejich znaky - objasní výhody demokratického zřízení státu - vyloží průběh a smysl voleb do zastupitelských orgánů v demokratickém státě a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - na příkladech uvede, jak priměřeně uplatňuje svá práva, jak respektuje práva druhých	<u>Vliv rodiny a okolí na vývoj jedince</u> <u>Nadnárodní společenství</u> -formy spolupráce mezi státy -hlavní mezinárodní organizace, společenství nadace a jejich orgány -obrana státu <u>Vztah člověka k přírodě</u> -ochrana přírody, životní prostředí -organizace zabývající se ochranou přírody <u>Majetek a bohatství člověka</u> -majetek a peníze v životě člověka, jejich místo mezi dalšími životními hodnotami -formy vlastnictví -rozpočet, typy účtu -hospodaření-rozpočet, úspory, investice, úvěry <u>Stát a právo</u> -vznik státu a právních norem -historické typy států -volební systém -státní moc a její členění -práva, povinnosti a morálka občanů	OSV: Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy: Vz VDO: Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: D, Z MKV: Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Vz, Př, D, Z MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- uvede, které právní úkony je způsobilý provádět a jaké jsou jejich právní důsledky - rozpozná protiprávní jednání, uvede možné postupy - objasní pojmy kultura a umění - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujmě vlastní postoj k jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	<u>Kultura a její rozvíjení</u> <u>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</u>	Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vz, Vv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Občanská výchova
8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - uvede etapy vývoje člověka a jejich typické znaky - uvede tělesné, duševní a společenské rozdíly mezi dítětem a dospělým jedincem - uvede příklady generačních konfliktů, jejich důsledky a možnosti řešení - vymezí význam pojmu osobnost z hlediska psychologického a sociologického - rozpozná kladné a záporné vlastnosti lidí, zdůvodní nutnost potlačovat špatné, rozvíjet dobré vlastnosti - zhodnotí projevy své osobnosti - rozliší různé sociální pozice, role, určí, co role vyžadují a jak se s nimi člověk vyrovnává - uvede příklady situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat pozitivní vztahy, neshody nebo konflikty - objasní význam přátelství v životě člověka - uvede příklady formálních a neformálních sociálních skupin - uvede různé způsoby a prostředky komunikace - vysvětlí pojem asertivní jednání, uvede zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat - navrhne vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích - uvede rozdíly mezi způsobilostí k právům a povinnostem a způsobilostí k právním úkonům - rozliší pojmy právnická a fyzická osoba - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, respektuje práva druhých lidí - rozliší protiprávní jednání a na příkladu posoudí podmínky trestní postižitelnosti občanů - rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - uvede, jaká práva jsou v demokratické zemi zaručena národnostním a etnickým menšinám - vymezí pravomoce soudů, státních zástupců, armády, policie, advokátů, notářů, obcí - uvede příklady vzniku právního vtahu a dokumenty, které tyto vztahy upravují - uvede konkrétní příklady práv a povinností, které vyplývají z právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství aj.)	Člověk jako osobnost - fáze lidského života - vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter člověka a jeho utváření - sebepoznání, sebehodnocení, sebevýchova, vůle Člověk a citový život - chování, jednání, prožívání - socializace jedince, vrstevnické vztahy, působení druhých lidí - party, sekty, zájmové skupiny - náročné životní situace - hodnoty a ideály Umění komunikace - zásady slušného chování - efektivní komunikace Člověk a právo - právní základy státu - právní řád ČR - principy demokracie - protiprávní jednání - druhy a postupy proti pr. jednání včetně korupce - právo v každodenním životě, právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady - obrana státu	OSV: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace, kooperace a kompetence Hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy: Vz, Tv VDO: Občan, občanská společnost, škola a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS: Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: D, Z EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Vz, Pr MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: Čj	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Občanská výchova
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - popíše jednotlivé možnosti vzdělání - zdůvodní, proč je správný výběr povolání důležitý - vysvětlí, jakými způsoby lze zaměstnání získat - podle inzerátů vyhodnotí, jaké vzdělání, schopnosti a dovednosti jsou dnes nejčastěji zaměstnavateli požadovány - objasní význam a činnosti úřadů práce - uvede, která právní norma upravuje pracovní právní vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; vyhledá způsoby a podmínky vzniku a zániku pracovního poměru, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - uvede nejčastější formy podnikání - na konkrétním příkladu uvede, jaké podmínky musí splňovat, pokud chce provozovat živnost - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - rozliší a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - na příkladu chování kupujícího a prodejce vyloží podstatu fungování trhu - vyloží pojmy poptávka, nabídka, cena, objasní funkci a podobu peněz a cenných papírů, navrhne konkrétní příklady jejich použití, výhody, nevýhody, rizika - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí svým klientům, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je použít - popíše přibližně strukturu Ústavy ČR - orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy - uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) - uvede příklady základních práv a svobod občanů a dokumentů upravujících lidská práva - uvede názvy a zkratky politických stran a určí, které z nich jsou zstoupeny ve vládní koalici a opozici	Člověk a pracovní život - vzdělávání - společenské a osobní uplatnění - pracovní prostředí - Zákoník práce, pracovní kázeň - podnikání, živnostenský list - životní cíle a plány - význam životní zkušenosti, motivace, aktivity, vůle a osobní kázeň - principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh; tvorba cen, inflace Stát a hospodářství - struktura národního hospodářství z hlediska vlastnictví, členění do odvětví - druhy a funkce hospodářských sektorů - dělbá práce, výroba a služby - hospodářská politika státu - státní rozpočet, daně - sociální politika státu - tržní mechanizmy, účel a význam reklamy - bankovnictví, význam peněz, cizí měny - banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků Stát a právo - Ústava ČR a její části - Listina základních práv a svobod - soudy a soudnictví - politické spektrum ČR	OSV: Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Mezipředmětové vztahy: Vz, Čj VDO: Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Mezipředmětové vztahy: D, Z EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MKV: Princip sociálního smíru a solidarity Mezipředmětové vztahy: Vz EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Př, Vz, D, Ch MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: Čj	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - objasní postavení České národní banky mezi ostatními peněžními ústavy - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - objasní pojem globalizace, uvede projevy, klady a zápor na konkrétních příkladech - navrhne řešení některých problémů	Globální problémy lidstva - projevy, klady a zápor - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	Mezipředmětové vztahy: Čj, Vz	

5.16.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Fyzika

Vzdělávací předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Fyzika** je jedním z oborů vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, která poskytuje žákům hlubší porozumění přírodních zákonitostí, a tím i lépe se orientovat v běžném životě. **Fyzika** svým badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů rozvíjením dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů, analyzovat výsledky ověřování a vyvozovat z nich závěry ústní i písemnou formou s přihlédnutím na domluvená pravidla. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů odehrávajících se v přírodě, v běžném životě i ve vědě a technice. Předmět **Fyzika** učí žáky poznávat a rozlišovat příčiny fyzikálních jevů, analyzovat informace, plánovat postupy řešení problémů, a tím přispívá k základům orientování se v technických oborech dalšího vzdělávání a rozšiřování obzoru poznání. Výuka směřuje k:

- osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů fyziky
- získání vědomostí a dovedností k řešení jednoduchých fyzikálních problémů s využitím pokusů, experimentů, měření
- myšlení, které vyžaduje ověřování domněnek o fyzikálních jevech vyhledáváním informací, logickému uvažování, kritickému myšlení
- využívání získaných poznatků k rozvíjení odpovědných občanských postojů i v oblasti vědy a techniky
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce při pozorování, měření a experimentování

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučuje se dvě hodiny týdně, pouze v 6. ročníku jedna hodina týdně. Výuka **Fyziky** probíhá zpravidla v odborné učebně fyziky, event. v kmenových třídách. V určitých případech může výuka probíhat i v jiných prostorách školy nebo i mimo budovu školy.

Vyučování **Fyziky** kooperuje především s vyučováním v matematice, chemii, zeměpisu, přírodopise a praktických činnostech. Vazba mezi vyučováním ve fyzice a matematice je oboustranná např. při řešení úloh s fyzikálním obsahem matematickými postupy. V určitých vzdělávacích oblastech je těsná vazba fyziky k přírodopisu a zeměpisu. Spolupráci učitelů fyziky a chemie si vyžaduje řízení

vyučovacího procesu při přenosu praktických dovedností v experimentování i prolínání vědomostí určitých tematických celků. Žák základní školy získává ve **Fyzice** ucelené srozumitelné informace o základních fyzikálních zákonech, aplikovaných do přírody a běžného života v základních tematických celcích:

- 1. Látky a tělesa**
- 2. Pohyb těles. Síly**
- 3. Mechanické vlastnosti tekutin**
- 4. Energie**
- 5. Zvukové děje**
- 6. Elektromagnetické a světelné děje**
- 7. Vesmír**

Ve vyučovacím předmětu **Fyzika** je naplňována také část vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** a povinně zařazená některá téma **Ochrany člověka za mimořádných událostí**. Výuku některých zvolených témat lze realizovat formou krátkodobých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- učí různým metodám poznávání přírodních jevů, procesů a fyzikálních vlastností
- vede žáky k vyhledávání a zpracovávání informací z literatury a internetu
- umožňuje pozorovat, měřit, experimentovat v dané oblasti fyziky
- učí plánovat, organizovat, vyhodnocovat a zdokumentovat výsledky experimentu
- motivuje žáky k učení využitím různých metod i k celoživotnímu vzdělávání
- vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytváří praktické problémové úlohy a učí problémy řešit
- na modelových příkladech učí algoritmu řešení problémů
- ukáže, jak poznatky zobecňovat a aplikovat do běžného života
- vysvětlí základy logického uvažování při řešení fyzikálních zákonů
- rozvíjí schopnost objevovat, formulovat problém a hledat řešení
- podporuje samostatnost, tvořivost a při řešení některých problémů týmovou spolupráci
- poukazuje na využívání moderní techniky a technologií při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup i výsledky pozorování
- vede žáky k přesné fyzikální terminologii při vyjadřování i svých názorů
- podporuje kritiku a sebekritiku
- umožní prezentovat vlastní názory a myšlenky, organzuje diskusi
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel chování a bezpečnosti práce v učebně fyziky
- ve výuce podporuje využití dalších forem komunikace

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání řešení problémů
- učí žáky pracovat v týmech za podmínek efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost zastávat v týmu různé role
- podporuje vzájemnou pomoc v dané situaci
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- ve výuce podporuje koedukovanou výchovu dětí
- vyžaduje dodržování pravidel chování, s kterými byli žáci seznámeni

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyziky
- vede žáky k ochraně zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a neadekvátní chování žáků
- učí žáky správně jednat v různých mimořádných situacích
- učí žáky poskytnout první pomoc v dané situaci a za daných podmínek
- vychovává žáky jako svobodné občany, plnící své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učí žáky plánovat, provádět pozorování, experimenty a zpracovávat výsledky
- v rámci možností školy využívá při práci moderní techniku, internet a nové informace v daných oblastech fyziky
- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- vede žáky k dodržování a plnění povinností
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- různými formami seznamuje žáky s profesemi blízkými fyzice

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nevhodnějšího pro danou situaci
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty

F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-1-01 p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

Učivo

- **měřené veličiny** - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna a čas
- **skupenství látek** - souvislost skupenství látek s její čisticovou stavbou, difúze

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

žák

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-2-01 p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-02 p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-03 p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

Učivo

- **pohyby těles** - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý
- **gravitační pole a gravitační síla** - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- **tlaková síla a tlak** - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- **třecí síla** - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-3-01 p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

- **Pascalův zákon** - hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimedův zákon** - vztaková síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy

žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-4-01 p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-02 p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

- **formy energie** - pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie, jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-01 p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02 p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

- **vlastnosti zvuku** - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlosť šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01 p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Učivo

- **elektrický obvod** - zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** - elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor, stejnosměrný elektromotor, transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- **vlastnosti světla** - zdroje světla, rychlosť světla ve vakuu v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na roviném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně), zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně), rozklad bílého světa hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-7-01 p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci

- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Učivo

- **sluneční soustava** - její hlavní složky, měsíční fáze

Vyučovací předmět: **Fyzika**
Ročník: **6.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší na příkladech těleso a látku - určí danou látku - porovná vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - doloží na příkladech, že působení dvou těles je vždy vzájemné - rozliší, zda působením síly došlo ke změně tvaru či pohybu tělesa - charakterizuje gravitační sílu, jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa - objasní gravitační pole Země, určí směr gravitační síly - uvede přibližnou charakteristiku hlavní jednotky: Newton, uvede násobky a díly - změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek - rozliší částice látky (atom, molekula), určí, z čeho se skládá atom a molekula - charakterizuje pojem: neustálý pohyb častic, uvede jevy, které pohyb potvrzují (difuze) - uvede hlavní jednotku délky, díly a násobky - změří danou délku měřidlem a zapíše výsledek (odchylka měření) - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - vyjádří délku při dané jednotce jinou jednotkou délky - uvede hlavní jednotku objemu, díly a násobky - změří objem (kapalného a pevného tělesa) při použití odměrného válce, zapíše výsledek - vyjádří výsledek měřené veličiny číselnou hodnotou a jednotkou - uvede hlavní jednotku hmotnosti, díly a násobky - zváží dané těleso na rovnoramenných váhách a hmotnost zapíše - uvede jednotku hustoty a vyjádří hustotu při dané jednotce jinou jednotkou hustoty - vyhledá hustotu v tabulkách	Látky a tělesa <u>Vlastnosti látek a těles. Stavba</u> látka - látky a tělesa - vlastnosti látek, skupenství látek - vzájemné působení těles, síla - gravitační síla - gravitační pole - měření síly - atomy a molekuly - difuze - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou Měřené veličiny Měření délky - porovnávání a měření - jednotky délky - délková měřidla - měření délky - opakované měření délky Měření objemu - jednotky objemu - měření objemu kapalného tělesa - měření objemu pevného tělesa Měření hmotnosti tělesa - hmotnost - rovnoramenné váhy - jednotky hmotnosti - měření hmotnosti pevných těles a kapalin Hustota - hustota látky - výpočet hustoty látky - výpočet hmotnosti tělesa	OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: Ch OSV: Kooperace a kompetice Mezipředmětové vztahy: M Mezipředmětové vztahy: M OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kooperace a kompetice Mezipředmětové vztahy: M OSV: Kooperace a kompetice	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- využívá s porozuměním vztah pro výpočet hustoty - uvede hlavní jednotku času, díly a násobky - změří čas a zapíše výsledek s jednotkou - vyjádří čas při dané jednotce jinou jednotkou času - posoudí, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší - uvede jednotky teploty - změří teplotu a rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek - objasní pojem: elektrování těles - ověří existenci elektrického pole a charakterizuje elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso - popíše elektrické pole pomocí siločár - určí, zda se budou dvě tělesa přitahovat, odpuzovat, nebudou elektricky působit - popíše složení atomu - uvede, čím se liší atomy prvků - uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu, neutronu - určí (na základě znalosti počtu elektronů a protonů), zda jde o kladný, záporný iont, nebo neutrální atom - stanoví rozdíly mezi magnety přírodními a umělými - popíše póly magnetu a stanoví, jaké se přitahují a jaké odpuzují - objasní pojem: magnetizace látky - stanoví umístění severního a jižního magnetického pólu Země - podle schématu sestaví elektrický obvod - rozlišuje mezi pojmy uzavřený a otevřený elektrický obvod - obecně charakterizuje elektrický proud a napětí - rozliší vodič a izolant	<u>Měření času</u> - jednotky času - měření času <u>Měření teploty</u> - změna objemu kapalného, plynného a pevného tělesa při zahřívání a ochlazování - jednotky teploty - měření teploty tělesa <u>Elekromagnetické a světelné děje</u> <u>Elektrické a magnetické pole</u> <u>Elektrické vlastnosti látek</u> - elektrování těles při vzájemném dotyku, elektrický náboj - elektrické pole, elektrická síla - model atomu - atomy chemických prvků - ionty <u>Magnetické vlastnosti látek</u> - magnety přírodní a umělé - póly magnetů - magnetické pole, magnetická síla - magnetizace látky - indukční čáry magnetického pole - magnetické pole Země <u>Elektrický obvod. Elektrický proud</u> - sestavení elektrického obvodu - elektrický proud a napětí - vodiče elektrického proudu a izolanty - zahřívání vodiče při průchodu elektrického proudu	EGS: Objevujeme Evropu a svět OSV: Rozvoj schopností poznávání EV: Základní podmínky života OSV: Rozvoj schopnosti poznávání Mezipředmětové vztahy: Ch OSV: Rozvoj schopnosti poznávání Mezipředmětové vztahy: Z	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- uvede, že při průchodu elektrického proudu se vodič zahřívá - prokáže znalost zásad správného použití elektrických spotřebičů - uvede, že kolem elektrického vodiče je magnetické pole - popíše cívku a zakreslí schématickou značku - uvede příklady využití elektromagnetu v praxi - vymezí rozdíl mezi rozvětveným a nerozvětveným elektrickým obvodem - prokáže znalost zásad správného užití elektrických spotřebičů - popíše zásady při poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem	- pojistka - zásady správného užívání elektrických spotřebičů <u>Magnetické pole elektrického proudu</u> - magnetické pole cívky - elektromagnet - užití elektromagnetu <u>Elektrický obvod</u> - rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod - bezpečné zacházení s elektrickým zařízením - první pomoc při úrazu elektrickým proudem	OSV: Kooperace a kompetice	

Vyučovací předmět: **Fyzika**
 Ročník: **7.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák - uvede hlavní jednotky příslušné fyzikální veličiny, délky a násobky - změří vhodně zvolenými měřidly vybrané fyzikální veličiny - objasní klid a pohyb tělesa jako stálost polohy vzhledem k jinému tělesu - objasní pojem: trajektorie a vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou, pohyb přímočarý a křivočarý - popíše pohyb posuvný a otáčivý - rozezná, zda jde o pohyb rovnoměrný či nerovnoměrný - používá s porozuměním vztah: $v = s/t$ - znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru, působišti - určí graficky a výpočtem výslednici sil stejného i opačného směru - vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil - určí graficky výslednici sil různého směru - používá vztah mezi gravitační silou a hmotností $F_g = m \cdot g$ - uvede přibližnou charakteristiku jednotky síly: Newton, změří velikost síly - stanoví rozdíl mezi tíhou a gravitační silou - objasní podstatu prvního, druhého a třetího pohybového zákona - použije znalosti o pohybových zákonech k objasnění běžných situací - používá vztah pro moment síly: $M = F \cdot a$ - vyjádří rovnováhu na páce, kladce, kole na hřídeli (nakloněné rovině) objasní funkci páky, kladky kola na hřídeli (nakloněné rovině) v praxi - objasní princip nakloněné roviny	Látky a tělesa <u>Měřené veličiny</u> <u>Převádění jednotek</u> - jednotky délky - jednotky objemu - jednotky hustoty - jednotky hmotnosti - jednotky času Pohyb těles. Sily <u>Pohyb těles</u> - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha pohybu - druhy pohybu, přímočarý a křivočarý - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlosť rovnoměrného pohybu - průměrná rychlosť <u>Výslednice dvou sil stejných a opačných směru</u> <u>Síla a skládání sil</u> - znázornění síly tělesa - skládání sil stejného směru - skládání sil opačného směru a rovnováha sil <u>Gravitační síla a gravitační pole</u> - vztah mezi gravitační silou a hmotností <u>Newtonovy zákony</u> <u>Rovnováha na páce a pevné kladce</u> - účinek síly na těleso otáčivé kolem osy otáčení - páka, užití páky - kladky a kladkostroj - kolo na hřídeli - nakloněná rovina	Mezipředmětové vztahy: M OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: M	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- charakterizuje tlakovou sílu - pro výpočet používá vztah: $p = F/S$ - na praktických příkladech uvede, jak lze tlak zmenšit či zvětšit - na konkretních příkladech objasní, jak můžeme třecí sílu zvětšit nebo zmenšit - objasní podstatu Pascalova zákona - charakterizuje hydrostatický tlak - objasní využití Pascalova zákona v hydraulických zařízeních - popíše účinky gravitační síly na kapalinu - objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny - objasní podstatu Archimedova zákona - vyvodí (z porovnání vztlakové a gravitační síly), zda se těleso potopí, bude se vznášet nebo bude plovat - charakterizuje atmosférický tlak - určí (porovnáním tlaků v uzavřené nádobě a atmosférického), zda bude v nádobě přetlak či podtlak - uvede, jak se mění atmosférický tlak s nadmořskou výškou - objasní pojem: vztaková síla v atmosféře a uvede příklady praktického využití - charakterizuje zdroj světla - objasní vznik stínu za tělesem - popíše měsíční fáze - uvede vlastnosti rychlosti světla	<u>Tlaková síla a tlak</u> - tlaková síla - tlak - tlak v praxi <u>Třecí síla</u> - třecí síly v denní a technické praxi - smykové tření <u>Mechanické vlastnosti tekutin</u> <u>Pascalův zákon</u> - hydraulické zařízení - účinky gravitační síly Země na kapalinu <u>Hydrostatický tlak</u> - vztlaková síla působící na těleso v kapalině - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny <u>Archimedův zákon</u> - vztlaková síla - potápění, plování a vznášení se stejnorodého tělesa v kapalině <u>Mechanické vlastnosti plynů</u> - atmosféra Země <u>Atmosférický tlak</u> - měření a změny atmosférického tlaku - vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země <u>Elektromagnetické a světelné děje</u> <u>Vlastnosti světla</u> <u>Světelné jevy</u> - světelné zdroje - rychlosť světla - měsíční fáze - stín, zatmění Slunce a Měsíce	EV: Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV: Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Z OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: Z, Př - 8. ročník	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vysvětlí zákon odrazu světla - aplikuje tento zákon při objasňování principu zobrazování předmětu rovinným zrcadlem - aplikuje znalost chování paprsků na kulovém zrcadle při objasňování principu zobrazování předmětu	- odraz světla, zákon o odrazu světla - zobrazení rovinným zrcadlem - zobrazení předmětu kulovým zrcadlem - zrcadla v praxi		

Vyučovací předmět: **Fyzika**
 Ročník: **8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší fyzikální jednotku od veličiny - uvede příklady fyzikálních jednotek základních, násobků i vedlejších - uvede hlavní jednotku práce (Joule) a výkonu (Watt), uvede jejich díly a násobky - při řešení problémů a úloh používá vztahy: $W = F \cdot s$; $P = W / t$ - získané vědomosti aplikuje na řešení úloh výpočtu práce, výkonu - objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou nebo polohovou energií tělesa - při řešení problémů a úloh užívá vztah pro výpočet polohové energie: $E_p = m \cdot g \cdot h$ - posoudí vztah pohybové energie tělesa s hmotností a rychlosťí tělesa - charakterizuje vnitřní energii tělesa (jako celkovou polohovou a pohybovou energii částic) - určí, jak se mění vnitřní energie tělesa při konání práce nebo při tepelné výměně - vypočítá množství tepla přijatého či odevzdaného při tepelné výměně - řešením praktických úloh - rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny - rozpozná základní skupenské poměry ve svém okolí i v přírodě - určí skupenské teplo tání a tuhnutí - vymezí faktory určující vypařování a varu kapaliny - využívá poznatky k řešení problémů a úloh o tání a tuhnutí látek - vysvětlí zelektrování těles a jevů s tím souvisejících - rozliší pokusně vodič a izolant - objasní podstatu elektrostatické indukce - stanoví nezbytné podmínky průchodu elektrického proudu obvodem	<u>Látky a tělesa</u> <u>Měřené veličiny</u> - fyzikální veličiny a jednotky - mezinárodní jednotky v SI <u>Energie</u> <u>Formy energie</u> <u>Práce. Výkon</u> - mechanická práce - výkon - výpočet práce z výkonu a času <u>Pohybová a polohová energie</u> - pohybová energie - polohová energie - vzájemná přeměna pohybové a polohové energie <u>Vnitřní energie. Teplo</u> - změna teploty těles tepelnou výměnou - teplo přijaté nebo odevzdané při tepelné výměně - tepelná výměna prouděním - tepelné záření - využití energie slunečního záření <u>Přeměny skupenství</u> - změny skupenství látek - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání - hlavní faktory ovlivňující vypařování a var kapaliny - kapalnění - anomálie vody <u>Elektromagnetické a světelné děje</u> <u>Elektrické pole</u> - elektrické vlastnosti látek - vodič a izolant v elektrickém poli <u>Elektrický proud</u> - elektrický proud a měření - elektrické napětí a měření	Mezipředmětové vztahy: M Mezipředmětové vztahy: M EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: M, Z, CH EV: Základní podmínky života OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: M	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- změří elektrický proud ampérmetrem a zapíše hodnotu s jednotkou - změří elektrické napětí voltmetrem v elektrickém obvodu - uvede příklady zdrojů elektrického napětí a určí směr elektrického proudu proudu v obvodu - objasní Ohmův zákon - při řešení úloh použije vztah veličin: $R = U / I$ a definuje jednotku elektrického odporu 1 Ohm - rozezná paralelné a sériové zapojení rezistorů v elektrickém obvodu - při řešení úloh použije vztahy pro elektrickou práci: $W = U \cdot I \cdot t$, a výkon: $P = U \cdot I$ - vysvětlí souvislosti mezi elektrickým výkonem, příkonem a účinností elektrických spotřebičů	<u>Elektrický obvod</u> - Ohmův zákon, elektrický odpor - reostat, dělič napětí - elektrická práce - výkon elektrického proudu <u>Zvukové děje</u> <u>Vlastnosti zvuku</u> - zvukový rozruch a rychlosť šíření - šíření zvuku prostředím - odraz zvuku, ozvěna, pohlcování zvuku - tón, výška tónu - ucho jako přijímač zvuku - ochrana před nadměrným hlukem		
- rozpozná zdroje zvuku - rozliší tón a hluk (aplikuje závislost výšky tónu na kmitočtu) - objasní odraz zvuku a vysvětlí vznik ozvěny - v úlohách využije poznatek, že rychlosť zvuku závisí i na prostředí - uvede některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů hluku		EV: Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Př	

Vyučovací předmět: **Fyzika**
Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - ověří, zda je v okolí cívky magnetické pole, a znázorní graficky průběh indukčních čár - určí, jak se mění magnetické pole v závislosti na elektrickém proudu - popíše účinky stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - uvede příklady využití v praxi - objasní pojmy: elektromagnetická indukce, indukovaný proud, indukované napětí - popíše princip vzniku střídavého proudu a napětí - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - určí periodu střídavého napětí (proudu) z kmitočtu a naopak - objasní činnost transformátoru - používá s porozuměním transformační poměr - uvede příklady použití transformátoru v praxi - charakterizuje vedení elektrického proudu v kapalinách (jako usměrněný pohyb volných iontů) - charakterizuje vedení elektrického proudu v plynech (jako usměrněný pohyb volných iontů a elektronů) - charakterizuje vedení elektrického proudu v polovodičích (jako pohyb volných elektronů a dér) - stanoví, od čeho závisí velikost elektrického proudu v polovodičích - uvede rozdíly ve stavbě polovodičů typu N a P - uvede schématickou značku polovodičové diody a správně ji zapojí - uvede příklady využití polovodičů v praxi - uvede některé domácí spotřebiče a vysvětlí správné zacházení při práci - uvede bezpečnostní předpisy a zásady práce s elektrickými spotřebiči - vysvětlí postup poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem	<u>Elektromagnetické a světelné děje</u> <u>Elektrické a magnetické pole</u> - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet a jeho užití - působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromotor - elektromagnetická indukce <u>Střídavý proud</u> - vznik střídavého proudu - měření střídavého napětí a proudu - transformátory - rozvodná elektrická síť <u>Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech</u> - vedení elektrického proudu v kapalinách - vedení elektrického proudu v plynech <u>Vedení elektrického proudu v polovodičích</u> - jak lze měnit odpor polovodičů - polovodič typu N a P - polovodičová dioda <u>Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními</u> - elektrické spotřebiče - ochrana před úrazem elektrickým proudem - první pomoc při úrazu elektrickým proudem	OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Rozvoj schopností poznávání EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: M Mezipředmětové vztahy: Pč - 8. ročník Mezipředmětové vztahy: Vz EV: Základní podmínky života	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vysvětlí pojem: elektromagnetické vlny - uvede způsoby využití elektromagnetických vln v praxi - vysvětlí rozdíl mezi luminiscencí a světlem laseru - uvede některé zdroje záření (eventuelně popíše využití v praxi) - určí, zda nastává lom od kolmice či ke kolmici na rozhraní dvou prostředí - rozpozná spojku a rozptylku - popíše chování paprsků na tenké spojce a rozptylce a aplikuje na principu zobrazení tenkou čočkou - objasní princip zobrazení oční čočkou - objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich korekce - uvede několik příkladů použití lupy - objasní podstatu dalekohledu - vysvětlí pojem: radioaktivita - vysvětlí pojem: řetězová reakce - popíše princip jaderného reaktoru - uvede možnosti ochrany před zářením - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivů na životní prostředí - objasní pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - vymezí sluneční soustavu - objasní střídání dne a noci, střídání ročních období rotací a oběhem Země - objasní vznik měsíčních fází - charakterizuje sluneční soustavu - Slunce, planety, planetky, komety, meteory - uvede rozdíly mezi hvězdou a planetou - vysvětlí, jaký je rozdíl mezi galaxií a souhvězdím	Elektromagnetické záření - elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření Vlastnosti světla Světelné jevy a jejich využití - co už víme o světle - lom světla - čočky, zobrazení čočkami - optické vlastnosti oka - lupa a mikroskop - dalekohledy - rozklad bílého světla hranolem Energie Formy energie Jaderná energie - atomová jádra, radioaktivita - využití jaderného záření - jaderná reakce - uvolňování jaderné energie - jaderný reaktor - jaderná energetika - ochrana před zářením Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - výroba a přenos elektrické energie Vesmír Země a vesmír Sluneční soustava - naše Galaxie Hvězdy - jejich složení	Mezipředmětové vztahy: Př - biologie EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: CH Ochrana člověka za mimořádných událostí Mezipředmětové vztahy: Z	

5.17.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět **Chemie** je důležitou součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Tento předmět umožňuje žákům různými metodami a prostředky porozumět zákonitostem přírody, lépe pochopit současné chemické technologie a poznat jejich využívání v běžném životě.

Chemické znalosti mají vést žáka k chápání nutnosti udržovat přírodní rovnováhu a k pochopení role člověka pro její udržení. Pro žáky je zvlášť významné, že si při studiu chemických jevů a procesů osvojují důležité dovednosti, jako je přesné a spolehlivé pozorování, experimentování, měření, různé způsoby ověřování hypotéz a vytváření závěrů.

Žák se v rámci předmětu učí chápat závislost člověka na přírodních zdrojích, seznamuje se se změnami probíhajícími v živé i neživé přírodě, poznává následky a příčiny ovlivňování místních i globálních ekosystémů, což vede k uvědomělému využívání znalostí k ochraně přírody.

Znalosti z tohoto předmětu souvisejí s některými tématy přírodopisu, zeměpisu, fyziky, ale také občanské výchovy, a tak vytváří u žáka odpovědné občanské postoje.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **Chemie** se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve dvou hodinách týdně. K lepšímu pochopení učiva využívá exkurze a filmy z oblasti ekologie.

Výuka **Chemie** směřuje:

- k rozvíjení zájmu o poznání základních chemických pojmu, zákonitostí, využívání chemických pokusů, řešení problémů v praktických situacích
- k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně formulovat a hledat adekvátní odpovědi
- ke způsobu myšlení, které vede k ověřování domněnek více způsoby
- k zapojování do aktivit, které vedou k šetrnému chování k přírodě, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- k porozumění souvislostem mezi činností lidí a stavem životního prostředí
- k preferování co nejfektivnějších zdrojů energií v praxi, k využívání obnovitelných zdrojů - energie biomasy, větrná, vodní, sluneční
- k utváření dovedností vhodně se chovat v situacích ohrožujících zdraví, majetek a životní prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, oblastí a chemických látek, jejich přeměn, popisů souvislostí a jevů
- naučí správně používat značky, rovnice a chemickou terminologii
- učí zpracovávat informace a samostatně nebo ve skupinách je formulovat

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí přecházet od smyslového poznání založeného na pojmech k chápání vzájemných souvislostí či zákonitostí přírodních faktů
- vede k zobecňování poznatků a jejich aplikaci v různých oblastech života
- vede k rozvoji vlastního úsudku, využívání zkušeností, formulování problémů, hledání různých variant řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování, souvislému ústnímu projevu
- učí stručně a přehledně sdělovat výsledky a postupy svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci na zadaných úkolech a dovednostech, k hledání optimálních řešení na základě diskuse a respektování názorů jiných

Kompetence občanská

Učitel

- předpokládá situace, při nichž žáci chápou využití a zneužití chemie, učí odpovědnosti za zachování kvalitního životního prostředí
- vede k zodpovědnému chování při krizových situacích

Kompetence pracovní

Učitel

- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti, ochrany zdraví, využívání ochranných pomůcek a první pomoci při úrazech nebo při úniku nebezpečných látek
- vede žáky k bezpečnému používání chemikálií, aparatur a stavebnic
- učí soustavně plánovat a provádět experimenty, získané údaje zpracovat a vyhodnotit

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj

- pomáhá při nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávací oboru

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

- rozpozná přeměny skupenství látek

Učivo

- **vlastnosti látek** - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- **zásady bezpečné práce** - ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky** - H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam

SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečištěování vody a vzduchu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozliší druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

Učivo

- **směsi** - různorodé, stejnorodé roztoky, hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok, oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda** - destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody
- **vzduch** - složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

Učivo

- **částicové složení látek** - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- **prvky** - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo
- **chemické sloučeniny** - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Učivo

- **chemické reakce** - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost

- faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcií - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látiek, katalýza

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto láték na životní prostředí
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto láték na životní prostředí

CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem

- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Učivo

- **oxidy** - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxydy** - kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- **soli kyslíkaté a nekyslíkaté** - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie

CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

Učivo

- **uhlovodíky** - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva** - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků** - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin

- **přírodní látky** - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvních a druhotných surovin

CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Učivo

- **chemický průmysl v ČR** - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- **průmyslová hnojiva**
- **tepelně zpracovávané materiály** - cement, vápno, sádra, keramika
- **plasty a syntetická vlákna** - vlastnosti, použití, likvidace
- **detergenty a pesticidy, insekticidy**
- **hořlaviny** - význam tříd význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Chemie
8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - pozná význam chemie - uvede zásady bezpečné práce a první pomoci, posoudí rizikovost - rozliší látky a fyzikální tělesa - popíše a porovná vlastnosti vybraných látek - rozezná skupenství a jeho přeměny - rozliší fyzikální a chemický děj - rozliší a pojmenuje druhy směsí - užívá správně pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený roztok - aplikuje vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlosť rozpouštění - uvede příklady z praxe - vypočítá hmotnostní zlomek složek směsi a procentní koncentraci - vysvětlí postup a užití v praxi způsoby oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace - popíše filtrace a destilaci ve školních podmínkách - sestaví jednoduchou aparaturu - rozezná a pojmenuje druhy a význam vod podle užití a znečištění - uvede hygienické požadavky na pitnou vodu, zná hlavní znečišťovatele pitné vody, vysvětlí pojem měkká, tvrdá minerální voda, popíše oběh vody v přírodě - prokáže znalost hlavních složek vzduchu - umí vysvětlit význam vzduchu jako průmyslové suroviny - uvede hlavní znečišťovatele vzduchu, pojmy smog, inverze - vysvětlí pojmy skleníkový efekt a jeho příčiny a důsledky - protonové číslo, orbit - slovně popíše složení atomu - užívá PSP, umí nakreslit schéma atomu - odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu - popíše rozdíl mezi atomem a molekulou - popíše české názvy a značky prvků: H, Li, Na, K, Ca, Ra, V, Cr, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, U	Pozorování, pokus a bezpečnost práce - látky a jejich vlastnosti - bezpečnost práce v laboratoři i v běžném životě - chemické děje - skupenství, rozpustnost - nebezpečné látky a přípravky - mimořádné události Směsi - směsi různorodé, stejnородé - roztoky, složení roztoků - oddělování složek směsi - voda - vzduch Částicové složení látek a chemické prvky - částicové složení látek - chemické prvky	F - opakování OSV: Mezilidské vztahy Vz - člověk a zdraví M - procenta EV: Vztah člověka k prostředí Z, F - koloběh vody, skup., teplota varu, tuhnutí EV: Ekosystémy Základní podmínky života Př - význam kyslíku pro dýchání a hoření potřeba čistého vzduchu pro zdraví MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti OSV: Seberegulace a sebeorganizace OSV: Komunikace	

- vysvětlí, co udává protonové číslo
- uvede princip uspořádání prvků v periodické soustavě

- periodická soustava prvků PSP

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozliší periody a skupiny v period. tabulce - zná znění a význam periodického zákona - popíše rozdíly mezi kovy, nekovy a polokovy - odliší vlastnosti alkalických kovů a halogenů - uvede vlastnosti a přípravu důležitých plynů - vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou - určí počet atomů ve vzorci - určí elektronegativitu prvku v PSP - zjistí charakter chemické vazby podle elektronegativity - pozná význam symbolů v chemické rovnici - uvede zákon zachování hmotnosti - zapíše jednoduchou rovnici (slučování, rozklad) - používá zákon zachování hmotnosti - dokáže opravit špatně vyčíslenou rovnici - dokáže vyčíslit jednoduchou rovnici - určí oxidační číslo atomů - vysvětlí pojem halogenid - vysvětlí pojem oxid - zná pravidla názvosloví oxidů - zapíše vzorec z názvu a naopak - zná význam a užití CO, CO₂, SO₂, NO, NO₂, CaO - posoudí vliv některých oxidů na životní prostředí - pochopí pojem kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid - rozliší kyselé a zásadité látky - orientuje se na stupnici pH - užívá pojem pH indikátor, změří pH běžných láttek - zná podstatu vzniku kyselých dešťů a vliv v přírodě - vysvětlí pojem kyselina - pozná pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých: HCl, HF, HBr, HI, H₂S - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak, u kyslíkatých kyselin vysvětlí vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ - užívá zásady bezpečné práce s kyselinami - uvede způsob ředění H₂SO₄ koncentrované - umí poskytnout první pomoc při popálení kys. - rozumí pojmu hydroxid (zásada) - zná pravidla názvosloví hydroxidů - zapíše vzorec z názvu a naopak - popíše vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH, Ca(OH)₂ - užívá zásady bezpečné práce s hydroxidy	- chemické sloučeniny a prvky - chemická vazba Chemické reakce - chemické reakce a jejich zápis - klasifikace chemických reakcí - faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcí - zákon zachování hmotnosti - chemie a elektřina Anorganické sloučeniny - oxidační čísla - jednoduché anorganické slouč. - oxidy - kyselost a zásaditost roztoků - pH - určování pH - indikátory - kyseliny - hydroxidy	EGS: Evropa a svět nás zajímá Př, Z - vliv na životní prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Sebepoznání a sebepojetí	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- umí poskytnout první pomoc při poleptání - uvede pojem neutralizace - provede slovní zápis neutralizace - seznámí se s pojmem sůl - bezpečně zapíše soli bezkyslíkatých kyselin	<u>Chemické reakce</u> - neutralizace - soli		

Vyučovací předmět: **Chemie**
Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky

Žák: - objasní pojem sůl - zná pravidla utváření názvu solí - vytvoří vzorce z názvu a naopak - rozpozná vybrané přípravy solí - objasní praktické využití solí: vápenec, modrá skalice, soda, jedlá soda, ledek, sádrovec - zdůvodní a zapíše princip výroby páleného a hašeného vápna - najde využití solí ve stavebnictví, při výrobě skla, v potravinářství - zdůvodní pojmy oxidace, redukce, redox reakce - umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině - rozpozná redox reakci - objasní princip výroby surového železa a oceli - doloží princip koroze a způsob ochrany kovů před korozí - umí vysvětlit děje na elektrodách při elektrolyze CuCl₂ - zjistí příklady užití elektrolýzy v praxi - pochopí užití galvanického článku v praxi - objasní rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí - rozpozná paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe - stanoví rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie - objasní pravidla bezpečnosti práce s topnými oleji - umí poskytnout první pomoc při popáleninách - zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasících přístrojů - rozpozná označení hořlavých látek - doloží vliv produktů spalování na životní prostředí - rozpozná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí, pozná druhy benzínu - rozpozná pojem uhlovodíky, čtyřvazebné uhlíky, rozliší řetězec otevřený, uzavřený, přímý, větvený - objasní obecné vlastnosti uhlovodíků - umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíku C₁ - C₁₀ - užívá pojmy alkan, alken, alkin, aren - zapíše molekulové, racionální a strukturní	Anorganické sloučeniny - soli kyslíkaté - soli nekyslíkaté - stavební pojiva - sádra, malta, keramika - průmyslová hnojiva Chemické reakce - redox reakce Organické sloučeniny - energie - chemická reakce Chemie a společnost - hořlaviny Organické sloučeniny - paliva - uhlovodíky	Z - světová naleziště rud Z - ocelářský průmysl Z - těžba ropy, uhlí, plynu Př - ochrana přírody MKV: Lidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá
	Chemické reakce - redox reakce	Z - světová naleziště rud Z - ocelářský průmysl
	Organické sloučeniny - energie - chemická reakce	Z - těžba ropy, uhlí, plynu
	Chemie a společnost - hořlaviny	Př - ochrana přírody

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
vzorce C1 - C10, sestaví model C1 - C4 - užívá zařazení uhlovodíků do skupin podle vazeb - zná vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu butanu, etenu, etinu a benzenu - uvede pravidla bezp. práce s organickými rozpouštědly - rozliší pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek - navrhne a vytvoří vzorec derivátů uhlovodíků - zařazuje derivát podle charakteristické skupiny (halové a kyslíkaté) - pochopí nebezpečí užívání freonů - pozná vlastnosti a užití teflonu - rozpozná vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu - zná pojem vícesytný alkohol glycerol - ověří rozdíl líh (ethanol) - denatur. líh - zdůvodní podstatu alkoholového kvašení a destilace - rozpozná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka - uvede vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu - uvede karcinogenní účinky formaldehydu a acetona - zná pravidla bezpečné práce s nimi - rozpozná vzorec, význam, užití kyseliny mravenčí, kys. octové - užívá pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny - uvede obecné schéma neutralizace karbonové kyseliny - rozpozná přírodní látky, makromolekuly - vysvětlí rovnici a podmínky fotosyntézy - objasní rozdělení sacharidů (mono-, poly-) - vysvětlí obecné vlastnosti mono-, a polysacharidů - umí zařadit glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glycogen, celulózu, zná jejich výskyt a význam - doloží význam diabetes - popíše důkaz glukózy a škrobu - rozliší tuky podle původu - rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe - uvede rovnici vzniku tuku - vyhledá zdroje tuku ve výživě a jejich význam v organismu - rozpozná princip a význam ztužených tuků	- deriváty uhlovodíků - halogenderiváty uhlovodíků - alkoholy, fenoly Organické látky - karbonylové sloučeniny - karboxylové sloučeniny - makromolekulární chemie - přírodní sloučeniny - sacharidy - tuky	Př - živ. prostředí Vz - alkohol EV: Lidské aktivity a problémy živ. prostředí Ch - destilace OSV: Seberegulace a sebeorganizace Př - kvasinky Vz - návykové látky VDO: Občan, občanská společnost a stát Vz - ocet v domácnosti konzervování Vz - civilizační choroby Př - zelené rostliny Z - pěstování cukrovky a cukrové třtiny Př - výživa	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vysvětlí co je bionafta - posoudí a vysvětlí rozdíl v užitných vlastnostech mýdel, saponátů a jejich vliv na životní prostředí - rozpozná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam - uvede, jak bílkoviny vznikají - pochopí význam DNA a RNA - uvede faktory poškozující bílkoviny - vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiélem z hlediska užitných vlastností a vlivů na životní prostředí - rozdělení plastů podle vlastností - rozliší běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS) jejich vlastnosti a užití - zhodnotí význam recyklace plastů - uvede významné chemické závody v ČR - zjistí látky užívané v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čistící prostředky, ředitla apod. - vysvětlí pojmy léčiva, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny - pochopí význam čistoty vod, půdy, ovzduší	- energie - Ch - bílkoviny rostlinné a živočišné Chemie a společnost - plasty a umělá textilní vlákna - chemie a průmysl v ČR - průmyslová hnojiva - detergenty a pesticidy, insekticidy - léčiva a návykové látky	MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti Vz - zdraví a výživa EV: Vztah člověka k životnímu prostředí Z - průmysl v ČR OSV: Mezilidské vztahy Ov - 7. ročník EGS: Jsme Evropané	

Projekty dle aktuálních možností:

1. Světová naleziště a těžba surovin
2. Chemické látky užívané při výrobě potravin - aditiva, přísady apod.
3. Chemické výroby (cukr, papír, pivo, sklo, porcelán, keramika aj.)
4. Chemické zdroje energie (bioetanol, bionafta)

5.18.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Přírodopis**

Vyučovací předmět: **Přírodopis**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Přírodopis** je nedílnou součástí oblasti **Člověk a příroda**, protože vede žáky k základnímu poznávání živé i neživé přírody. Navazuje na předmět přírodověda z I. stupně a směruje k rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zahrnuje základní pohled na různé složky přírody, a dává tím nahlédnout do mnoha oborů např. botaniky, mikrobiologie, mykologie, zoologie, ornitologie, herpetologie, biologie člověka, anatomie, fyziologie, hygieny, mineralogie, petrologie, geologie atd. Poskytuje žákům možnosti k porozumění a ukazuje na vzájemné vztahy v přírodě. Seznamuje žáky se stavbou těl organismů a učí aplikovat poznatky v praktickém životě. Ukazuje na souvislosti přírody a činností lidí, zdůrazňuje význam přírodních zdrojů pro člověka.

Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace je dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Pouze na laboratorní práce se žáci stěhují do odborných učeben. Kromě výuky s demonstračními pomůckami se využívá možností práce s odbornou literaturou, vycházků, pozorování a zpracování aktuálních informací. Dle možností se využívají živé přírodniny nebo se nahrazují modelem, obrazem, videem atd.

V průběhu všech ročníků jsou žáci vedeni ke zdokonalování dovedností práce s mikroskopem. Předmět **přírodopis** aktivizuje žáky i možnosti účastnit se biologické olympiády. V přírodopisu se využívá mezipředmětových vazeb (např. chemie, zeměpis, výtvarná výchova, český jazyk, cizí jazyky, výchova ke zdraví, občanská výchova atd.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a propojování informací
- vytváří motivační situace pro vytvoření kladného vztahu k učení
- podněcuje žáky k tvořivosti a dbá na používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává problémové úkoly a vytváří podmínky pro spolupráci žáků
- objasňuje žákům logické postupy
- pracuje i s chybou v řešení žáků

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky
- učí žáky obhajovat svůj názor a poslouchat názory spolužáků
- umožňuje prezentaci práce žáka (slovní, písemnou, atd.)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vytváří situace, při kterých se posiluje sebedůvěra žáků a pocit zodpovědnosti
- dbá na dodržování stanovených pravidel (i ve fázi hodnocení)

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky (a sám je příkladem) k dodržování pravidel společenského chování
- pomáhá žákům orientovat se v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- tvoří společně se žáky kvízy, soutěže a projekty, které směřují k ochraně přírody

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- při práci s mikroskopem a přírodninami vytváří podmínky tak, aby žáci chápali nutnost dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- vhodnou a nenásilnou motivací vede žáky k plnění povinností a ke schopnosti práci si organizovat

Kompetence digitální

Učitel

- propojením přírodopisných témat s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí, umožňuje tak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

žák

P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti

P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě

P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-1-01 p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka

- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích

- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

Učivo

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

žák

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

Učivo

- **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky** – výskyt a význam

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

žák

P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin

P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití

P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování

P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

Učivo

- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02 rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-4-01 p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02 p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Učivo

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštenci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Učivo

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- **Anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (operná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost
- **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavby, epidemie

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-6-01 p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny

P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů

P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Učivo

- **Země** – vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků
- **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky
- **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy
- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

Učivo

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTIČKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

Vyučovací předmět:

Přírodopis

Ročník:

6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - stanoví obsah pojmu příroda - určí životní projevy organismů - popíše hypotézu vzniku Země a utváření sfér - posoudí příklady vědních oborů - sestaví soubor potřeb biologa (využívá odborné terminologie) - ukáže postup práce s mikroskopem - zjistí, jak přírodu pozorovat - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - zdůvodní rozdíl dvou dějů (fotosyntéza, dýchání) - aplikuje znalosti u vysvětlení producenti, konzumenti - sestaví přehled taxonomických pojmu ze soustavy organismu - vysvětlí rozdíl mezi viry a bakteriemi - aplikuje poznatky o nebezpečí virových onemocnění např. AIDS - posoudí užitečnost některých bakterií - ověří pojmy - antibiotika, desinfekce, očkování - vysvětlí výskyt prvaků - rozpozná morfologickou variabilitu prvaků - aplikuje na typickém zástupci znalosti o buňce - posoudí výskyt žahavců - na typickém zástupci ukáže části mnohobuněčného těla - vyhledá zástupce mořských žahavců v encyklopedii - uplatní vlastní zkušenosti z pobytu u moře - vymezí vnější a vnitřní parazity - vyhledá informace k prevenci proti cizopasným zástupcům - vysvětlí rozdíl mezi plži, mlži a hlavonožci - rozliší vybrané zástupce vodních a suchozemských měkkýšů - sestaví ukázky ulit a lastur - uvede příklady z oboru gastronomie	<u>Příroda a dějiny Země</u> <u>Biologie</u> - vědní obory - laboratoř - mikroskop a lupa - výpravy do přírody - základní struktura života - vznik, vývoj, rozmanitost a projevy života - organismy a prostředí - významní biologové <u>Význam a zásady třídění organismů - systém</u> <u>Viry a bakterie</u> - výskyt - význam a praktické využití <u>Nižší živočichové - bezobratlí</u> - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla <u>Prvoci</u> - významní zástupci <u>Žahavci</u> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření a význam <u>Ploštěnci</u> <u>Hlísti</u> <u>Měkkýši</u> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření a význam	EV: Základní podmínky života - projevy života Mezipředmětové vztahy: Z Mezipředmětové vztahy: Vz Mezipředmětové vztahy: Vv	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- najde žížalu a vysvětlí části jejího těla - zdůvodní význam žížaly v přírodě - zapíše hlavní znaky tříd členovců - uvede příklady zástupců - znázorní stavbu těla členovce - vysvětlí vývin s proměnou dokonalou a nedokonalou - zhodnotí užitečnost nebo škodlivost vybraných zástupců - rozezná některé zástupce hmyzu (aplikuje vlastní zkušenosti - například veš, včela ...) - vyhledá zajímavosti o hmyzu - uvede příklady cizopasného hmyzu a obranu proti nim - vysvětlí výskyt zástupců - ověř znalost pojmu regenerace - doloží význam fytoplanktonu ve vodním ekosystému - zjistí výskyt řas ve svém okolí - užívá odborné názvy vybraných řas - zdůvodní zařazení mechů mezi vyšší rostliny - rozezná zástupce mechů - rozliší části těla kapradiny - vyhledá nahosemenné rostliny ve svém okolí a pojmenuje příklady - aplikuje své zkušenosti při hodnocení významu lesa - vysvětlí výživu hub - posoudí nebezpečnost plísň - rozliší jedlé a jedovaté houby (upozorní na nebezpečí) - najde v atlase zajímavosti o houbách - lišejníky posuzuje jako indikátory čistoty ovzduší	<u>Kroužkovci</u> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření a význam <u>Členovci</u> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření, význam a ochrana živočichů <u>Ostnokožci</u> <u>Nižší rostliny</u> <u>Řasy</u> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření a význam <u>Mechorosty</u> - anatomie a fyziologie <u>Cévnaté rostliny</u> - výtrusné (kapraďorosty), systém rostlin - nahosemenné (jehličnany), význam a ochrana rostlin <u>Biologie hub</u> <u>Houby</u> - s plodnicemi - bez plodnic - lišejníky	Mezipředmětové vztahy: Pč	Mezipředmětové vztahy: Čj, Vz, Z

Vyučovací předmět:
Ročník:

Přírodopis
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozezná několik rostlinek mechů - vysvětlí význam mechů - rozliší části těla typické kapradiny - popíše vznik černého uhlí v geologické minulosti Země - ověří výtrusnice pomocí mikroskopického preparátu - podle charakteristických znaků rozezná hlavní zástupce nahosemenných rostlin - sestaví sbírku šíšek - porovná vývojové zdokonalení organismů - vysvětlí pojem struna hřbetní - popíše vnější a vnitřní stavbu těla kapra - určí vybrané sladkovodní a mořské ryby - zdůvodní význam ryb v potravě člověka - objasní, proč jsou obojživelníci v přírodě chráněni - určí naše nejznámější zástupce - vysvětlí souvislost vodního prostředí s výskytem obojživelníků - popíše vybrané zástupce plazů - zjistí v literatuře doplňkové informace - ukáže, jak poskytnout první pomoc při uštknutí - uvede příklady ze ZOO - posoudí přizpůsobení ptáků k letu i k různému prostředí - uvede příklady pro jednotlivé řády ptáků - ověří části ptačího vejce - navrhne jak pečovat o zpěvné ptáky a zjistí jejich postavení v potravinovém řetězci - vyhledá zajímavosti o hospodářsky významných zástupcích - objasní stavbu těla savce - vysvětlí funkci tělních soustav - vyhledá příklady savců v jednotlivých řádech	<u>Mechy</u> - systém rostlin <u>Kapradorosty</u> - anatomie, fyziologie <u>Nahosemenné rostliny</u> - systém rostlin - anatomie, morfologie a fyziologie <u>Strunatci</u> <u>Kruhoústí</u> <u>Paryby</u> <u>Ryby</u> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <u>Obojživelníci</u> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <u>Plazi</u> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <u>Ptáci</u> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <u>Savci</u> - stavba těla a funkce - projevy chování - organismy a prostředí - systém živočichů - rozšíření, význam a ochrana živočichů	Mezipředmětové vztahy: Pč Mezipředmětové vztahy: Z, Ov Mezipředmětové vztahy: Z, Pč Mezipředmětové vztahy: Vz Mezipředmětové vztahy: Z Mezipředmětové vztahy: Vz, Pč, Z, Vv Mezipředmětové vztahy: Z, Pč	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vysvětlí rozdíl mezi krytosemennou a nahosemennou rostlinou - objasní stavbu a funkci částí rostlinného těla a uplatní znalosti při vycházce - doloží na příkladech druhy listů, plodů, květů atd. - rozpozná rostliny vyskytující se v různých ekosystémech - zjistí zastoupení hospodářsky významných rostlin v potravě člověka nebo jako léčivé - navrhne rostliny například do okrasné nebo ovocné zahrady	<u>Krytosemenné rostliny</u> - systém rostlin - význam a ochrana rostlin - anatomie, morfologie a fyziologie - praktické poznávání rostlin - výpravy do přírody	Mezipředmětové vztahy: Vz, Pč, Z, Vv EV: Ekosystémy - přizpůsobení rostlin	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Přírodopis
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - zařadí savce do různých prostředí a vysvětlí jejich přizpůsobení - vyhledá příklady savců jednotlivých řádů - zhodnotí význam vybraných zástupců ekosystémů pro člověka - aplikuje znalosti z vlastních zkušeností (chov, setkání se zvířetem) - rozezná vybrané zástupce (využívá odbornou terminologii) - zařadí člověka do živočišné říše - sestaví vývojovou řadu rodu homo - vysvětlí pojmy (od buňky k organismu) - rozezná na těle základní kosti a svaly - provede první pomoc při poranění kostí - zjistí význam glykogenu pro lidské tělo - vysvětlí složení a funkci krve - znázorní pomocí modelu činnost srdce - zjistí příčiny nemoci oběhové soustavy a vymezí prevenci - doloží zásady první pomoci při krvácení - rozliší části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy - vyhledá příčiny nemocí a aplikuje poznatky o škodlivosti kouření - zhodnotí funkci částí trávicí soustavy - navrhne způsob správné výživy - aplikuje znalosti o složkách potravy - objasní zásady prevence chorob trávicí soustavy - vysvětlí nezbytnost dodržování pitného režimu - rozliší části močové soustavy a uvede příklady prevence onemocnění - zhodnotí stavbu a funkci kůže - ukáže příklady první pomoci při poranění kůže - orientuje se v problematice řídících soustav - popíše části mozku, druhy nervů, míchu - vyhledá doplňkové informace k nervovým chorobám - objasní smyslové orgány a jejich funkci - doloží příklady z okolí (onemocnění smyslových orgánů) - vymezí důležitost funkce některých hormonů - aplikuje poznatky z rodinné výchovy o stavbě a funkci pohlavní soustavy	<u>Savci</u> - stavba těla a funkce - organismy a prostředí - systém živočichů - rozšíření, význam a ochrana živočichů <u>Biologie člověka</u> - fylogenetický vývoj - orgánové soustavy (anatomie, fyziologie, hygiena): opérná a pohybová oběhová a imunitní dýchací trávicí vylučovací kožní řídící rozmnožovací - vyšší nervová činnost - ontogenetický vývoj - člověk a zdraví, nemoci, epidemie - úrazy a prevence - životní styl a zdraví - hygiena duševní činnosti - genetika: buněčné dělení významní biologové dědičnost a proměnlivost organismů chromozómy, DNA	Mezipředmětové vztahy: Vv, Čj, Z EV: Ekosystémy - světové ekosystémy Mezipředmětové vztahy: Vz, Ov, D Mezipředmětové vztahy: Vz	Exkurze

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozliší nebezpečí přenosu pohlavních chorob - zapíše jednotlivé etapy ontogenetického vývoje člověka - rozpozná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - zdůvodní nebezpečí návykových látek na lidský organismus - aplikuje zásady první pomoci při ohrožení života - orientuje se v základních pojmech genetiky - zjistí jména významných genetiků - vysvětlí podstatu nepohlavního a pohlavního rozmnožování organismu		Mezipředmětové vztahy: Vv, Vz, Ch	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Přírodopis
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vyhledá příklady uplatnění genetiky v praxi - vysvětlí teorii vzniku Země - ukáže na možnosti poznávání hlubin Země - aplikuje znalosti o sférách Země - uvede příklady krystalových soustav - orientuje se ve stupnici tvrdosti - rozpozná vybrané nerosty a vyvodí jejich použití - provede třídění nerostů podle chemického složení - vysvětlí vznik hornin vyvřelých, usazených a přeměněných - vyhledá příklady využití hornin - zjistí výskyt hornin v okolí - aplikuje získané poznatky pro rozlišení vnějších a vnitřních geologických dějů - doloží na příkladech sopečnou činnost a zemětřesení - posoudí erozní činnost různých činitelů - vysvětlí vznik pohoří - posoudí význam půdních činitelů - rozliší hlavní půdní typy a druhy - aplikuje dosavadní poznatky k otázkám o ochraně půdy - popíše současnou hypotézu vzniku života na Zemi - rozezná hlavní znaky geologických ér a vyhledá další informace - sestaví přehled vývoje života na Zemi a vysvětlí zákonitosti - zjistí geologický vývoj území ČR - ukáže geologicky nejstarší oblasti na mapě - najde výskyt posledního moře na území ČR - aplikuje znalosti z historické geologie - popíše vznik různých pramenů - vysvětlí pojem tvrdost vody - zjistí informace o minerálních vodách - zdůvodní význam vody pro život organismů a nutnost ochrany vodních zdrojů	<u>Rozmnožování, proměnlivost a dědičnost organismů</u> - genetika v praxi <u>Země - sluneční soustava</u> -vznik a stavba Země <u>Mineralogie (nerosty)</u> - vznik nerostů - vlastnosti a využití - krystalografie <u>Petrologie (horniny)</u> - vznik hornin - vlastnosti a využití <u>Geologické procesy</u> - vnitřní a vnější <u>Pedologie (půdy)</u> - složení a vlastnosti půdy - význam půdy - devastace a rekultivace <u>Historická geologie</u> - vývoj zemské kůry - vývoj organismů na Zemi - organismy a prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu <u>Regionální geologie ČR</u> - geologický vývoj a stavba území ČR <u>Podzemní voda</u>	Mezipředmětové vztahy: Vz Mezipředmětové vztahy: Z Mezipředmětové vztahy: M, Vv, Ch Mezipředmětové vztahy: Z Mezipředmětové vztahy: Z Mezipředmětové vztahy: Pč, Z Mezipředmětové vztahy: D, Z Mezipředmětové vztahy: Z Mezipředmětové vztahy: Ch, Z	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vysvětlí metody geologického výzkumu - rozpozná základní informace z geologické mapy - objasní způsoby těžby nerostných surovin a zjistí příklady důsledků těžby na životní prostředí - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	<u>Geologická mapa a těžba nerostných surovin</u> - ochrana přírody ŽP - ekologie (organismy a prostředí) - výpravy do přírody <u>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy</u> - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí)	Mezipředmětové vztahy: Z EV: Vztah člověka k prostředí - například rekultivace po těžbě	

5.19.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Zeměpis (geografie)**

Vyučovací předmět: **Zeměpis**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Moderní komplexně pojatá geografie je integrující vědní obor, který působí ve spektru přírodovědných, společenských a technických oborů. Chápeme-li krajinu jako životní prostředí lidí, potom je geografie oborem, který zkoumá současně fyzickogeografickou i socioekonomickou sféru. Vyučovací předmět **Zeměpis** je jedním z těch, který žákům umožnuje poznávání přírody jako systému, rozvíjení dovedností objektivně pozorovat, vytvářet a rozvíjet hypotézy. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů. Umožňuje orientovat se v současném světě. Nedílnou součástí **Zeměpisu** je také potřeba spoluzodpovědnosti každého žáka – budoucího občana – za kvalitu života na Zemi.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V poznatkové oblasti si žáci osvojí základní vědomosti o Zemi, vesmíru a znázornění povrchu Země. Získají informace o přírodních, společenských, hospodářských a kulturních poměrech ve svém regionu i o světadílech, oceánech, státech světa a globálních problémech lidstva.

V oblasti dovedností se učí pracovat s různými mapami, statistickými údaji, vyhledávají informační materiály, orientují se v nich, třídí je a při komunikaci dokáží obhajovat své názory.

Výuka směřuje k přípravě žáka na život v současném světě i k vědomí evropské sounáležitosti, k tolerantním postojům k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti a politickým přesvědčením. Rozvíjení zájmu o svět by mělo mít souvislost s cestováním, uplatňováním cizích jazyků, ale vždy s hrdostí ke své zemi.

Vzhledem k širokému obsahovému rozsahu je nutné mít na zřeteli návaznost a propojenosť s ostatními vyučovacími předměty (např. matematika – měřítko mapy, fyzika – vesmír, přírodopis – přírodovědné oblasti, dějepis – historie států, občanská výchova – státní zřízení, český jazyk – život lidí v různých regionech, informatika – získávání informací, cizí jazyky – možnost komunikace, výtvarná výchova – výtvarný pohled na společnost a přírodu atd.).

Využívané metody: motivační (rozhovor, vyprávění, diskuse, demonstrace jevů atd.), fixační (procvičování, analýza informací, řešení problémů, sběr informací atd.),

expoziční (pozorování, pokus, popis, simulace jevů, besedy, hry, srovnávání atd.).
Pomůcky pro výuku: glóbusy, atlasy, mapy, odborná literatura, časopisy, fotografie, statistiky, buzoly, turistický průvodce, internet, katalogy cestovních kanceláří aj.

Zeměpis se vyučuje v 6.,7.,9. ročníku ve dvouhodinových dotacích, v 8. ročníku jednu hodinu týdně.

Rozvržení tematických celků do ročníků :

6. ročník – vesmír, topografie, kartografie, přírodní obraz Země, světový oceán, Afrika, Austrálie, polární oblasti

7. ročník - Amerika, Asie, Evropa

8. ročník - Česká republika

9. ročník - Česká republika, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí

Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání a celoživotní učení (zeměpis budou žáci potřebovat při cestování atd.)
- rozvíjí zájem žáků o poznávání místního regionu a celého světa
- učí žáky vyhledávat a zpracovávat informace (internet, encyklopedie)
- podporuje využívání cizích jazyků a výpočetní techniky
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti (projekty)
- je příkladem žákům v rozšiřování obzoru poznávání světa

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logice (vhodně volené otázky atd.)
- učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat (práce s mapami)
- podporuje samostatnost a tvořivost (vlastní poznatky žáků z cest)
- předkládá praktické úkoly, které u žáků rozvíjejí logické myšlení
- vede žáky ke schopnosti hájit svá rozhodnutí a dokladovat je
- je příkladem žákům svým nadhledem nad situacemi, které přináší život

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k otevření a všeobecné komunikaci (diskuse atd.)
- klade důraz na kulturní úroveň mluveného i písemného projevu žáků
- učí žáky stručně a přehledně demonstrovat výsledky svých pozorování
- učí žáky prezentovat a publikovat výsledky své práce (referáty)
- vytváří podmínky pro dodržování pravidel společenského chování
- vlastní komunikací a profesionálním přístupem je pro žáky příkladem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- rozvíjí schopnosti žáků spolupracovat v týmech, respektovat i ostatní
- při soutěžích skupin ukazuje žákům nutnost spolupráce při cestě k cíli
- podporuje vzájemnou pomoc žáků (týmy s různými rolemi)
- vede žáky ke společnému hledání optimálních řešení
- učí žáky kriticky hodnotit práci vlastní i týmovou činnost
- je příkladem i tím, že aktivně spolupracuje s ostatními pedagogy

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti, ohleduplnosti a ochotě (podporuje aktivitu atd.)
- dbá vždy na ochranu zdraví a bezpečnost žáků (zvláště v terénu)
- učí žáky prakticky využívat zeměpisné dovednosti (např. při turistice)
- důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel (soutěže)
- vede žáky k aktivnímu podílu na péči o životní prostředí (např. Řepy)
- je příkladem v respektování osobnosti žáka

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky různými činnostmi k přípravě na studium nebo povolání
- seznamuje žáky s různými profesemi (učivo o hospodářství)
- využívá moderní vyučovací pomůcky i znalosti cizích jazyků
- ukazuje žákům, jak lze optimálně využívat časové možnosti
- informuje žáky o budoucím uplatnění občanů v rámci EU
- je příkladem v plnění pracovních povinností

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvěné značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-2-01 p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-02 p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-03 p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásmá, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásmá, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-3-01 p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Z-9-3-02 p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Učivo

- **světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace

Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozdílností lidských sídel

- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Učivo

- **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozdíly hlavních ekosystémů (biomů)

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-5-01 p. umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02 p. uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo

- **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah příroda a společnost** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-6-01 p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02 p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy

Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost

Z-9-6-03 p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva

Z-9-6-04 p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Učivo

- **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
- **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Vyučovací předmět: **Zeměpis**
 Ročník: **6.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - posoudí význam Slunce pro život na Zemi - vyhledá doplňkové informace o Slunci - popíše tělesa ve vesmíru - doloží výzkumy a mírovou spolupráci států světa - vyhledá nové poznatky - zhodnotí postavení Země ve vesmíru - vyvodí závěry z důsledků pohybu Země - doloží střídání ročních období na základě pozorování - srovná Zemi s ostatními planetami - ukáže rozložení pevnin a světadílů - používá glóbus k objasnění pohybů Země - používá číselné údaje k určování zeměpisné polohy - rozlišuje časová pásmá - popíše změny na datové hranici - zhotoví jednoduchou topografickou mapu - vyhodnotí údaje z turistické mapy - orientuje se v pojmech (např. zemské jádro, zemětřesení, zvětrávání, sopečná činnost) - porovná tvary zemského povrchu - uplatní poznatky o pohybech Země pro objasnění 4 ročních období - popíše změny délky dne a noci na Zemi - vyhledá údaje z předpovědi počasí - ukáže součásti hydrosféry na mapách - uvede příklady jezer, rybníků a přehradních nádrží - orientuje se v základních pojmech o podpovrchové vodě - vyhledá informace o ledovcích - rozlišuje půdní druhy a typy - používá pojmy z biosféry při vyprávění o přírodních krajinách Země - zdůvodní problémy lidstva (úbytek pralesů) - orientuje se ve světových oceánech, vyhledá zajímavosti - doloží nutnost zachování čistoty oceánů - orientuje se v základních zeměpisných názvech států Afriky	Vesmír - hvězdy - Slunce - sluneční soustava - Země, tvar, velikost, pohyby, střídání dne a noci, roční období, časová pásmá - Měsíc - výzkumy vesmíru Kartografie a topografie - glóbus a světové strany - druhý map a orientace - měřítko mapy a glóbusu - rovnoběžky a polevníky - zeměpisná síť - zeměpisné souřadnice - smluvné značky - topografické, geografické a kartografické pojmy - buzola, azimut, náčrtky Krajinná sféra - přírodní - litosféra - atmosféra - hydrosféra - pedosféra - biosféra (šířková pásmá a výškové stupně) - vliv člověka na krajinnou sféru - ochrana člověka při živelních pohromách (vítr, voda, zemětřesení) Makroregiony světa Oceány - charakteristika přírodních poměrů a souvislosti s ekologií Světadíly Afrika - přírodní poměry	OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: F, Čj, D, Inf. Mezipředmětové vztahy: M, Vv, EV: Základní podmínky života EV: Ekosystémy Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Př, Čj	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozpozná vnitrozemské a přímořské státy - vyhledá surovinové zdroje Afriky - doloží na příkladech plodiny vyvážené z Afriky - vysvětlí na základě dosavadních znalostí geografické údaje o Austrálii - zdůvodní výskyt živočichů v Austrálii - vyhledá informace o dosažení pólů - přiměřeně věku zhodnotí polární oblasti z hlediska současného oteplování	- socioekonomické poměry - modelové regiony (ekologie, obyvatelstvo, současnost) <u>Austrálie</u> - přírodní poměry - obyvatelstvo, hospodářství a zajímavosti <u>Polární oblasti</u> - charakteristika podnebné oblasti - enviromentální problémy	Mezipředmětové vztahy: D, Čj, Jaz, Vv, Př, Ov, Inf	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Zeměpis
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vyhledá na mapě jednotlivé kontinenty a provede srovnání - vyhledá na mapě americký kontinent, určí jeho geografickou polohu a posoudí členitost, vyhledá nejvyšší vrcholy - vymezí geografickou polohu kontinentu z hlediska podnebných pásů i podnebných činitelů - porovná podnebí v jednotlivých oblastech - vyhledá na mapě toky vybraných řek a určí úmoří - zjistí zajímavosti o jezerech - vyhledá vegetační pásy a posoudí možnosti hospodářského využití - zjistí surovinovou základnu a vyvodí rozdíly v průmyslových oblastech - vyhledá údaje o obyvatelstvu, ukáže velká města - lokalizuje na mapě : Kanadu, USA, Mexiko, karibskou oblast, Brazílii, Argentinu, laplatskou a andskou oblast - aplikuje na základě dosavadních poznatků a provede charakteristiku států a oblastí z hlediska přírodních i hospodářských podmínek - zjistí hlavní oblasti cestovního ruchu (uplatní poznatky z cestovní kanceláře) - najde velká města vybraných států a posoudí důležitost přístavů, porovná hospodářskou vyspělost těchto států - vyhledá světadíl na mapě, určí jeho geografickou polohu - porovná rozlohu Asie s rozlohou ostatních světadílů - pojmenuje a vyhledá na mapě moře, zálivy, ostrovy, poloostrovy, průlivy - vyhledá na mapě nejvýznamnější povrchové útvary a nejvyšší pohoří - posoudí polohu z hlediska podnebných pásů (vysvětli monzunové oblasti) - vyhledá na mapě toky největších asijských řek a vymezí jejich úmoří, odhadne možnosti jejich využití - stanoví význam vegetačních oblastí - vyhledá nejhustější a řídce zalidněné oblasti	Makroregiony světa Světadíly Amerika - poloha a reliéf - podnebí - vodstvo a biota - suroviny hospodářství - obyvatelstvo - oblasti a státy Ameriky - vybrané modelové regiony - přírodní, společenské, politické a ekologické problémy, možnosti jejich řešení Asie - poloha a povrch - podnebí a vodstvo - vegetační oblasti - nerostné bohatství - obyvatelstvo - hospodářství - oblasti (regiony) Asie - vybrané modelové regiony - přírodní, společenské, politické a ekologické problémy, možnosti jejich řešení	EV: Ekosystémy Mezipředmětové vztahy: D, Př, Čj, Jaz, M, Mezipředmětové vztahy: D, Čj, Ov, Jaz, Př,	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- určí dva státy s nejvyšším počtem obyvatel - zjistí nejrozšířenější náboženství a hlavní jazykové skupiny - vyhledá na politické mapě oblasti : JZ Asie, monzunové Asie, střední a severní Asie - popíše pomocí mapy přírodní poměry - posoudí hospodářský význam vybraných států - vyhledá na mapě velká města a zajímavá místa pro cestovní ruch - vyhledá na mapě evropský světadíl - zhodnotí jeho geografickou polohu - vymezí hranici mezi Evropou a Asií - porovná rozlohu s ostatními světadíly a vyhledá krajní body - pojmenuje a vyhledá na mapě nejvyšší pohoří, velké nížiny a roviny; posoudí i geologický vývoj území - vyjmenuje podnebné pásy a porovná srážkové a teplotní poměry - vyhledá na mapě: toky vybraných evropských řek, úmoří a velká jezera; posoudí jejich důležitost - pojmenuje a určí na mapě vegetační pásmá - rozpozná na mapě nejhustěji a řídce zalidněné oblasti ; orientuje se v pojmech o obyvatelstvu - ověří pomocí map surovinovou základnu a rozmístění průmyslových oblastí - uplatní vlastní poznatky o cestovním ruchu - vyhledá na politické mapě jednotlivé oblasti a státy, členy organizace NATO i EU - posoudí hospodářský význam příslušné oblasti - lokalizuje na politické mapě jednotlivé státy, významná města a hospodářská střediska - využívá dosavadních znalostí při charakteristice států a aplikuje dovednosti při práci s mapami - orientuje se ve vývoji států východní Evropy a posoudí význam Ruska v současném světě	<u>Evropa</u> - rozloha, poloha, - hranice a okrajová členitost - reliéf - podnebí - vodstvo - vegetační pásmá - nerostné bohat., průmysl - zemědělství - doprava - obyvatelstvo - cestovní ruch - EU - oblasti Evropy - vybrané modelové regiony - přírodní, společenské, politické a ekologické problémy, možnosti jejich řešení	OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Objevujeme Evropu a svět EGS: Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy: D, Čj, Jaz, Př, M, F, Hv, Ov	

Vyučovací předmět:

Zeměpis

Ročník:

8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - posoudí lidskou populaci z různých hledisek - vyhledá příklady, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidských sídel - vyhledá oblasti nejrozšířenějších náboženství a charakterizuje je - uplatní poznatky z tisku, literatury a internetu k obyvatelstvu světa - využívá dostupné mapy k tématu obyvatelstvo - vysvětlí pojem migrace obyvatelstva a uvede současné trendy - zhodnotí v základech strukturu světového hospodářství - ukáže na mapách surovinové a energetické zdroje - vysvětlí význam dopravy ve světovém hospodářství - posoudí vliv průmyslových oborů na životní prostředí - posoudí dopravní možnosti ve vybraných částech světa - vyhledá ve svém okolí příklady výrobních a nevýrobních služeb - uplatní poznatky z cestovního ruchu (vlastní zkušenosti) - zdůvodní předpoklady pro cestovní ruch - posoudí význam mezinárodního obchodu - posoudí společné a odlišné znaky států světa - orientuje se v zaměření některých mezinárodních organizací - vyhledá zastoupení ČR v mezinárodních organizacích - doloží příklady ohnisek konfliktů ve světě - vysvětlí základní pojmy (ekologie, krajina) - rozpozná rozdíl kulturní a přírodní krajiny - posoudí příčiny a následky globálního poškození životního prostředí - popíše ekologické problémy např. oceánu, tropických lesů, atmosféry - navrhne, jak přispět k udržitelnému rozvoji - uplatní poznatky o ochraně člověka při ohrožení zdraví a života (živelní pohromy)	Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo světa - počet, rozmístění, migrace - rasy, národy, jazyky - náboženství - sídelní systémy - urbanizace - současné globalizační společenské, politické a hospodářské procesy Světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura - nerostné suroviny - průmysl - zemědělství - doprava - služby - cestovní ruch - mezinárodní obchod - propojení hospodář. center - územní dělba práce - hospodářská seskupení Politický zeměpis světa - státy světa - národní a mnohonárodnostní státy, integrace - mezinárodní seskupení států - současný svět a ohniska konfliktů - regionální společenské, politické a hospodářské útvary Životní prostředí - krajina (kulturní a přírodní) - vliv lidí na krajinu - světové ekologické problémy lidstva - ochrana životního prostředí a přírody - chráněná území přírody - vztah příroda a společnost (trvale udržitelný rozvoj)	OSV: Rozvoj schopností poznávání - dovednost práce s mapami Mezipředmětové vztahy: Čj, Jaz, D, Př, Ch, Ov, Vz Mezipředmětové vztahy: Čj, Jaz, D, Př, Ch, Ov, MKV: Kulturní diference - spolužáci z ciziny EV: Vztah člověka k prostředí MKV: Etnický původ - menšiny v ČR Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Ov, Jaz, Hv, Vv, OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Ov, Jaz, Př, Vv,	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vyhledá na politické mapě jednotlivé oblasti a státy, členy organizace NATO i EU - posoudí hospodářský význam příslušné oblasti	<u>Evropa a svět</u> - přírodní, společenské, politické a ekologické problémy, možnosti jejich řešení	MDV: Tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Ov, Jaz, Hv, Vv,	

Vyučovací předmět: **Zeměpis**
Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák : - vysvětlí historický vývoj území - určí geografickou polohu - aplikuje poznatky o sousedních státech - porovná rozlohu ČR s vybranými státy EU - uvede převažující typy reliéfu - vymezí oblasti Českého masívu a Karpat a vyhledá jejich části - vysvětlí hlavní činitele podnebí - objasní pojem teplotní inverze - určí podnebné oblasti - zdůvodní teplotní a srážkové poměry - vyhledá hlavní evropské rozvodí na území ČR - pojmenuje hlavní vodní toky a uvede příklady možností jejich využití - zjistí výskyt pramenů minerálních vod v souvislosti s lázeňstvím - posoudí výskyt jezer a rybníků - vysvětlí rozdíl mezi půdními druhy a typy (porovná jejich využití a rozmístění) - posoudí výškové vegetační stupně - vyhledá NP a příklady dalších chráněných území - určí hlavní migrační trendy v rámci ČR a okolních států - zhodnotí rozmístění obyvatelstva, přírůstek, věkové a národnostní složení - ukáže příklady sídel podle jejich funkce - člení hospodářství do jednotlivých odvětví - najde příklady nerostných surovin, jejich výskyt a možnosti využití v průmyslu - zhodnotí charakter zemědělství ČR v závislosti na podmínkách - rozlišuje jednotlivé druhy dopravy - vymezí a vyhledá na mapě hlavní dopravní trasy - posuzuje jednotlivé druhy dopravy z hlediska rychlosti a vlivu na životní prostředí - posoudí podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a vymezí jeho oblasti - doloží nezbytnost služeb pro rozvoj životního úrovňě obyvatel, rozliší výrobní a nevýrobní služby - uvede příklady exportu a importu - pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR	Česká republika ČR - přírodní podmínky - poloha a rozloha - geomorfologické členění - podnebí - vodstvo - půdy - rostlinstvo a živočišstvo - ochrana přírody a životní prostředí ČR - obyvatelstvo - základní údaje o obyvatelstvu - sídelní poměry ČR - hospodářství - struktura hospodářství - přírod. zdroje, nerost. suroviny - průmysl - zemědělství, potravinář. prům. - doprava - cestovní ruch a služby - zahraniční obchod - a členství ČR v mezinárodních organizacích	OSV: Rozvoj schopností poznávání - studijní předpoklady MV: Kulturní diference - konflikty ve světě OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - tolerance k lidem Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj, HV, D, Inf., Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj, HV, D, Inf., EV: Vztah člověka k prostředí MDV: Tvorba mediálního sdělení - cestovní ruch Mezipředmětové vztahy: Inf, Vv, Př, Fy, Ch, Čj MKV: Etnický původ VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - lidská práva Mezipředmětové vztahy: Inf, Vv, Př, Fy, Ch, Čj	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- rozlišuje územní členění ČR - kraje - charakterizuje jednotlivé regiony - hodnotí na příkladech spolupráci pohraničních krajů se sousedními státy - vyhledá a ukáže zajímavá místa v krajích, doloží dokumentaci získanou na internetu nebo v encyklopediích - vyhledá na mapě příklady kulturních a přírodních památek - zjistí památky UNESCO na území ČR	ČR - regiony - místní region (vymezení přírodní oblasti, socioekonomická charakteristika, další rozvoj) - územní jednotky státní správy a samosprávy - kraje (charakteristika oblastí, zajímavá místa) - euroregiony	EV: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Př, Čj, Ov, Vv, Inf, Vz	

5.20.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Zeměpis (geografie)**

Vyučovací předmět: **Seminář ze zeměpisu**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Seminář ze zeměpisu** je zaměřený na praktické získávání dovedností v oboru geografie a uplatňování poznatků souvisejících s prostředím. Vychází z aktivit žáků a jejich schopností reagovat na podněty z okolí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hlavními obsahovými okruhy jsou:

- a) Země jako vesmírné těleso
- b) Geografická kartografie a topografie
- c) Cvičení a pozorování místní krajiny v terénu

Konkrétní praktická činnost žáků prohlubuje jejich znalosti, rozvíjí dovednosti i vytváří pozitivní přístup ve vztahu k životnímu prostředí. **Seminář ze zeměpisu** se vyučuje v 6. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně.

Žáci pracují v menších skupinách (maximálně do 15 žáků), aby bylo možné naplňovat cíle konkrétní samostatné a aktivní práce, při plném respektování bezpečnosti a ochrany zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní práci (např. práce v terénu)
- operuje s obecně užívanými odbornými termíny a symboly (např. mapové značky a druhy map)
- maximálně používá pozitivní hodnocení (důležité pro motivaci žáků)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje tvořivost žáků (i v práci týmů)
- vytváří podmínky pro spolupráci žáků (např. různé týmy)
- vede žáky k přemýšlení a k pochopení problémů (např. analýzou řešené otázky)

Kompetence komunikativní

Učitel

- diskutuje s žáky a dbá na správnou terminologii (např. nad plánem Řep)
- vede žáky ke vzájemné komunikaci (např. nad závěry práce)
- využívá informační a komunikační prostředky (např. internet, tisk, encyklopedie, aj.)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje i diferencovanou práci žáků podle schopností (např. úkoly různé obtížnosti)
- vytváří prostředí se vzájemnou ohleduplností žáků a respektuje mezilidské vztahy
- stanoví pravidla práce ve skupině (např. spolupráce, soutěžení)

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k chápání ekologických souvislostí (např. život v místním regionu)
- učí žáky zodpovědnému rozhodování i v mimořádných situacích (např. při vycházkách)
- směřuje všechny aktivity tak, aby vytvořil u žáků pozitivní vztah k práci pro ostatní (např. vhodnou motivaci)

Kompetence pracovní

Učitel

- vytváří podnětné pracovní prostředí (např. s vhodnými vyučovacími pomůckami)
- dbá na bezpečné používání pomůcek (např. glóbus, busola, aj.)
- vede žáky k ochraně zdraví a dodržování hygieny

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvěné značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-2-01 p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-02 p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-03 p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásmá, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásmá, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Vyučovací předmět:
Ročník:

Seminář ze zeměpisu
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - určí a popíše tvar Země pomocí glóbusu a srovná s ostatními planetami - používá s porozuměním základní pojmy (vesmír, galaxie, hvězda, planeta, měsíc) - předvede pohyby Země a objasní důsledky - vysvětlí pojmy (zemská osa, pól aj.) - zhodnotí důsledky pohybů Země na praktický život lidí - popíše zemský povrch, pojmenuje oceány a světadíly - vysvětlí rozdílný čas na Zemi - pracuje s pojmem datová hranice - vyhledá nejnovější informace o Zemi (měření, katastrofy, důsledky činnosti lidí atd) - používá s porozuměním základní pojmy (mapa, měřítko, plán, GPS) - předvede schopnost čtení plánu a mapy (mapové značky, měřítko) - orientuje se v krajině pomocí orientačních bodů a mapy - rozliší rovnoběžky a poledníky na glóbusu; zná pojem zeměpisná síť - určí zeměpisnou polohu místa na Zemi pomocí zeměpisné sítě - dokáže změřit vzdálenost na plánu i na různých mapách - určí světové strany v terénu - pracuje aktivně s turistickou mapou - seznámí se s místním regionem (hledá orientační body, zajímavosti) - dokáže provést náčrtok pochodové trasy - získá informace o Řepích	Země jako vesmírné těleso - tvar - velikost - pohyby Země - střídání dne a noci - střídání ročních období - časová pásma - datová hranice Geografická kartografie a topografie - pojmy - světové strany - plán a mapy - orientace plánu a map - symboly a smluvně značky - informační média a zdroje dat - glóbus - měřítko map - zeměpisná síť - zeměpisná poloha Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - plán Řep - situační plány - azimut - náčrtky krajiny - opatření při živelních pohromách	Mezipředmětové vztahy: Čj, F, D Mezipředmětové vztahy: F, M Mezipředmětové vztahy: D, Čj, Ov, Vz	

5.21.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**

Vzdělávací obor: **Přírodopis**

Vyučovací nepovinný předmět: **Příroda**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět **Příroda** je nedílnou součástí oblasti **Člověk a příroda**, protože vede žáky k poznávání živé i neživé přírody v terénu a v laboratoři. Péče o přírodu a její ochrana. Aplikace laboratorních technik při práci s přírodninami. Upevňování schopnosti i dovednosti při pozorování přírody a spolupráce žáků v týmu při řešení zadaných úkolů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah nepovinného předmětu zahrnuje základní pohled na různé složky přírody. Poskytuje žákům možnosti k pochopení dějů v přírodě a ukazuje na vzájemné vztahy v přírodě. Učí aplikovat poznatky v praktické činnosti a při řešení konkrétních úkolů. Ukazuje na souvislosti v přírodě.

Vyučuje se jako samostatný nepovinný předmět pro přihlášené žáky 6. a 7. ročníků. Časová dotace je jedna hodina týdně v odpoledních hodinách.

Výuka se uskutečňuje v odborné pracovně a v terénu. Podle možností může být doplňována exkurzemi a pracovními aktivitami v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a propojování informací
- vytváří motivační situace
- podněcuje žáky k tvořivosti a výzkumné činnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává problémové úkoly a vytváří podmínky pro spolupráci žáků
- objasňuje žákům logické postupy
- sleduje společně se žáky životní prostředí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vhodné komunikaci
- učí žáky obhajovat svůj názor a poslouchat názory spolužáků
- umožňuje prezentovat žákům vlastní projekty a závěry výzkumů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vytváří situace, při kterých se posiluje pocit zodpovědnosti
- dbá důsledně na dodržování stanovených pravidel

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky (a sám je příkladem) k dodržování pravidel společenského chování
- pomáhá žákům orientovat se v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- tvoří společně se žáky projekty směřující k ochraně přírody

Kompetence pracovní

Učitel

- usměrňuje žáky při objektivnímu sebehodnocení
- při práci s mikroskopem a přírodninami vytváří podmínky tak, aby žáci chápali nutnost dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- vede žáky k plnění povinností a ke schopnosti práci si organizovat

Kompetence digitální

Učitel

- propojením přírodopisných témat s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí, umožňuje tak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy nepovinného předmětu - PŘÍRODA

Žák:

- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Praktické poznávání přírody a laboratorní nebo výzkumné práce

Učivo / jednotlivá téma se vzájemně prolínají / :

Biologie jako vědní obor

Voda

Lišejníky

Měkkýši

Hmyz

Osivo a sadba

Vyšší rostliny

Vyšší živočichové

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – s konkrétním pohledem na naše sídliště a nejbližší okolí
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**
- **význam rostlin a jejich ochrana**
- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fiziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování rostlin
- **systém rostlin** – poznávání a zařazování zástupců běžných rostlin opět s přihlédnutím na lokalitu okolí školy.

Vyučovací předmět: **Příroda**
 Ročník: **6. - 7. ročník**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - pracuje s laboratorními pomůckami - zdokonakuje si mikroskopování - zjistí různá skupenství vody - prověří pH dešťové vody - porovná pH s jinými kapalinami - posoudí a zjistí výskyt lišeňíků v okolí - zhodový model lišeňíku - pracuje s ulitami a lasturami - prezentuje své poznatky z cestování - zhodový model hlemýždě - ověří podmínky klíčení - pokusně pěstuje několik vybraných rostlin - vyhledá zajímavosti o hmyzu - pozoruje hmyz v okolí - zkoumá části těla hmyzu mikroskopem - vyhledá podrobnosti na internetu - sestaví model mraveniště - určuje rostliny podle klíče - zhodový herbářové položky - na vycházce vytvoří paletu barev - provede fenologická pozorování - uskuteční exkurzi do ZOO - připraví výstavku chovaných živočichů - prezentuje své zkušenosti s chovem	<u>Biologie jako vědní obor</u> <u>Voda</u> <u>Lišeňíky</u> <u>Měkkýši</u> <u>Osivo a sadba</u> <u>Hmyz</u> <u>Vyšší rostliny</u> <u>Vyšší živočichové</u>	exkurze do ZOO Mezipředmětové vztahy: Z, Př, Ov, Vv, Vz	

5.22.

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Hudební výchova**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Motto: „Hudba je jedinou návykovou drogou člověka, u které není potřeba hledat lék proti závislosti.“

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Hudební výchova** vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura** RVP ZV.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, využívat je jako prostředků pro sebevyjádření.

Hudební výchova umožňuje žákům projevovat a uspokojovat jejich přirozenou potřebu setkávat se s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí s širším cílem obohatit jejich estetické vnímání a prožívání světa. Hudební výchova by měla vést k radosti, citovému prožitku, seberealizaci, týmové práci, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, vystupovat před spolužáky i dospělými, oceňovat schopnosti a výkony druhých lidí, organizovat společenské akce. Usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah **Hudební výchovy** je rozdělen do čtyř hudebních činností: vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti, které jsou vzájemně provázány a navzájem se doplňují.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při které dochází ke kultivaci pěveckého i mluveného projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárnování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při které žák poznává hudbu ve všech žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Vyučovací předmět **Hudební výchova** je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku 1 hodinu týdně (celkem 9 hodin). Výuka probíhá v kmenových třídách s využíváním audiovizuální techniky, v odborné učebně hudební výchovy a v jiných vhodných prostorách školy (společenská místoškoly).

Žáci jsou vedeni k hudbě nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, divadel, besedami o hudbě i samostatnými mimoškolními hudebními aktivitami.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- zadává žákům zajímavé a problémové úkoly
- pomáhá s uváděním věcí do souvislostí
- porovnává s žáky výsledky, vyvozuje z nich závěry
- vytváří situace, v nichž má žák radost z učení
- spoluvytváří kritéria hodnocení
- vede žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápady
- podněcuje jejich tvořivost
- vede žáky k samostatnému myšlení
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- umožňuje prezentaci práce žáka
- vytváří podmínky ke vzájemné komunikaci
- vede žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- pracuje s chybou žáka a ukazuje cestu ke správnému řešení
- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci žáků
- oceňuje úspěšnost žáků při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- pomáhá objevovat rozdíly v uměleckém zpracování různých skladeb
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor, učí je poslouchat názor jiných
- vede žáky k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni
- vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učitelem a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- podporuje přátelské vztahy ve třídách i mezi nimi

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci spolupracují
- vede žáky k efektivní týmové práci
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení, hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- pomáhá žákům chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
- rozvíjí u žáků smysl pro kulturu a tvořivost, pozitivní postoj k uměleckým dílům
- zapojuje se do kulturního dění
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- spoluvtváří se žáky pravidla chování v třídních kolektivech
- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjí schopnost týmové práce

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písňě v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku

- pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písňě či skladby

HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

HV-5-1-07 ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písňě v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudebou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodaří s dechem při interpretaci písni - frázování

Učivo

Vokální činnosti

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.)

- **grafický záznam vokální hudby** – čtení a zápis rytmického schématu písničky, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce

Instrumentální činnosti

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písničky, hudební doprovod (akcentace – těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednotlivá písňová forma (a - b)
- **grafický záznam melodie** – rytmické schéma jednoduché skladby (její části – motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

Hudebně pohybové činnosti

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, tanecní hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanecních kroků
- **orientace v prostoru** – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

Poslechové činnosti

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba tanecní, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

2. stupeň

Očekávané výstupy
žák

HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma a části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě

HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období

HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písňě pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písňě

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu

- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru

- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Učivo

Vokální činnosti

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falset apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie**
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, melodií, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písňě pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

Instrumentální činnosti

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

Hudebně pohybové činnosti

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmickometrické, harmonické
- orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

Poslechové činnosti

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a její autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

1.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje primární zvuky na tón a ruch - osvojuje si základy výslovnosti, rytmu. - vytleskává rytmus podle vzoru, rozlišuje krátké a dlouhé tóny - používá rytmické hudební nástroje k vlastním jednoduchým doprovodům - rozvíjí fantazii při rytmizacích textu, provádí hudebně pohybovou činnost - dbá na správné držení těla - osvojuje si základní pěvecké návyky při zpěvu, zapojuje bránici - pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku. - seznamuje se s hudbou samostatným muzicírováním na rytmicko-melodické nástroje, vnímá hudbu poslechem - rozlišuje harmonii a disonanci - texty písni deklamuje a zpívá z paměti, rozvíjí schopnost zapamatování a porozumění textu	Vokální činnosti: - pěvecký i mluvní projev, povědomí o základních pěveckých návykách - rytmizace, vytleskávání rytmu. - realizace jednoduché melodie, lidová píseň - výběr písni k jednotlivým obdobím roku (Vánoce, zima, jaro, léto, podzim, atd.) Hudebně pohybové činnosti: - taktování, pochod do hudby, jednoduché variace kroků. - pohybové vyjádření hudby, improvizace, tanec Instrumentální činnost: - Offrův instrumentář, základní používání nástrojů Poslechové činnosti: - nástroje orchestru - výběr skladeb k jednotlivým obdobím roku (Vánoce, zima, jaro, léto, podzim, atd.)	Mezipředmětové vztahy: Čj - správná výslovnost, procvičování paměti Prv - roční období Tv - správné držení těla MKV: Multikulturalita	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

2.

Výstup	Učivo	Průřez, téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - používá základy výslovnosti, rytmu, aplikuje do požadovaných činností (zpěv, vytleskávání) - poznává význam not, zapisuje je, pracuje s notovou osnovou, rozlišuje základní klíče, hodnoty a názvy not a pomílk - rozlišuje jednohlas a vícehlas, do svého pěveckého projevu zařazuje formu dvojhlasu - rozlišuje rytmus pomalý, rychlý, melodii stoupající a klesající, dynamické změny hudebního projevu - používá rytmicko-melodické nástroje k vlastním doprovodům písni a rytmizací - doplňuje zpěv hrou na rytmický hudební nástroj - rozlišuje kvalitu zvuku (harmonie, disonance)	Vokální činnosti: - pěvecký i mluvní projev, povědomí o základních pěveckých návycích - výběr písni k jednotlivým obdobím roku (Vánoce, zima, jaro, léto, podzim, atd.) - rytmizace, vytleskávání rytmu. - realizace jednoduché melodie, lidová píseň Hudebně pohybové činnosti: - jednoduché taneční kroky doprovázející vokální projev Instrumentální činnost: - Orffův instrumentář, základní používání nástrojů - reprodukce jednotlivých témat, motivů, hudební improvizace Poslechové činnosti: - nástroje orchestru - výběr skladeb k jednotlivým obdobím roku (Vánoce, zima, jaro, léto, podzim, atd.) - hudební nástroje vyjadřující lidskou činnost, zvuky zvířat, zvuky přístrojů	OSV: Psychohygiena MKV: Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Čj - správná výslovnost, cvičení paměti Prv - roční období Tv - správné držení těla	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vytleskává a rozlišuje jednotlivé druhy taktů - podle notového zápisu pozná, zda se jedná o melodii klesající či stoupající - hudbu vyjadřuje nejen vokálně, ale i pohybem - zapisuje správně noty a pomilky do notové osnovy, rozlišuje hodnoty a názvy not - hudební nástroje chápe jako prostředek pro vyjádření zvuků, pocitů a nálady - rozvíjí fantazii hrou na rytmicko-melodické nástroje a jednoduchými improvizacemi - rozpozná skupiny nástrojů v orchestru - seznámuje se s hymnou ČR, učí se její melodii, slova, dokáže ji interpretovat, rozlišuje její význam	Vokální činnosti: - pěvecký projev intonačně čistý - hlasová hygiena, rozezpívání před začátkem zpěvu, upevnění a rozšířování hlasového rozsahu - realizace písní v jednotlivých taktových označeních s kombinací pohybu - vícehlas, kánon - rozdělení do hlasových skupin Hudebně pohybové činnosti: - pohybové vyjádření písni - pochod Instrumentální činnosti: - Orffův instrumentář, hra na jednotlivé nástroje, kombinace skupin, polyrytmus - rytmizace, hudební hry (otázka, odpověď) Poslechové činnosti: - hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, nástroj - hudba vhodná k jednotlivým příležitostem, tanec - hymna ČR	MKV: Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Čj - lidové zvyky správná výslovnost Prv - roční období, státní symboly Tv - správné držení těla, pochod	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - aplikuje ve svém hlasovém projevu získané vědomosti, průběžně upevňuje svůj hlasový rozsah - běžně pracuje a používá notovou osnovu, notové hodnoty, zná pojmy houslový a basový klíč, rozlišuje délku not a pomílk, zapíše je - rozpoznává dynamická znaménka, umí je zapsat a kombinovat se zpěvem - upevňuje si znalosti harmonie, zapívá melodie i harmonii, pracuje v hlasových skupinách - používá repetici, prima a sekunda voltu - seznamuje se se stupnicemi, posuvkami, rozlišuje púltón - rozpozná dvoj-, troj-, čtyřzvuk, akord - rozlišuje dynamická a tempová označení - tvořivě pracuje s textem, dokáže kombinovat, vymýšlet text, aplikuje rytmizaci, slabiku, verš - rozvíjí fantazii rytmizací říkadel - rozpoznává jednotlivé nástroje v orchestru - vyslovuje zřetelně, nedeformuje vokály a konsonanty - rozlišuje melodii durovou a mollovou - rozlišuje harmonii a disonanci	Vokální činnosti: - intonačně čistý pěvecký projev - rozlišování vícehlasu poslechem i pěveckou dovedností, práce v hlasových skupinách - zpěv v odlišných náladových modulacích, aplikace durových a mollových melodií - intonace jednoduchých písni z listu - hlasová hygiena - orientace v prostoru, paměťové uchování tanečních pohybů Hudebně pohybové činnosti: - pohybový doprovod písni Instrumentální činnosti: - hra na rytmicko-melodické hudební nástroje, hra na dechové hudební nástroje (flétny) - tvorba hudebního doprovodu, aplikace taktování, hra na dirigenta, akceptování ostatních a vůdčího elementu - grafický záznam melodie a následná reprodukce Poslechové činnosti: - rozpoznání kvality tónu, vztahy mezi tóny (harmonie), hudební styly, žánry (opera, balet, muzikál, pop, rock, symfonie, koncert, apod.) - rozlišení harmonie a disonance	OSV: Psychohygiena MKV: Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Čj - správná výslovnost, lidové zvyky a obyčeje, pranostiky, rytmizace říkadel Př - roční období VI - krajové písni Tv - správné držení těla, spojení pohybu s hudbou	

Vyučovací předmět:

Ročník:

Hudební výchova

5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší jednotlivé skupiny nástrojů - strunné, dechové, bicí, klávesové, lidové - rozená pojmy stupnice, křížek, běčko, odrážka - čte a zapisuje noty v rosahu g - c3 - zapisuje melodii, taktová rozdělení, rozliší tempo a dynamická označení - taktuje a rozliší základní druhy taktů - svůj vokální projev doprovází na rytmicko-melodické nástroje - používá pojem předehra, mezihra, dohra - seznámuje se s lidovou hudbou, krajinou, tančí, rozpoznává tempová označení jednotlivých písni a ukázek - pohybově vystihuje náladu hudby - do vokálního projevu zapojuje a kombinuje více prvků najednou (text z paměti, vícehlas, nástroje, pohyb), rozvíjí muzikalitu - rozpozná melodii durovou a mollovou - seznámuje se se schématy písni a písňovou formou - rozpozná rozdíl mezi vážnou hudbou, pop-music, country, lidovou, dechovou apod.	Vokální činnosti: - upevňování návyků a pěveckých dovedností - orientace v notovém zápisu, texty písni z paměti - dvojhlas, vícehlas, intonace Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje, reprodukce notového zápisu Hudebně pohybové činnosti: - jednoduché tanecní kroky a variace Poslechové činnosti: - rozlišení kvality tónů, hudební kontrasty, vokální hudba, instrumentální hudba, vokálně instrumentální hudba - hudební styly a žánry	EGS. Evropa a svět nás zajímá MKV: Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Čj - správná výslovnost, pranostiky, nářečí VI - hudba evropských národů, Národní divadlo, národní obrození Tv - správné držení těla	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - utváří si přehled o vzniku hudby, jejího použití s vývojem člověka - odlišuje jednotlivé historické etapy - rozvíjí fantazii aplikováním poznatků do praxe, vytváří texty k jednotlivým historickým obdobím a realizuje je v rámci hudebních nástrojů, deklamace a vokálních dispozic - osvojuje si hlasová cvičení a zpěv jedno-, dvoj- a vícehlasý - do vokálního projevu zapojuje a kombinuje více prvků najednou (text z paměti, vícehlas, nástroje, pohyb), rozvíjí muzikalitu - rozpozná melodii durovou a mollovou - seznamuje se se schématy písni a písňovou formou a jejich zápisem - získává povědomí o mutaci a hlasovém vývoji člověka, jak fungují hlasivky - používá hlasovou hygienu a zná její důležitost pro lidský hlas - dramatické ztvárnění a stylizace - rozlišuje pojmy lidová slovesnost, lidová píseň, umělá píseň, zlidovělá píseň	- historické etapy hudby s rozvojem člověka - pravěká podstata hudby, její praktické využití pro člověka - hudba starých civilizací (Egypt, Sýrie, Babylonie, Mezopotámie) - antické divadlo, hudební realizace starověkých forem - hudba středověku, gregoriánský chorál, trubadůři, truvéři, minesängři, renesanční polyfonie, comedie dell arte, jarmareční divadlo, baroko, opera, concerto grosso, hudební formy barokní hudby Vokální činnosti: - upevňování pěveckých návyků, dechová a pěvecká cvičení, vokální skupiny dle dispozic - jednohlas, dvojhlas, vícehlas - hlasová hygiena, její důležitost Hudebně pohybové činnosti: - jednoduché tanecní kroky, pohybové ztvárnění písni Instrumentální činnosti. - rozvíjení hry na melodicko-rytmické nástroje Poslechové činnosti: - vybrané skladby pro vývoj hudby - domorodé kmeny, vodní bubny, Seikilova píseň, Gregoriánský chorál, Guillaume de Machaut, Gabrieli, Willanert, Claudio Monteverdi, vznik opery, fuga a hudební formy baroka, varhanní hudba, specifické hudební nástroje - česká hudba baroka - A. M. z Otradovic, J. Mysliveček	OSV: Rozvoj schopností poznávání Komunikace EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Lidské vztahy Multikulturalita EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vv, Ov, Tv	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - zhodnotí vznik melodramu, navrhne a sestaví texty k následné dramatizaci - při projektu využívá znalostí doprovodů rytmicko-melodickými nástroji a správné deklamací - rozvíjí svou fantazii a zdatnost v přípravě jazykolistů a deklamačních úkolů - při zpěvu využívá základní pěvecké návyky, intonuje čistě a zpívá rytmicky přesně - osvojuje si hlasová cvičení a zpěv jedno-, dvoj- a vícehlasy - pohybem reaguje a dokresluje náladu hudby a vyjadřuje svou fantazii a hudební cítění - rozpoznává hudební nástroje a jejich hudebně výrazové prostředky a na základě svých individuálních schopností využívá Orffův instrumentář k jednoduchým hudebním improvizacím - rozpoznává rozdíly při sluchové analýze jednotlivých stupnic, hudebních forem a stylových období - dokáže zařadit skladbu podle autora do příslušného uměleckého období či směru - projevuje zájem o samostudium a dokáže využít získaných znalostí k přípravě projektů a zadaných úkolů	- historické etapy hudby s rozvojem člověka - hudba vrcholného baroka a klasicismu - hudební formy a členění jednotlivých etap - opera italská, německá a francouzská, příslušní skladatelé - symfonie, smyčcový kvartet, sonáta, sonatina, sonátová forma, kantáta, oratorium Vokální činnosti: - lidové písň, umělé písň - výrazové hudební prostředky Hudebně pohybové činnosti: - jednoduché taneční kroky, pohybové ztvárnění písni Poslechové činnosti: - vrcholné baroko - G. F. Haendel, J. S. Bach, J. B. Lully, J. P. Rameau, A. Scarlatti, A. Vivaldi - klasicismus - W. A. Mozart, J. Haydn, G. Paisiello, A. Salieri, L. v. Beethoven - symfonie, opera, smyčcový kvartet, kantáta, oratorium - klasicismus v Evropě, klasicismus v Čechách - J. J. Ryba, I. H. Voříšek, J. K. Kuchař, J. A. Benda, aj.	OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Lidské vztahy Multikulturalita EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vv, Ov, Tv	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje jednotlivé prvky v hudbě středověku, renesance, baroka, klasicismu a romantismu - o hudbě spontánně hovoří, vyzdvihuje její kladby a záporu, svá tvrzení podkládá znalostmi - samostatně nebo ve skupinách dokáže rozpracovat a dokončit projekt spojený s hudbou a jejími tvůrci - vyhledává informace a zpracovává je dle potřeby - ovládá problematiku národního obrození, okolnosti a důsledky vzniku Národního divadla - nalézá souvislosti s druhým muzickým uměním - dodržuje správně pěvecké návyky a hlasovou hygienu - zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně - respektuje dynamiku skladeb, rozlišuje lidovou a umělou píseň - používá rytmicko-melodické nástroje do doprovodu písničky, taktuje a rozlišuje členění taktů - rozlišuje znění durově a mollové stupnice a akordů - postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudbě - dokáže zařadit poslouchanou hudbu do historických období podle skladatele nebo podle znění doprovodné poslechové činnosti	- hudba romantismu v Evropě a hudba romantismu v Čechách - vývoj opery, symfonie, programní hudba, oratorium, kantáta - národní obrození, vznik a vývoj zpěvohry (singspiel), opereta - impresionismus, vznik, vývoj, podstaty Vokální činnosti: - hlasová a rytmická cvičení - doprovod písni s rytmicko-melodickými nástroji - lidové a umělé písni v jednohlasé a vícehlasé úpravě - zpěv ve hlasových skupinách dle dispozic jednotlivců (1., 2., a 3. hlas) Hudebně pohybové činnosti: - jednoduché tanecní kroky, pohybové ztvárnění písni Poslechové činnosti: - romantismus v Evropě: G. Rossini, G. Verdi, R. Wagner, P. I. Čajkovský, F. Chopin, F. Schubert, aj. - romantismus v Čechách: F. Škroup - Fidlovačka, píseň Kde domov můj, Česká národní hymna, B. Smetana, A. Dvořák, B. Martinů, aj.	OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Lidské vztahy Multikulturalita EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vv, Ov, Tv	

Vyučovací předmět:

Hudební výchova

9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - poznává české i evropské hudební památky a zařadí je do historických souvislostí - orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích a dokáže se o nich vyjadřovat písemně nebo verbálně, v základních faktech - sestaví charakteristiky hudebních směrů a nalézá souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti - postihuje hudebně výrazové prostředky a kombinuje je s vokálním, rytmickým a výrazovým projevem - rozpozná hudební nástroje a jejich výrazové možnosti - dle svých individuálních hudebních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně - ovládá zásady hlasové hygieny - rozpoznává hudební styly a žánry, dokáže si mezi nimi vybrat a svůj výběr zdůvodnit	- vývoj populární hudby od národního obrození, kramářská píseň, kuplet, zpěvohra kabaret, show, ohlasy jazzu a swingu, muzikál - hudba artificiální a nonartificiální - vážná hudba 20. století - muzikál, hudební divadlo současnosti, jeho formy a trendy - filmová hudba - záznam zvuku, reprodukce Vokální činnosti: - lidová a umělá píseň, muzikál, vyšší populár Poslechové činnosti: - hudba národního obrození, kramářské písničky, kuplety, opereta (R. Piskáček, J. Offenbach, aj.) - jazz, swing - show, muzikál, rocková opera, rock, pop, jiné módní styly a žánry, hudba artificiální a nonartificiální, vážná hudba 20. století - E. L. Weber, G. Gershwin, L. Bernstein, aj.	OSV: Rozvoj schopností poznávání EGS: Evropa a svět nás zajímá MKV: Lidské vztahy Multikulturalita EV: Vztah člověka k prostředí <u>Projekty:</u> Kultura a kulturní dědictví Vliv hudby na psychiku člověka Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vv, Ov,	

5.23.

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Vzdělávací obor:

Výtvarná výchova

Vyučovací předmět:

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura** a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa – poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku i významům, aby se učili chápout výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, ale aby také současně chápali výtvarnou kulturu jako nedílnou součást každodenního – vlastního života, estetické prostředí jako tvořivé a tvůrčí. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. Vycházejí ze zcela přirozených aktivit spojených s velkou představivostí a hravostí. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápout a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují mezipředmětové projekty. Ty otevírají společný prostor pro získávání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a tak přispívají k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu. Současně si žáci uvědomují, že výtvarná kultura není samoúčelná a že se netýká pouze jedinců, kteří se v ní realizují, ale že je součástí každodenního života nás všech. Estetické prožitky totiž pomáhají kultivovat člověka, jsou součástí citového života dětí i dospělých a často pomáhají otevřít cesty ke spolupráci nejen ve škole, ale i v celém životě. Pro vzdělávací oblast **Umění a kultura** platí bezezbytku, že se učíme interaktivně, tedy vzájemným působením učitele na žáka a žáka na učitele.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je **Výtvarná výchova** postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě vlastní, vnímání a interpretaci umění, uměleckého díla. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, fantazii, představivost, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí **Výtvarná výchova** vizuální obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování jsou žáci vedeni k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákům rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáky k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákům utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 4., 5., 7., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a v 2., 3. a 6. ročníku 2 hodiny týdně. Ve výuce v 1. vzdělávacím období (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, ve 2. období (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci. Ve 3. období (6. až 9. ročník) se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci, vhodnou motivaci a volbou náročnějších úkolů a technik (vyžadujících již určité znalosti a zručnosti). Zaměřuje se rovněž větší měrou i na náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování, a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků. Výuka je realizována na 1. stupni v kmenových třídách, které svou výzdobou i vybaveností konkuruje klasickým učebnám výtvarné výchovy, na 2. stupni probíhá pak většinou v odborných pracovnách. Současně žáci navštěvují galerie a výstavní prostory hl. města Prahy, kde se pod vedením učitelů seznamují s uměním minulosti i současnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- prohlubuje v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě

- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti a realizovat je v souladu s předem stanoveným časovým plánem
- umožňuje žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- vytváří vstřícnou, přátelskou a podnětnou atmosféru pro pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- jde příkladem – neustále se zajímá o novinky v oboru, sleduje kulturní frontu a umělecké počiny, nevyhýbá se kritice a názorovým střetům

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky různým výtvarným technikám a používání vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- na modelových příkladech demonstrovať vhodný algoritmus řešení problémů
- podporuje netradiční, osobitá řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznávání života a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učí žáky naslouchat druhým a respektovat odlišnosti ve výtvarném projevu druhých
- vede žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám skupin, národů a národností
- sám otevřeně komunikuje na „kulturní úrovni“, netoleruje nezdvořilost a pomluvy v okolí, umí obhájit svá stanoviska

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- vede žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- prohlubuje v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé jeho šíři
- učí žáky kriticky hodnotit svou práci i práci ostatních
- respektuje práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních, spolupracuje s kolegy, vyměňuje si s nimi zkušenosti

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečnou možnost nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti i v celém světě
- vede žáky k sebeúctě a tím i k úctě ke svému okolí, toleranci k výtvarným počinům jiných
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, využívá vhodně zvolených příkladů z historie umění
- vede žáky k ochraně přírody, životního prostředí a vlastního zdraví
- uplatňuje prvky pozitivní motivace

- je připraven vždy pomoci komukoliv z žáků

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- stanovuje pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků, nejen při samostatné výtvarné práci
- učí žáky používat vhodné materiály, nástroje a techniky ve výtvarném projevu
- při výuce vytváří podnětné pracovní prostředí a systematicky vede žáky k plnění všech povinností a závazků
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a znalosti při práci
- rozvíjí schopnosti týmové práce
- různými formami (exkurze, projektové vyučování, film, beseda) seznamuje žáky s uměleckými profesemi
- talentovaným žákům pomáhá při výběru vhodného studia (povolání), ve kterém by mohli uplatnit své nadání

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

žák

VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vyjadřuje je

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období

žák

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů

VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

X-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky

X-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

X-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

X-5-1-01 p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

X-5-1-01 p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

X-5-1-02 p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

Rozvíjení smyslové citlivosti

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových,

- chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

Uplatňování subjektivity

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

Ověřování komunikačních účinků

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

2.stupeň

Očekávané výstupy

žák

X-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků

X-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenosť i zkušenosť získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie

X-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

X-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitý vyjádření

X-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku

X-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

X-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

X-9-1-01 až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru

X-9-1-01 p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci

X-9-1-02 p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nevhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Učivo

Rozvíjení smyslové citlivosti

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

Uplatňování subjektivity

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizuálně dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

Ověřování komunikačních účinků

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické,

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
1.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - osvojí si základní dovednosti - poznává vlastnosti barev - rozvíjí cit pro barev - uplatňuje osobitost při výtvarné práci - rozvíjí cit pro prostor - rozvíjí smysl pro krásu přírody a vztah k životnímu prostředí - rozezná vizuálně obrazné elementy - zachycuje své prožitky a představy - uplatňuje různé techniky - ovládá technické dovednosti a porovnává s ostatními - projevuje ve své vlastní tvorbě životní zkušenosti - vyjadřuje na základě prožitku postoj ke skutečnosti - pracuje s různými nástroji a materiálem - osvojuje si vzájemné souvislosti zobraze - ných předmětů - uplatňuje při práci představivost a fantazii - rozlišuje pozadí a popředí - vnímá vrstvení materiálu - kombinuje různé techniky - vytváří osobité výtvarné sdělení - objeví a pozná různé způsoby modelace - používá různé postupy při modelaci objemu - pozná rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, ilustrátorů dětských knih - uvědomuje si kulturní bohatství národa	- péče o pomůcky a materiál - dodržování čistoty - první zachycení děje - vytvoření pracovního prostředí - objevení barev - pokusy s mícháním barev - uplatňování uspořádání linie, tvarů, objemů, objektů - kresba, malba, kombinovaná technika - první seznámení s kompozicí - první seznámení se strukturou, s povrchem a jeho vlastnostmi - grafický záznam pohybu, plošný otisk - plocha, tvar, prolínání tvarů, překrývání, vrstvení, kombinování neobvyklých materiálů - experimenty s různými materiály - uvědomování si prostoru a hmoty - vrstvení a vršení jednotlivých částí - beseda o ilustracích, obrazech - návštěvy výstav - ilustrace pohádek - výtvarné vyprávění	VDO: Občanská společnost a škola EV: Vztah člověka k prostředí EGS: Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy: M - geometrie (geom. útvary, obrazce, podobnost...) OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: M - tělesa Pč - práce se stavebnicí MV: Vnímání autora mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: Čj - literární výchova	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
2.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - uplatňuje sama sebe ve výtvarném projevu - vyjadřuje vztahy kolem sebe, následnosti dějů - uvědomuje si podíl zraku - rozezná různé druhy linií a jejich výrazové možnosti - výtvarně zpracovává a vyjadřuje své představy - vymýší, mění, dotváří různé techniky - vyjadřuje své fantazijní představy - rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus - vyjadřuje postoj ke skutečnosti na základě prožitku - vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou a prostředím, v němž žije - volně sestavuje vizuálně obrazné elementy - volí materiál a způsob k vyjádření vlastních představ - vnímá propojenosť přírody s výtvarným vyjádřením - seznámí se s různými technikami koláže a uměleckou tvořivostí - ověří si souvislost mezi detailem a celkem - zjednodušuje, vybírá prvky - uplatňuje osobitost ve svém pojetí - pozná ilustrace našich předních ilustrátorů - aplikuje použití výtvarných technik na základě citového prožitku - užívá své smyslové vnímání k realizaci výtvarných představ - chápe rozdíl mezi obrazem a ilustrací	- pokus o zachycení děje, vyprávění příběhu - neverbální napodobení, prostor, detail - hra s barvou, míchání barev - zhušťování, zřeďování čar - kouzla s čarou v písce - práce s linií - kresba, malba, kombinovaná technika - pokusy s neobvyklými materiály - rytmus v pásu, střídání - změna prvků a barvy - funkce a tvar předmětů - prostor, prostředí, účelnost, terén - příroda, přírodní materiály, motivy - kolektivní a individuální práce - vytrhávání a lepení obrázků - děj, čas, změna a proměna - povrch, struktura, objem - ilustrátoři dětské knihy - besedy o umění - návštěva knihovny - výstavy - animovaný film - umělci a jejich díla	Mezipředmětové vztahy: Čj - literární výchova OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: Hv - rytmus v obraze, uměleckém díle EV: Vztah člověka k prostředí Kooperativní metody	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - posoudí svou vnímavost ke svému okolí - vytvoří ilustraci k pohádce či příběhu - popíše vztahy a děje kolem sebe, dovede je výtvarně zpracovat - sestaví předměty do neobvyklých souvislostí - vyjadřuje své představy, kombinuje originálním způsobem linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty - vyjadřuje své fantazijní představy - porovnává svůj způsob vyjádření s tvorbou ostatních - užívá techniky (koláž, frotáž) - zpracuje přírodní materiál - vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou (zvířetem) a prostředím, ve kterém žije - volně pracuje s vizuálně obraznými elementy - volí materiál a způsob vyjádření vlastních představ - používá souvislost mezi detailem a celkem - vybírá, zjednodušuje prvky - uplatňuje osobitost stylu - modeluje z plastelíny, moduritu, sádry - tvaruje papír - vytváří neobvyklé kompozice - domýší příběhy a kontexty - volí samostatně vizuálně obrazné elementy - verbálně hodnotí dílo své i tvorbu ostatních - snaží se vstupovat do společného projektu - zapojuje do komunikace obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - vytvoří si své portfolio výtvarných prací - pozná díla současných ilustrátorů - porovná interpretaci děl malířů - uvažuje nad výtvarnými díly	- zachycení děje, prožitku, nových zkušeností - ilustrace, vztah, detail a celek - neverbální napodobení, prostor, detail, pozadí, kompozice - práce s barvou, míchání barev - alternativní použití linie, objemu, plochy a textury - originální způsob vyjádření osobního prožitku - kresba, malba, kombinovaná technika - kombinace neobvyklých materiálů a technik - motivace založená na fantazii a smyslovém vnímání (nalepenání, dotváření, tisk, otisk aj.) - prostor, oblast, prostředí, vliv na prostředí, účelnost, terén, zákoutí - reliéf, detail, celek a části - zjednodušení, stylizace - povrch, struktura, dekor - techniky plastického vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - experimenty s papírem - prostředí, prostor, kouzlo, písmo, atmosféra, vzpomínka - interpretace výtvarného díla - instalace výtvarných prací - portfolio - besedy s výtvarníky - výstavy, galerie - diskuze	Mezipředmětové vztahy: Čj - literární výchova EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Pč OSV: Kreativita Tvořivé metody práce (např. kooperativní, projektové vyučování) OSV: Seberegulace a sebeorganizace Hodnocení, sebehodnocení Mezipředmětové vztahy: Čj - čtení	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - provede interpretaci vlastního pojetí - aktivně se zapojuje do výtvarných projektů - pracuje ve skupině - vyjadřuje své názory - pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření - porovnává je na základě vztahů (barevné kontrasty, proporcí vztahy aj.) - vnímá rozdíly různých povrchů - užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku - kombinuje tyto prvky - zaměřuje se při tvorbě na projevení vlastních životních zkušeností - uspořádá tyto prvky ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - zhodnotí sebeopoznání a smyslové cítění - využije plošných tvarů - vytváří různé kompozice, v nichž uplatňuje svou osobitost - sleduje formát - zaměřuje se na tvorbu práce ve skupině, která má komunikační účinky pro jeho sociální vztahy - uplatňuje na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly v plošné, objemové a prostorové tvorbě - domýší, rozvíjí, dotváří myšlenky - uplatňuje osobitost svého vnímání - provede zjednodušení stylizace - porovnává rozdíly výtvarných děl - rozlišuje vhodnost použití obrazných vyjádření - odhaluje samostatně vlastní i přejaté znakové vyjádření srozumitelné ostatním - pracuje s portfoliem	- projekt, koncept, průzkum, plošné vyjádření, materiál - struktura (otisk, frotáž, monotyp) - hodnotící postoje - objem, tvar, barva a její podobnost, kontrast a rytmus - rozvržení plochy a objemu - struktura, stavba, pletivo, linie - vyjádření vztahu mezi objekty - statické a dynamické chápání - prostorové objekty (experiment, hra) - prostorové vyjádření - koláž, muchláž, reliéf, vrstva - recyklace materiálu - linie, obrys, silueta, animace - klid - pohyb - malba světlo - stín - skupinové činnosti - prostorové vidění - rovnoběžné zobrazení - oživení, personifikace, dotvoření, napodobení, akce - reakce - realita, tvorba, interpretace - šablona, celek, detaily, stylizace - účinek uměleckého díla současnosti i minulosti - rozlišování a vytváření znakových prostředků pro vyjádření statické i dynamické reality - výzdoba školy a třídy - výstavy, galerie - komiks, animovaný film - fotografie - portfolio	OSV: Kooperace a kompetice EV: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV: Komunikace Mezipředmětové vztahy: M - geometrie MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ MV: Stavba mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: Pč	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozezná nepevné tvary kolem sebe (světlo, voda, vzduch, šumění...) - rozezná sebe jako součást svého okolí - rozlišuje popředí a pozadí, užívá získané znalosti ve vlastní tvorbě - odhadne světelné proměny v čase - vnímá barvy jako vlastnosti světla - posoudí proporce lidského těla, vztahy mezi jednotlivými částmi - posoudí proporce věcí - nalézá zajímavé tvary (i deformované) - aplikuje ve svém vyjádření tvar, barvu, kompozici - rozliší rytmus kolem sebe - určí sebe jako živého, vnímajícího člověka - zamýší se nad věcmi v jejich prostředí, nad vztahem mezi nimi a prostředím - určí si sama sebe jako součást vymezeného prostoru - zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti - najde vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání - volí a kombinuje prostředky vhodné pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků - získá cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem - užívá výtvarné zpracování přírodních materiálů - zapojuje do komunikace obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření - přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - tvořivě pracuje se svým portfoliem	- bod, linie, tvar, plocha, síť - tečkovací technika, prstomalba - negativ - pozitiv - světlo, skvrna, plocha, barva, odstíny, pohyb vzduchu, vody - figura, stavba těla, proporce, schéma - pozorování, porovnávání - figurální kompozice, jednotící prvek, doplňkové barvy - studené - teplé barvy - kontrast barev, tvarů - rytmus v hudbě, v přírodě, v životě člověka - nefigurální umění, dekor - prostor, věci v prostoru, postava a prostor - mapování, instalace, vytyčení určitého prostoru - grafika, originál - kopie, pozitiv - negativ, písmo - vosková technika - tisk ze šablon - výtvarné prostředky - techniky plastického vyjadřování (modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů) - ikebana, koláž, dolepvání - interpretace výtvarného díla - komics, ilustrace - počítacová ilustrace - komunikační grafika - výstavy, galerie, muzea - portfolio - sebehodnocení	Mezipředmětové vztahy: Př MKV: Lidské vztahy Kulturní diference Etnický původ Mezipředmětové vztahy: Př - lidské tělo OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: Hv EV: Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MDV: Stavba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: Inf, VI, Pč, Čj, Př	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - popíše subjektivní účinek barev, jejich možné kombinace, významy a použití - ověřuje a používá kompoziční principy, a to od nejjednodušších přes složitější - samostatně tak vyjadřuje umělecké cítění na základě svých dispozic - skrze vlastní schopnosti interpretuje vizuálně obrazná vyjádření - kombinuje různorodé materiály, rozvíjí svou fantazii, vytváří plošné kompozice v osobitém stylu - orientuje se v prostoru a na ploše - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu - seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - zdůvodní a zhodnotí vlastní vizuálně obrazná vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace - pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pojmenovává různé způsoby vyjádření - toleruje díla jiných - vybere ze svých výtvarných prací zajímavá dílka a zdůvodní svůj výběr	- malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, redisperem - kontrast, harmonie barev - vnímání malby jako součásti kulturního rozvoje člověka - originalita, projekce vlastního prožitku - nauka o barvách, kombinace neobvyklých materiálů - uspořádání objektů do celku v ploše, plastické a prostorové prostředky, vyjádření prostoru a jednotlivých subjektů v prostoru - historický posun v interpretaci jednotlivých námětů - kontinuita vývoje jednotlivých etap vybraného umění - současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video) - výtvarně vyjádřený pocit z hudby, zvukomalebnost přenesená do barev - sebehodnocení (archiv, tematická výstava, portfolio) - hodnocení výtvarného vyjádření	OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita MKV: Multikulturalita EV: Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: M, D Mezipředmětové vztahy: Inf, Čj (média, počítač) Mezipředmětové vztahy: Hv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - popíše subjektivní účinek barev, jejich možné kombinace, významy a použití - ověřuje a používá kompoziční principy, a to od nejjednodušších přes složitější - samostatně tak vyjadřuje umělecké cítění na základě svých dispozic - skrze vlastní schopnosti interpretuje vizuálně obrazná vyjádření - kombinuje různorodé materiály, rozvíjí svou fantazii, vytváří plošné kompozice v osobitém stylu - orientuje se v prostoru a na ploše - užívá výtvarných prostředků k osobitému vyjádření - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu - seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - zkoumá vztah vlastního těla v klidu a v pohybu prostorem, estetiku pohybu - zdůvodní vlastní vizuálně obrazná vyjádření, podílí se na způsobu jejich prezentace - pokouší se interpretovat tvorbu druhých a pojmenovává různé způsoby vyjádření - respektuje díla spolužáků	- malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, redisperzem - kontrast, harmonie barev - vnímání malby jako součásti kulturního rozvoje člověka - originalita, projekce vlastního prožitku - nauka o barvách, kombinace neobvyklých materiálů - uspořádání objektů do celku v ploše, plastické a prostorové prostředky - vyjádření prostoru a jednotlivých subjektů v prostoru - historický posun v interpretaci jednotlivých námětů - rozdílná interpretace v různých historických obdobích - klid - neklid - kontinuita vývoje jednotlivých etap vybraného umění - současné zobrazovací prostředky (počítačová grafika, animace, fotografie, video) - tělo a prostor (tanec, sport, gesto) - výtvarně vyjádřený pocit z hudby, zvukomalebnost přenesená do barev - tolerance k odlišnému vnímání - sebehodnocení (archiv, tematická výstava, portfolio) - hodnocení	OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita OSV: Poznávání lidí Hodnoty, postoje, praktická etika EV: Vztah člověka k prostředí MDV: Tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: D, Čj Mezipředmětové vztahy: Inf - PC programy MKV: Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Tv - pohybové hry, tance Mezipředmětové vztahy: Hv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výtvarná výchova
8.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - zkoumá vztah lidského těla v prostoru, výtvarně vyjádří základní pohyb těla - navrhne design předmětů, osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě - pozoruje a vnímá svět kolem sebe, svobodně volí a kombinuje prostředky k jeho vyjádření - hledá a reprodukuje zákonitosti přírody - výtvarně vyjádří své pocity a nálady za pomocí barev a tvarů - k uměleckému vyjádření využívá vlastní fantazie - svobodně kombinuje různé materiály a prostředky a vytváří osobitá díla - využívá prostorové uspořádání - dokáže být týmovým členem ve výtvarné projektové práci - vysvětlí použití barev a linií ve vlastním uměleckém díle - rozpozná a zařadí umělecká díla k základním historickým stylům - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporcionalní vztahy atd...) - vytváří vhodné prostředky pro vlastní výtvarná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové a prostorové tvorbě - do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah výtvarných prací, které samostatně vytvořil, vybral nebo upravil, posuzuje účinky komunikace ve skupině	- člověk a okolní svět; vyjádření jednoduchých činností postav - bytová kultura, design (koláže, kombinované techniky) - přírodní motivy, životní prostředí - okolní svět - vyjádření pocitů, nálady, záhadné krajiny - svět reklamy, písma, prostorové uspořádání - využití prvků architektury v životním prostředí, perspektiva - malba temperou, akvarelem, uhlem nebo rukou, tužkou, suchým pastelem, tuší - historie umění - koláže - primární a sekundární barvy - alternativní řešení při vyjádření vlastního prožitku - osobitost ztvárnění - smyslové vnímání - sebehodnocení (archiv, výstava, portfolio) - komunikace, názor	OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita EV: Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: M, Př, Z OSV: Poznávání lidí Kooperace a kompetence MKV: Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: D MDV: Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: Čj	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - tvorí užívá různých vybraných technik a kombinuje je pro vyjádření svých představ a myšlenek - v ploše i prostoru vytváří neobvyklé kombinace materiálů - navrhoje design jednoduchých předmětů - uplatňuje osobité vnímání v přístupu k realitě - zkoumá vztah lidského těla a pohybu v prostoru, výtvarně vyjádří základní pohyb - využívá prostorové uspořádání - hledá a analyzuje zákonitosti v přírodě, technických výtvořech a výtvarných dílech, dává je do souvislostí a konfrontuje s životním prostředím - rozpozná a zařadí umělecká díla k základním historickým stylům - je aktivním členem týmu při práci na výtvarném projektu - vysvětlí použití barev a linií ve vlastním uměleckém díle - výtvarně vyjádří své pocity a nálady za pomocí barev a tvarů - k uměleckému vyjádření využívá vlastní fantazie i nabýtých zkušeností - popíše subjektivní psychologický účinek barev - pomocí metod uplatňovaných v současném výtvarném umění vytváří neobvyklé kompozice - do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah prací, které samostatně vytvořil - hodnotí tvorbu svou i druhých lidí	- svět v minulosti a budoucnosti - světlo a stín - zátiší - věci kolem nás - design, tvar a funkce - práce s netradičními materiály - plošné a prostorové projekty, perspektiva - primární, sekundární a terciální barvy, míchání barev - přírodní motivy, životní prostředí - písma, využití písma - prostorové uspořádání - základní umělecké styly - portrét a jeho podoby - malba temperou, pastelkami, akvarelem, uhlem nebo rudkou, tužkou, suchým pastelem, tuší - koláž - alternativní řešení vlastního prožitku - kompozice - sebehodnocení (archiv, výstava, portfolio) - humor ve výtvarném umění	OSV: Kreativita Mezipředmětové vztahy: M, Tv EV: Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: D, Př OSV: Kooperace a kompetence MDV: Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení MKV: Multikulturalita	

5.24.

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Výchova ke zdraví**

Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výchova ke zdraví** přináší žákům základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšířují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi, a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat dospívajícího člověka ke zdravému životnímu stylu, který by aplikoval i ve své budoucí rodině.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **Výchova ke zdraví** se vyučuje jako povinný samostatný předmět v šestém až devátém ročníku druhého stupně základní školy. Vyučuje se v hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Výuka předmětu **Výchova ke zdraví** směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že je vede k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého na jednotlivých etapách života, na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- uplatňuje nové formy a metody výuky
- zařazuje aktuální informace o zdravotním stavu obyvatelstva, o nových možnostech péče o zdraví
- motivuje žáky, aby se zajímali o problematiku zdraví
- pomáhá žákům orientovat se v nabídce informací
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápady a podněcuje jejich tvořivost

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky problémovými úlohami, vybízejícími k samostatnému uvažování o problému
- organizuje výuku tak, aby se žáci naučili samostatně vyhledávat a shromažďovat informace potřebné k péči o zdraví
- vede žáky ke srovnávání svého názoru s názory odborníků, vrstevníků, mediálními sděleními
- umožňuje žákům prezentovat svoji práci, názor, zkušenosť a stanovisko
- zadává téma k individuálnímu nebo skupinovému zpracování
- společně se žáky vyhodnocuje kvalitu předneseného projektu, referátu, názoru atd., oceňuje dobrou práci, zejména kooperaci žáků při jejich přípravě
- povzbuzuje žáky k aktivitám zaměřeným na podporu zdraví
- organizuje diskuze o získaných informacích

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- důsledně používá odbornou terminologii v souvislosti s problematikou sexuality
- rozvíjením komunikačních dovedností podporuje kultivované chování k druhému pohlaví a k lidem ve svém okolí
- organizuje besedy s odborníky, diskuze v rámci třídy, ročníku, školy
- ve třídě vytváří podmínky pro vzájemnou výměnu názorů žáků, učí žáky technikám aktivního naslouchání
- vede žáky k vyjadřování názorů na okolní situaci, na postoje lidí k některým situacím ohrožujícím zdraví

Kompetence sociální a personální

Učitel

- organizuje práci ve skupinách, kdy každý člen má svou roli při hledání a zpracování odpovědi na zadaný dotaz či úkol
- zdůrazňuje rovný přístup všech žáků k řešení úkolů
- pozitivně hodnotí dobrou vzájemnou spolupráci, oceňuje snahu, zručnost, pečlivost, komunikační dovednosti i postřehy žáků při hodnocení vhodných a nevhodných návyků a přístupů k podpoře zdraví
- podněcuje zájem všech žáků o problematiku zdraví a jeho ochrany
- pomocí metod aktivního sociálního učení umožní žákům osvojit si dovednosti potřebné pro rozhodování se z hlediska různých sociálních rolí

Kompetence občanské

Učitel

- zdůrazňuje rovnost lidí, potřebu jejich vzájemné spolupráce, ohleduplnost k osobám handicapovaným, ke starším a nemocným lidem, k těhotným ženám, důležitost vzájemné pomoci při mimořádných událostech
- vede žáky k zodpovědnému přístupu při poskytování pomoci
- upozorňuje na práva a povinnosti dětí, na legislativu, která chrání bezpečí lidí a na důsledky porušování zákonů
- učí žáky myslit v souvislostech, aby si uvědomovali, jaké faktory mohou ovlivnit jejich zdraví a život
- vede žáky k odpovědnému chování ke zdraví svému i zdraví ostatních lidí

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k formování důležitých pracovních vlastností
- vede žáky k přesvědčení, že zdraví a zdatnost člověka jsou důležitými faktory při výběru povolání
- dbá na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při všech aktivitách, kterých se žáci zúčastňují

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 2. stupeň

Žák

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví

VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny

VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplnění ve shodě se zdravím

VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování

VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem

VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her

VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy

VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí

VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla

VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Učivo

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

Změny v životě člověka a jejich reflexe

- **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny
- **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenosť, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- **výživa a zdraví** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- **ochrana před přenosnými chorobami** – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- **stres a jeho vztah ke zdraví** – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
- **auto-destruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí mřížené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tíšňové volání, zajištění bezpečnosti)
- **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt
- **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Hodnota a podpora zdraví

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

Osobnostní a sociální rozvoj

- **sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Výchova ke zdraví
6.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozlišuje užší i širší příbuzenské vztahy - vysvětlí rozdíly mezi současnou rodinou a postavením jejích členů v minulosti - popíše základní funkce rodiny - orientuje se v rozdělení rolí v rodině, vysvětlí jejich význam - uvede na příkladech možnosti náhradní rodinné výchovy - projevuje úctu k rodinným tradicím a zvykům - na modelových příkladech prokáže ovládání základních společenských pravidel chování - usiluje o zdravé a vyrovnané sebepojetí - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - uvede příklady správného hospodaření s majetkem rodiny - uvede příklady pozitivních a negativních vlivů na člověka, jeho zdraví a způsob života - rozlišuje choroby běžné, dětské, infekční, civilizační a aktivně se proti nim brání - uplatňuje důležité zásady pro skladování a užívání léčiv - uplatňuje pravidla osobní hygieny a popíše, jak pečovat o základní oděvní součásti s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy - pojmenuje zdroje možných nehod a úrazů, vhodně reaguje na situaci úrazu - sestaví vlastní rozvrh činností s ohledem na zásady zdravého způsobu života - rozlišuje mezi zdravými a nezdravými potravinami - orientuje se v údajích na obalech potravinářských výrobků - argumentuje proti nadměrné konzumaci sladkých, tučných, slaných a některých dalších potravinářských výrobků - projevuje ochotu uplatňovat zásady stravovacího a pitného režimu zdravého stravování - orientuje se ve specific. potřebách výživy - rozpozná klamavou reklamu na potraviny - na modelové situaci předvede pravidla chování u jídelního stolu doma, ve škole, v restauraci	Rodina, rozvoj osobnosti, širší sociální prostředí - rodina, typy rodin - rodinné vztahy - náhradní rodinná péče - tradice a svátky v rodině - zásady společenského chování - změny v životě rodiny - vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti - sebepoznání a sebepojetí - provoz domácnosti - základní lidské potřeby Zdravý způsob života a péče o zdraví - zdravý člověka, tělesně a smyslově postižení lidé - nemoci, příznaky, prevence, očkování - hygienické návyky - volný čas a zdraví - režim dne - úrazy a život ohrožující stavы - bezpečnost v dopravě Výživa a zdraví - vliv stravování na zdraví - stravovací a pitný režim - základní druhy potravy - zásady hygieny stravování - příprava pokrmů s ohledem na specifické nároky strávníků	OSV: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Mezipředmětové vztahy: Ov, D VDO: Občan, občanská společnost a stát MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity Mezipředmětové vztahy: Ov, D EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Ov, D, Př, Z	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- uvede pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - pojmenuje části pohlavních orgánů - vysvětlí pravidla intimní hygieny - pojmenuje tělesné, fyziologické a psychické změny v dospívání - uvede argumenty pro odložení pohlavního života do doby plné zralosti - vysvětlí početí a vývoj plodu - pojmenuje základní antikoncepcní možnosti - uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, konzumací alkoholu a jinými drogami, argumentuje ve prospěch zdraví - uvede zdravotní rizika spojená s neodbornou manipulací s lepidly, ředidly a jinými chemickými látkami - používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve vztazích s vrstevníky - orientuje se v zákonech omezujících nákup a kouření tabákových výrobků a prodej alkoholických nápojů dětem - uvede na konkrétních příkladech lživost reklamních triků souvisejících s propagací cigaret a alkoholu - vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek - vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími a výherními automaty - rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost - projevuje bezpečné způsoby chování v sociálním kontaktu - projevuje ochotu respektovat práva ostatních - projevuje účelné způsoby chování v simulovaných situacích osobního i cizího ohrožení - orientuje se v nabídce služeb poskytujících poradenskou pomoc	<u>Proměna člověka v období dospívání</u> - mezilidské vztahy a city - psychosomatické změny v pubertě - základy reprodukce - základní informace o plánovaném rodičovství <u>Prevence zneužívání návykových látek</u> - alkohol - tabákové výrobky - ostatní drogy a jejich negativní účinky - hazardní hry <u>Osobní bezpečí</u> - bezpečné chování při různých činnostech - projevy násilí mezi vrstevníky - týrání a zneužívání dětí - sexuální kriminalita - přivolání pomoci - komunikace s vrstevníky - komunikace s neznámými lidmi	Mezipředmětové vztahy: Př Mezipředmětové vztahy: Př, Ov Mezipředmětové vztahy: Ov	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výchova ke zdraví
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vysvětlí význam pozitivních vztahů mezi členy rodiny pro zdravý vývoj dítěte - na konkrétních příkladech popíše formy vzájemné pomoci členů rodiny - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu - popíše nároky rodiny na zdravé bydlení z hlediska činností provozovaných v bytě - uvede, jakým způsobem je zajištěna pomoc státu rodinám - chrání se podle možností před škodlivými vlivy vnějšího prostředí - vysvětlí vztahy mezi jednotlivými složkami zdraví - rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času - sestaví si vyvážený režim dne a porovná ho s režimem dne svých spolužáků - popíše hygienické a ekologické zásady nakládání s odpady v domácnosti - orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářských výrobků a využívá je při nákupu a skladování potravin - posoudí na konkrétních příkladech vhodnost zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím a pitném režimu člověka z hlediska zdravé výživy - charakterizuje základní složky potravy a vysvětlí jejich význam pro zdraví - objasní pomocí potravinové pyramidy doporučený denní příjem jednotlivých živin - orientuje se v pravidlech kultury stolování - orientuje se v možnostech sexuální orientace a v legislativním ošetření vztahů dvou jedinců - popíše změny probíhající v organismu dívky a chlapce v období puberty - charakterizuje vývoj druhotných pohlavních znaků - dle obrázku popíše části pohlavních orgánů a vysvětlí jejich funkci - orientuje se v prostředcích osobní a intimní hygiény - vysvětlí příčiny problémů s pletí, změny tělesných proporcí, nálad a vztahů k opačnému pohlaví v souvislosti s pubertou - uvede rizika spojená s předčasným zahájením pohlavního života	Já a moji blízcí - mezigenerační soužití - konflikty ve vztazích, projevy úcty, pomoci - domov, bydlení - zdravotní a sociální sféra pomoci rodinám - hodnotové postoje a rozhodovací dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích Hodnota a podpora zdraví - tři složky zdraví podle WHO (psychické, fyzické a sociální zdraví) - hygienické návyky, péče o celkový vzhled - duševní hygiena - podpora zdraví v komunitě - denní režim, vyváženosť pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim, význam pohybu pro zdraví Zdraví na talíři - denní stravovací a pitný režim - výživová hodnota potravy - výběr, nákup, skladování a zpracování potravin - stolování a společenské chování Dospívání - období velkých proměn - vztahy a city - morální hodnoty - anatomie a fyziologie pohlavních orgánů - reprodukční zdraví - poruchy pohlavní identity	OSV: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetence Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj MKV: Kulturní diferenze Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Z, Ov, D Mezipředmětové vztahy: Př	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- popíše rizika ohrožení zdraví člověka v důsledku zneužívání návykových látek - uvede důvody, proč je výhodné nekouřit a nepít alkoholické nápoje - vysvětlí negativní vliv pasivního kouření na zdraví zdraví - předvede různé způsoby odmítnutí návykové látky - kriticky přistupuje k mediálním informacím a vlivu reklam na veřejné mínění - rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost a používá účinné formy chování - uplatňuje účelné modely chování v případě šikanování, týrání a zneužívání dítěte - předchází úrazům při volnočasových aktivitách - využívá relaxační techniky k překonání únavy a stresu	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - látky léčivé, toxické, návykové - tabákové výrobky, - alkoholické nápoje - volnočasové aktivity - bezpečné chování doma a mezi vrstevníky - deviantní osoby - týrané a zneužívané děti - odborná pomoc	Mezipředmětové vztahy: Př, Ch	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Výchova ke zdraví
8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozpozná pozitivní a negativní vlivy na kvalitu sociálního klimatu v rodině, ve třídě, v obci - snaží se ovládat své emoce, akceptuje pocity druhých - nabídne pomoc v případě potřeby - objasní pojem sociální politika státu - zhodnotí význam vzájemné solidarity, uvede, jak může v případě potřeby pomáhat druhým lidem - uvede lidské vlastnosti důležité pro partnerský život - vysvětlí význam péče o zdraví - určí, co je podstatou zdravého životního stylu - jedná citlivě a ohleduplně s handicapovanými - navrhne, jak mohou dospívající hodnotným způsobem trávit volný čas - navrhne základní vybavení šatníku - na konkrétních př. zdůvodní volbu oblečení s ohledem na danou příležitost, módu, vkus - orientuje se v hygieně oděvů - vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými zdravotními problémy - sestaví jídelníček dle zásad zdravé výživy - posoudí přednosti a nedostaty jednotlivých alternativních výživových směrů - vysvětlí rizika spojená s poruchami příjmu potravy - uvede rizika častého využívání rychlého občerstvení - sestaví dle zásad zdravé výživy jídelníček pro specifickou skupinu osob - vysvětlí tělesné, fyziologické, psychické a sociální změny v dospívání - s použitím odborné terminologie popíše jednotlivé části pohlavních orgánů a jejich funkci - uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku - vysvětlí rizika promiskuitního chování - vysvětlí, proč organismus dospívající dívky není biologicky připraven na těhotenství a porod - vysvětlí, proč není vhodné veřejně mluvit o svých intimních záležitostech a proč je vhodné na veřejnosti projevovat ve svých citech patřičnou míru zdrženlivosti	Osobnostní a sociální rozvoj - vztah k sobě samému a k druhým lidem - respektování sebe a druhých - kooperace a komunikace v různých situacích - pomáhající a prosociální chování - pravidla soužití v komunitě Celostné pojetí člověka ve zdraví a nemoci - změny životního stylu - péče o celkový vzhled a o zdraví - kultura odívání - duševní hygiena - podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví - utváření vlastní identity - dopad vlastního jednání a chování Výživa jako součást životního stylu - vliv způsobu stravování na zdraví - specifika stravování různých skupin lidí - alternativní výživové směry - poruchy příjmu potravy Změny v životě člověka a jejich reflexe - morální hodnoty vztahů - reprodukce jedince - plánované rodičovství - pohlavní a pohlavně přenosné nemoci - zdraví reprodukční soustavy - sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost a promiskuita	OSV: Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetence Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika VDO: Občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy: Ov, D, Čj MKV: Kulturní diferenze Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Ov, D, Z, Ch EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj, Př	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- respektuje význam sexuality se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - popíše problémy, které mohou vzejít z příležitostného zneužívání drog - obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek - vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími a výherními automaty - rozvrhne efektivně svůj denní rytmus a stanoví si limit pro využívání komunikačních technologií - je schopen vyhledat v případě nouze odbornou pomoc - uvede důsledky porušování zákona v souvislosti s individuálním násilím, šikanou, zanedbáváním, zneužíváním a týráním - uplatňuje dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi ze strany vrstevníků, médií aj. - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy - aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Volby pro zdravý život - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - patologické hráčství, zbraně práce s počítačem, nebezpečí - návykové látky a zákon - pozitivní cíle a hodnoty - formy a stupně individuálního násilí a násilí mířené proti sobě samému - psychická onemocnění - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - násilné chování a zvládání těžkých životních situací - rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky provozu, zvládání agresivity a postup v případě dopravní nehody	Mezipředmětové vztahy: Ov, Ch, Čj	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Výchova ke zdraví
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - vyjmenuje důvody, proč člověk potřebuje společnost jiných lidí - uvede podmínky, za jakých lze v ČR uzavřít manželství - uvede rizika spojená s neuváženou volbou partnera - rozhoduje se odpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví - na konkrétních příkladech uvede, jak lze upevnit vztahy mezi členy rodiny - navrhne příklad správného hospodaření s penězi - rozvrhne svůj režim dne vzhledem k vlastním potřebám podpory zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví - zdůvodní svou odpovědnost za zachování zdraví - stanoví své životní cíle a navrhne způsoby jejich dosažení; stanoví si priority - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých - uplatňuje preventivní způsoby chování v souvislosti s běžnými, přenosnými, i civilizačními a jinými chorobami - uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu - vysvětlí souvislosti mezi zdravou, nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob - navrhne způsoby stravování odpovídající požadavkům zdravé výživy - zhodnotí rozpory mezi současným způsobem stravování a zásadami zdravé výživy - vysvětlí rozdíly mezi přátelstvím, náhodnou známostí a zamilovaností - vyjmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství - navrhne vhodné způsoby ochrany proti početí a proti přenosu pohlavních chorob - prokáže zákl. znalosti průběhu těhotenství, porodu a poporodní péče o matku i dítě - uvede rizika předčasného ukončení těhotenství - vyjmenuje nejčastější choroby přenosné pohlavním stykem a popíše jejich projevy - objasní, jak dochází k přenosu viru HIV a co	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - rozdelení rolí v rodině a jeho historický vývoj - nezrálá manželství a rizikoví partneři - mezilidské vztahy - vyrovnání se s problémy - morální rozvoj - vedení domácnosti Zdravý způsob života a péče o zdraví - únava, stres, relaxace - životní styl - pohybové aktivity - pravidelné zdravotní prohlídky Výživa a zdraví - pravidla sestavování jídelníčku - vliv výživy a stravování na zdravotní stav lidí - hygiena stravování Dospělost - odpovědnost - partnerské vztahy - plánované rodičovství - masmédia, pornografie - pohlavní a pohlavně přenosné nemoci a prevence - přenosu nákaz respiračních, přenosu po travou, krví, sex. kontaktem, bodnutím hmyzem a stykem se zvířaty - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění	OSV: Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Mezipředmětové vztahy: Ov, Čj MKV: Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: Ov, D, Z EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Z, Ch, Ov MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy: Čj, Ov	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
se děje po proniknutí víru do organismu - orientuje se v trestné právní problematice v souvislosti s návykovými látkami - uvede důsledky porušování trestního zákona v souvislosti s výrobou, distribucí a držením návykových látek - obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek - uvede příklady formálních a neformálních skupin - odmítá nátlak a hrubé zacházení - popíše manipulativní vliv sekt a některých sociálních skupin na dospívající - vybere z nabízených variant správný způsob chování v určité situaci - uvede, jak je třeba se zachovat při ohrožení mimořádnou situací - samostatně zvládá základní postupy první pomoci - rozpozná znaky klamavé a manipulativní reklamy - reklamu kriticky zhodnotí - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Auto-destruktivní závislosti - rizika zneužívání návykových látek - centra odborné pomoci Bezpečné chování - party, sekty - chování v neznámém a rizikovém prostředí - klasifikace mimořádných událostí, varovní signál, způsob varování, evakuace - základní úkoly ochrany obyvatelstva, činnost po události - prevence vzniku mimořádných událostí - první pomoc v případě poranění, otravy či úrazu - přítomnost v konfliktních a krizových situacích - právní důsledky nepřiměřené obrany - manipulativní reklama - nebezpečí komunikace prostřednictvím el. médií	Mezipředmětové vztahy: Čj, Ov, Ch, Př Mezipředmětové vztahy: Ov	

5.25.

Vzdělávací oblast : **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor : **Tělesná výchova**

Vzdělávací předmět : **Tělesná výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pro vytváření vzdělávacího obsahu předmětu **Tělesná výchova** je určující vzdělávací oblast **Člověk a zdraví**. Žák se učí orientovat v problematice aktivního pohybu, který zásadně ovlivňuje jeho zdravotní stav a harmonický rozvoj. Objevuje své vlastní pohybové možnosti, uvědomuje si účinky pohybových aktivit na svoji zdatnost. Žáci jsou vedeni k pohybové tvořivosti, učí se překonávat překážky a zvykají si na rychlé rozhodování a větší zodpovědnost. Výuka tělesné výchovy vede žáky k potřebě pohybu, k pochopení jeho významu pro zdraví člověka, ke zdravému životnímu stylu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka předmětu **Tělesná výchova** zohledňuje fyziologickou i mentální rozdílnost dětí a je členěna do třech navazujících etap - 1. a 2. ročník, 3. až 5. ročník, 6. až 9. ročník. Vzdělávací obsah předmětu **Tělesná výchova** je rozpracován do jednotlivých ročníků a tematických bloků, které se opakují a zároveň rozšiřují. Vyučování do 5. ročníku je většinou koedukované v rámci jedné třídy, od 6. ročníku se výuka dívek a hochů realizuje odděleně. Na 1. stupni základní školy je předmět **Tělesná výchova** povinný v dotaci dvou hodin týdně a do předmětu je zařazen plavecký výcvik (3. a 4. ročník). Na 2. stupni základní školy se vyučuje předmět **Tělesná výchova** povinně v rozsahu dvou hodin týdně, žáci 7. a 8. ročníku si mohou vybrat volitelný předmět Pohybové a sportovní aktivity (jedna hodina týdně). V 7. ročníku absolvují žáci týdenní lyžařský (snowboardový) kurz. Výuka probíhá ve třech tělocvičnách v budově školy, na hřišti, které je součástí areálu školy, ve volné přírodě a v plaveckém bazénu. K pohybovým aktivitám se maximálně využívají další příležitosti – školy v přírodě, zážitkové kurzy, výlety, sportovní dny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky zodpovědnosti za své zdraví při pohybových aktivitách
- používá především a zásadně pozitivní hodnocení
- motivuje žáky k dosahování optimálních výsledků při sportu

- dodává žákům sebedůvěru
- umožňuje žákům, aby se naučili hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému vyřešení problému
- učí žáky promýšlet taktiky v individuálních i kolektivních sportech
- podporuje týmovou spolupráci při sportu
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky ke kulturní komunikaci, ke vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- všímá si projevů hrubosti, vulgárnosti a netoleruje tyto negativní projevy žáků
- pěstuje v žácích prvky čestného jednání

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke vzájemné pomoci
- umožňuje žákům hodnotit úspěšnost dosažených výsledků
- ukazuje žákům potřebu spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní
- vychovává žáky k respektování práce ostatních

Kompetence občanské

Učitel

- snaží se o přátelskou atmosféru ve třídě
- vede žáky k ochotě pomáhat, k aktivnímu zapojení do sportovních aktivit
- učí žáky cítit zodpovědnost za své chování a jednání, za své zdraví i svůj život
- respektuje osobnost žáka a jeho práva

Kompetence pracovní

Učitel

- motivuje žáky k plnění jejich základních pracovních povinností
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a zásad hygieny
- pomáhá žákům při volbě budoucího povolání
- učí žáky chránit své zdraví při každodenních činnostech
- vysvětluje potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení

- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti

- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám

- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovni své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Učivo

Činnosti ovlivňující zdraví

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmírkách TV

Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- **pohybové hry** – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost

- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do délky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání** – (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- **lyžování, bruslení** – hry na sněhu a ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti** podle zájmu žáků

Činnosti podporující pohybové učení

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvírá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu

- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadánými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Učivo

- **význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance
- **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikidó, judo a karatedó
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry** – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce
- **plavání** – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti, další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti
- **lyžování, snowboarding, bruslení** – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, další zimní sporty
- **další (i netradiční) pohybové činnosti** podle zájmu žáků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je

TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Učivo

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvěné povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr a ošetřování
- **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
1.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech - samostatně se převléká do cvičebního úboru - řídí se pokyny učitele - předvede nízký a polovysoký start - osvojí si základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem z místa - účastní se atletických závodů - soustředí se na cvičení - předvede kotoul vpřed, skoky prosté snožmo z trampolínky - dokáže přejít lavičku s pomocí učitele - vyšplhá 2 m - snaží se o správné držení těla - předvede základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) - hraje některé pohybové hry a je schopen je využít i mimo tělesnou výchovu - uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou - raduje se z pohybové činnosti	Atletika <u>běh</u> - průpravná cvičení - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh 20 až 40 m - motivovaný běh v terénu až do 10 min (běh prokládaný chůzí podle úrovně žáků) <u>skok</u> - průpravné cvičení - odraz z místa - skok do dálky z místa <u>hod</u> - průpravná cvičení - hod kriketovým míčkem z místa Gymnastika <u>akrobacie</u> - průpravná cvičení - kotoul vpřed <u>přeskok</u> - průpravná cvičení - skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky - výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu z trampolínky <u>lavička (kladinka)</u> - chůze s dopomocí šplh na tyči - průpravná cvičení - šplh do výšky 2 m s dopomocí Rytmecká a kondiční gymnastika - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) - rytmizovaný pohyb Pohybové hry - základní organizační povely - základní pravidla her - využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám	VDO : Občanská společnost a škola (rozvíjíme smysl pro spravedlnost a zodpovědnost) Mezipředmětové vztahy: Prv - zdraví a bezpečnost Mezipředmětové vztahy: Prv - držení těla Hv - rytmus, melodie EV: Vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví)	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- předvede házení a chytání míče - zapojí se do hry - dbá na správné držení těla - dbá na správné dýchání	Sportovní hry - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) - základní příhrávky rukou (vyvolenou i opačnou) - základní sportovní hry - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) Úpoly - přetahy a přetlaky <u>Průpravná, kondiční, koordinacní, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</u> - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd.	MKV: Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) Mezipředmětové vztahy: Prv - bezpečnost Mezipředmětové vztahy: Prv - zdraví	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Tělesná výchova
2.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech - samostatně se převléká do cvičebního úboru - řídí se pokyny učitele - předvede nízký a polovysoký start - osvojí si základní techniku běhu, skoku do dálky z místa a hodu míčkem z místa a za chůze - účastní se atletických závodů	Atletika <u>běh</u> - průpravná cvičení - zjednodušené startovní povely a signály - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh 30 až 50 m - motivovaný běh v terénu až do 10 min. (běh prokládaný chůzí, dle výkonnosti žáků i souvislý běh) <u>skok</u> - průpravné cvičení - odraz z místa - skok do dálky z místa <u>hod</u> - průpravná cvičení - hod míčkem z místa - hod míčkem z chůze Gymnastika <u>akrobacie</u> - průpravná cvičení - kotoul vpřed - kotoul vzad <u>přeskok</u> - průpravná cvičení - skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky - výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky - lavička (kladinka) <u>šplh na tyči</u> - chůze s dopomocí (různé obměny) - šplh do výšky max. 3 m s dopomocí Rytmecká a kondiční gymnastika - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty atd.) - vyjádří jednoduchou melodii a rytmus pohybem	VDO: Občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru) Mezipředmětové vztahy: Prv - zdraví a bezpečnost OSV: Poznávání lidí (vzájemné poznávání ve třídě či skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí) Mezipředmětové vztahy: ČJ - přesné vyjadřování	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- využívá osvojené pohybové hry i mimo tělesnou výchovu - spojuje pohyb s hudbou, rytmem, svou představou a zkušeností - raduje se z pohybové činnosti - chápe význam sportování pro zdraví - používá při hře i jiné předměty než tělocvičné náčiní - předvede základní způsoby házení a chytání míče - zná a dodržuje základní pravidla vybíjené - uvědomuje si následky porušení pravidel - zapojí se do hry - hraje v duchu fair play - dbá na správné držení těla - dbá na správné dýchání - osvojuje si kompenzační a relaxační cviky	- rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem - tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem - soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie Pohybové hry - základní organizační povely - základní pravidla her - využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám Sportovní hry - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti - základní příhrávky rukou (vyvolenou i opačnou, jednoruč i obouruč) - základní sportovní hry - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) Úpoly - přetahy a přetlaky Průpravná, kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení	Mezipředmětové vztahy: Prv - držení těla HV - rytmus, melodie EV : Vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) MKV : Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) Mezipředmětové vztahy: Prv - bezpečnost Mezipředmětové vztahy: Prv - zdraví	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech - řídí se pokyny učitele - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem z chůze i z rozběhu - upravuje doskočiště - předvede startovní povely - využívá taktiku při vytrvalostním běhu, při běhu terénem s přírodními překážkami - účastní se atletických závodů - zvládá základní gymnastické držení těla - správně provede kotoul vpřed a vzad - přeskocí 2 - 4 díly švédské bedny - přejde samostatně lavičku - vyšplhá 4 m - používá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - snaží se o správné a estetické držení těla - správně dýchá - předvede základy tance založené na chůzi,	Atletika <u>běh</u> - průpravná cvičení - běžecká abeceda - nízký start na povel, polovysoký start - rychlý běh do 50 m - vytrvalostní běh v terénu až do 15 min. (dle výkonnosti žáků) - vytrvalý běh na dráze 400 m <u>skok</u> - průpravná cvičení - skok do dálky s rozběhem (odraz z pásmu širokého 50 cm z 3 až 4 dvojkroků) <u>hod</u> - průpravná cvičení - hod míčkem z chůze - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhazem Gymnastika - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. (s širším spektrem náčiní) <u>akrobacie</u> - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace <u>přeskok</u> - přeskok 2 - 4 dílů švédské bedny odrazem z trampolínky - roznožka přes kozu našíř odrazem z trampolínky lavička (kladinka) <u>šplh na tyči</u> - šplh do výšky 4 m bez dopomoci Rytmecká a kondiční gymnastika - základy estetického pohybu	OSV: Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, podpora a pomoc) Projekt EV: Vztah člověka k prostředí - "Přátelé Zeleného údolí" Mezipředmětové vztahy: M - měření délky skoků a hodů Prv - zdraví, bezpečnost Mezipředmětové vztahy: ČJ - přesné vyjadřování	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
běhu, klusu, kroku poskočném, přísunnému, přeměnném - předvede minimálně 10 pohybových her - vytváří další varianty známých her - je si vědom nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit - předvede přihrávky, chytání a vedení míče v pohybu i na místě - střílí jednoruč a obouruč na koš - hraje vybíjenou a minibasketbal - zná a dodržuje pravidla her - hraje v duchu fair play - dbá na správné držení těla a dýchaní - předvede protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - zvládne techniku plaveckého stylu (prsa) - provádí skoky do vody	těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu - tvořivé vyjádření rytmu pohybem - základní tance založené na taneční chůzi a běhu - základní tance založené na kroku poskočném, přísunnému, přeměnnému Pohybové hry - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry Sportovní hry - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením) - chytání míče jednoruč a obouruč - vedení míče driblingem - střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu, vyvolenou rukou) - pohyb s míčem a bez míče, zastavení - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minibasketbal) Úpoly - přetahy a přetlaky Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení Plavání - dle možnosti školy "Základní plavecký výcvik"	Mezipředmětové vztahy: Prv - držení těla HV - rytmus, melodie Mezipředmětové vztahy: Prv - bezpečnost Mezipředmětové vztahy: Prv - zdraví Mezipředmětové vztahy: Prv - bezpečnost VV - činnosti	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech - řídí se pokyny učitele - zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá aktivně základní techniku běhu, skoků, hodů - upraví doskočiště, připraví start běhu (čára) a vydá pokyny pro start - změří a zapíše výkony v disciplínách a porovná je s předchozími výsledky - uplatňuje taktiku při vytrvalostním běhu, při běhu terénem s přírodními překážkami - účastní se atletických závodů - správně provede kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - předvede roznožku - přejde samostatně lavičku - seznamuje se se cvičením na ostatním nářadí - kruhy, žebřiny apod. - vyšplhá 4 m - předvádí správné a estetické držení těla - zvládá základy tance založené na kroku poskočném, přísuném, přeměnném - snaží se o cvičení s náčiním - správně dýchá	Atletika <u>běh</u> - průpravná cvičení - běžecká abeceda - nízký start na povel, polovysoký start - rychlý běh na 50 m - vytrvalostní běh v terénu až do 15 min. - vytrvalý běh na dráze 500 m <u>skok</u> - průpravná cvičení - skok do délky s rozběhem (odraz z pásmu širokého 50 cm postupně z 5 až 7 dvojkroků) <u>hod</u> - průpravná cvičení - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhozem Gymnastika <u>pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů</u> <u>akrobacie</u> - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - stoj na rukou s dopomocí <u>přeskok</u> - výskok do kleku a dřepu na kozu našíř odrazem z můstku - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku lavička (kladinka) <u>šplh na tyči</u> - šplh do výšky 4 m Rytmecká a kondiční gymnastika - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh,	OSV: Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání i prožívání, organizace vlastního času) Projekt EV: Vztah člověka k prostředí - "Přítelé Zeleného údolí" Mezipředmětové vztahy: M - měření délky skoků EGS: Evropa a svět nás zajímá (sportovní události) Mezipředmětové vztahy: Př - bezpečnost ČJ - přesné vyjadřování	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) - předvede herní činnost jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel - dodržuje dohodnutou taktiku družstva - pozná a označí přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - hraje v duchu fair play - zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování - předvede cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti - dbá na správné držení těla a dýchaní - předvede protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím - chápe význam sportování pro zdraví - raduje se z pohybu - zvládne techniku plaveckého stylu (prsa) - provádí skoky do vody - předvede jízdu na kole na dopravním hřisti - uplatňuje jednoduchá pravidla silničního provozu	obměny tempa a rytmu - základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném - základy cvičení s náčiním (štátek, míč, švihadlo) při hudebním doprovodu <u>Pohybové a sportovní hry</u> - přihrávky - vedení míče driblingem, nohou - střeba na koš a na branou - pohyb s míčem a bez míče - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel - řešení útočné a obranné situace <u>Úpoly</u> - přetahy a přetlaky - aktivní obrana a příprava na ni <u>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvorivá a jiná cvičení</u> - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd. <u>Plavání</u> - dle možnosti školy "Základní plavecký výcvik" - hygiena plavání - adaptace na vodní prostředí <u>Výchova cyklisty - dopravní výchova</u>	Mezipředmětové vztahy: Př - držení těla HV - rytmus, melodie MKV: Lidské vztahy (spolupráce, tolerance) Mezipředmětové vztahy: Př - bezpečnost M - numerika Mezipředmětové vztahy: Př - zdraví Mezipředmětové vztahy: Př - bezpečnost, hygiena VV - činnosti	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních disciplínách - řídí se pokyny učitele - zvládá techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá techniku běhů, skoků, hodů - upraví doskočiště, připraví start běhu (čára, bloky) a vydá pokyny pro start - změří a zapíše výkony v disciplínách a porovná je s předchozími výsledky - zná taktiku při běhu - k metě, sprintu, vytrvalostnímu běhu, při běhu terénem s přírodními překážkami - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - účastní se atletických závodů - poskytne základní pomoc a záchrany při cvičení - předvede kotoul vpřed, vzad i ve vazbách, stoj na rukou (s dopomocí) - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - předvede roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí - kruhy, žebřiny, lavičky apod. - provádí základy chůze na kladině s obměnami - umí šplhat na tyči - vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady, rytmus, melodii atd. - raduje se z pohybu - zná a zatančí lidové tance (polkový a valčkový krok) - seznámí se s aerobikem a kondičním cvičením s hudebou	Atletika <u>běh</u> - průpravná cvičení - běžecká abeceda - nízký start (na povel) i z bloků, polovysoký start - rychlý běh na 60 m - vytrvalý běh na dráze 600 m <u>skok</u> - průpravná cvičení - skok do dálky z rozběhu - rozměření rozběhu <u>hod</u> - průpravná cvičení - hod míčkem z rozběhu Gymnastika <u>pro akrobaci</u> - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - stoj na rukou (s dopomocí) - akrobatické kombinace <u>přeskok</u> - průpravná cvičení - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku - skrčka přes kozu (bednu, koně) našíř odrazem z můstku <u>kladina 1m (převážně dívky)</u> - chůze s obměnami <u>šplh na tyči</u> - šplh do výšky 4 m Rytmecká a kondiční gymnastika - základní lidové tance, držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo aj.) při hudebním doprovodu	OSV: Seberegulace a sebeorganizace (sebekontrola, sebeovládání) Projekt EV: Vztah člověka k prostředí - "Zelená stezka" MDV: Práce v realizačním týmu (organizační zajištění projektu "Přátelé Zeleného údolí") Mezipředmětové vztahy: M - měření délky EGS: Evropa a svět nás zajímá (sportovní události) Mezipředmětové vztahy: Př - bezpečnost, zdraví MKV: Lidské vztahy (spolupráce, tolerance)	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) - zvládá činnosti jednotlivce a dovede je využít v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel - dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji - zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování - uplatňuje zásady fair play jednání - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - zorganizuje nenáročné soutěže a činnosti - orientuje se v informačních zdrojích o sportovních akcích - předvede cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti - zařazuje do pohybového režimu nápravná cvičení (v souvislosti s vlastním svalovým oslabením atd.) - dbá na správné držení těla - dbá na správné dýchání - používá kompenzační a relaxační cviky - užívá základní osvojované názvosloví	nebo rytmickém doprovodu, jednoduché sestavy Pohybové a sportovní hry - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nárttem (po zemi, obloukem) - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy - vedení míče (driblingem, nohou) - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nárttem na branku, z místa i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou - držení míče pod kontrolou mužstva, dopravení míče z obranné poloviny na útočnou a zakončení střelbou - řešení situace jeden proti jednomu - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) - základní spolupráce ve hře Úpoly - přetahy a přetlaky - aktivní obrana a příprava na ni Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd.	Mezipředmětové vztahy: M - numerika Mezipředmětové vztahy: Př - zdraví	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
6. chlapci

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá základní techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - zvládá cvičební prvky - předvede šplh na tyči - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - posoudí své osvojené pohybové činnosti a označí jejich nedostatky - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody a silničního provozu	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod kriketovým míčkem - běh 50 m, vytrvalost 800 E35m - štafeta - základní nácvik - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - rekreační tělesná výchova Gymnastika - přeskok přes kozu našíř - roznožka, skrčka - akrobacie - kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí o oporu - hrazda po čelo - výskok do vzporu, sešin vpřed - kondiční cvičení a posilování - úpoly - přetahy - šplh na tyči 4 E73m Sportovní hry - kopaná - základní herní činnosti - florbal - herní kombinace - košíková - přehrávky, driblink Doplňkové hry - ringo a vybljená - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvné povely - základní pravidla sportovních her Doplňkové sporty - plavání, bruslení, turistika, lyžování atd.	OSV: Sebepoznání a sebopojetí (vztah k druhým lidem) OSV: Psychohygiena (organizace času) VDO: Občan, občanská společnost a stát (demokratická atmosf. ve škole) OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv EV: Vztah člověka k přírodě (příroda a kultura obce a její ochrana)	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
6. dívky

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žákyně: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá základní techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - zvládá cvičební prvky - předvede šplh na tyči - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje pravidla bezpečnosti - ukáže základní cvičení s houbou - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - posoudí své osvojené pohybové činnosti a označí jejich nedostaty - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody a silničního provozu	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod kriketovým míčkem - běh 50 m, vytrvalost 600 m - štafeta - základní nácvik - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - rekreační tělesná výchova Gymnastika - přeskok - roznožka a skrčka přes kuzu našíř - akrobacie - stoj na rukou s dopomocí, přemět stranou, kotoul vzad, vpřed - hrazda po čelo - náskok do vzporu - sešin - šplh na tyči - 4 m - rytmická a kondiční cvičení - úpolý - přetahy, pády vzad skulením do kolébky - cvičení s náčiním, švihadla Sportovní hry - přehazovaná - košíková - přehrávky, driblink - vybljená - herní kombinace Doplňkové hry - ringo, freesbee - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvné povely - základní pravidla sportovních her Doplňkové sporty - plavání, bruslení, turistika, lyžování atd.	OSV: Sebepoznání a sebopojetí (vztah k druhým lidem) OSV: Psychohygiena (organizace času) VDO: Občan, občanská společnost a stát (demokratická atmosféra) ve škole) OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv EV: Vztah člověka k přírodě (příroda a kultura obce a její ochrana)	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Tělesná výchova
7. chapci**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy, dohodne se na spolupráci a taktice družstva - naplňuje základní olympijské myšlenky - zvládá cvičební prvky - umí šplhat na tyči - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - samostatně se připraví před pohybovou činností a vhodně ji zakončí - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje zásady fair play chování - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování při sportovních činnostech - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v silničním provozu - provede ošetření a vhodné mazání lyží - zvládá základní ošetření při úrazu na lyžích - zvládá jednoduché prvky při jízdě	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod kriketovým míčkem - běh 60 m, vytrvalost 1000 m - štafeta, nácvik předávek - průpravná atletická cvičení - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - olympijské hnutí Gymnastika - přeskok - roznoška a skrčka přes kozu našíř - akrobacie - stoj na rukou s oporou, kotoul letmo - hrazda po čelo - výmyk s dopomocí - kondiční cvičení - kruhový trénink - šplh na tyči 4 m Sportovní hry - kopaná - jednoduché herní systémy - florbal - herní činnosti - košíková - střelba, dvojtakt Doplňkové hry - házená, vybijená, volejbal, freesbee - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Doplňkové sporty - bruslení, plavání, turistika, sporty v přírodě Lyžařský výcvik	OSV: Sebepoznání a sebepojetí (vztah k druhým lidem) OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) MDV: Práce v realizačním týmu (spolupráce v týmu) EV: Vztah člověka k přírodě (příroda a kultura obce a její ochrana) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
7. dívky

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žákyně: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy, dohodne se na spolupráci a taktice družstva - naplňuje základní olympijské myšlenky - zvládá cvičební prvky - umí šplhat na tyči - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - samostatně se připraví před pohybovou činností a vhodně ji zakončí - uplatňuje pravidla bezpečnosti - ukáže základní cvičení s hudebnou - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje zásady fair play chování - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování při sportovních činnostech - uplatňuje vhodné a bezpečné chování v silničním provozu - provede ošetření a vhodné mazání lyží - zvládá základní ošetření při úrazu na lyžích - zvládá jednoduché prvky při jízdě	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod kriketovým míčkem - běh 50 m, vytrvalost 800 m - štafeta, nácvik předávek - průpravná atletická cvičení - měření výkonů, evidence, vyhodnocování, posuzování pohybových dovedností - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - olympijské hnutí Gymnastika - přeskok - roznožka a skrčka přes kozu a skrčka přes bednu našíř - akrobacie - stoj na rukou, kotoul letmo - hrazda po čelo - výmyk s dopomocí - rytmická a kondiční cvičení - cvičení s náčiním a na stanovištích - náradí - šplh na tyči - 4 m Sportovní hry - košíková - základy herních dovedností a činností jednotlivce - přehazovaná - volejbal - spodní podání, příhrávky vrchem a spodem - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Doplňkové hry - stolní tenis, ringo, florbal, freesbee Doplňkové sporty - bruslení, plavání, turistika, sporty v přírodě Lyžařský výcvik	OSV: Sebepoznání a sebepojetí (vztah k druhým lidem) OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) MDV: Práce v realizačním týmu (spolupráce v týmu) EV: Vztah člověka k přírodě (příroda a kultura obce a její ochrana) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Tělesná výchova
8. chlapci**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - umí šplhat na laně - 4 m - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje pravidla bezpečnosti - používá správnou techniku - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje zásady fair play chování - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího a uživatele médií - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody a silničního provozu	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod granátem na cíl a na dálku - běh 100 m, vytrvalost 1500 m - štafeta - předávky - atletická abeceda, odrazová příprava - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - významné soutěže a sportovci Gymnastika - přeskok přes kozu a bednu - obtížnější varianty - akrobacie - přemět stranou, stoj na rukou - hrazda po čelo - výmyk, toč vzad - šplh na laně 4 m - kondiční cvičení - úpoly - odpory a pády Sportovní hry - kopaná - herní kombinace a systémy - florbal - herní kombinace - košáková - útočné a obranné činnosti - volejbal - základní herní činnosti Doplňkové hry - házená, softball, freesbee - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely Doplňkové sporty - bruslení, lyžování, turistika, plavání, sporty v přírodě atd.	OSV: Psychohygiena (organizace času) MKV: Lidské vztahy (tolerance) OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) MDV: Práce v realizačním týmu (spolupráce v týmu) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv EV: Vztah člověka k přírodě (příroda a kultura obce a její ochrana)	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
8. dívky

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žákyně: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - umí šplhat na tyči - 4 m - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje pravidla bezpečnosti - používá správnou techniku - ukáže základní cvičení s houbou - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje zásady fair play chování - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího a uživatele médií - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody a silničního provozu	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod granátem na cíl a na dálku - běh 60 m, vytrvalost 1000 m - štafeta, předávky - atletická abeceda, odrazová příprava - měření výkonů, evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - významné soutěže a sportovci Gymnastika - přeskok - obtížnější varianty - akrobacie - stoj na rukou do kotoulu, přemět stranou - hrazda po čelo - výmyk, přešvihy únožmo ve vzporu - šplh na tyči 4 m - rytmická a kondiční cvičení, kruhový trénink - úpoly - úpolové odpory, pády Sportovní hry - volejbal - herní kombinace, podání vrchní i spodní - košíková - herní kombinace, střelba na koš, dvojtakt - florbal - příhrávky, střelba Doplňkové hry - freesbee, ringo, softball - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely Doplňkové sporty - bruslení, lyžování, turistika, plavání, sporty v přírodě atd.	OSV: Psychohygiena (organizace času) MKV: Lidské vztahy (tolerance) OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) MDV: Práce v realizačním týmu (spolupráce v týmu) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv EV: Vztah člověka k přírodě (příroda a kultura obce a její ochrana)	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Tělesná výchova
9. chlapci**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - organizuje samostatně i v týmu turnaje, hry a závody - zvládá cvičební prvky - umí šplhat na laně - 4 m - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomoci - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje pravidla bezpečnosti - používá správnou techniku - ovládá záchrannu a dopomoc při osvojených cvicích - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje zásady fair play chování - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - uplatňuje hygienické návyky - respektuje a rozlišuje roli hráče, rozhodčího, diváka a organizátora - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - zvolí pro sebe vhodný rozvojový program, vytvoří vlastní tréninkový plán - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	Atletika - skok daleký - skok vysoký - vrh koulí 4kg - běh 100 m, vytrvalost 1500 m - štafeta - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci Gymnastika - přeskok přes bednu našíř - skrčka, přes bednu nadél - roznožka - akrobacie - kotoul letmo přes překážku, přemět stranou, rondat, kotoul vzad do zášvihu - šplh na laně bez přírazu 4 m - hrazda doskočná - shyby - kruhy - svis střemhlav - úpoly - kondiční cvičení Sportovní hry - kopaná - herní systémy a kombinace - florbal - herní systémy a kombinace - košíková - herní kombinace a systémy - volejbal - útočné a obranné činnosti, podání Doplňkové hry - freesbee, softball, házená - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvné povely - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Doplňkové sporty - bruslení, turistika, lyžování, plavání atd.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) MKV: Lidské vztahy (tolerance) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv	soutěže

Vyučovací předmět:
Ročník:

Tělesná výchova
9. dívky

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žákyně: - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zvládá techniku atletických disciplín - získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy - organizuje samostatně i v týmu turnaje, hry a závody - zvládá cvičební prvky - umí šplhat na tyči - 4 m - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje pravidla bezpečnosti - používá správnou techniku - ovládá záchrannu a dopomoc při osvojených cvicích - ukáže základní cvičení s houbou - uplatňuje pohybové dovednosti - objasní princip a pravidla hry - uplatňuje pravidla bezpečnosti - uplatňuje zásady fair play chování - dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - ovládá základní pravidla a uplatňuje je při hře - uplatňuje hygienické návyky - respektuje a rozlišuje roli hráče, rozhodčího, diváka a organizátora - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - zvolí pro sebe vhodný rozvojový program, vytvoří vlastní tréninkový plán - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	Atletika - skok daleký - skok vysoký - hod granátem na dálku i cíl - běh 60 m, vytrvalost 1500 m - štafeta - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, evidence, vyhodnocování - improvizované ošetření poranění a odsun raněného - historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci Gymnastika - přeskok - obtížnější varianty, - akrobacie - obtížnější prvky, krátká sestava - hrazda po čelo - výmyk, přešvihy únožmo ve vzporu, sešin dolů - šplh na tyči 4 m - rytmická a kondiční cvičení - úpoly - úpolové odpory, pády - doplňkově - cvičení s náčiním a na náradí Sportovní hry - volejbal - podání horní i spodní, herní kombinace, činnosti jednotlivce - košíková - střelba po pohybu, ve výskoku, hra - florbal - obranný a útočný systém Doplňkové hry - freesbee, kopaná, ringo házená, softball - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvné povely - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Doplňkové sporty - bruslení, turistika, lyžování, plavání atd.	OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (mezilidské vztahy) MKV: Lidské vztahy (tolerance) Mezipředmětové vztahy: Z, D, Inf, Př, Jaz, Vv	soutěže

5.26.

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Tělesná výchova**

Vzdělávací předmět: **Pohybové a sportovní aktivity**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět **Pohybové a sportovní aktivity** navazuje vzdělávacím obsahem na povinný předmět Tělesná výchova a vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. Je určen především žákům, kteří mají zájem o sport. **Pohybové a sportovní aktivity** ve své podstatě rozšiřují učivo Tělesné výchovy a pomáhají žákům ještě více rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výběr učiva je ovlivněn prostorovými podmínkami školy a zájmem žáků o sportovní aktivity. Z těchto důvodů byly zařazeny do učiva **Pohybových a sportovních aktivit** převážně sportovní hry jako florbal, fotbal, volejbal, košíková a stolní tenis. Volitelný předmět **Pohybové a sportovní aktivity** si mohou vybrat pouze žáci 2. stupně. Týdenní hodinová dotace předmětu **Pohybové a sportovní aktivity** činí jednu hodinu v 6. - 7. a 8. – 9. ročníku. Někteří žáci 2. stupně tak mohou mít až tři hodiny pohybové výuky týdně. Podle podmínek školy lze zařadit i jiné druhy sportů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví
- sleduje pokrok všech žáků
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- podporuje týmovou práci při řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k čestnému jednání v duchu fair play

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožní každému žákovi zažít úspěch
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- netoleruje nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci
- buduje přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti
- dodržuje dané slovo
- učí žáky užívat jednotlivé tělocvičné a sportovní náradí a náčiní
- vede žáky k uplatňování zásad hygieny

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvírá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu

- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Učivo

- **význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance
- **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikidó, judo a karatedó
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry** – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce
- **plavání** – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti, další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti
- **lyžování, snowboarding, bruslení** – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, další zimní sporty
- **další (i netradiční) pohybové činnosti** podle zájmu žáků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je

TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Učivo

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr a ošetřování
- **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování

Vyučovací předmět:
Ročník:

Pohybové a sportovní aktivity
6. - 7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - volí odpovídající sportovní oblečení- správně používá terminologii- ovládá základní pravidla sportovních her a uplatňuje je ve hře- dodržuje pravidla fair play- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech- dbá na čestnost a spravedlivost- reprezentuje školu v dané věkové kategorii - ovládá základní pravidla softbalu a uplatňuje je ve hře - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a uplatňuje je ve hře - ovládá základní pravidla stolního tenisu a uplatňuje je ve hře - uplaňuje fair play jednání při hře, má radost ze hry	Sportovní hry - basketbalzákladní herní činnosti- volejbalspodní podání, základní herní činnosti- fotbalzákladní herní činnosti- florbalpříhrávky, střelba na branku Softbal Stolní tenis	OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: Př, Inf, Vv, Z	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Pohybové a sportovní aktivity
8. - 9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - ovládá základní pravidla sportovních her a uplatňuje je ve hře - volí odpovídající sportovní oblečení - dodržuje pravidla fair play - správně používá terminologii - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech - dbá na čestnost a spravedlivost - rozvíjí zdravou soutěživost - reprezentuje školu v dané věkové kategorii - ovládá základní pravidla softbalu a uplatňuje je ve hře - provádí herní činnosti dle svých schopností - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a uplatňuje je ve hře - volí složitější herní činnosti a uplatňuje je ve hře - ovládá základní pravidla stolního tenisu a uplatňuje je ve hře - uplatňuje fair play jednání při hře, má radost ze hry - dokáže řídit soutěž pro své spolužáky	Sportovní hry - florbal - basketbal náročnější herní činnosti - volejbal horní podání, náročnější herní činnosti - fotbal náročnější herní činnosti - nohejbal základní herní činnosti Softbal Stolní tenis	OSV: Sebepoznání a sebepojetí OSV: Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: Př, Inf, Vv, Z	

5.27.

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vzdělávací obor: **Člověk a svět práce**

Vyučovací předmět: **Praktické činnosti**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Praktické činnosti** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů a je realizován ve všech ročnících 1. stupně celkovou dotací 1 hodina týdně.

Na 2. stupni je předmět rozdělen na osm tematických okruhů. Na naší škole vyučujeme tyto okruhy: Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů, Využití digitálních technologií, Pěstitelské práce a chovatelství, Práce s laboratorní technikou, a Svět práce. Třídy jsou vždy rozděleny na dvě skupiny, které se v 6. – 9. ročníku střídají po půl roce. Celková dotace je hodina týdně.

6. ročník

- Pěstitelské práce, chovatelství
- Práce s technickými materiály

7. ročník

- Příprava pokrmů
- Práce s technickými materiály

8. ročník

- Využití digitálních technologií
- Svět práce

9. ročník

- Práce s laboratorní technikou
- Svět práce

Praktické činnosti doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se tento předmět odlišuje

od ostatních vzdělávacích předmětů a je jejich určitou protiváhou. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- umožňuje žákům používat různé materiály
- vybírá vhodné nářadí a nástroje
- vhodně motivuje
- podporuje samostatnost a tvořivost
- učí trpělivosti a povzbuzuje
- používá převážně pozitivní hodnocení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- podporuje logické myšlení a fantazii žáků
- rozvíjí tvořivost žáků
- vede k uplatňování vlastních nápadů
- vytváří podmínky ke vzájemné spolupráci dětí

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k používání správné terminologie
- učí žáky vyjadřovat svůj názor
- diskutuje s žáky nad jejich prací
- podporuje žáky ve vhodné komunikaci se spolužáky

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci
- vede žáky ke vzájemné pomoci
- umožňuje diferencovanou práci podle individuálních schopností žáků
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu
- umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení, hodnotit úspěšnost dosažení cíle

Kompetence občanské

Učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci
- vede k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vede žáky k ochotě pomáhat druhým
- vede žáky k respektování a toleranci druhých
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

Učitel

- vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- z hlediska bezpečnosti stanovuje pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků ve škole
- seznamuje žáky s různými profesemi
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny

Kompetence digitální

Učitel

- propojením tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům orientovat se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- vede žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- vede žáky k otevřenosti novým cestám, nástrojům a snaze postupně se zlepšovat
- vede žáky ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiélem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečeje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečeje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- techniky v kuchyni – historie a význam

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí

ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice, řemesla

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetruje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Učivo

- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- **okrasné rostliny** – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- **ovocné rostliny** – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- **léčivé rostliny, koření** – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
- **chovatelství** – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

- **kuchyně** – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena v provozu
- **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování

u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů

ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl

ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci

ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci

ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu

ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech

ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Učivo

- základní laboratorní postupy a metody
- základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

SVĚT PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života

ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání

ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání

- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Učivo

- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Očekávané výstupy

žák

ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky

ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení

ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava

ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu

ČSP-9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení

ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb

ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením

ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony

- **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma, IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
- **počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
- **mobilní služby** – operátoři, tarify

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
1.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší různé druhy materiálu, popíše jeho vlastnosti, odhadne jeho využití v praxi - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nástroje a předvede, jak s nimi zacházet - zhotoví jednotlivé výrobky pomocí elementárních dovedností a činností - napodobí předváděnou práci - popíše jednoduchý pracovní postup - podle jednoduchého zadání vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročním obdobím - udržuje pořádek a čistotu na pracovním místě - dokáže ošetřit drobná poranění - sestaví výrobky podle vlastní fantazie - podle návodu (předlohy) sestaví jednoduchý model - zkontroluje, zda model odpovídá předloze - uvede jednoduchý pracovní postup - se spolužáky ve skupině sestaví podle vlastního návrhu výrobek - při úklidu správně zařadí jednotlivé díly stavebnice - pojmenuje vybrané pokojové rostliny - provádí jednoduchou péči o pokojové rostliny - provádí pozorování a jednoduchý zápis - při práci dbá na osobní čistotu a bezpečnost - stanoví postupy péče o rostliny - předvede správné chování při stolování	Práce s drobným materiálem - vlastnosti a využití v praxi - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní postupy - lidové zvyky, tradice, řemesla - hygiena a bezpečnost práce Konstrukční činnosti - práce montážní a demontážní - práce s návodem, předlohou - stavebnice - sestavování modelů Pěstitelské práce - bezpečnostní předpisy - základní podmínky pro pěstování rostlin Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu, - pravidla správného stolování	Mezipředmětové vztahy: Vv, Prv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
2.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší různé druhy materiálů, popíše jejich vlastnosti, rozhodne o použití v praxi - pojmenuje jednoduché pracovní pomůcky a nástroje a dovede je správně použít - napodobí průběh předváděné práce - uvede jednoduchý pracovní postup - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročním obdobím - udržuje čistotu a pořádek pracovního místa - dokáže ošetřit drobná poranění - sestaví výrobky podle vlastní fantazie - podle návodu (předlohy) sestaví jednoduchý model - zkontroluje, zda model odpovídá návodu - vysvětlí jednoduchý pracovní postup - se spolužáky ve skupině sestaví jednoduchý vlastní výrobek - při úklidu správně zařadí jednotlivé díly stavebnice - provede jednoduché pěstitelské práce - předvede péčí o pokojové květiny - rozliší a pojmenuje vybrané pokojové květiny - vede si jednoduché kolektivní záznamy - při práci dbá o osobní čistotu a bezpečnost - připraví tabuli pro jednoduché stolování - předvede správné chování při stolování	Práce s drobným materiálem - vlastnosti a využití v praxi - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plast - pracovní pomůcky, náradí a nástroje - jednoduché pracovní postupy - lidové zvyky, tradice, řemesla - hygiena a bezpečnost práce Konstrukční činnosti - práce montážní a demontážní - práce s návodem, předlohou - stavebnice, sestavování modelů Pěstitelské práce - půda - výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semene - bezpečnostní předpisy Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla chování u stolu	Mezipředmětové vztahy: Vv, Prv, M	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
3.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozliší různé druhy materiálů, popíše jejich vlastnosti a různé způsoby využití v praxi - porovnává vlastnosti materiálů - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a náradí, předvede správné zacházení - napodobí průběh předváděné práce - vysvětlí jednoduchý pracovní postup - popíše jednoduchý pracovní postup na základě vlastní zkušenosti - uvede způsob a použití tohoto pracovního postupu - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vztahující se k lidovým tradicím, k ročním obdobím - udržuje porádek a čistotu pracovního prostoru - ošetří drobná poranění - podle předlohy (návodu) sestaví jednoduchý model - zkontroluje, zda model odpovídá předloze - popíše jednoduchý postup práce - se spolužáky ve skupině sestaví podle jednoduchého návodu model - předvede dovednost organizovat práci ve skupině - prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa - při úklidu správně zařadí jednotlivé díly stavebnice - provádí základní péči o pokojové rostliny - rozliší a pojmenuje vybrané pokojové rostliny - dokáže zasít semena - provádí jednoduché pěstitelské práce - provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování - při práci dbá na osobní čistotu a bezpečnost - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch - chová se slušně při stolování - dodržuje základy hygieny - ošetří drobná poranění	Práce s drobným materiélem - vlastnosti a využití v praxi - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plast - pracovní pomůcky, náradí a nástroje - jednoduché pracovní postupy - lidové zvyky, tradice, řemesla - hygiena a bezpečnost práce Konstrukční činnosti - práce montážní a demontážní - práce s návodem, předlohou, jednoduchým plánem Pěstitelské práce - pěstování rostlin ze semen - okrasné a léčivé rostliny - koření, zelenina - bezpečnostní předpisy Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla chování - základní vybavení kuchyně - skladování potravin - bezpečnost a hygiena	EV: Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Prv, Vv, M	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
4.

Výstup	Učivo	Průřez. téma mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - předvede správné praktické činnosti s daným materiálem - rozliší různé materiály, uvede jejich vlastnosti - předvede základní dovednosti práce s technickými materiály - bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech - seznámí se se základy aranžování - používá pracovní nářadí, nástroje a pomůcky - dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat, vytváří prostorové konstrukce a modely - zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu - vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí - samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, k jeho zhotovení zvolí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup, vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší - dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu - při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost - používá složitější metodickou řadu pracovního postupu - samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, uvede celé pracovní postupy - vystihne podstatu pracovního procesu - určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku - samostatně vyhledá informace o různých technologích v dostupné literatuře - sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup - vyrábí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek a nářadí - napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo - při pracovním postupu použije kreslený návod - provede pokusy a pozorování, při nichž vlastní prací pozná vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, jejich užití v praxi - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, dřevo, plasty, modurit - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň - grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie - lidové zvyky, tradice, řemesla	Mezipředmětové vztahy: Př, M EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: M Kolektivní a týmová práce MKV: Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami - principy chování	

Výstup	Učivo	Průřez. téma mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- vyřeší úspěšně problémy při práci s návodem, náčtem, předlohou, jednoduchým programem - montuje a demontuje stavebnici - zvládne pracovat s návodem, plánem, náčtem, předlohou, programem - důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami - ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění - dodržuje bezpečnost a hygienu práce - dodržuje pořádek na pracovním místě - předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie - vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře - uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny - provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny - rozliší jednoduché pěstitelské nářadí - při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy - zná rozdíl mezi setím, sázením a rozsazováním rostlin - orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Konstrukční činnosti - práce montážní a demontážní - stavebnice - prostorové, plošné - práce s návodem, předlohou, náčtem, plánem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu Pěstitelské práce - bezpečnostní předpisy - pěstování pokojových rostlin Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni, historie a význam	Mezipředmětové vztahy: M, Př, Vv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
5.

Výstup	Učivo	Průřez. téma mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - předvede správné praktické činnosti s daným materiélem - rozliší různé materiály, uvede jejich vlastnosti - předvede základní dovednosti práce s technickými materiály - aplikuje formy aranžování v kombinaci s drobným materiélem - zvládne různé druhy stehu: přední, zadní, křížkový a ozdobný - seznámí se s látáním a tkaním - používá základy háčkování, drhání a tkaní - bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech - používá složitější pracovní náradí a pomůcky - zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu - vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - vytvoří jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek a nářadí - napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo - samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, k jeho zhotovení zvolí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup, vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší - dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu - při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost - používá složitější metodickou řadu pracovního postupu - samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, uvede celé pracovní postupy - vystihne podstatu pracovního procesu - určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku - samostatně vyhledá informace o různých technologických v dostupné literatuře - sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup	Práce s drobným materiélem - vlastnosti materiálů, jejich užití v praxi - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty, sádra, modurit Konstrukční činnosti - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - lidové zvyky, tradice, řemesla	Kolektivní a týmová práce MKV: Lidské vztahy -etnický původ -odlišné myšlení a vnímání světa EV: Vztah člověka k životnímu prostředí Mezipředmětové vztahy: M, Př, Vv, Tv EGS: Evropa a svět nás zajímá	

Výstup	Učivo	Průřez. téma mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- při pracovním postupu použije návod - provede pokusy a pozorování při nichž vlastní prací pozná vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek - vyřeší úspěšně problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem - důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami - ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění - dodržuje bezpečnost a hygienu práce - dodržuje pořádek na pracovním místě - předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie - vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře - uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny - provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny - rozliší jednoduché pěstitelské nářadí - při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy - orientuje se v základním vybavení kuchyně, - připraví samostatně jednoduchý pokrm, - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	- stavebnice - konstrukční - práce montážní a demontážní - práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu Pěstitelské práce - rostliny jedovaté - rostliny jako droga - alergie na rostliny - bezpečnostní předpisy Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni, historie a význam	Mezipředmětové vztahy: M, Tv, Př, Vv	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
6.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - řídí se řádem učebny - ovládá bezpečnost a hygienu práce - používá zásady první pomoci při úrazu - aplikuje měření a orýsování materiálů v praxi - používá základní postupy při opracovávání dřeva a plastu - navrhujeme praktické úkoly spojené s jednoduchou konstrukcí - při práci používá vhodné nástroje a nářadí - dodržuje technologické postupy - uvědomuje si zneužití techniky - stanoví podmínky pro pěstování, v nich provede konkrétní činnosti a zhodnotí výsledky - najde a rozezná okrasné rostliny v budově i v okolí školy, zjistí další informace a posoudí možnosti pěstování; aplikuje poznatky, stanoví postupy péče o rostliny - sestaví přehled rostlin pro školní budovu - aktivně využívá získané poznatky v péči o zeleninu - zhodnotí podíl ovoce a zeleniny ve svém jídelníčku, najde rozšiřující informace, ověří zastoupení v prodejně sítě - rozezná základní druhy léčivých rostlin, sestaví přehled a použití, sdělí vlastní zkušenosti - ukáže příklady polních plodin, posoudí jejich uplatnění - zjistí možnosti pěstování v ČR - aktivně využívá získané poznatky v péči o domácí zvířátka - dodržuje bezpečný kontakt se zvířaty	Práce s technickými materiály - organizace a bezpečnost práce - technická grafika - technický výkres, měřítko - technický náčrt - čtení technických výkresů - vlastnosti materiálů (dřevo, kov, plasty, kompozity) - technika v životě člověka - technika a životní prostředí - tradice a řemeslo - pracovní postupy - dřevo, plast; zhotovení výrobku - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Pěstitelské práce. - základní podmínky pro pěstování a výživu rostlin - půda - ochrana rostlin a půdy - zelenina a ovocné rostliny (pěstování, skladování, zpracování atd.) - osivo, sadba, výpěstky - léčivé rostliny (základní informace, možnosti využití) - jedovaté rostliny - polní plodiny (druhy; uplatnění a pěstování s ohledem na podmínky) - chovatelství - chov zvířat doma - kontakt se zvířaty, bezpečnost - práce v terénu (okolí školy)	Mezipředmětové vztahy: Ov - hygiena, bezpečnost, činnost lidí M - geometrie, měřítko, jednotky Př - dřeviny, význam lesa, péče o životní prostředí, ekologické problémy F - technika v historii EV: Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: Př - fotosyntéza Př - výživa Rv - zdravá výživa Př - rostliny, zdraví Př - lipnicovité trávy Vz - zdravá výživa	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
7.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - znázorní jednoduchý technický výkres, orientuje se v něm - užívá pravoúhlé promítání - posoudí základní postupy při opracování železa, oceli a dřeva - provádí jednoduché práce, dodržuje technologickou kázeň, dodržuje postupy - rozliší principy výroby a zpracování plastů - zdůvodní recyklaci v souvislosti se zátěží na životní prostředí - dodržuje zásady bezpečnosti práce v souvislosti s první pomocí při úrazu - řídí se řádem pracovny - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - dodržuje základní hygienická pravidla - připraví jednoduché pokrmy za použití vhodně zvolené technologie - zváží a odměří určené suroviny - vyhledá recept v odborném časopise nebo v kuchařské knize a pracuje s ním - dodržuje základní principy stolování	Práce s technickými materiály - technické kreslení (nárys, půdorys, bokorys) - základní technické informace a znázorňování, návody - těžba rud; železo, ocel, barevné kovy - vlastnosti materiálů - pracovní postupy při zhotovení výrobku - výroba plastů, recyklace, zátěž na životní prostředí - jednoduché pracovní operace a postupy Příprava pokrmů - organizace a bezpečnost práce, dodržování pořádku - řád pracovny - návody k použití spotřebičů - organizace skupinové práce - seznámení s vybavením učebny - zásady hygieny - základní vybavení kuchyně - potraviny (výběr, nákup, skladování) - stolování a úprava stolu - technologické postupy přípravy pokrmů a nápojů - ovoce, zelenina - úprava za studena - tepelná úprava - sestavování jídelníčku	Mezipředmětové vztahy: M - geometrie Z - těžba surovin EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: Ov, Vz, F, Ch OSV: Seberegulace a sebeorganizace MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV: Kulturní diference	

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Praktické činnosti
8.**

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - rozvíjí dovednosti, poznává své osobní vlastnosti - provádí testy k sebepoznávání osobnosti, svých zájmů a cílů - posoudí své předpoklady pro rozhodování se ve světě práce - odhadne své osobní vlastnosti a schopnosti pro danou volbu profese - vymezí základní principy volby profesní orientace - reálně zhodnotí osobní předpoklady pro další studium - vyhledává informace o náplni učebních a studijních oborů SŠ - samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě - popíše jednotlivé části počítače, jejich funkce z hlediska celkového principu - objasní fungování počítačových sítí - upraví vzhled dokumentu - vytváří tabulku a graf, upravuje jejich vzhled - používá základní funkce a vzorce - tabulku a graf přenáší do textového editoru - používá el.poštu pro komunikaci i pro odesílání příloh - používá web jako zdroj informací - spolupracuje, řeší problémy i konflikty mezi jednotlivci i v týmu	Svět práce - trh práce, povolání lidí, objekty, pracoviště, činnosti a pracovní prostředky - požadavky: kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí - sebepoznávání (osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, vlastnosti a schopnosti) - sebehodnocení - vlivy na volbu profese - poradenské složky Využití digitálních technologií - složky a soubory - opakování (vývoj VT, HW, SW, sítě) Word: - formát písma a odstavce - styly, generování obsahu - vzhled stránky Excel: - vytvoření a úprava vzhledu tabulky, základní funkce, vzorce - vytvoření a úprava vzhledu grafu, textový editor Internet: - co je internet, kdy vznikl, služby E-mail - připojení přílohy WWW = world = web - pohyb po webu přes hypertextové odkazy - známá adresa - vyhledávání Metodologie odborné písemné práce:	OSV: Rozvoj schopností a poznávání Seberregulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebepjetí Psychohygiena Komunikace Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality OSV: Kreativita	

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
- v praxi aplikuje týmovou práci, zvolí téma vhodného rozsahu, hloubky - využívá přístup k dostatečnému přísnusu informací - rozpozná množství a kvalitu dostupných zdrojů informací (vyhledávání, orientace) - při čtení dodržuje základní zásady - vybírá důležité prameny, vytypovává důležité pasáže - využívá možností grafického zpracování při studiu informačních pramenů (kopie textu, poznámky, výpisky) - dodržuje zásady rozlišení doslovného citátu, parafráze a vlastních myšlenek, uvádí práva men informací - informace zpracovává do uceleného dokumentu s logickým postupem výkladu - při zpracování využívá své poznatky a schopnosti v práci s textovými a grafickými editory, příp. tabulkovými procesory - vypracovává v týmu výsledný dokument, aby splňoval formální i estetické nároky poloodborné písemné práce středního rozsahu - prezentuje s týmem ročníkovou práci - propojí počítač s periferními zařízeními (digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávač, e-Kniha, mobilní telefon, vzájemná komunikace - např. PDA s PC, zpracování hlasových a grafických informací pomocí příslušného SW) - využívá funkce různých digitálních zařízení (digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávač, e-Kniha, mobilní telefon) - odstraní a diagnostikuje základní problémy při provozu digitálních zařízení - využije k přenosu informací dostupné bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE) - vyhledá pomocí mobilních technologií potřebné informace (cestování, obchod, vzdělávání, zábava) - zná mobilní operátory a tarify - pracuje s digitální technikou při dodržení základních hygienických a bezpečnostních pravidel a předpisů	- zpracovávání ročníkové práce - osvojení postupu odborné písemné práce - stanovení tématu - získávání informací - postup vyhledávání, výběru a získávání informací - záznam o zdroji informací - studium informací - samostatné poznámky a výpisy - zpracování informací - struktura písemného projevu (osnova, úroveň, logická struktura) - typy odborných písemných prací (stručná zmínka) - formální náležitosti a grafická úprava výsledné práce - prezentace - ústní projev (verbální a neverbální) - prezentační technika - PowerPoint - tvorba jednoduché prezentace - digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávač, e-Kniha, mobilní telefon - počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací - úpravy, archivace, stříh - bezdrátové technologie - USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GSM. norma IEEE - mobilní telefony a technologie - využití funkcí mobilních telefonů a jiných technologií - mobilní operátoři a jejich tarify - bezpečnostní a hygienická pravidla	EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: F, M, Př, Vz, Ov, Inf	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Praktické činnosti
9.

Výstup	Učivo	Průřez. téma, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
Žák: - posoudí možnosti při rozhodování o profesní přípravě - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - využívá profesní informace a poradenské služby při výběru vhodného vzdělání - popíše činnost úřadu práce a způsoby vyhledávání zaměstnání a dalšího vzdělávání - rozliší formy podnikání - objasní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - do běžného života aplikuje poznatky z ekonomie, učetnictví a personalistiky - prokáže na modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - z nabídky vybere a vhodné přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétního pozorování, měření a experimentu - popíše vlastnosti přístrojů, zařízení a pomůcek a použije je pro vykonání konkrétního pozorování, měření a experimentu - vysvětlí jednotlivé kroky pracovního postupu dle dokumentace a realizuje jej - dokumentuje svou práci na vybrané experimentální činnosti prostřednictvím protokolu - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodrží zásady bezpečnosti při práci s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech, pokusech a jiné experimentální práci - dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné - v modelových situacích popíše a vyzkouší poskytnutí první pomoci, ke kterému může dojít v laboratoři (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)	Svět práce - rozhodování o volbě povolání - náplň účebních a studijních oborů, přijímací řízení - poradenské služby a informace - pracovní příležitosti - způsoby hledání zaměstnání - životopis, pohovor - nezaměstanost, úřad práce - formy podnikání - druhy a struktura organizací Práce s laboratorní technikou - laboratorní pomůcky - základní laboratorní přístroje - laboratorní zařízení - základní laboratorní postupy a metody v návaznosti na vzdělávací obsahy v oblasti člověk a příroda - Př, F, Ch, Z - praktické metody pozorování přírody (pozorování lupou, mikroskopem) - zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání (pozorování, měření experiment apod.) - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři	OSV: Rozvoj schopností a poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kooperace a kompetence Komunikace MDV: Kritické čtení a vnitřní mediálních sdělení MKV: Lidské vztahy Mezipředmětové vztahy: Vz, Ov, Inf OSV: Rozvoj schopností a poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy: Př, Ch, F, M, Z, Vz, Inf	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Úvod

Hodnocení žáků a autoevaluace školy tvoří důležitou součást Školního vzdělávacího programu. Je důležité, aby žáci, ale i jejich rodiče dostali dostatečné a plnohodnotné informace o tom, jak zvládají požadavky na ně Školním vzdělávacím programem **DOMINO** kladené. Dále jsou hodnocení žáků a sebehodnocení školy potřebné k tomu, aby učitelé, ale i vedení školy, získali informace o tom, jak jsou naplněny cíle, které byly Školním vzdělávacím programem stanoveny.

Hodnocení a klasifikace žáků je nepřetržitý proces. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, jejím prostřednictvím získává informace o tom, jak zvládl danou problematiku, jak dovede zacházet s naučenými informacemi, v čem se zlepšil a kde chybí.

Hodnocení je důležitá součást výchovně vzdělávacího procesu žáka. Aby správně plnilo svou funkci, musí být stanovena jasná kritéria, podle kterých je žák hodnocen.

Při hodnocení zohledňujeme individualitu každého dítěte a zajímáme se o případné okolnosti, které dítěti vzdělávací proces ztěžují.

V 1. ročníku jsou zpočátku žáci ve všech předmětech hodnoceni motivačními razítky. Pozvolna a citlivě přecházíme na klasifikaci známkami. Pro hodnocení žáka využíváme stupnici 1 – 5.

Do procesu hodnocení chceme kromě učitele zapojit i žáky samotné.

Vlastní hodnocení školy je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 15/2005 Sb..

Hodnocení je zaměřeno na:

- cíle, které si škola stanovila ve své koncepci rozvoje
- cíle, které si škola stanovila ve školním vzdělávacím programu
- reálnost stanovených cílů
- stupeň důležitosti cílů
- posouzení, jakým způsobem cílů dosahujeme
- určení oblastí, ve kterých dosahujeme dobrých výsledků
- určení oblastí, ve kterých je nutno vzdělávání zlepšit, včetně určení příslušných opatření
- účinnost opatření

Oblasti hodnocení:

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- péče o handicapované žáky
- péče o mimořádně nadané žáky
- péče o problémové žáky
- řízení školy
- výsledky práce

Sledujeme:

- dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech resp. vyučovacích předmětech

- utváření klíčových kompetencí
- všestranný rozvoj žáka

Oblast	Cíl	Kritérium	Nástroje hodnocení
Podmínky ke vzdělávání	příjemné prostředí vybavení školy	spokojenost žáků spokojenost rodičů spokojenost učitelů	dotazník pro žáky dotazník pro rodiče SWOT analýza
Průběh vzdělávání	kvalitní práce učitelů	spokojenost žáků spokojenost rodičů kvalita výsledků	dotazník pro žáky srovnávací testy sebehodnocení
Výsledky vzdělávání	zvládnutí výstupů ŠVP rozvoj kompetencí ŠVP úspěšné ukončení ZŠ	kvalita výsledků	klasifikace výstupní hodnocení v 9. ročníku srovnávací testy hodnocení klíčových kompetencí přijímání na SŠ
Péče o žáky	podpora handicapovaných, nadaných a problémových žáků	kvalita výsledků	výsledky soutěží srovnávací testy přijímání na SŠ
Řízení školy	efektivní chod plnění ŠVP vytvoření podmínek pro učitele i žáky	převaha kladného hodnocení	dotazník pro rodiče SWOT analýza
Výsledky práce	naplnění koncepce ŠVP	výrazná převaha spokojených žáků i rodičů	dotazník pro rodiče SWOT analýza

6.2. Pravidla pro hodnocení žáků

- jsou vytvořena ve spolupráci všech učitelů
- jsou v jednotlivých předmětech spoluvtvářena společně se žáky
- využívat žákovského portfolia pro udržení vnitřní motivace k výuce a následně s tímto portfoliem pracovat
- do žákovského portfolia zařazovat materiály s vědomím žáka a respektovat žákův výběr
- zohlednit sebehodnocení žáka
- žáci mají možnost navrhnut učiteli způsob, kterým prokáží zvládnutí daného učiva
- podklady pro hodnocení a klasifikaci získávat také pozorováním a sledováním žáka, využívat různé druhy zkoušek
- analyzovat výsledky činnosti žáka
- provádět konzultace s ostatními vyučujícími, psychology i zákonnými zástupci
- dosahovat vysoké míry objektivity hodnocení
- hodnocení provádět s dostatečnou četností a pravidelností, aby poskytovalo zpětnou vazbu žákovi, jeho zákonnému zástupci a učiteli

6.2.1. Způsoby hodnocení

- hodnocení ústního projevu
- klasifikace známkami ve všech předmětech
- hodnocení chování
- průběžné hodnocení během roku
- slovní hodnocení
- hodnocení žáka na vysvědčení
- hodnocení žáka na konci 1., 2., a 3. období
- výstupní hodnocení

Klasifikace

Žák je pravidelně hodnocen během celého školního roku podle zásad stanovených Klasifikačním řádem Základní školy genpor. Františka Peřiny – příloha č. 1. Vysvědčení, jak pololetní tak výroční, vyhodnocuje výsledky práce za uvedené pololetí. Hodnocení je vyjádřeno známkami 1 – 5 ve všech předmětech. Na základě žádosti rodičů a doporučení psychologa či lékaře lze žáka hodnotit i slovně, popř. kombinovaně.

Základní pravidla pro použití klasifikace:

- na začátku školního roku jsou žáci i rodiče seznámeni s Klasifikačním řádem
- žáci se mohou podílet na spoluvytváření pravidel pro hodnocení i na vlastním hodnocení, což je pro hodnocenou oblast velmi důležité
- hodnotí se konkrétní žák bez srovnávání s ostatními žáky
- známka z vyučovacího předmětu není nikdy aritmetickým průměrem hodnocení z klasifikačního období
- do hodnocení se započítává také práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivosti
- známka nikdy nezahrnuje hodnocení žákova chování
- hodnotí se probrané a procvičené učivo
- učitel klasifikaci doplní slovním zhodnocením, zde nabídne možnosti ke zlepšení
- hodnocení ústního zkoušení je oznámeno žákovi ihned vhodnou formulací, hodnocení písemných prací nejpozději do týdne
- při hodnocení se dává přednost pochvalnému vyjádření a následně se učitel vyjádří k nedostatkům žákova výkonu
- používané způsoby a metody posuzování výkonů dětí musí odpovídat základní myšlence ŠVP DOMINO
- nedílnou součástí každého procesu učení je práce s chybou a následná možnost zlepšení
- žák je hodnocen individuálně, hodnotíme hlavně jeho zlepšení, zohledníme názor žáka na jeho výkon a motivujeme jej k dalšímu rozvoji

Základní pravidla pro použití slovního hodnocení:

- učitel slovně hodnotí pokrok žáka, porovnává jeho výkony, poukazuje na jeho rezervy
- jasně se formulují informace, které pomohou žákovi zlepšit své výsledky
- rodiče jsou v průběhu roku formou slovního hodnocení seznamováni s úrovní dosažených výsledků svých dětí

Výstupní hodnocení

Týká se hlavně žáků 9. ročníků a navazuje na hodnocení klíčových kompetencí. Také se výstupní hodnocení týká žáků 5. a 7. ročníků, kteří se hláší na víceletá gymnázia.

6.2.2. Kritéria hodnocení

- hodnocení chování

1 – velmi uspokojivé
2 – uspokojivé
3 – neuspokojivé

Výchovná opatření: pochvala

napomenutí třídního učitele
důtnka třídního učitele
důtnka ředitele školy

- hodnocení prospěchu známkami

1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný

- hodnocení ústního projevu

1 – výborný – projev je správný, přesný a výstižný
2 – chvalitebný – menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
3 – dobrý – nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
4 – dostatečný – vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
5 – nedostatečný – závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti

- hodnocení skupinové práce

Žáci se učí toleranci, naslouchání názoru druhých, spolupracovat, spolurozhodovat, porovnávat, společně hodnotit, plnit úkoly v časovém limitu.

1. Aktivita ve skupinové práci

- okamžitě se zapojil do diskuse
- snažil se být dominantní, ostatní překříkoval
- zapojil se občas
- zřídka se účastnil řešení zadané problematiky

2. Nápaditost

- progresivně navrhoval zajímavé a nápadité myšlenky
- někdy přišel s užitečným nápadem
- občas se snažil ovlivňovat rozhodnutí ostatních
- téměř vůbec neovlivňoval ostatní, nekritizoval, nezapojil se do debaty

3. Zapojování ostatních členů skupiny

- kladl stále otázky ostatním a vybízel je ke spolupráci

- snažil se stmelist skupinu a docílit vzájemné dohody
- pokusil se zapojit všechny zúčastněné
- rozebíral nápady ostatních

4. Komunikace

- téměř vždy hovořil výrazně, srozumitelně, jasně
- vyjadřoval poměrně často své myšlenky a ovlivňoval ostatní
- s ostatními se domlouval jen někdy
- hovořil překotně, bez rozmyšlení, neefektivně

5. Držení se tématu

- pozorně vnímal vyslovené myšlenky ostatních
- držel se zvoleného tématu
- měnil téma a utíkal od něho
- snažil se vracet ostatní členy k zadanému tématu

6. Hodnocení ostatních členů skupiny

- ostatní vždy pozitivně pochválil za nápady
- povzbuzoval méně aktivní členy k zvýšení sebedůvěry, odvážnosti
- velmi málo vyjadřoval ostatním uznání
- vyjadřoval se znevažujícím a nepřátelským způsobem o ostatních členech

7. Celkový pohled na skupinovou práci

- práce ve skupině pomohla efektivněji řešit daný úkol, jednotlivci zabere více času
- mohl se opřít o poznatky ostatních
- práce ve skupině byla příjemná zkušenost
- zadaná otázka se vždy vyřešila

- průběžné hodnocení během roku

Průběžné hodnocení provádí učitel během školního roku na třídnických hodinách, při konzultacích s rodiči či na třídních schůzkách. Rodiče jsou informováni o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. Dále se rodič dozvídá doporučení ke zlepšení.

Součástí tohoto hodnocení je sebehodnocení žáka, který si s pomocí učitele stanoví další cíle, kterých chce dosáhnout.

Významnou součástí celého systému je sebehodnocení žáka, jako okamžitá zpětná vazba jeho výkonu a pokroku. Portfolia jsou významnou součástí rozhovorů s žáky a s rodiči o vzdělávání jejich dětí.

- hodnocení na konci 1., 2. a 3. období

Zjišťování úrovně vědomostí a dovedností se bude provádět formou písemného testu, v němž budou obsaženy výstupy a kompetence z jednotlivých oblastí. Testy budou připraveny učiteli v předmětových komisích a metodických sdruženích, popřípadě škola využije porovnávací testy (např. SCIO).

6.3. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

1. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném

základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola a podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti se člení do pěti stupňů. Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehké zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení a udělení azylu na území České republiky.

2. Děti, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

3. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení školského poradenského zařízení a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

4. U žáka s potřebou podpůrných opatření při vzdělávání rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

6. Vyučující klad důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

7. Klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlas či nesouhlasný názor je respektován.

9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

9. Vzdělávání žáka se speciálními potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

Hodnocení nadaných žáků.

1. Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.

ŠKOLNÍ ŘÁD

Příloha : Klasifikační řád ZŠ genpor. Františka Peřiny, Praha 6 – Řepy, Socháňova 19 / 1139

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou.

1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
2. Za první pololetí a na konci školního roku se vydává vysvědčení..
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, na žádost zákonných zástupců slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy po projednání v pedagogické radě.
4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
5. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
10. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
11. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žáковi.
12. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

13. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

14. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

15. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

16. Ředitelka školy je povinna působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

17. Zákonné zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů průběžně prostřednictvím žákovské knížky, před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), případně kdykoliv na požádání zákonného zástupce žáka. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tří měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znova nezkoušeji a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znova devátý ročník.

22. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. V případě, že se žádost o přezkoumání

výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2.V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena,výsledek hodnocení potvrší, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti.Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

23. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

24. Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

1.2 Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního rádu školy během klasifikačního období.
3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
 - okamžitě v případně mimořádného porušení školního rádu.

2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
3. Chybu je potřeba chápát jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde.
 - jak bude pokračovat dál.
5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií.

3.1 Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 – výborný,
 - 2 – chvalitebný,
 - 3 – dobrý,
 - 4 – dostatečný,
 - 5 – nedostatečný.

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

3.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenosť, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvorivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatkami. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev míval menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosťi, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomocí učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosťi, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje

samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

3.1.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky. Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatkami. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při

práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

3.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu. Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně

aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

3.2 Stupně hodnocení chování

Při opakovaném nebo závažném provinění je žákovo chování hodnoceno sníženou známkou.

Závažná porušení pravidel se považuje:

- Porušení povinností stanovených školským zákonem.
- Svévolné opuštění budovy bez vědomí učitele.
- Vnesení návykových látek do budovy školy, jejich užívání, distribuce, jejich přechovávání v budově a v celém areálu školy.
- Projevy šikanování, úmyslné fyzické útoky, ubližování a omezování osobní svobody spolužáků.
- Hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy.
- Vnesení nebezpečných předmětů (pyrotechnika, nože, zbraně apod.).
- Ohrožení zdraví pracovníků školy a žáků.
- Vandalské ničení školního inventáře.

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního rádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního rádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu rádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu rádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovednosti ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píše a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního rádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního rádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu rádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje

	výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení.

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy, kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvarů. Po ústním vyzkoušení oznamí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznamí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známk žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 30 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázaní pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známeck také do třídního katalogu a elektronické dokumentace Bakaláří (školní matrika), dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonné zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požadání ve škole také zákonné zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
- před prověrováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověrování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

7.1 Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

7.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitelka školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znova do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětu s prospěchem

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný

8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

9 . Výchovná opatření.

Pravidla chování žáků jsou stanovena ve školním řádu. Porušení pravidel, zásad slušného chování, nerespektování druhých jsou důvodem k udělení některého výchovného opatření či snížené známky z chování.

A. POCHVALY A JINÁ OCENĚNÍ

Žák naší školy má právo, aby jeho aktivní přístup k životu ve škole byl oceněn. Za příkladné chování, za statečný čin nebo jiné mimořádné skutky může být žák oceněn následujícími způsoby:

- ústní pochvalou učitele, třídního učitele nebo zástupkyní ředitelky školy
 - písemnou pochvalou třídního učitele nebo ředitelky školy, která je vždy současně zaslána rodičům (zákoným zástupcům)
 - jiným oceněním, například věcnou odměnou udělenou ředitelkou školy
- a) za mimořádný projev lidskosti, občanské, nebo školní iniciativy, záslužný, nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou práci může být žákovi udělena pochvala nebo jiné ocenění, a to na základě rozhodnutí ředitelky školy po projednání v pedagogické radě
- b) za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci může být žákovi udělena pochvala nebo jiné ocenění, a to třídním učitelem po projednání s ředitelkou školy
- c) ředitelka školy může udělovat pochvaly a jiná ocenění na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě návrhu jiné právnické či fyzické osoby, informuje o udělení prokazatelným způsobem žáka a zákonné zástupce nezletilého žáka a zajistí zaznamenání pochvaly nebo jiného ocenění do dokumentace školy (resp. žáka)
- d) třídní učitelé mohou udělovat pochvaly a jiná ocenění z vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících, informují o udělení prokazatelným způsobem žáka a zákonné zástupce nezletilého žáka a zajistí zaznamenání pochvaly nebo jiného ocenění do dokumentace školy (resp. žáka)

B. KÁZEŇSKÁ OPATŘENÍ

Jestliže žák poruší školní řád nebo se jinak dopustí hrubého porušení společného soužití a neetického chování, může mu být uděleno některé z uvedených výchovných opatření:

- napomenutí třídního učitele

- důtka třídního učitele
- důtka ředitelky školy

- a) Rozhodnutí o udělení napomenutí nebo důtky oznámí třídní učitel neprodleně ředitelce školy, žáka o uděleném výchovné opatření informuje jasně a přiměřeně jeho věku a rozumovým schopnostem. Udělení výchovného opatření zaznamená do dokumentace.
- b) Při udělení důtky ředitele školy se postupuje obdobně, důtku uděluje ředitelka školy na základě doporučení pedagogické rady.
- c) O udělených výchovných opatřeních je informována pedagogická rada školy.
- d) O uděleném výchovném opatření je písemně vyrozuměn zákonný zástupce žáka.
- e) Za závažné porušení školního rádu je považováno například přechovávání zbraní, drog, výbušnin, omezování osobní svobody spolužáků, krádež, vandalské ničení školního inventáře, hrubé chování k pracovníkům školy. Při opakovaném nebo závažném provinění je žákovo chování hodnoceno sníženou známkou.

10. Hodnocení žáků na vysvědčení

Celkový prospěch žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl s vyznamenáním
- prospěl
- neprospěl

Žák je hodnocen stupněm „prospěl s vyznamenáním“, není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horší než „chvalitebný“, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré.

Žák je hodnocen stupněm „prospěl“, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm „nedostatečný“.

Žák je hodnocen stupněm „neprospěl“, je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který po celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň „prospěl“.

Závěrečná ustanovení.

1. Kontrolou provádění ustanovení této směrnice jsou statutárním orgánem školy pověřeny zástupkyně ředitelky školy a výchovní poradci.
2. O kontrolách provádí písemné záznamy.
3. Tento Klasifikační řád byl projednán na pedagogické radě.
4. Školská rada projednala Klasifikační řád dne 22.6.2021.
5. Účinnost tohoto Klasifikačního rádu je od 1.9.2021.

V Praze dne 1. září 2023

Mgr. Jarmila Pavlišová

ředitelka školy